

Gençlerin ve

Çocukların

İYİ

OLMA HALİ

Bu rapor,
Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı
için
Infakto Research Workshop tarafından hazırlanmıştır.

Proje Ekibi:

Güçlü Atılgan	Proje Koordinatörü
Doç. Dr. Emre Erdoğan	Proje Danışmanı
Çiğdem Timurçin	Proje Danışmanı
Eda Adilak	Proje Yöneticisi
Elif Ertürk	Proje Uzmanı

Nişantaşı Ihlamur Yolu, No: 44/2
34365, Şişli, İstanbul
t. +90 (212) 231 0708

İçindekiler

1. Yöntem	1
1.1. Örneklem Dağılımı	1
1.2. Anketlerin Gerçekleştirilmesi.....	2
1.3. Yaklaşım.....	2
1.4. Analiz ve Raporlama	2
2. Yönetici Özeti	3
2.1. Gençler	3
2.2. Çocuklar	6
3. Türkiye’de Gençlik ve Çocuk Politikaları	7
3.1. Gençlik Politikaları	7
3.2. Çocuk Politikaları	10
4. Sorun ve Bariyerler	12
4.1. Gençler	12
4.1.1. Maddi Durum	12
4.1.2. Eğitim	13
4.1.3. Sağlık	13
4.1.4. İlişkiler	13
4.1.5. Risk ve Güvenlik	13
4.1.6. Barınma, Çevre ve Ulaşım	14
4.1.7. Gönüllülük ve Katılım	14
4.2. Çocuklar	14
4.2.1. Genel	14
4.2.2. Eğitim	14
4.2.3. Sağlık	15
4.2.4. Maddi Durum	15
5. Politika Önerileri	16
5.1. Maddi Durum	16
5.2. Eğitim.....	17
5.3. Sağlık.....	18
5.4. İlişkiler	18
5.5. Risk ve Güvenlik.....	19
5.6. Barınma, Çevre ve Ulaşım.....	19
5.7. Gönüllülük ve Katılım.....	20
6. Gençlik Çalışması Bulguları	21
6.1. Gençlerin Ruhsal Durumları.....	21
6.2. Çalışma Durumu	23
6.3. Maddi Durum	29
6.4. Hane Yapısı	34
6.5. Eğitim.....	38
6.6. Sağlık.....	42
6.7. İlişkiler	46
6.8. Gönüllülük ve Katılım.....	50
6.9. Risk ve Güvenlik.....	53
6.10. Barınma ve Çevre.....	56
6.11. Medya ve Sosyal Medya Kullanımı	63
6.12. Bilinen Yerel ve Yabancı Diller	65
7. Çocuk Çalışması Bulguları	66
7.1. Genel	66
7.2. Eğitim.....	70
7.3. Sağlık.....	75
7.4. Maddi Durum	78
8. Ek: Soru Formları	83
8.1. Gençlik Araştırması Soru Formu:	83
8.2. Çocuk Araştırması Soru Formu:	91

Şekiller

Şekil 1.	Öznel İyi Olma Halinin Belirleyicileri	16
Şekil 2.	Maddi Durum- İyileştirme Alanları Listesi.....	16
Şekil 3.	Eğitim- İyileştirme Alanları Listesi.....	17
Şekil 4.	Sağlık- İyileştirme Alanları Listesi.....	18
Şekil 5.	Aile ve İlişkiler- İyileştirme Alanları Listesi	18
Şekil 6.	Kent Yaşamı- İyileştirme Alanları Listesi	19
Şekil 7.	Gönüllülük ve Katılım- İyileştirme Alanları Listesi	20
Şekil 8.	Gençlerin Yaşamdan Memnuniyeti.....	21
Şekil 9.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin Yaşamdan Memnuniyeti (“Memnunum” Yanıtlarının Oranı)	21
Şekil 10.	Gençlerin Gelecekte Umudu.....	22
Şekil 11.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin Gelecekte Umudu (“Umutluyum” Yanıtlarının Oranı)....	22
Şekil 12.	Gençlerin Çalışma Durumu	23
Şekil 13.	Çalışmama Sebebi.....	23
Şekil 14.	Çalışma Durumu ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnunum Yanıtlarının Oranı, %).....	23
Şekil 15.	Çalışan Gençlerin Çalıştıkları Pozisyon	24
Şekil 16.	Çalışanların Çalışma Süresi ve Çalıştıkları İş Yeri Sayısı (Yıl ve Sayı).....	24
Şekil 17.	Çalışılan İşten Memnuniyet.....	25
Şekil 18.	Gençlerin Girişimcilik Eğilimi.....	25
Şekil 19.	Çalışma Durumu ve Cinsiyete Göre Gençlerin Girişimcilik Eğilimi.....	25
Şekil 20.	Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları.....	26
Şekil 21.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları (“Zor olur” Yanıtlarının Oranı).....	26
Şekil 22.	Çalışma Durumu ve Cinsiyete Göre Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları (“Zor olur” Yanıtlarının Oranı).....	26
Şekil 23.	İş Bulmanın Önündeki Engeller (2 Yanıt).....	27
Şekil 24.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde İş Bulmanın Önündeki Engeller.....	27
Şekil 25.	Sosyal Güvence	28
Şekil 26.	Gençlerin Aylık Gelirleri.....	29
Şekil 27.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin Aylık Gelirleri	29
Şekil 28.	Gençlerin Aylık Gelir Kaynakları	30
Şekil 29.	Gençlerin Borçluluk Durumları (3 Yanıt)	30
Şekil 30.	Rahat Bir Hayat Sürebilmek için Gereken Aylık Gelir	30
Şekil 31.	Gençlerin Göreli Yoksunlukları	31
Şekil 32.	Gençlerin Yaşamdan Genel Memnuniyet Derecesi ve Göreli Yoksunluk (“Memnunum” Yanıtlarının Oranları).....	31
Şekil 33.	Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı.....	31
Şekil 34.	TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı	32
Şekil 35.	Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnun Olanların Oranı)	32
Şekil 36.	Gençlerin Maddi Durumlarından Memnuniyet Derecesi	33
Şekil 37.	Hangilerine sahipsiniz? (“Sahibim” Yanıtı Verenlerin Oranı)	33
Şekil 38.	Hangilerine sahipsiniz? (“Sahibim” Yanıtı Verenlerin Oranı, 6 Üzerinden)	33
Şekil 39.	Yaşanan Yer	34
Şekil 40.	Hanedeki Kişi Sayısı.....	34
Şekil 41.	Babanın Eğitim Durumu.....	34

Şekil 42. Annenin Eğitim Durumu	35
Şekil 43. Aile Destek Endeksi ve Ebeveynlerin Eğitim Seviyesi	35
Şekil 44. Toplam Aylık Hane Halkı Geliri	35
Şekil 45. TR90 Bölgesi'nde Toplam Aylık Hane Halkı Geliri.....	36
Şekil 46. Hanenin Mali Durumu.....	36
Şekil 47. Hanenin Mali Durumu ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnun Olanların Oranı).....	36
Şekil 48. Medeni Durum	37
Şekil 49. Çocuk Sahibi Olanlar	37
Şekil 50. Gençlerin Okula Kayıtlı Olma Durumu.....	38
Şekil 51. Eğitimine Devam Eden Gençlerin Okudukları Okullar	38
Şekil 52. Okuldan Alınan Eğitimden Memnuniyet	38
Şekil 53. Devlet Okulu ve Özel Okulda Okuma Oranı.....	39
Şekil 54. Gençler Arasında Sınıf Tekrarlamış Olanların Oranı.....	39
Şekil 55. Alınan Eğitimin Unsurlarından Memnuniyet ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	39
Şekil 56. Eğitime Devam Etmeme Sebebi	40
Şekil 57. Gençlerin "Kültürel" Tüketimleri ("Haftada bir veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)	40
Şekil 58. Gençlerin "Kültürel" Tüketim Endeksi (Sayılan Etkinliklerin Kaçının Haftada Bir ya da Daha Sık Yapıldığı)	40
Şekil 59. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin "Kültürel" Tüketim Endeksi.....	41
Şekil 60. Gençlerin Kültürel Tüketimleri Hakkındaki Görüşü	41
Şekil 61. Gençler ve Öz Değerlendirmeleri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı)	42
Şekil 62. Gençlerin Yaşam Tarzları ("Haftada birkaç gün veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	43
Şekil 63. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Yaşam Tarzları	43
Şekil 64. Gençlerin Yaşam Tarzları.....	44
Şekil 65. Engellilik veya Sürekli Bir Hastalığa Sahip Olma Durumu	44
Şekil 66. Engelli ya da Sürekli Hastalığı Olan Gençlerin Etkinlikleri ("Kolay" Yanıtı Verenlerin Oranı)	45
Şekil 67. Sağlık Durumundan Memnuniyet	45
Şekil 68. Gençlerin İlişkilerini Değerlendirmeleri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı)	46
Şekil 69. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Aile Destek Endeksi.....	47
Şekil 70. Gençlerin Aileleriyle İlişkileri ("Haftada Birkaç Gün veya Daha Sık" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	47
Şekil 71. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Aileleriyle İlişkileri	48
Şekil 72. Gençlerin Arkadaşlarıyla İlişkileri ("Haftada Birkaç Gün veya Daha Sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)	48
Şekil 73. Gençler ve Evdeki İş Yükleri ("Belirtildi" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	49
Şekil 74. Gençlerin Gönüllülükleri	50
Şekil 75. Gönüllülük Yapılan Kuruluşlar (3 Yanıt).....	50
Şekil 76. Gönüllü Olarak Çalışılan Kuruluşun Temel Çalışma Alanı (3 Yanıt)	50
Şekil 77. Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarına Üyelikleri.....	51
Şekil 78. Üye Olunan Sivil toplum kuruluşunun Etkinliklerine Katılım	51
Şekil 79. Gençlerin Ailelerinin Siyasal ve Sivil Katılımı	51
Şekil 80. Gençlerin Yetkinliği ("Katılıyorum" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	52
Şekil 81. Doğum yeri.....	53
Şekil 82. Doğum Yerinin Yerleşim Birimi.....	53
Şekil 83. Göç Durumu	53
Şekil 84. Göç Etme Sebebi.....	54
Şekil 85. Göç Edilen Zaman.....	54
Şekil 86. Gençler Yaşadıkları Yerde Kendilerini Güvende Hissediyorlar mı?	54
Şekil 87. Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu ("Evet" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	55
Şekil 88. Cinsiyete Göre Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu ("Evet" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	55
Şekil 89. Evdeki Oda Sayısı.....	56
Şekil 90. Ulaşım	56

Şekil 91. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Ulaşım	57
Şekil 92. Ulaşım Süresi.....	57
Şekil 93. TR90 Bölgesi'nde Ulaşım Süresi	57
Şekil 94. Ulaşım Hizmetlerinden Memnuniyet ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı)	58
Şekil 95. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençlerin Ulaşım Hizmetlerinden Memnuniyeti ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	58
Şekil 96. Gençlerin Yattıkları Oda.....	58
Şekil 97. Gençlerin Odalarını Paylaştığı Kişiler	59
Şekil 98. Gençlerin Yaşadıkları Yer ile İlgili Rahatsızlıkları ("Rahatsız Ediyor" Yanıtı Verenlerin Oranı)	59
Şekil 99. Gençlerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyeti ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı)	59
Şekil 100. Gençlerin Yaşadıkları Şehirden Memnuniyeti	61
Şekil 101. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Yaşadıkları Şehirden Memnuniyeti.....	61
Şekil 102. Gençler Kendilerini Yaşadıkları Şehrin Hemşehrisi Olarak Görüyor mu?	62
Şekil 103. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençler Kendilerini Yaşadıkları Şehrin Hemşehrisi Olarak Görüyor mu?	62
Şekil 104. Gençlerin İnternete Erişimi.....	63
Şekil 105. Gençlerin Sosyal Medya Kullanımı ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	63
Şekil 106. Gençlerin İnternete Erişim Aracı ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	63
Şekil 107. Gençlerin İnternet Üzerinden Kültürel Tüketimi ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı) 64	64
Şekil 108. Gençlerin En Fazla Seyrettiği Televizyon Kanalı	64
Şekil 109. Yerel Dil ve Lehçe	65
Şekil 110. Yabancı Diller	65
Şekil 111. Çocukların Herhangi Bir Okula Kayıtlı Olma Durumu.....	66
Şekil 112. Kayıtlı Olunan Okuldaki Öğretim Zamanı	66
Şekil 113. Çocukların Kayıtlı Olduğu Okul.....	66
Şekil 114. Çocukların Çalışma Durumu.....	67
Şekil 115. Çocukların Ev İş Yükleri ("Haftada birkaç gün veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	67
Şekil 116. Ev ve Okul Dışında Geçirilen Vakit (3 yanıt)	68
Şekil 117. Çocukların Boş Zaman Etkinlikleri ("Haftada birkaç gün veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)	68
Şekil 118. Çocukların Yazları Nasıl Geçirdikleri (3 Yanıt)	69
Şekil 119. Okula Devam Durumu.....	70
Şekil 120. Okulu Bırakma İsteği.....	70
Şekil 121. Karne Ortalaması.....	70
Şekil 122. Sınıf Tekrarı Yapan Çocuklar	70
Şekil 123. Okumaya Devam Etme Eğilimi.....	71
Şekil 124. Çocukların Okul ve Akranları ile İlişkileri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı).....	71
Şekil 125. Ders Çalışma Durumu	72
Şekil 126. Düzenli Ders Çalışmama Sebebi.....	72
Şekil 127. Sınıflardaki Öğrenci Sayısı.....	72
Şekil 128. Çocukların Okul ile İlgili Görüşleri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı)	73
Şekil 129. Öğle Yemeği.....	73
Şekil 130. Çocukların Okulda Çektiği Eksiklikler	74
Şekil 131. Çocukların Okuldaki Mutluluk Durumu.....	74
Şekil 132. Kronik Hastalık veya Düzenli Bakım İsteyen Fiziksel Rahatsızlıkları Olan Çocuklar	75
Şekil 133. Hastalığı Düzenli Doktor Kontrolü Gerektiren Çocuklar.....	75
Şekil 134. Hastalığı Düzenli İlaç Kullanımı Gerektiren Çocuklar	75
Şekil 135. Hasta Olma Sıklığı.....	76
Şekil 136. Son Bir Yıl İçinde Geçirilen Hastalıklar.....	76
Şekil 137. Hastalanınca Doktora Gitme Eğilimi.....	76
Şekil 138. Kaza ve Yaralanma Geçiren Çocuklar	77

Şekil 139. Kaza ve Yaralanmalar	77
Şekil 140. Çocukların Sağlığını Etkileyen Unsurlar (“Düzenli Olarak Yapıyorum” Yanıtı Verenlerin Oranı)	77
Şekil 141. Çocukların Yattığı Oda.....	78
Şekil 142. Çocuklar Odalarını Kiminle Paylaşıyor?.....	78
Şekil 143. Çocukların Yaşadıkları Yer ile İlgili Rahatsızlıkları (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)	78
Şekil 144. Çocukların Yaşadığı Mahalle ile İlgili Rahatsızlıkları	79
Şekil 145. Çocukların Kişisel Eşyalara Sahip Olma Oranı (“Var” Yanıtı Verenlerin Oranı)	79
Şekil 146. Ailenin Maddi Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)	80
Şekil 147. Çocukların Yaşamdan Memnuniyeti.....	80
Şekil 148. Çocukların Hayattan Keyif Alma Durumu.....	80
Şekil 149. Çocukların Son İki Haftada Hissettiği Duygular (“Hissettim” Yanıtı Verenlerin Oranı).....	81

Tablolar

Tablo 1. Örneklem Dağılımı.....	1
Tablo 2. TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençler ve Öz Değerlendirmeleri (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)	42
Tablo 3. TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)	55
Tablo 4. TR90 Bölgesi’nde Gençlerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyeti (“Memnunum” Yanıtı Verenlerin Oranı) .	60

Gençlerin ve Çocukların İyi Olma Hali Araştırması

İyi olma hali maddi durum, eğitim, sağlık, ilişkiler, çevre koşulları ve katılım gibi çeşitli alanlarda “iyi” olmayı hedefleyen ve kişilerin refahı ve gelişimini bütünsel olarak ele alan ve belirlenen göstergeler yardımıyla kişilerin yapabilirliklerini arttırmayı hedefleyen bir yaklaşımdır.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı için İnfakto Araştırma tarafından gerçekleştirilen “Gençlerin ve Çocukların İyi Olma Hali Araştırması” iyi olma hali perspektifiyle gençlerin ve çocukların yaşamdan memnuniyet, eğitim, çalışma, sağlık, barınma ve ilişkiler gibi alanlarda öznel iyi olma haline dair bulgulara ulaşabilmek amacıyla tasarlanmıştır.

1. Yöntem

1.1. Örneklem Dağılımı

Araştırmanın saha çalışmasında yüz yüze görüşmeler yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın hedef kitlesi 12-24 yaş grubu çocuk ve gençler olarak tanımlanmıştır. Çocuklar ve gençlerle yürütülen araştırma çalışmasında iki ayrı soru formu uygulanmış, 12-14 ve 15-24 yaş grupları için ayrı raporlama yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini TR90 bölgesindeki altı ilde yaşamakta olan yaklaşık 520 bin çocuk ve genç oluşturmaktadır, bu evrenin yaklaşık yüzde 20’si 12-14 yaş grubundaki çocuklardır.

Tablo 1. Örneklem Dağılımı

İller	Hedef Nüfus	%	N
Artvin	30.002	5,8	152
Giresun	83.894	16,2	178
Gümüşhane	43.036	8,3	104
Ordu	138.489	26,8	308
Rize	64.590	12,5	152
Trabzon	157.599	30,4	303
Toplam			1.219

Çalışmanın örneklem büyüklüğü 1.200 kişiden oluşmaktadır, basit rastsal örneklem yöntemi varsayımıyla bu büyüklükteki bir örneklemin hata payının %2,8 olduğu hesaplanmıştır. İl bazında hata payı yüzde 6 (Trabzon) ile yüzde 10 (Gümüşhane) arasında değişmektedir.

Araştırma çalışmasının örneklem yapısı yandaki tabloda yer almaktadır. Örneklemin illere göre dağılımında, en küçük nüfusa sahip ilde en az 100 anket yapılacak şekilde düzenlenmiştir, saha çalışması sonucunda bölge bazında analizler yapılırken nüfus ağırlığı kullanılmıştır.

1.200 kişilik örneklem için toplam **150 örneklem noktasında** anket yapılması hedeflenmiştir. Her örneklem noktasında yapılan 8 anketin 6’sı 15-24, 2’si 12-14 yaş arasındaki katılımcılarla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın hedef kitlesi:

Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon’da yaşayan 12-14 ve 15-24 yaş arası çocuklar ve gençler.

1.2. Anketlerin Gerçekleştirilmesi

Örneklem planında birincil örneklem birimi olarak mahalleler kullanılmıştır. Yüz yüze görüşmeler örneklemin iller bazında dağılımına göre seçilecek merkez ve dış ilçelerin mahalle (kentsel görüşmeler) ve köylerinde (kırsal görüşmeler) gerçekleştirilmiştir.

Görüşülecek kişilerin seçiminde tabakalı rastsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Tüm görüşmeler, derlenecek olan bilginin sağlıklılığını garanti altına almak amacıyla, hanelerde, yüz yüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Hiçbir şekilde sokakta veya kalabalık yerlerde (kahvehaneler, iş yerleri, duraklar, vb.) anket yapılmamıştır.

Görüşülecek kişilerin seçiminde aşağıda belirtilen kriterler kullanılmıştır:

1. Her mahalleden (o mahallede yapılacak görüşme sayısına göre) gereken sayıda sokak alfabetik sıra göz önüne alınarak Rastsal Sokak Seçim Tablosu (RSST) kullanılarak seçilmiştir.

2. Her sokakta bir hane numarası Rastsal Hane Seçim Tablosu (RHST) kullanılarak seçilmiştir.
3. Görüşmeler, hanede yaşayanlar arasından, tanımlanan özelliklere uyan seçilen kişi ile gerçekleştirilmiştir.
4. Bir sonraki görüşme için kalınan yerden, o sokak için belirlenecek hane atlama sayısına göre, devam edilmiştir.

Yüz yüze görüşmeler sosyal araştırmalarda deneyimli anketör kadrosu tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha çalışmasının öncesinde proje kapsamında görevlendirilecek olan saha ekibi, proje koordinatörü tarafından bir ön eğitime tabi tutulmuştur.

Saha çalışması sonrasında toplanan anket formları telefonla geri kontrole alınmıştır. Tam ve hatasız olarak doldurulduğu doğrulanan soru formları bilgisayar ortamına aktarılmış ve analiz edilmiştir.

1.3. Yaklaşım

İyi olma hali maddi durum, eğitim, sağlık, ilişkiler, çevre koşulları ve katılım gibi çeşitli alanlarda "iyi" olmayı hedefleyen ve kişilerin refahı ve gelişimini bütünsel olarak ele alan ve belirlenen göstergeler yardımıyla kişilerin yapabilirliklerini arttırmayı hedefleyen bir yaklaşımdır.

Sayılan bütün alanlar birbiriyle ilişki içinde olup bütünsel olarak ele alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse, maddi durum diğer alanlardaki iyi olma hali üzerinde etkisi olan bir alandır. Benzer şekilde,

gençlerin ve çocukların aldıkları eğitime ve okulun fiziki koşullarına dair memnuniyetleri hem mevcut iyi olma hallerini hem de gelecekteki iyi olma hallerini etkileyen konulardır.

İyi olma hali endeksleri izleme ve değerlendirmede önemli istatistiksel değerlendirme araçlarıdır. Bu raporda iyi olma hali perspektifiyle gençlerin ve çocukların yaşamdan memnuniyet, eğitim, çalışma, sağlık, barınma ve ilişkiler gibi alanlarda öznel iyi olma haline dair bulgular yansıtılacaktır.

1.4. Analiz ve Raporlama

Raporda kullanılan grafiklerde okunurluğu ve karşılaştırma yapılmasını kolaylaştırabilmek amacıyla bazı sadeleştirmelere gidilmiştir. Hesaplanan yüzdeler, virgülden sonra ilk basamağa yuvarlanmıştır. Bu nedenle grafikteki yüzdelerin toplamı tam 100 etmeyebilmektedir. Bunun yanı sıra; herhangi bir soruda yanıt vermeyen kişilerin sayısı yanıtların genel

dağılımını etkileyecek kadar çok olmadığı sürece grafiklerde gösterilmemiştir. Bu yüzden bazı grafiklerdeki yüzdelerin toplamı tam yüzün altında kalmaktadır

2. Yönetici Özeti

2.1. Gençler

DOKA Gençlik Araştırması'nın saha çalışması bulguları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

YAŞAMDAN MEMNUNİYET VE GELECEKTEN UMUT

- Araştırma kapsamında görüşülen gençlerin büyük çoğunluğu yüzde 90 gibi yüksek bir oranla yaşamlarından genel olarak memnundur.
- Çalışma durumunun gençlerin yaşamdan memnuniyeti üzerinde etkisi vardır. Ev gençlerinin yüzde 81'i yaşamdan memnun olduklarını ifade ederken, iş arayanlarda bu oran yüzde 83'tür.
- Yüzde 86 oranında genç gelecekte umutlu olduğunu belirtmiştir.
- Her iki oran da Türkiye ortalamasının üzerindedir.

ÇALIŞMA DURUMU

- Gençlerin yüzde 75'i çalışmamaktadır. Yüzde 76 oranında genç çalışmama sebebinin tam zamanlı öğrencilik olduğunu belirtirken, iş arayan genç oranı yüzde 10'dur.
- Çalışan gençlerin yüzde 86'sı çalıştıkları işten memnundur. Yapılan analizler iş ortamından memnuniyet ile yaşamdan memnuniyet arasında bir ilişki olduğunu göstermiştir.
- Gençlerin yüzde 59'u yaşadığı yerde iş bulmanın zor olduğunu düşünürken, iş bulmanın önündeki en büyük engel gençlerin yüzde 56'sı tarafından "yeterli iş olanaklarının olmaması" olarak belirtilmiştir. "Ücretlerin düşüklüğü" yanıtı ise yüzde 22 oranında verilerek iş bulmanın önündeki en büyük ikinci engel olarak belirtilmiştir.
- Araştırma çalışmasına katılan gençlerin yüzde 65'inde girişimcilik eğilimi vardır.

- Görüşülen gençlerin yüzde 78'i aileleri üzerinden sosyal güvenceye sahip olduklarını belirtmiştir. Bu oran Türkiye ortalamasına denktir.
- Çalıştığı yerden sosyal güvencesi olanlar yüzde 16'lık bir kesimdir.
- Sosyal güvencesi olmayanlar gençlerin yüzde 4'ünü oluşturmaktadır.

MADDİ DURUM

Gençlerin yüzde 56'sının aylık geliri 600 TL ve altındadır. Yüzde 21'lik bir kesimin geliri 601-1500 TL aralığındayken, aylık geliri 1501-2400 TL olanların oranı ise yüzde 14'tür. Genel olarak bakıldığında; bölgede gençlerin aylık gelirinin Türkiye ortalamasına kıyasla daha düşük olduğunu söyleyebiliriz.

- Yüzde 71 oranında gencin en önemli gelir kaynağı aileden alınan harçlıktır.
 - Çalıştığı yerden aldığı maaşın en önemli gelir kaynağı olduğunu söyleyenlerin oranı yüzde 22'dir.
 - Yüzde 3'lük bir kesimin en önemli gelir kaynağı burs ya da öğrenim kredisidir.
- Araştırma çalışmasına katılan her dört gençten üçünün herhangi bir kişiye veya kuruma borcu yoktur.
 - En fazla borçlu olunan kişi/kurum yüzde 6 ile Kredi Yurtlar Kurumu kredi borcudur.
 - Bankaya kredi kartı borcu olanlar yüzde 5, bankaya tüketici/ihtiyaç kredisi borcu olanlar ise yüzde 3 oranındadır.
- Kendisi gibi bir gencin rahat bir hayat sürebilmesi için 3000 TL ve üzerinde aylık geliri olması gerektiğini düşünenler, gençlerin yüzde 37'sini oluşturmaktadır, yüzde 31'lik bir kesim ise 1600-2999 TL aralığında bir gelirin rahatça yaşamak için yeterli olacağını ifade etmiştir.

Maddi durum hakkındaki öznel algı ile yaşamdan memnuniyet arasında ilişki olup, kendi maddi durumuna dair daha olumlu bir algıya sahip olan gençlerin yaşamdan memnuniyetleri de daha yüksektir.

- Gençlerin yüzde 37'si yaşadıkları bölgedeki diğer insanlarla karşılaştırdıklarında kendi maddi durumlarının iyi olduğunu düşünmektedir.
- Maddi durumundan memnun olan gençlerin oranı yüzde 87'dir. Bu oran yüzde 61 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.
- Maddi durum hakkındaki öznel algı gençlerin çalışma durumuna göre değişmektedir. Çalışan gençler arasında kendi maddi durumunun kötü olduğunu düşünenler yüzde 9 oranındayken iş arayan gençlerde bu oran yüzde 15'e, ev gençlerinde ise yüzde 24'e çıkmaktadır.
- Gençlerin yüzde 97'si internete erişen akıllı telefona, yüzde 60'ı ise kişisel bilgisayara sahiptir.

HANE YAPISI

- Gençlerin yüzde 92'si anne ve babasıyla birlikte yaşamaktadır. Tek başına yaşayan gençler yüzde 3'lük, arkadaşlarıyla yaşayanlar ise yüzde 2'lik bir kesimdir.
- Gençlerin yaşadıkları hanedeki ortalama kişi sayısı 4'tür.

EĞİTİM

- Görüşülen gençlerin yüzde 68'i şu anda bir okula/üniversiteye kayıtlıdır.
- Eğitimine devam eden gençler arasında aldığı eğitimden memnun olanların oranı yüzde 79'dur.
- Gençlerin eğitimleriyle ilgili memnuniyetleri ile yaşamdan memnuniyetleri arasında ilişki vardır. Gençlerin aldıkları eğitimden memnuniyet arttıkça, yaşamdan memnuniyetleri de artmaktadır.
- Gençlerin yüzde 93'ü eğitime devlet okulunda devam etmektedir. Eğitime özel okulda devam edenlerle devlet okuluna devam edenler arasında, alınan eğitimden memnuniyet düzeyi açısından fark görülmemektedir.

- Okula gitmeyen, bırakmış ya da hiç gitmemiş gençlerin yüzde 55'i sebep olarak eğitimlerini tamamlamış olmalarını gösterirken, sınava hazırlandığı için şu anda eğitimine devam etmediğini belirten gençlerin oranı yüzde 22'dir. Çalışmaya başladığı için eğitimine devam etmeyen gençler yüzde 9'luk bir kesimdir.
- Okuduğu okulda yıl kaybedenlerin oranı yüzde 16'dır. Aldığı eğitimden memnun olanların oranı, yıl kaybetmiş olanlar arasında diğerlerine göre daha düşüktür.
- Gençlerin kültürel tüketimlerine bakıldığında; sayılan bir dizi kültürel etkinlikten yalnızca birini haftada bir veya daha sık yaptığını belirtenlerin oranı yüzde 15, her birini bu sıklıkta yaptığını belirtenler ise yaklaşık yüzde 1 oranındadır. Daha yüksek kültürel tüketim sıklığına sahip olanlar kendi kültürel tüketimlerini daha yetersiz bulmaktadır.

SAĞLIK

- Genel olarak sağlık durumundan memnun olan gençlerin oranı yüzde 96'dır.
- Dış görünüşünden memnun olan gençlerin oranı yüzde 93'tür.
- Yüzde 11'lik bir kesim psikolojik destek almasını gerektiren zamanlar olduğunu ifade etmiştir.
- Görüşülen gençlerin yüzde 89'unun herhangi bir engeli veya sürekli bir hastalığı yoktur.
- Gençlerin yaşam tarzlarına bakıldığında yüzde 96 oranında gencin haftada birkaç gün veya daha sık kahvaltı ettiği, yüzde 87'sinin ise yine bu sıklıkla meyve yediği görülmektedir.
- Haftada birkaç gün veya daha sık açık havada spor yapanların oranı yüzde 30, kapalı spor salonunda spor yapanların oranı ise yüzde 16'dır.
- Erkekler kadınlara, iş arayan gençler ise diğer gençlere göre daha sağlıksız davranışlar göstermektedir.
- Sağlık durumundan memnuniyet ile yaşamdan memnuniyet arasında bir ilişki vardır.

İLİŞKİLER

- Görüşülen gençlerin aile ve arkadaş ilişkilerine dair değerlendirmeleri oldukça olumludur. Ailesinden ihtiyacı olan duygusal destek ve yardımı gördüğünü ifade eden gençlerin oranı yüzde 91'dir. Ailesiyle sorunları hakkında konuşabilenler, gençlerin yüzde 87'sini oluşturmaktadır. Ebeveynleri daha eğitilmiş olan gençlerin ailelerinden daha fazla destek aldıkları görülmektedir.
- Ailesinden daha fazla destek alan gençlerin yaşamdan memnuniyetleri daha yüksektir.
- Gençlerin yüzde 90'ı sorunları hakkında arkadaşlarıyla konuşabildiğini ifade etmiştir. Yüzde 88 oranında genç, işler kötü gittiğinde güvenebileceği arkadaşlara sahiptir.
- Haftada birkaç gün veya daha sık olmak üzere ailesiyle sohbet eden gençlerin oranı yüzde 89, yine bu sıklıkla ailesiyle birlikte masaya oturup hep beraber yemek yiyen gençlerin oranı yüzde 87'dir.
- Gençlerin ev işi yüklerine cinsiyet temelinde bakıldığında, genç kadınların her bir ev işi yükü açısından genç erkeklere göre daha fazla sorumluluk aldığı görülmektedir.

Yaşanılan şehirden memnuniyet ve yaşamdan memnuniyet arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Aynı durum, yaşanılan şehirde ilişkilerden memnuniyet ve yaşanılan şehirden memnuniyet arasındaki ilişki için de geçerlidir.

GÖNÜLLÜLÜK VE KATILIM

- Görüşülen gençlerin yüzde 92'si bir ücret almadan gönüllü bir işte veya sivil toplum kuruluşunda çalışmamıştır.
- Herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üyesi olan gençlerin oranı yüzde 13'tür. Bu gençler arasında bu kuruluşun etkinliklerine haftada bir kez katılanların oranı yüzde 8'ken, haftada birden fazla katılanların oranı yüzde 19'dur.

RİSK VE GÜVENLİK

- Hava karardıktan sonra yaşadığı yerde yalnız başına yürürken kendini güvende hisseden genç erkeklerin oranı yüzde 93, genç kadınların oranı ise yüzde 81'dir.
- Doğduğu günden bugüne herhangi bir nedenle göç eden gençlerin oranı yüzde 23'tür. Göç etme sebebi olarak yüzde 54 ile en fazla verilen yanıt "ailemi takip ettim" olurken, ikinci sırada yüzde 26 ile "eğitim" yanıtı gelmektedir.

BARINMA VE ÇEVRE

- Bulunduğu şehirde yaşamaktan memnun olan gençlerin oranı yüzde 65'tir.
- Gençlerin yüzde 81'i yaşadıkları yerde insanlar arası yardımlaşmadan, yüzde 79'u ise komşular arası ilişkilerden memnundur.
- Yeşil alanlardan ve piknik alanlarından memnun olanların oranı sırasıyla yüzde 69 ve yüzde 62'dir.
- Yaşadığı şehrin ulaşım hizmetleri ile ilgili olarak gençlerin yüzde 57'si trafik durumundan, yüzde 53'ü ise toplu ulaşım araçlarının ücretlerinden memnundur.
- Yaşanılan şehirden memnuniyet ve yaşamdan memnuniyet arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Aynı durum, yaşanılan şehirde ilişkilerden memnuniyet ve yaşanılan şehirden memnuniyet arasındaki ilişki için de geçerlidir.
- Görüşülen gençlerin yaşadıkları yurt/ev ile ilgili en fazla rahatsız oldukları konu internet bağlantısının olmamasıdır.
- Tek başına ayrı bir odada yatan gençlerin oranı yüzde 64'tür.

MEDYA VE SOSYAL MEDYA KULLANIMI

- İnternete her gün en az bir kere erişen gençlerin oranı yüzde 96'dır.
- İnternete erişim için en fazla kullanılan araçlar akıllı telefon (yüzde 96) ve kişisel bilgisayardır (yüzde 44).
- İnternet üzerinden kültürel tüketime bakıldığında; her gün veya haftada en az bir kere internette müzik indirenlerin oranının yüzde 55 ve yine aynı sıklıkla internette film/dizi seyredenlerin oranının yüzde 54 olduğu görülmüştür.

2.2. Çocuklar

DOKA Çocuk Araştırması'nın saha çalışması bulguları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

GENEL

- Çocukların yüzde 98'i çalışmamaktadır.
- Çocukların ev işi yüklerine cinsiyet temelinden bakıldığında kız çocukların erkek çocuklara kıyasla daha fazla ev işi yükü olduğu görülmektedir.
- Çocuklar ev ve okul dışında en fazla vakti "dışarıda", "sokakta veya mahallede" ve "parkta veya sahilde" geçirmektedir.
- Görüşülen çocukların yüzde 34'ü yazları vaktini mahallede oyun oynayarak, yüzde 15'i ise yüzme ya da başka spor etkinliklerine katılarak geçirdiğini ifade etmiştir.

EĞİTİM

- Araştırma kapsamında görüşülen çocukların tamamına yakını şu anda bir okula kayıtlıdır.
- Araştırma kapsamında görüşülen çocukların yüzde 97'si hastalık gibi haller haricinde her gün okula gitmektedir.
- Herhangi bir nedenden dolayı okulu bırakmak isteyen çocukların oranı yüzde 3'tür.
- Çocukların yüzde 94'ü okudukları okuldan mezun olunca okumaya devam edeceklerini belirtmiştir.
- Evde düzenli ders çalışabilenler, çocukların yüzde 78'ini oluşturmaktadır.
- Okulda kendisini mutlu hisseden çocukların oranı yüzde 56'dır.

Çocukların okulda eksikliğini çektiği ve en çok olmasını istediği unsur spor salonu ve futbol, basketbol veya voleybol oynayabilecekleri bir sahadır.

SAĞLIK

- Çocukların yüzde 92'sinin herhangi bir kronik hastalığı ya da düzenli bakım isteyen bir fiziksel rahatsızlığı yoktur.
- Son bir yıl içinde herhangi bir hastalık geçirdiğini belirten çocukların yüzde 56'sı bu hastalık için doktora gitmiştir.

MADDİ DURUM

- Çocukların yüzde 55'i tek başına ayrı bir odada yatmaktadır.
- Çocukların yaşadıkları eve dair en fazla belirttikleri rahatsızlık yüzde 18 ile kendilerine ait bir odaya sahip olmamalarıdır.

YAŞAMDAN MEMNUNİYET

- Araştırma kapsamında görüşülen çocukların yüzde 69'u yaşamından memnun olduğunu belirtmiştir.

3. Türkiye’de Gençlik ve Çocuk Politikaları

3.1. Gençlik Politikaları

Türkiye İstatistik Kurumu 2017 Yılı Gençlik İstatistikleri’ne göre Türkiye’de nüfusun yüzde 16,1’i 15-24 yaş arasındaki gençlerden oluşmaktadır. Lise çağı için net okullaşma oranı yüzde 83,5 olurken, yükseköğretimde yüzde 42,4’tür. Ne eğitimde ne istihdam olan gençlerin oranı yüzde 24,2’ye bu oran genç kadınlar için yüzde 34, genç erkeklerde ise yüzde 14,6’dır.

Gençlerin yüzde 34,3’ü istihdama katılmakta, çalışan gençlerin yüzde 51,6’sı hizmet sektöründe, yüzde 30,4’ü sanayi sektöründe, yüzde 18’i ise tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Genç işsizliği oranı 2017 sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 1,2 artarak yüzde 20,8 olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2017 yılında yayınlanan Dünya Ülkeleri Ulusal Gençlik Stratejileri Raporu’nda Türkiye gençlik politikalarının Dünya Birliği Gençlik Stratejisi, 2020 Dünya Stratejisi ve Dünya Birliği ile paralel hedefler benimsediği belirtilmektedir.

Türkiye Ulusal Gençlik Stratejisi, ilgili bütün kurumlar ile genç nüfus arasında iş birliği kurmak ve gençlere yönelik destek mekanizmaları, hedef ve öncelikler belirleyerek etkin ve nitelikli politikalar oluşturmak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2012 yılında yayınlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’ne dayanmaktadır. Bu belgede gençlik, özel politikalara ihtiyaç duyan kırılgan gruplardan biri olarak tanımlanmış ve bu doğrultuda gençlik politikalarının amaçları belirlenmiştir.

Bu amaçlar arasında gençliğin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini belirlemek, gençlik alanında çalışma yapan kurum ve kuruluşların koordinasyonunu sağlamak, bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerini desteklemek ve teşvik etmek, gençliğin sosyal ve kişisel gelişimini desteklemek ve gençlik içerisinde farklı ihtiyaçları olan grupları da dikkate alarak destek mekanizmaları oluşturmak öne çıkan konulardır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için tasarlanan gençlik politikalarında **hak temelli bir yaklaşımın esas alındığı belirtilmiş, ayrımcılığı önleme ve fırsat eşitliği**

sağlama, dezavantajlı gençlere öncelik tanıma ve uluslararası standartlara bağlı kalma gibi ilkeler gençlik politikalarının temel değerleri arasında sayılmıştır.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi kapsamında belirlenen temel politika alanları 13 ana başlıktan oluşmaktadır. Eğitim ve hayat boyu öğrenme alanında, eğitim politikasının hak temelli ve katılımcı bir yapıya ulaştırılması, eğitime erişimin artırılması ve fırsat eşitliğinin sağlanması, **okul ve üniversitelerin fiziki ve beşerî imkânlarının geliştirilmesi** ve hayat boyu öğrenme anlayış ve imkânlarının artırılmasına ilişkin politika hedefleri belirlenmiştir. Temel politika alanlarından olan aile başlığı altında **gençler ve aileleri arasındaki duyarlılığının artırılmasına ve gençlerin ailevi değerlerinin güçlendirilmesine** yönelik politikalar yer alırken; etik ve insani değerler alanında kadın erkek eşitliğinin güçlendirilmesi, insan hakları ve evrensel etik ilkeler ve ahlaki konusunda bilinçlenme konularında politikalar düzenlenmiştir.

Gençlerin işgücü piyasasına girişi ve çalışma hayatındaki dezavantajlı konumlarına yönelik olarak düzenlenen istihdam, girişimcilik ve mesleki eğitim politika alanında ise **genç işsizliğini azaltma**, staj imkânlarını artırma, kariyer danışmanlığı ve mesleki rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi, esnek çalışma stratejilerinin geliştirilmesi ve girişimciliğin teşvik edilmesine yönelik politikalar geliştirilmiştir.

Sosyal dışlanmanın temel nedenleri arasında bulunan ve ekonomik sosyal ve siyasal katılmama ile sonuçlanan dezavantajlılığın genç nüfus üzerindeki etkileri ile mücadele amacıyla geliştirilen politikalar **dezavantajlı gençler ve sosyal içerme** başlığı altında ele alınmıştır. Bu politikalar kapsamında belirlenen hedefler engelli, suç işleyen, sokakta yaşayan ve kente göç eden ve uyum sorunu yaşayan gençlere yönelik olup **sosyal dışlanmanın önüne geçmeyi ve bu gençlerin sosyal içermelerinin sağlanmasını amaçlamaktadır.**

Sağlık ve çevre alanında belirlenen politikalar ise gençlerin madde bağımlılığı, sigara ve alkol gibi zararlı alışkanlıklar konusunda bilinçlendirilmesi ve tedbirler alınması, çevreye dair farkındalık yaratılması ve doğa sevgisinin yayılması gibi hedefler taşımaktadır.

Gençlere yönelik geliştirilen temel politika alanlarından bir diğeri olan demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci alanında ise demokrasi bilincinin yaygınlaştırılması, **gençlerin yerel yönetimler, ulusal ve yerel meclislerde katılım ve temsiline artırılması ve gençlerin sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almasının teşvik edilmesi** gibi politika hedefleri belirlenmiştir.

Gençlik politikaları kapsamında kültür ve sanat alanı da temel politika alanları arasında yerini almıştır. Gençlerin **tarihi ve kültürel miras konusunda bilgilendirilmesi ve sanat faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve geliştirilmesi** bu alanda hedeflenen politika başlıklarıdır.

Bilim ve teknoloji alanında belirlenen politikalar bilgi iletişim teknolojilerinin etkin ve yaygın hale getirilmesi, bilim ve teknolojiye ilgi ve erişimin artırılması, **bilimsel çalışmaların teşvik edilmesi ve internete erişimin artırılması** ile ilgili olup gençler çağın getirdiği teknolojik değişimlere ve bilimsel gelişmelere adaptasyonunu sağlamayı amaçlamaktadır.

Uluslararası alanda gençlik ve kültürlerarası diyalog politika alanı kapsamında gençlerin uluslararası topluma katılımının artırılması, beyin göçünün önlenerek tersine beyin göçünün sağlanması ve yurt dışında yaşayan gençler ile ilişkilerin geliştirilmesi konularında politikalar belirlenirken, serbest zamanların değerlendirilmesi ile ilgili politikalar ana hatlarıyla serbest zamanların değerlendirebileceği merkezler ve faaliyetler ile gençlik ve izcilik kamplarının artırılması, gençlik sivil toplum örgütlerinin teşvik edilmesi ve düzenlenmesine ilişkindir.

Gençlik bilgilendirilmesi temel politika alanlarından biri olup gençlik alanında yürütülen faaliyetler konusunda gençlerin etkin bir şekilde bilgilendirilmesini ve gençlik çalışmalarında yer alan kişi, kurum ve kuruluşların bu alanda eğitilmesini öngören iki temel politikadan oluşmaktadır.

Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'nde belirlenen temel politika alanlarından sonuncusu gönüllülük ve hareketlilik. Gönüllülük ile ilgili politikalar, **gençlerin gönüllülük faaliyetlerinin artırılması** ve bu konudaki engellerin kaldırılarak bu konuda çalışan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarının desteklenmesidir. Hareketlilik alanında belirlenen politika ise ulusal ve uluslararası alanda gençlerin eğitim programları, kültürler arası değişim ve gönüllülük projelerine katılımını yaygınlaştırmaktır.

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'nda da gençlerle ilgili hedef ve politikalar yer almaktadır. Genç işsizlikteki artış, işgücü piyasasının temel sorunları biri olarak ifade edilmiş, **nitelikli istihdam imkânlarının geliştirilmesi** konusunda çalışmaların devam edeceği belirtilmiştir.

Çocuk ve gençlerin fırsat eşitliğinin artırılması için sağlık sigortasının kapsamının genişletildiği, şartlı eğitim ve sağlık yardımları, ücretsiz kitap, okul sütü ve taşınabilir eğitim uygulamalarının geliştirildiği; erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırıldığı ve okullaşma oranlarının artırıldığı ifade edilmiştir. Hedefler arasında **okullaşma ve okula devam etme oranlarının yükseltilmesi** ve eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin ekonomik ve toplumsal katılımının geliştirilmesi vurgulanmaktadır.

Gençlerin sosyal hayata ve karar alma mekanizmalarına katılımını arttırmak hedefler arasında yer alırken, bu hedefe yönelik hareketlilik programlarının **dezavantajlı gençlerin katılımını arttıracak şekilde çeşitlendirilmesi** kararlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, dezavantajlı genç ve çocuklara yönelik sosyal destek programları yürütülmekte, bu programların en başında ise SODES gelmektedir.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bu hedefler kapsamında yürütülen faaliyetler ve projelerden biri gençlerin serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmesini amaçlayan Gençlik Merkezleridir. 2017 yılında toplam 313 gençlik merkezinde yürütülen bilimsel, sanatsal, sportif, sosyal, kültürel faaliyetlere ve gençlerin istihdamına ve girişimciliği desteklemeye yönelik kurs ve seminerlere katılan gençlerin sayısı 3.701.553'tür.

Gençlik merkezlerinin yanı sıra gençlerin gelişimine destek olmak amacıyla her yıl Gençlik Kampları düzenlenmekte, kampa katılımda dar gelirli ailelerin

çocukları ile eğitim-öğretim başarıları yüksek olan gençler öncelikli olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında 110.250 öğrencinin yaralandığı gençlik kamplarında sportif, sosyal ve sanatsal faaliyetlerle birlikte tarih ve medeniyet, değerler, bağımlılıkla mücadele gibi konularda eğitim ve atölyeler düzenlenmektedir. Bakanlık tarafından yürütülen projelerden bir diğeri Bağımlılıkla Mücadele Çalışmaları olup bu proje kapsamında bağımlılıkla mücadele eğitimleri ve farkındalık seminerleri düzenlenmektedir. Uluslararası Gençlik Faaliyetleri kapsamında ise 2017 yılında Almanya, Japonya, Güney Kore, Fas, Tunus, Karadağ, Azerbaycan, Kırgızistan, Romanya ve Bulgaristan ile Gençlik Değişim

Programları gerçekleştirilmiştir. Gençlik ve spor projelerine destek sağlayan Gençlik Projeleri Destek Programı ile gençlerin sivil ve sosyal katılımının artırılması amaçlanmakta, sosyal sorumluluk ve gönüllülük bilinci güçlendirilmektedir.

Son olarak, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Yatırım ve Destek Hamlesi kapsamında GAP ve DAP illerinde gençlik ve spor tesisleri yapılmış, özellikle terörden etkilenen şehirlerde sivil toplum kuruluşlarına verilen desteklerle kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlenmiş, yine bu bölgelerdeki gençlere yönelik gezi ve kamp etkinlikleri düzenlenmiştir.

3.2. Çocuk Politikaları

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2017 yılında yayınladığı istatistiklere göre 2017 yılı sonu itibarıyla nüfusun yüzde 28,3'ü çocuklardan oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ilkelerini de kapsayan Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı, Türkiye'de bir Çocuk Refahı Sistemi kurulması amacıyla oluşturulmuştur ve 2013-2017 yıllarını kapsayan hedef ve eylem planlarını içermektedir.

Belgede, bütün çocukların refahını kapsayan bir çocuk politikasının eksikliğine dikkat çekilerek bütün çocukların temel haklarını koruyan, çocukların sosyal, bilişsel ve fiziksel açıdan gelişimi ile sağlık, eğitim ve katılım gibi alanlarda refah düzeyini geliştirmeyi hedefleyen bir çocuk politikasına duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır. Belgenin temel ilkesi, çocuğun yüksek yararının korunmasıdır.

Strateji belgesi kapsamında ele alınan temel değerler çocuğun yaşama ve sağlığını koruma hakkı, gelişme ve yeteneklerini geliştirme hakkı, korunma ve bakılma hakkı, çocuk görüşünün alınması (katılım) hakkı ve çocuğa karşı her tür ayrımcılığın önlenmesidir.

Bu hedefler kapsamında belirlenen dokuz temel stratejik amaç bulunmaktadır. "Çocuğa saygıyı ve çocuk hakları kültürünü geliştirme" amacı çerçevesinde çocuk hakları kültürünün yerleştirilmesi, çocuğa saygı kültürü ile ilgili eğitim programlarının geliştirilerek uygulanması ve çocuk hakları hakkında bilinçlendirilme kampanyalarının düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. "Çocuk haklarına ilişkin karar süreçlerine bütün çocukların katılımını sağlama" amacı çocukların sağlıklı toplumsallaşmalarını desteklemeyi ve sosyal katılımını artırmayı içermektedir.

Üçüncü amaç olan "çocuğun doğduğu, büyüdüğü ve yetiştiği ortamı korumak ve fiziksel çevreyi iyileştirme" amacı doğrultusunda çocuğun kültürel çeşitlilik içinde yetişmesini sağlamak ve çocuğun içinde bulunduğu fiziksel çevreyi geliştirmek üzere hedef ve faaliyetler belirlenmiştir. "Çocuk hakları kültürü çerçevesinde eğitim politika ve programları geliştirme" amacı kapsamında çocuk hakları kültürünün eğitim ortamlarına dahil edilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, eğitimde şiddetin önlenmesi ve çocukların

sanat, spor ve bilime yönlendirilmesi gibi konular ele alınmıştır. Bir diğer stratejik amaç sağlık hizmetlerine ilişkin olup anne-çocuk sağlığı hizmetlerinin iyileştirilmesini ve çocukların sağlık hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılmasını içermektedir.

Strateji belgesi kapsamında belirlenen altıncı amaç "aileye ve çocuğa yönelik destek ve özel koruma hizmetlerini geliştirme" başlığını taşımaktadır ve çocuk ihmal ve istismarına yönelik tedbirleri, ihmal veya istismar mağduru çocuklara ve ailelerine yönelik rehabilitasyon merkezlerinin geliştirilmesini, çocuk işçiliğinin önlenmesini ve anne ve babaların daha iyi ebeveynlik konusunda desteklenmesini hedeflemektedir. Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi'nde belirlenen temel stratejik amaçlar arasında çocuk adalet sistemini iyileştirme amacı da bulunmaktadır.

Bu amaç, özgün bir çocuk hukukunun oluşturularak uygulanmasını, suça sürükleniş ya da suç mağduru çocuğun durumunun hukuk sistemi içindeki yerinin iyileştirilmesini ve mahkemelerin çocuk hakları ve temel insan haklarına uygun bir şekilde faaliyet göstermesini kapsamaktadır. Çocuk dostu bir medya oluşturma amacı çerçevesinde, medyada çocuk hakları ile ilgili ihlallerin önlenmesi, çocuk ve ailelerin medyanın zararları konusunda bilinçlendirilmesi ve çocukların doğru ve zararlı olmayan bilgiye erişimini sağlamak amacıyla resmi bir çocuk portalının hazırlanması gibi konular öne çıkmaktadır.

Belge kapsamında belirlenen son amaç, etkin bir denetleme, izleme ve değerlendirme sisteminin kurulmasıdır. Ülkedeki bütün çocukları kapsayan Türkiye Çocuk Bilgi Merkezi oluşturularak kapsamlı bir veri toplama ve izleme sisteminin geliştirilmesi ve çocuklar ile ilgili harcamaların takibini sağlamak amacıyla bütçe çalışmalarının yapılması bu amacın temel iki unsurudur.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından çocuklara sunulan destek mekanizmaları bulunmaktadır. Koruyucu ve önleyici hizmetler ile çocuğa yönelik şiddet/istismar çağrılarında müdahale edilmekte ve istismar, ihmal ve şiddete maruz kalan çocuklara yönelik Anka Çocuk Destek Programı

uygulanarak olumsuz deneyimlerden kaynaklanan problemlerin ortadan kalkması hedeflenmektedir.

0-24 aylık çocuklara yönelik kreş ve gündüz bakım evlerinde yüzde üç oranında bir kontenjan için ücretsiz bakım yardımı sunulurken, ilkokul ve ortaokul dönemindeki çocuklara yönelik olan çocuk kulüplerinde, çocukların ders ve ödevlerine yönelik destekler sağlanmakta, sosyal, kültürel ve spor faaliyetleri düzenlenmektedir.

Çocuklara yönelik bir diğer destek mekanizması Çocuk Evleri olup 0-18 yaş grubunda ve korunma kararı bulunan çocuklara hizmet veren ve her evde 5-8 çocuğun yararlandığı bir yatılı sosyal hizmet uygulamasıdır. Çocuk Destek Merkezi ise hakkında bakım tedbiri veya korunma kararı verilen suç mağduru, suça sürüklenmiş, sokakta yaşayan veya madde bağımlılığı olan çocuklara psikososyal destek

sunarak bu çocukların aile ve yakın çevrelerine tekrar kazandırılmaları için hizmet vermektedir. Koruyucu Aile Hizmeti, ailesi tarafından bakımı sağlanamayan çocukların ihtiyaçlarının uzun veya kısa vadeli olarak uygun aile veya kişiler tarafından sağlanmasına ilişkin bir hizmettir. Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti ise yoksulluk içinde olan ailelerin çocuklarına verilen sürekli veya geçici nakdi ekonomik destekler ile psikososyal destekleri kapsayan bir uygulamadır.

Bir diğer destek mekanizması Yetiştirme Yurdundan Ayrılan Çocukların İstihdamı olup korunma ve bakım altındayken reşit olan gençlerden gerekli şartları sağlayanların kamu kurum ve kuruluşlarında işe yerleştirilmeleri ile ilgilidir.

4. Sorun ve Bariyerler

Araştırma çalışmamızın bulguları bölgedeki gençlerin ve çocukların çeşitli konularda karşılaştıkları sorun ve bariyerleri gözler önüne sermektedir. Gençlerin ve çocukların karşılaştıkları sorun ve bariyerler, “İyi Olma Hali” perspektifinden ve ana başlıklar halinde sunulacaktır.

4.1. Gençler

4.1.1. Maddi Durum

Gençlerin maddi durumları ile ilgili öznel algıları, yaşamdan genel memnuniyetlerini etkilemektedir.

Maddi durumunun kötü olduğunu belirten gençlerin yaşamdan memnuniyetlerinin, maddi durumunu iyi olarak tanımlayan gençlerden düşük olduğu görülmüştür. **Sahip olunan gelir miktarının gençlerin iyi olma halini etkileyen bir sorun olduğu görülmektedir.**

TR90 illeri arasında maddi durum açısından bazı anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Aylık geliri 600 TL altında olan gençlerin oranı Ordu’da Trabzon’a göre, Giresun’da ise Gümüşhane ve Trabzon’a göre düşüken, aylık geliri 1501-2400 TL aralığında olanların oranı Giresun, Ordu ve Rize’de Trabzon’a göre yüksektir. Maddi durumundan memnun olanların oranı Giresun, Ordu ve Trabzon’da Artvin’e kıyasla, Ordu’da ise Artvin, Rize ve Trabzon’a kıyasla yüksektir.

Kendi ekonomik durumunu bölgedeki diğer insanlarla karşılaştırdığında “iyi” olarak tarif eden gençlerin oranı Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon’da Artvin’e kıyasla, Rize’de ise Giresun’a kıyasla yüksektir.

Çalışan gençler arasında yüzde 10’luk bir kesim çalıştığı işten memnun olmadığını belirtirken, çalışılan işten memnuniyet konusunda cinsiyetler arasında ya da TR90 illeri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Yine maddi durum ile bağlantılı olarak, **gençler işgücü piyasasına katılım konusunda da sorun ve bariyerlerle karşılaşmaktadır.** Görüşülen gençlerin yüzde 60’ı herhangi bir sebeple iş arasalar yaşadıkları yerde zorlanacaklarını ifade ederek bu konudaki kaygılarını yansıtmışlardır. İş bulmalarının önündeki engeller arasında birinci sırayı “yeterli iş olanaklarının olmaması” yanıtı almıştır. İş olanaklarının yetersizliğinin gençlerin istihdama katılımı konusunda en önemli bariyerlerden biri olduğu görülmektedir.

Ücretlerin düşüklüğü de gençlerin iş bulmasını zorlaştıran etkenler arasında sayılmıştır. “İş bulmamı sağlayacak tanıdıklarımın olmaması” yanıtı yaklaşık olarak her beş gençten biri tarafından verilmiştir, gençler iş bulmalarını sağlayacak bir çevreye sahip olmamanın iş bulmanın önündeki en büyük engellerden biri olduğunu düşünmektedir. Bunun yanı sıra istihdama katılımın önündeki engeller arasında tecrübe sahibi olmama ve nereden iş bulunacağını bilmeme gibi sorunlar da ön plana çıkmıştır.

İş bulma konusundaki kaygı durumu iller arasında farklılaşmaktadır. Artvin ve Giresun’da herhangi bir sebeple iş arasa, yaşadığı yerde iş bulmakta zorlanacağını düşünen gençlerin oranı Gümüşhane ve Ordu’ya göre yüksektir.

Ayrıca genç kadınlar genç erkeklere göre, iş arayanlar ise çalışanlara ve öğrencilere göre iş bulma konusunda daha kaygılıdır. Ev gençleri çalışan gençlere göre iş bulma konusunda daha kaygılıdır. Bir diğer farklılık ev gençleri ile çalışan gençler arasındadır: Herhangi bir sebeple iş arasa, yaşadığı yerde iş bulmakta zorlanacağını düşünenlerin oranı ev gençleri arasında çalışan gençlere göre daha yüksektir.

İş bulmanın önündeki engeller konusunda da TR90 illeri arasında farklılıklar vardır. Yeterli iş olanakları olmamasının iş bulmanın önündeki en büyük engel olduğunu düşünen gençlerin oranı Artvin’de Giresun, Ordu ve Trabzon’a göre yüksektir. “Ücretlerin düşüklüğü” yanıtı ise Trabzon’da Ordu’ya kıyasla daha yüksek oranda verilmiştir. Son olarak, girişimcilik eğilimi Artvin’de, bölgedeki diğer illere kıyasla anlamlı ölçüde düşüktür.

Cinsiyetler arasında girişimcilik eğilimi açısından fark bulunmazken öğrencilerin ve ev gençlerinin girişimcilik eğiliminin çalışan gençlerden düşük olduğu görülmüştür.

4.1.2. Eğitim

Her beş gençten birinin aldığı eğitimden memnun olmadığını ifade etmesi gençlerin eğitim hayatlarındaki sorunlara dikkat çekmektedir. Alınan eğitimin unsurlarına dair **memnuniyetsizliğin en yüksek olduğu konular spor tesisleri/spor olanakları, yabancı dil eğitiminin kalitesi, yurt imkânları ve kalitesi, okulun sağladığı burs olanakları ve yemekhaneler ile ilgilidir.**

Gençlerin eğitim ile ilgili karşılaştıkları sorun ve bariyerlerden bir diğeri eğitime devam durumuna ilişkindir. Gençlerin yüzde 9'u çalışmaya başlaması gerektiği için, yüzde 2'si ise ev ile ilgili sorumlulukları ve evlenmesi sebebiyle okulu bıraktığını ifade etmiştir. Ulaşım güçlüğü yüzde 1'lik bir kesim için eğitime devam etmeyi engelleyen bir bariyerdir.

Gençlerin kültürel tüketimlerine bakıldığında kitap okumak, tiyatroya veya konsere gitmek gibi etkinlikler için kültürel tüketim düzeylerinin çok düşük olduğu görülmüştür. Yaklaşık olarak her dört gençten üçü sayılan kültürel etkinliklerden hiçbirini "haftada bir veya daha sık" yapmamaktadır. **Gençlerin yüzde 75'inin kültürel tüketim düzeylerini yeterli bulmadığını belirtmesi bu konuda yaşadıkları soruna dikkat çekmektedir.**

4.1.3. Sağlık

Gençlerin yaklaşık olarak **üçte biri sigara ve benzeri tütün ürünleri kullanmakta**, yarısından fazlası ise gazlı içecek tüketme ve fast-food restoranlarından yemek yeme alışkanlığı gibi sağlıksız davranışlar göstermektedir.

Artvin'deki gençler diğer illerdeki gençlere kıyasla daha fazla sağlıksız davranışlar gösterirken, kötü beslenme alışkanlığı Giresun, Ordu ve Rize'de Trabzon'a kıyasla daha yaygındır.

Açık havada ve kapalı alanda spor yapan gençlerin oranı düşüktür.

Giresun'daki gençlerin Artvin, Ordu, Rize ve Trabzon'daki gençlere göre, Gümüşhane'deki gençlerin ise Artvin ve Rize'deki gençlere göre daha az spor yaptığı görülmüştür.

Düzenli ilaç almasını gerektirecek bir sağlık sorunu olan gençlerin oranı Artvin'de Rize'ye göre yüksekken, "psikolojik destek almam gereken zamanlar oldu"

yanıtını verenlerin oranı ise Trabzon'da Gümüşhane, Ordu ve Rize'ye kıyasla, Artvin'de ise Ordu'ya kıyasla yüksektir. Yüzde 2'lik bir kesim sağlığından memnun olmadığını ifade etmiştir ve gençlerin sağlık durumundan memnuniyeti konusunda TR90 illeri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Engelli ya da sürekli hastalığı olan gençler arasında yaklaşık olarak yüzde 15'lik bir kesim parka/deniz kıyısına, şehrin diğer mahallelerine, hastaneye doktora ve komşuları/akrabaları ziyarete gitmek gibi etkinliklerde bulunmanın kendileri için zor olduğunu ifade etmiştir. TR90 illeri arasında bu konuda anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

4.1.4. İlişkiler

Gençlerin **aile ve arkadaş ilişkilerine dair değerlendirmeleri** genel olarak olumludur. Artvin ve Ordu'daki gençler Trabzon'daki gençlere göre ailelerinden daha az destek görmektedirler. Ordu'da Trabzon'a kıyasla, Rize'de ise Giresun, Gümüşhane ve Trabzon'a kıyasla gençlerin aileleriyle dışarıda daha fazla vakit geçirdikleri görülmüştür.

Evdeki iş yükü durumuna bakıldığında genç kadın ve erkekleri arasındaki fark göze çarpmakta, genç kadınların genç erkeklere göre daha fazla ev işi yükü sorumluluğu altında oldukları görülmektedir. Ev işi yükünün artmasının öznel iyi olma hali üzerindeki olumsuz etkisi düşünüldüğünde bu konunun genç kadınlar için sorun teşkil ettiği görülmektedir.

4.1.5. Risk ve Güvenlik

Hava karardıktan sonra yalnız başına yürürken kendini güvende hisseden erkeklerin oranı kadınlara göre 12 puan yüksektir. Bu fark **genç kadınların güvenlik konusunda yaşadıkları sıkıntıya işaret etmektedir.** Kendisinin ya da aile bireylerinden birinin son bir yıl içinde sokakta tacize uğradığını söyleyenlerin oranı Giresun'da Ordu'dan daha düşüktür. Kendisinin ya da aile bireylerinden birinin son bir yıl içinde trafik kazası geçirdiğini belirtenlerin oranı ise Giresun'da Trabzon'dan düşüktür.

4.1.6. Barınma, Çevre ve Ulaşım

Ulaşım hizmetleri konusunda gençlerin memnuniyetsizliklerinin olduğu görülmüştür. Trafik durumu, toplu taşıma araçlarının ücretleri ve toplu ulaşım araçlarının kalabalıklığı gibi konularda memnuniyet oranları düşük olup yüzde 48 ile yüzde 57 arasında değişmektedir. **Toplu ulaşım araçlarının ücretlerinden memnuniyet oranı Trabzon'da Artvin ve Giresun'a göre düşüktür.** Toplu ulaşım araçlarının kalabalıklığından memnuniyet oranı ise Artvin, Giresun ve Ordu'da Gümüşhane ve Trabzon'a göre yüksektir. Trafik durumundan memnun olan gençlerin oranı Trabzon'da diğer bütün illere göre düşüktür. Gümüşhane ve Ordu'da trafik durumundan memnun olan gençlerin oranı Rize'ye kıyasla düşüktür.

Gençlerin yaşadıkları ev ile ilgili olarak en fazla belirttikleri sorun internet bağlantısının olmamasıdır. Bunun yanı sıra kendine ait bir odaya sahip olmamak, ısınma ve aydınlanma problemi de gençler tarafından yaşadıkları ev ile ilgili sorunlar arasında sayılmıştır.

Bulunduğu ilde yaşamaktan memnun olan gençlerin oranı Ordu ve Trabzon'da Gümüşhane'ye göre daha yüksektir.

4.1.7. Gönüllülük ve Katılım

Gençlerin gönüllülük ve sivil toplum kuruluşlarına üyelik oranları oldukça düşüktür. Gençlerin yüzde 92'sinin daha önce hiç gönüllü olarak çalışmadığı, yüzde 87'sinin ise herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadığı görülmüştür.

Bir sivil toplum kuruluşuna üyesi olan gençler arasında da bu kuruluşun etkinliklerine katılım oranları yüksek değildir. Katılım konusunda gençlerin sorunlarından bir diğeri de evde, okulda ve yaşadıkları yerde/mahallede karar alım süreçlerine katılmamaları ve kendilerini bu konuda yetkin görmemeleridir. Bu durumun öznel iyi olma hali üzerinde olumsuz etkisi vardır.

4.2. Çocuklar

4.2.1. Genel

Çocukların yalnızca yüzde 0,4'ü herhangi bir okula kayıtlı değildir. Çalışan çocuklar yüzde 2'lik bir kesimdir. Kız çocukları erkek çocuklara göre daha fazla ev işi sorumluluğu almaktadır. Çocukların boş zaman etkinliklerine bakıldığında haftada birkaç gün veya daha sık spor yapanların oranının yüzde 32, ev işi yapanların oranının yüzde 22, kafeye/kahveye gidenlerin oranının ise yüzde 9 olduğu görülmüştür. Yaz aylarında ise çocukların yüzde 1'i Kuran kursuna gittiğini, yüzde 3'ü çalıştığını, yüzde 15'i yüzme ya da başka spor etkinliklerine katıldığını belirtmiştir. Yazları mahallede/parkta oyun oynayarak vakit geçiren çocuklar yüzde 34'lük, gezerek/dolaşarak vakit geçirenler ise yüzde 14'lük bir kesimdir. Çocukların yüzde 13'ü yazları aileleriyle tatil yaptığını ve denize/yaylaya gittiğini ifade etmiştir.

4.2.2. Eğitim

Çocukların yüzde 2'si okula ne kadar düzenli gittikleri sorulduğunda "ayda birkaç gün okula gidemiyorum" yanıtını verirken, "hastalık gibi haller haricinde her gün okula gidiyorum" yanıtını verenler çocukların yüzde 98'ini oluşturmaktadır. Çocuklara herhangi bir nedenden dolayı okulu bırakmak isteyip istemedikleri sorulduğunda yüzde 3'lük bir kesim "evet, isterdim" yanıtını vermiştir.

Yüzde 6'lık bir kesimin not ortalaması 59 ve altındayken 79-60 aralığı için bu oran yüzde 36'dır. Sınıf tekrarı yapan çocuklar yüzde 1'lik bir kesimdir. Görüşülen çocukların yüzde 3'ü şu anda okudukları okuldan mezun olunca okumaya devam etmeyeceğini ifade etmiştir. Okulda kendisini sürekli olarak itip kakan ve rahatsız eden başka çocuklar olduğunu söyleyen çocukların oranı yüzde 21, okulda kendisine karşı kötü davranan öğretmenler olduğunu ifade eden çocukların oranı ise yüzde 22'dir. Görüşülen çocukların yüzde 24'ü "okulda bazen benimle dalga geçiriyorlar" ifadesinin, yüzde 48'i ise "zaman zaman dersleri takip etmekte zorlanıyorum" ifadesinin kendisi için geçerli olduğunu belirtmiştir.

olduğunu belirtmiştir. **Yaklaşık olarak her beş çocuktan biri evde düzenli olarak ders çalışmadığını söylemiştir.** Çocukların yüzde 70'i ders çalışmama sebebinin ders çalışmayı sevmemeleri olarak açıklarken, yüzde 8'lik bir kesim başka şeylerle meşgul olduğu için (TV, internet), yüzde 6'lık bir kesim ise çok gürültü olduğu için çalışmadığını belirtmiştir.

Çocukların yüzde 7'si okudukları okulda sınıfta 35-55 aralığında, yüzde 51'i ise 25-34 aralığında öğrenci olduğunu ifade etmiştir. Okulunun iyi ısınmadığını belirten çocukların oranı yüzde 29, okulunda revir olan çocukların oranı ise yüzde 33'tür. **“Öğretmeni olmayan ve boş geçen bazı derslerimiz var” ifadesinin kendi okulu için geçerli olduğunu ifade eden çocukların oranı yüzde 63 olurken bu oran “okulumuzda rahatça kullanabildiğimiz spor salonu var” ifadesi için yüzde 65'tir.** Her üç çocuktan ikisinin okulunda resim, müzik gibi faaliyetlerde bulunabileceği odalar vardır. Okulunda tuvaletlerin temiz olduğu ifade eden çocukların oranı yüzde 69, rahatça kullanabildiği bir kütüphane olan çocukların oranı ise yüzde 77'dir. Görüşülen çocukların yüzde 87'si okulundaki kantinin/yemekhanenin temiz olduğunu belirtmiştir. Çocukların yüzde 61'i okulda herhangi bir eksiklik çekmediğini ifade ederken, yüzde 18'lik bir kesim okulda “spor salonu, spor alanı, saha (futbol, basketbol, voleybol)” olmasını istemektedir. Çocukların yüzde 2'sinin okulda eksikliğini çektiği ve olmasını en çok istediği şeyler kütüphane ve revirdir. Çocukların yüzde 56'sı okulda kendisini mutlu hissederken; yüzde 42'si ne mutlu ne mutsuz hissettiğini, yüzde 2'si ise mutsuz hissettiğini ifade etmiştir.

4.2.3. Sağlık

Herhangi bir kronik hastalığı ya da düzenli bakım isteyen bir fiziksel rahatsızlığı olan çocuklar yüzde 8 oranındadır. Hastalığı düzenli doktor kontrolü gerektirdiği halde doktora gidemeyen çocukların oranı yüzde 5, bu hastalığı düzenli ilaç almasını gerektirdiği halde ilaç kullanamayan çocukların oranı ise yüzde 4'tür. Çocukların yüzde 14'ü ayda birkaç kere, yüzde 21'i ise iki üç ayda bir hasta olduğunu ifade etmiştir. Son bir yıl içinde herhangi bir hastalık geçiren çocukların yüzde 29'u doktora gitmediğini ifade

etmiştir. Haftada en az bir iki kez 30 dakika kadar spor yapanlar çocukların yüzde 48'ini, günde en az bir kere süt içen ya da yoğurt yiyen çocuklar ise yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Görüşülen çocukların yüzde 70'i haftada iki üç kez et, balık ya da tavuk yediğini, yüzde 75'i ise her gün sebze yediğini ifade etmiştir. Dişlerini günde iki kez fırçalayan çocukların oranı yüzde 78, her gün taze meyve yiyenlerin oranı yüzde 84'tür.

4.2.4. Maddi Durum

Tek başına ayrı bir odada yatan çocuklar yüzde 55, başka biriyle ayrı bir oda paylaşan çocuklar ise yüzde 43 oranındadır. Çocukların yaşadıkları yer ile ilgili olarak en fazla belirttikleri rahatsızlık yüzde 18 ile “kendime ait bir odanın olmaması” yanıtı olmuştur. Bunun haricinde çocukların yüzde 6'sı evin ısınmamasından, yüzde 4'ü evin kalabalık olmasından, yüzde 3'ü ise evin aydınlık olmamasından rahatsızlık duymaktadır.

Ailesinin maddi durumu ile ilgili olarak “ailemin ödemekte zorlandığı borcu var” ifadesine katılan çocukların oranı yüzde 11, “babam bazen işsiz kalabiliyor” ifadesine katılan çocukların oranı ise yüzde 6'dır. Çocukların yüzde 5'i ailesinin ev kirasını ödemekte, yüzde 4'ü ise kardeşlerinin okul masraflarını ödemekte zorlandığını ifade etmiştir.

5. Politika Önerileri

Gerçekleştirilen araştırma çalışması bulguları doğrultusunda gençlerin ve çocukların iyi olma hallerini arttıracak bazı politika önerileri geliştirilmiştir. Politika önerileri genel olarak bölgede uygulanabileceği gibi, özel olarak DOKA kapsamındaki illerin her birinde de uygulanabilir.

Politika önerilerimizi “İyi Olma Hali” perspektifinden, önemli alanlar başlıkları altında sunacağız.

Çalışma kapsamında sorgulanan yedi alanın, yaşamdan memnun olma durumu ile ilişki düzeyine korelasyon katsayıları karşılaştırmasında bakıldığında; gençler için öznel iyi olma halini belirleyen konuların başında maddi durumlarına yönelik algının geldiği anlaşılmaktadır. Öznel iyi olma halinin belirleyicisi olma açısından ilişki skoru en yüksek ikinci ve üçüncü alanlar ise sırasıyla eğitim ve sağlıktır. Eğitim ve sağlık, aile ve ilişkiler ile güvenlik takip ederken, kent yaşamı

ile gönüllülük ve katılımın yaşam memnuniyeti ile ilişki seviyesi diğer alanlara göre daha alt sırada bulunmaktadır.

Şekil 1. Öznel İyi Olma Halinin Belirleyicileri

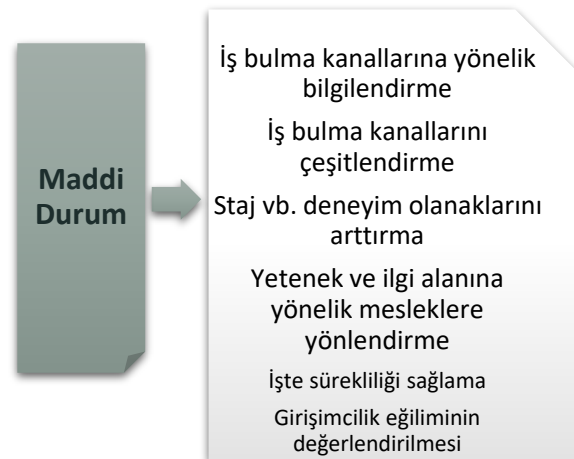

5.1. Maddi Durum

Gençlerin maddi durumlarından memnuniyetleriyle yaşamdan genel memnuniyetleri arasında bir ilişki bulunmaktadır. Ancak, gençlerin kendi maddi durumları hakkındaki öznel algıları, kendi çevreleriyle karşılaştırdıklarında gelirlerini yeterli ya da yetersiz bulmaları iyi olma hallerini doğrudan etkilemektedir. Araştırma çalışmamız yaşamdan memnuniyet ve maddi durum hakkında öznel algı arasındaki ilişkiyi göstermektedir; kendi maddi durumunu “çok kötü” olarak değerlendiren gençler arasında yaşamdan memnun olduğunu belirtenlerin oranı maddi durumunu “çok iyi” olarak değerlendiren gençlerden 20 puan düşüktür. Dolayısıyla gençlerin daha yüksek gelire sahip olmalarının yanı sıra, bölgedeki gelir dağılımının eşit ya da adaletsiz olması da iyi olma hali üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yapısal olarak gelirlerin yükselmesi bir hedef olarak belirlenebilir, ancak gelir adaletinin sağlanması da politika hedefleri arasına alınmalıdır.

Gençlerin iyi bir gelir getiren işte çalışmaları, öncelikle maddi durumlarından memnuniyeti, sonrasında iyi olma hallerini belirleyen en önemli etkenlerden biridir. Dolayısıyla, **bölgede yaşayan gençlerin çalışacak bir işe sahip olmaları önemli bir politika hedefi olarak düşünülebilir.**

Şekil 2. Maddi Durum- İyileştirme Alanları Listesi

Gençlerin yarısından fazlası bölgede iş bulmanın zor olduğunu düşünmektedir. İş bulmanın önündeki **en büyük engeller ise sırasıyla yeterli iş olanaklarının olmaması ve ücretlerin düşüklüğüdür**. Yapısal olarak tanımlayabileceğimiz bu iki engelin haricinde gençler iş bulmak için tanıdıklarının olmamasından, nereden iş bulunacağını bilmeme, tecrübe sahibi olmama gibi faktörleri de belirtmişlerdir.

Dolayısıyla öncelikle bölgedeki iş bulma kanallarını çeşitlendirme ve gençleri var olan iş bulma kanalları hakkında bilgilendirme bir hedef olarak konulmalıdır. Ayrıca, bölgedeki gençler tarafından iş bulmanın önündeki engeller arasında tecrübe eksiliği ve iş piyasasının talep ettiği becerilere sahip olmama gibi konuların da sayıldığı düşünüldüğünde, gençlerin tecrübe eksikliğini gidermek amacıyla staj ve benzeri olanakların da yaygınlaştırılmasında yarar bulunmaktadır.

Araştırma çalışması gençlerin daha çok yarı vasıflı (satış yöneticisi, dükkân sahibi, tezgâhtar) ya da

vasıfsız işlerde çalıştıklarını göstermiştir. Beyaz ya da mavi yakalı işlerde çalışanların oranı düşük kalmaktadır. Bu rakamlar istihdam açısından gençlerin kırılgan ve risklere açık bir durumda olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla gençlerin beceri sahibi oldukları işlere yönlendirilmeleri de iyi olma hallerine katkıda bulunacak politikalar olacaktır.

Keza aynı araştırma çalışan gençlerin ortalama 3 yıl çalıştıklarını ve bu sürede 2 iş değiştirdiklerini göstermektedir. Türkiye’de yapılan diğer çalışmalar da gençlerin artık daha sık iş değiştirdiklerini ortaya koymaktadır.

Sık iş değiştirme deneyim kazanma açısından olumlu bir etkiye sahip olsa da biraz önce bahsedildiği üzere yarı vasıflı/vasıfsız gençlerin sık iş değiştirmeleri kırılganlıklarını arttıracak bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla gençlerin çalıştıkları işlerde daha uzun süre çalışabilmelerini sağlayacak politikalar geliştirmekte yarar bulunmaktadır.

5.2. Eğitim

Araştırma çalışmasına katılan gençlerin yaklaşık beşte biri aldıkları eğitimden memnun değillerdir.

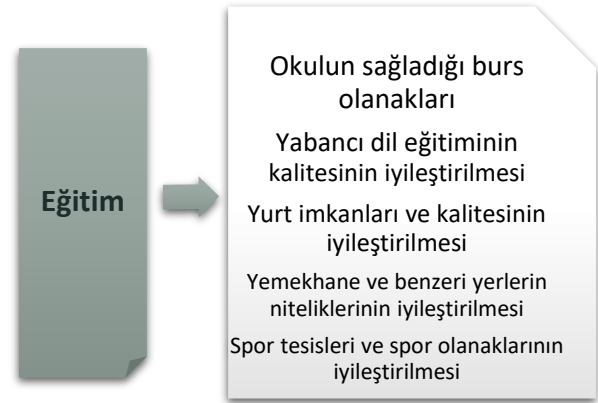
Eğitimden genel memnuniyet ile öznel iyi olma hali arasında pozitif bir ilişki bulunmakta, araştırma kapsamında görüşülen gençlerin eğitimlerinden memnuniyetleri arttıkça yaşamdan memnuniyetlerinin de arttığı görülmektedir.

Eğitimin unsurlarında yapılacak iyileştirmeler, önce eğitimden memnuniyeti, daha sonra da yaşamdan memnuniyeti arttıracaktır.

Gençlerin aldıkları eğitime yönelik iyileştirmeler şu biçimde listelenebilir:

- Okulun sağladığı burs olanakları
- Yabancı dil eğitiminin kalitesinin iyileştirilmesi;
- Yurt imkanları ve kalitesinin iyileştirilmesi;
- Yemekhane ve benzeri yerlerin niteliklerinin iyileştirilmesi;
- Spor tesisleri ve spor olanaklarının iyileştirilmesi

Şekil 3. Eğitim- İyileştirme Alanları Listesi

Araştırma çalışmamız, gençler arasında kültürel tüketimin çok az olduğunu göstermiştir. Gençler kitap satın almak, sinemaya gitmek, müzik veya film satın almak, tiyatroya gitmek ve konsere gitmek gibi etkinlikleri çok seyrek gerçekleştirmekte ve bu etkinlikleri gerçekleştirme sıklıklarını da yetersiz bulmaktadır.

Bu etkinlikleri daha sık gerçekleştirmelerini sağlamaları, iyi olma hallerine katkıda bulunacaktır.

5.3. Sağlık

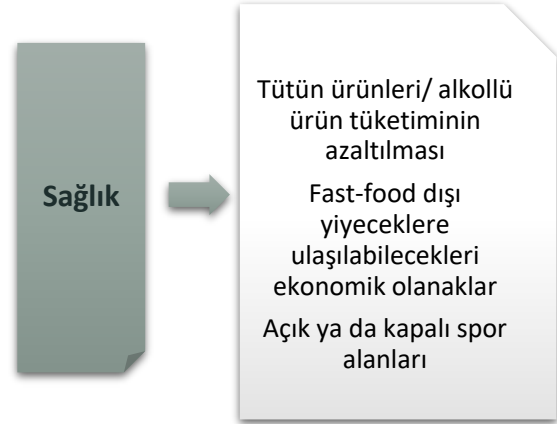
Gençler arasında sigara ve tütün ürünleri kullanmak ve alkollü içecekler tüketmek gibi sağlıksız davranışlara sahip olanlar bulunmaktadır.

Keza, gazlı içecek tüketmek veya “fast-food” restoranlarında yemek yemek gibi kötü beslenme alışkanlığı da yaygın olarak görülmektedir. Öte yandan açık havada ya da kapalı spor salonunda spor yapanların oranı da çok yüksek değildir.

Dolayısıyla, gençlerin sağlık durumlarının iyileştirilmesine yönelik bazı politika önerileri geliştirilebilir:

- Sigara ve tütün ürünlerinin ve alkollü içeceklerin tüketilmesinin azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir;
- Gençlerin fast-food haricinde yiyeceklere ulaşabilecekleri ekonomik olanaklar geliştirilebilir;
- Gençlerin açık ya da kapalı ortamda spor yapabilmeler sağlanabilir.

Şekil 4. Sağlık- İyileştirme Alanları Listesi

Araştırma çalışmamız, bölgede yaşamakta olan engelli gençlerin yaşamlarından görece daha az memnun olduklarını göstermiştir. Her ne kadar engelli gençlerin yaşama katılımları önündeki engeller sayıca az olsa da, bu gençlerin yaşama katılmalarının teşvik edilmesi iyi olma hallerine katkıda bulunacaktır.

5.4. İlişkiler

Araştırma çalışmamız, ailelerinden daha fazla destek alan gençlerin öznel iyi olma hallerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

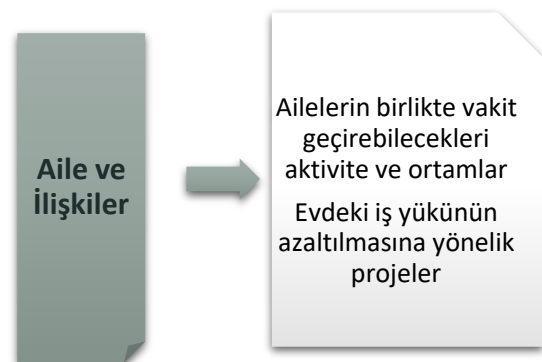
Aileleriyle evlerinde ya da dışarıda daha fazla vakit geçiren gençlerin hem ailelerinden aldıkları destek düzeyi, hem de öznel iyi olma halleri daha yüksektir.

Dolayısıyla, gençlerin aileleriyle birlikte evlerinde ve dışarıda daha fazla vakit geçirmeleri önemlidir.

Bölgede ailelerin birlikte vakit geçirecekleri ortamların sayısının artması hem aile içi ilişkilere hem de gençlerin öznel iyi olma hallerine katkıda bulunacaktır.

Aileleriyle birlikte yaşamayan gençlerin, örneğin öğrencilerin de benzer bir destek alabilmeleri için gerekli destek mekanizmalarının kurulması düşünülebilir.

Şekil 5. Aile ve İlişkiler- İyileştirme Alanları Listesi

Çalışmamız evdeki iş yükü açısından genç erkekler ve genç kadınlar arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir, evdeki iş yükünün artması gençlerin iyi olma halleri üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır.

Bu nedenle gençlerin evdeki iş yüklerini eşit olarak paylaşabilecekleri bir ortam sağlanmalı keza genç

kadınların üzerindeki iş yükünü azaltacak bazı politikaların geliştirilmesi düşünülmelidir.

5.5. Risk ve Güvenlik

Söz konusu yaşanan çevrede güvenlik olduğunda genç kadınlar ve erkekler arasında kayda değer farklar görülmektedir. Genç kadınlar genç erkeklere kıyasla

kendilerini daha az güvende hissetmektedirler. Bu farkın giderilmesine yönelik olarak gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

5.6. Barınma, Çevre ve Ulaşım

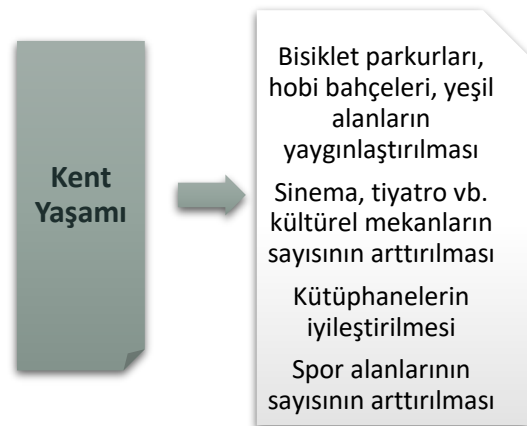
Araştırma çalışmamıza katılan gençler yaşadıkları yerdeki ulaşım hizmetlerinden çok memnun değillerdir. Yaklaşık olarak görüşülen her iki gençten birinin trafik durumundan, toplu ulaşım ücretlerinden ve toplu ulaşım araçlarının kalabalıklığından memnun olmadığı görülmektedir. Trafik sıkışıklığı, otobüs, metro, vapur gibi toplu ulaşım araçlarının ücretleri ve kalabalıklığı konusunda düzenlemeler yapılmalıdır.

Gençlerin yaşadıkları çevreyle ilgili olarak, bu çevredeki insanlar arası ilişkiler ve komşular arası yardımlaşmadan memnun oldukları görülmüştür. Ancak söz konusu fiziksel altyapı olduğunda memnuniyet düzeyi düşmektedir. İnsanlar arası yardımlaşma ve komşular arası ilişkiler gibi konularda yüksek memnuniyet oranları gözlemlenirken, kütüphaneler, sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetler, sahil kullanımı ve boş zamanların geçirilebileceği yerlerin çokluğu gibi kentin altyapısı ile ilgili unsurlara gelindiğinde memnuniyet oranlarında düşüş gözlemlenmektedir. Şehrin altyapısından memnuniyet hem şehirde yaşamaktan hem de genel olarak yaşamdan memnuniyet ile pozitif bir ilişkiye sahiptir.

Bu çerçevede yaşanan çevredeki bazı altyapısal özelliklerin iyileştirilmesinde yarar bulunmaktadır:

- Bisiklet parkurları ve hobi bahçelerinin yaygınlaştırılması;
- Sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetlerin çoğaltılması;
- Kütüphanelerin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması;
- Spor alanlarının sayısının artması;
- Boş zaman geçirilebilecek yerlerin sayılarının artırılması;
- Sahil, piknik alanı ve yeşil alanı gibi mekanların sayısının artırılması;

Şekil 6. Kent Yaşamı- İyileştirme Alanları Listesi

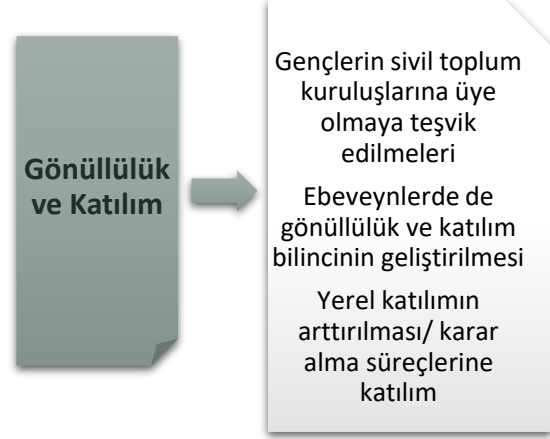

5.7. Gönüllülük ve Katılım

Araştırma çalışmamıza göre, bölgede yaşayan gençler arasında gönüllülük ve sivil toplum kuruluşlarına üyelik düşüktür. Yaklaşık olarak görüşülen her on gençten yalnızca biri daha önce herhangi gönüllü bir işte veya bir sivil toplum kuruluşunda çalışmıştır. Sivil toplum kuruluşlarına üyeliği olan gençler ise yüzde 13 oranındadır. Herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olan gençler de bu kuruluşların etkinliklerine seyrek katılmaktadır. Gençlerin ebeveynlerinin de sivil topluma katılımlarının düşük olduğu görülmektedir. Gençlerin gönüllülük ve sivil toplum kuruluşlarına üyelikleri teşvik edilmeli ve ödüllendirilmelidir.

Gençlerin birçok konuda kararlara katılmadıkları ve kendilerini yetkin görmedikleri gözlemlenmiştir. Araştırma çalışmasına katılan gençlerin evde, okulda ve yaşadığı yerde/mahallede karar alım süreçlerine katılma imkanlarının ve kendilerini bu konularda yetkin görme oranlarının yüksek olmadığı görülmüştür. Bu eksikliğin giderilmesi için gençlerin mahalle ve ilçe düzeyinde kararlara katılımları teşvik edilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Daha fazla katılım, daha fazla yetkinlik hissi ve daha yüksek öznel iyi olma hali anlamına gelecektir.

Şekil 7. Gönüllülük ve Katılım- İyileştirme Alanları Listesi

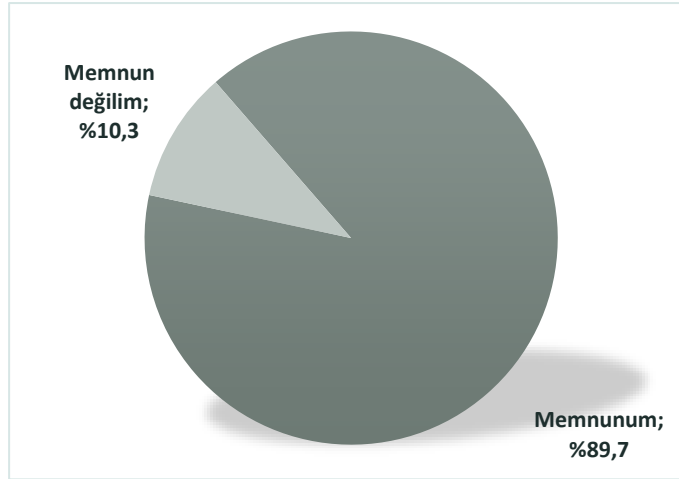

6. Gençlik Çalışması Bulguları

6.1. Gençlerin Ruhsal Durumları

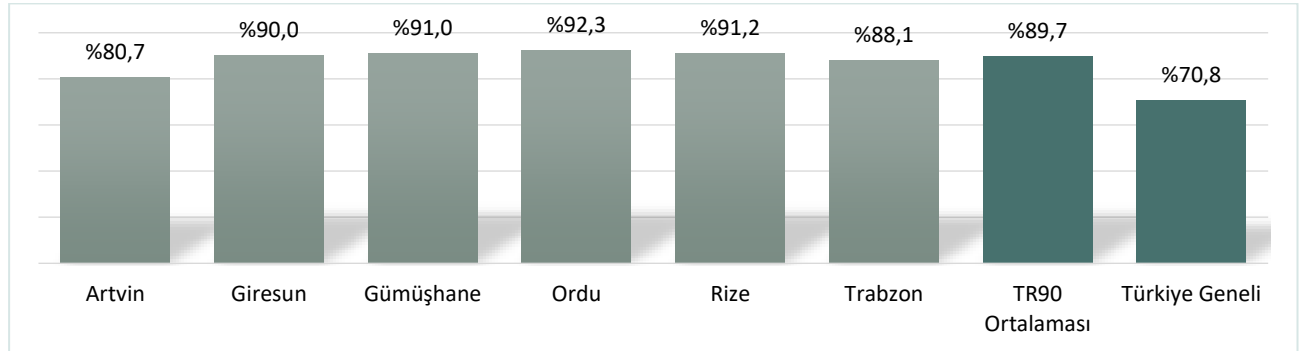
Araştırma çalışmasının önemli bir kısmı gençlerin kendilerini nasıl hissettikleri sorusuna odaklanmıştır. Kuramda “öznel iyi olma hali” olarak tanımlanan bu durum, gençlerin yaşamdan memnuniyet derecelerini ve nesnel faktörlerin bu öznel durumu nasıl etkilediği sorusuna yanıt vermeyi kolaylaştırmaktadır.

Şekil 8. Gençlerin Yaşamdan Memnuniyeti

Gençlere hayatlarından ne kadar memnun oldukları sorulduğunda, yüzde 90 oranla “memnunum” yanıtı verilmiştir. Gençlerin büyük bir kısmının hayatından memnun olduğu görülmektedir. Genç kadın ve erkeklerin yaşamdan memnuniyetleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Şekil 9. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençlerin Yaşamdan Memnuniyeti (“Memnunum” Yanıtlarının Oranı)

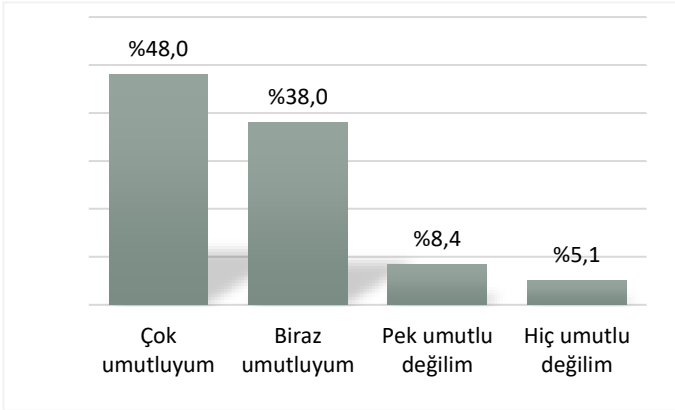

TR90 bölgesi illerinde gençlerin yaşamdan memnuniyetine bakıldığında bölgede yaşamından memnun olduğunu ifade edenlerin oranının yüzde 90, Türkiye genelinde ise oranın yüzde 71 olduğu görülmektedir. TR90 illeri arasında ise Artvin ve Ordu’daki gençlerin yaşamdan memnuniyeti arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Ordu’da gençlerin yüzde 92’si yaşamından memnun olduğu belirtirken, Artvin’deki gençler için bu oran yüzde 81’dir ve aradaki fark anlamlıdır.¹

¹ İstatistiksel anlamlılık testleri için Ki-Kare ve Z-Test yöntemleri kullanılmış, sadece 0.05 ve daha düşük düzeyde anlamlılık taşıyan farklar raporlanmıştır.

Şekil 10. Gençlerin Gelecekte Umutu

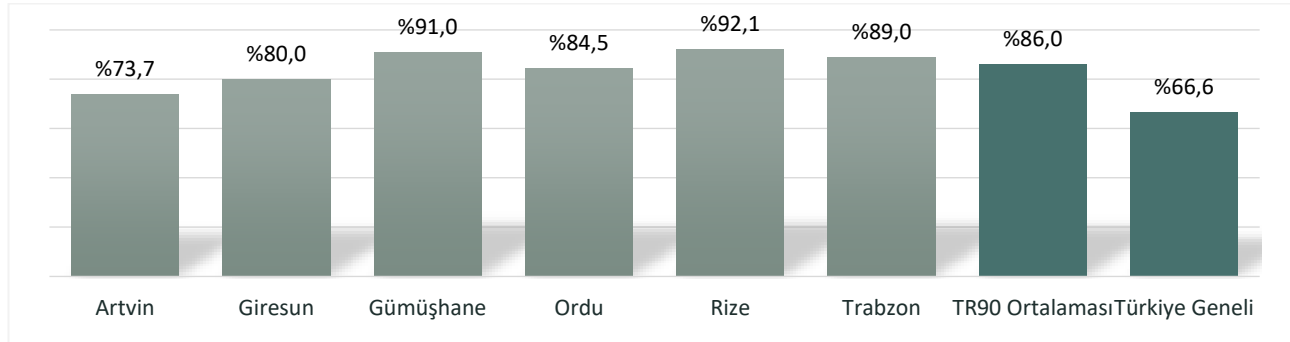

Araştırma çalışmamıza katılan gençlere gelecekte ne kadar umutlu oldukları sorulmuştur. “Çok umutluyum” ve “Biraz umutluyum” cevaplarını veren, gelecekte umutlu olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 86 olmuştur.

Gençlerin yaşamdan memnuniyet dereceleri ile gelecekte umutları arasında 0.55 büyüklüğünde bir ilişki bulunmaktadır (Tau-B=0.55). Dolayısıyla, yaşamdan memnuniyet ile gelecekte umut arasında bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

Gençlerin gelecekte umudu açısından cinsiyetler arasında anlamlı bir fark yoktur.

Şekil 11. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençlerin Gelecekte Umutu (“Umutluyum” Yanıtlarının Oranı)

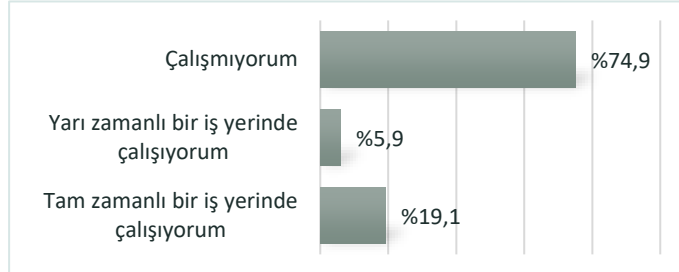
Gençlerin gelecekte umudu konusunda TR90 illeri arasında anlamlı bir fark vardır. Gençlerin yüzde 74’ünün gelecekte umutlu olduğunu ifade ettiği Artvin’de bu oran Gümüşhane, Rize ve Trabzon’dan, Giresun’da ise Rize’den anlamlı oranda düşüktür.

TR90 illerinde gelecekte umutlu olan gençlerin oranı yüzde 86 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 67’dir.

6.2. Çalışma Durumu

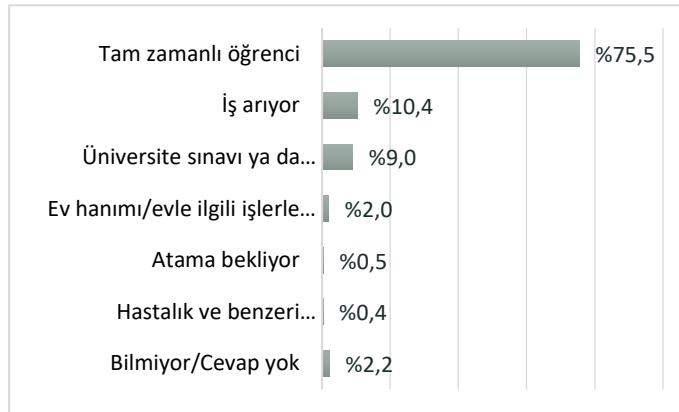
Çalışma durumu ile ilgili konular gençlerin yaşamdan memnuniyetini ve dolayısıyla gençlerin öznel iyi olma halini etkileyen önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle araştırma çalışmasına katılan gençlere çalışma durumları, çalışmıyorlarsa çalışmama sebepleri ve iş bulma konusunda yaşadıkları zorluklar gibi konularla ilgili çeşitli sorular sorulmuştur.

Şekil 12. Gençlerin Çalışma Durumu

Araştırma çalışmamıza katılan gençlere çalışma durumları sorulmuştur. Görüştüğümüz gençlerin yüzde 75'i çalışmadığını belirtirken, yüzde 19'u tam zamanlı bir iş yerinde, yüzde 6'sı ise yarı zamanlı bir iş yerinde çalıştığını belirtmiştir.

Şekil 13. Çalışmama Sebebi

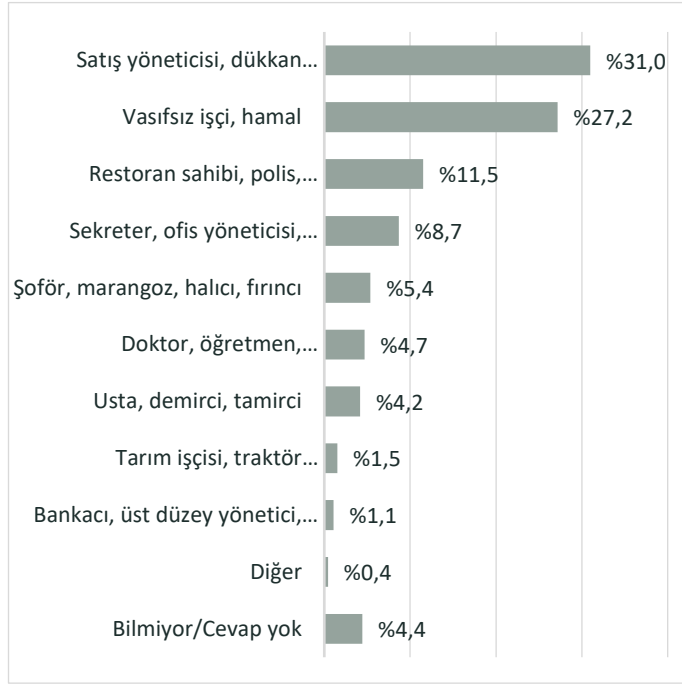
Çalışmadığını belirten gençlere çalışmama sebepleri sorulduğunda en yüksek oranda verilen cevap yüzde 76 ile "tam zamanlı öğrenci" olmuştur. Bu cevabı yüzde 10 ile "iş arıyor" ve yüzde 9 ile "üniversite sınavı ya da KPSS'ye hazırlanıyor" yanıtı takip etmiştir. "Ev hanımı" yanıtı gençlerin yüzde 2'si, "atama bekliyor" yanıtı ise yüzde 1'i tarafından verilmiştir.

Şekil 14. Çalışma Durumu ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnunum Yanıtlarının Oranı, %)

Araştırmaya katılan gençlerin genel olarak yaşamlarından memnun olduklarını bilmekteyiz. Ancak, yandaki grafikte de görüldüğü üzere, gençlerin çalışma durumuyla yaşamdan memnuniyet derecesi arasında ilişki bulunmaktadır. Ev gençleri ve iş arayan gençler arasından yaşamından memnuniyet duyanların oranı diğer gençlere kıyasla düşüktür, bu oran ev gençlerinde yüzde 81'e, iş arayanlarda yüzde 83'e düşmektedir. Bu rakamlardan yola çıkarak, çalışmamanın gençlerin yaşamdan memnuniyeti üzerinde etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Şekil 15. Çalışan Gençlerin Çalıştıkları Pozisyon

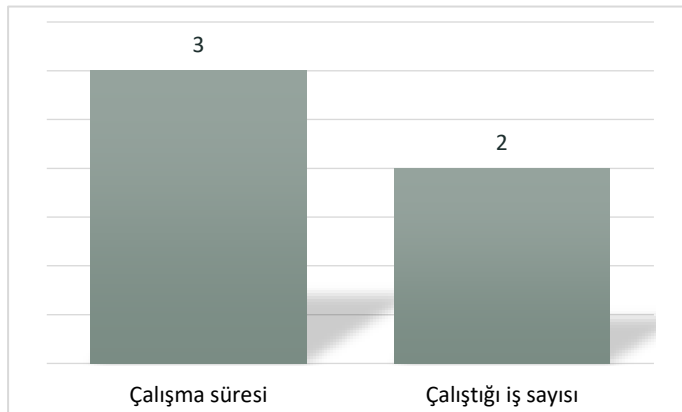

Araştırma çalışmamızda gençlere yandaki grafikte bulunan meslekler sayılarak hangisinin çalıştıkları işi en iyi tanımladığını belirtmeleri istenmiştir. “Satış temsilcisi, dükkân sahibi, tezgâhtar” yanıtı gençlerin yüzde 31’i tarafından belirtilerek birinci sırada yer alırken, ikinci sırayı yüzde 27 ile “vasıfsız işçi, hamal” yanıtı almıştır. Görüştüğümüz gençlerin yüzde 12’si çalıştıkları işi “restoran sahibi, polis, memur, garson, berber, asker” olarak tanımlarken, yüzde 9’u “sekreter, ofis yöneticisi, muhasebeci” olarak tanımlamıştır. “Şoför, marangoz, halıcı, fırıncı” ve “doktor, öğretmen, mühendis, sanatçı” olarak çalıştığını belirten gençlerin oranı yüzde 5’tir. Gençlerin yüzde 4’ü “usta, demirci, tamirci” olarak, yüzde 2’si ise “tarım işçisi, traktör kullanıcısı, balıkçı” olarak çalışmaktadır.

TR90 illeri arasında gençlerin çalıştıkları pozisyonlar açısından bazı anlamlı farklılıklar vardır. “Satış yöneticisi, dükkân sahibi, tezgâhtar” olarak çalıştığını belirten gençlerin oranı Trabzon’da Giresun’a göre düşüktür. “Vasıfsız işçi, hamal” olarak çalıştığını belirten gençlerin oranı ise Trabzon’da Rize’ye kıyasla düşüktür. Diğer pozisyonlar için iller arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Çalışılan iş cinsiyet bazında incelendiğinde genç kadın ve erkeklerin çalıştıkları pozisyonlar arasında bazı anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. “Sekreter, ofis yöneticisi, muhasebeci” ve “satış yöneticisi, dükkân sahibi, tezgâhtar” olarak çalışan genç kadınların oranı erkeklere göre yüksekken “vasıfsız işçi, hamal” olarak çalışan erkeklerin oranı ise kadınlara göre yüksektir. Diğer pozisyonlar için cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

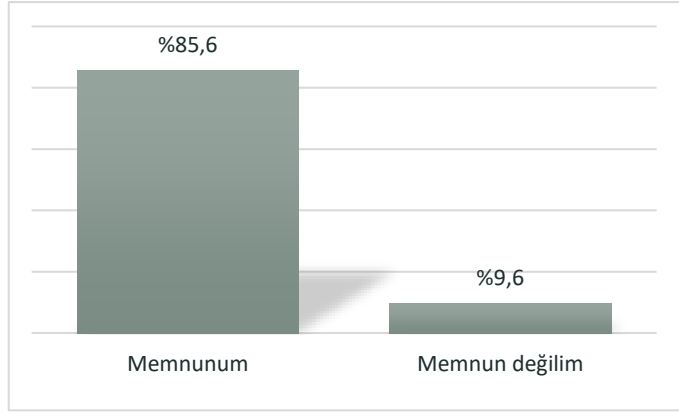
Şekil 16. Çalışanların Çalışma Süresi ve Çalıştıkları İş Yeri Sayısı (Yıl ve Sayı)

Araştırma çalışmamıza katılan gençlere kaç yıldır çalıştıkları ve çalıştıkları iş yeri sayısı sorulmuştur. Çalışma süresinin ortalama 3 yıl, çalışılan iş sayısının ise ortalama 2 olduğu görülmüştür. Diğer çalışmalara benzer şekilde, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde de gençlerin iş değiştirme sıklığının yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

TR90 illeri arasında çalışma süresi ve çalışılan iş sayısı açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

Şekil 17. Çalışılan İşten Memnuniyet

Çalışan gençlere işlerinden memnun olup olmadıkları sorulmuştur. Gençlerin büyük bir çoğunluğu çalıştıkları işten memnun olduklarını belirtmiştir. Yüzde 86 oranında “memnunum” yanıtı verilirken, “memnun değilim” yanıtı verenlerin oranı yüzde 10 olmuştur.

İki değişken arasındaki ilişkinin gücünü gösteren Tau-B katsayısı -1 ile 1 arasında değişmektedir, mutlak değer 1’e yaklaştıkça ilişkinin gücü artmakta, katsayının pozitif ya da negatif olması da ilişkinin yönünü göstermektedir.

Çalışan gençlerin çalıştıkları işten memnuniyet dereceleriyle, yaşamdan memnuniyet dereceleri arasında 0,50 büyüklüğünde bir Tau-B katsayısı bulunmaktadır, buradan iş ortamından memnuniyet ile yaşamdan memnuniyet arasında bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

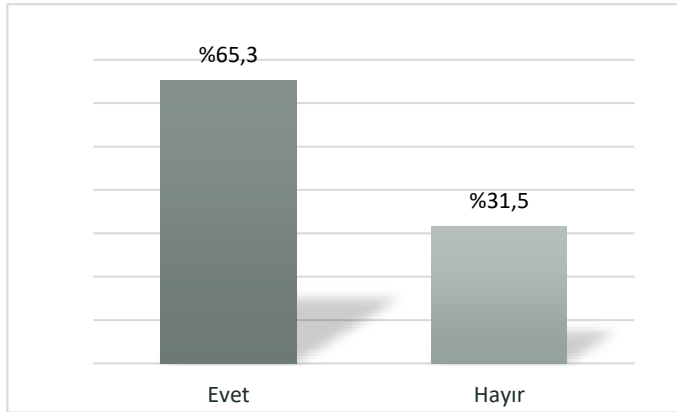
TR90 bölgesi illeri ve cinsiyetler arasında çalışılan işten memnuniyet açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

```

=====
|| Çalışan gençler arasında, çalıştığı işten ||
|| memnuniyet duyanlar, yaşamlarından da daha ||
|| memnundurlar. ||
=====

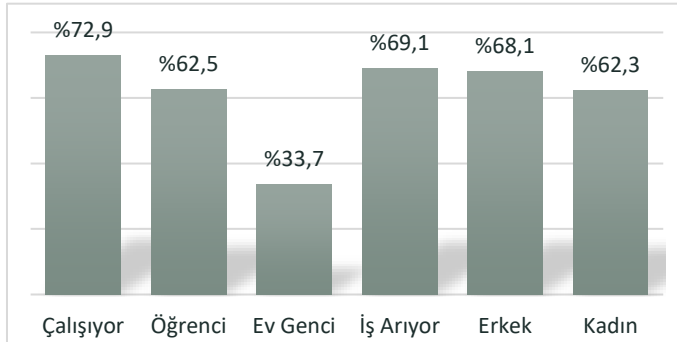
```

Şekil 18. Gençlerin Girişimcilik Eğilimi

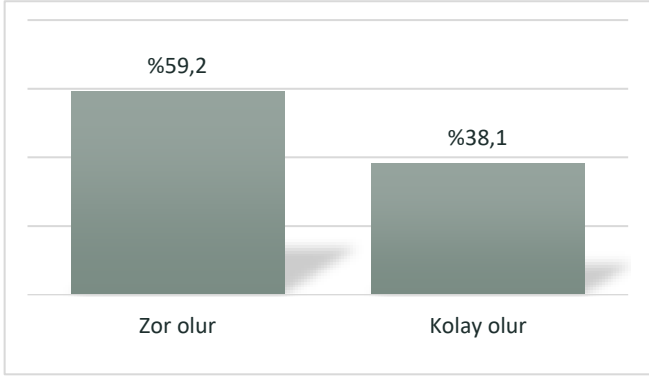
Araştırma çalışmamıza katılan gençlere “kendi işinizi kurup kar ve zararından sorumlu olacağınız bir iş yapmayı düşünür müsünüz?” sorusu sorulmuştur. Gençlerin yüzde 65’i olumlu yanıt verirken, yüzde 32’si kendi işini kurmayı düşünmediğini belirtmiştir.

Şekil 19. Çalışma Durumu ve Cinsiyete Göre Gençlerin Girişimcilik Eğilimi

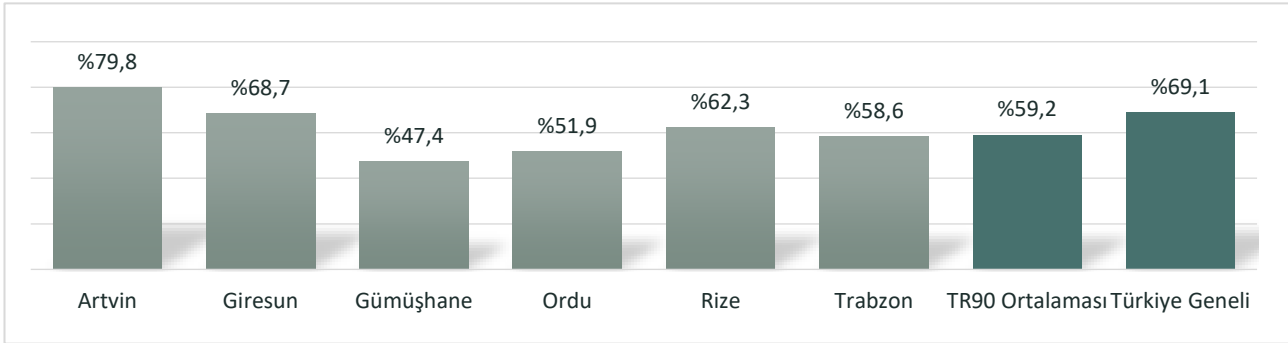
TR90 illerinde gençlerin girişimcilik eğilimleri cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Girişimcilik eğilimi çalışma durumuna göre incelendiğindeyse öğrencilerde ve ev gençlerinde girişimcilik eğiliminin çalışan gençlere oranla düşük olduğu ve bu farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Çalışan gençler için yüzde 73 olan bu oran öğrenciler için yüzde 63, ev gençleri için ise yüzde 34’tür.

Şekil 20. Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları

Araştırma çalışmamız kapsamında gençlere iş bulma konusundaki kaygıları ile ilgili sorular sorulmuştur. Gençlere “herhangi bir sebeple iş ararsanız, yaşadığınız yerde kolaylıkla iş bulabilir misiniz?” sorusu sorulduğunda gençlerin yüzde 60’ı “zor olur” yanıtını verirken, yaşadığı yerde kolaylıkla iş bulabileceğini belirtenlerin oranı yüzde 38 ile sınırlı kalmıştır.

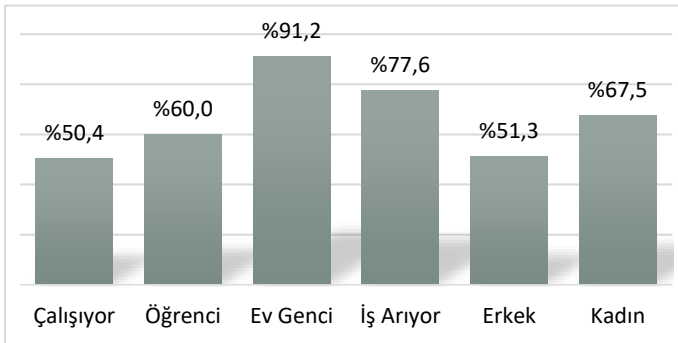
Şekil 21. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geninde Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları (“Zor olur” Yanıtlarının Oranı)

Gençlerin iş bulma konusundaki kaygıları TR90 illeri arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir. Gençlerin yüzde 80’inin iş bulmakta zorlanacağını ifade ettiği Artvin ile Gümüşhane ve Ordu illeri arasında bu konuda anlamlı bir fark vardır ve bu oran Artvin’de diğer iki ile göre anlamlı ölçüde yüksektir. Benzer bir fark Giresun ile Gümüşhane ve Ordu arasında bulunmaktadır, Giresun’da bu kaygı diğer iki ile göre anlamlı ölçüde yüksektir. Türkiye genelinde gençlerin yüzde 69’u, TR90 illerinde gençlerin yüzde 59’u herhangi bir sebeple iş arasalar iş bulmakta zorlanacaklarını ifade etmiştir.

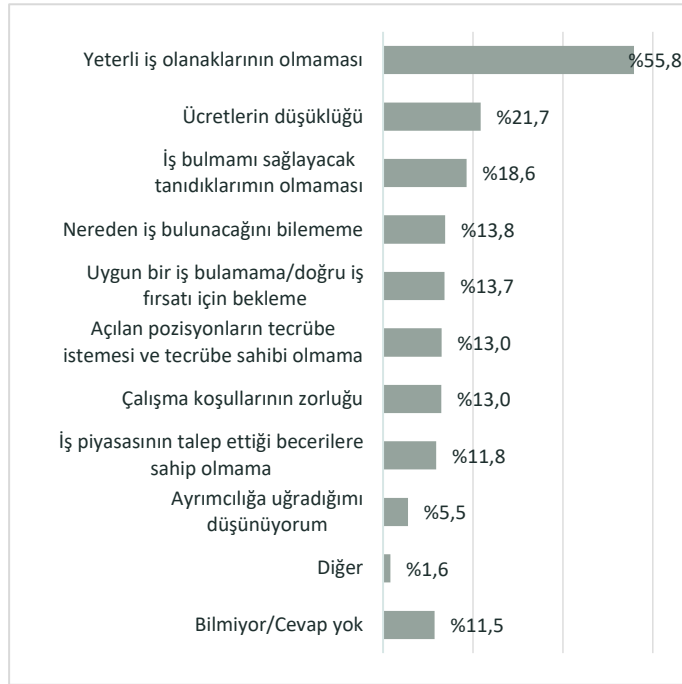
Şekil 22. Çalışma Durumu ve Cinsiyete Göre Gençlerin İş Bulma Konusundaki Kaygıları (“Zor olur” Yanıtlarının Oranı)

Gençlerin iş bulma konusundaki kaygıları ile çalışma durumları ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Genç kadınların genç erkeklere göre iş bulma konusunda daha kaygılı oldukları görülmüştür.

iş arayan gençlerin çalışanlara ve öğrencilere göre, ev gençlerinin ise çalışanlara göre iş bulma konusunda daha kaygılı oldukları görülmüştür ve aradaki farklar anlamlıdır.

Şekil 23. İş Bulmanın Önündeki Engeller (2 Yanıt)

Benzer şekilde, araştırma kapsamında görüşülen gençlere “iş bulmanın önündeki en büyük iki engel nedir?” sorusu sorulmuştur. Yüzde 56 ile “yeterli iş olanaklarının olmaması” iş bulma konusundaki engeller arasında birinci sıradadır.

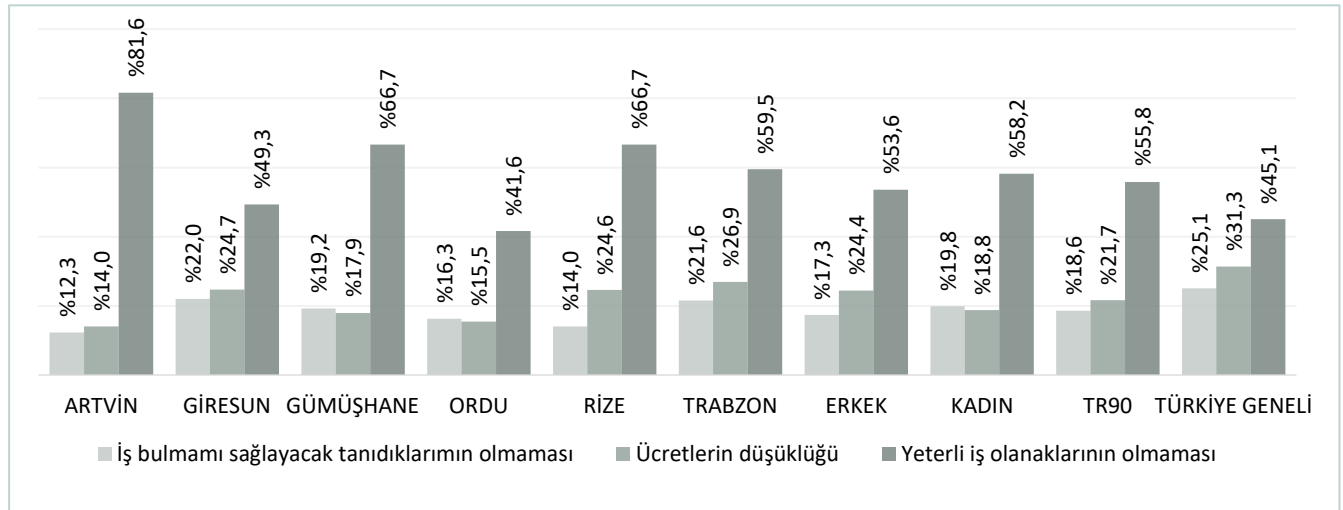
Yüzde 22 oran ile “ücretlerin düşüklüğü” ikinci sırayı alırken, “iş bulmamı sağlayacak tanıdık olmaması” yanıtı gençlerin yüzde 19’u tarafından verilerek üçüncü sırada yer almıştır.

İş bulmalarının önündeki en büyük engelin “nereden iş bulacağını bilememek” ve “uygun bir iş bulamamak/doğru iş fırsatı için bekleme” olduğunu belirten gençlerin oranı ise yüzde 14’tür.

İş bulma konusunda genç kadınlar, genç erkeklere kıyasla daha fazla kaygılıdır.

Görüşülen gençlerin yüzde 13’ü çalışma koşullarının zorluğunu ve açılan pozisyonların tecrübe istemesine karşın tecrübe sahibi olmamayı iş bulma konusunda en büyük engeller olarak görmektedir. İş piyasasının talep ettiği becerilere sahip olmama yanıtı yüzde 12 oranında belirtilirken, iş bulma konusunda karşılaşılan en büyük engelin ayrımcılık olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 6’dır.

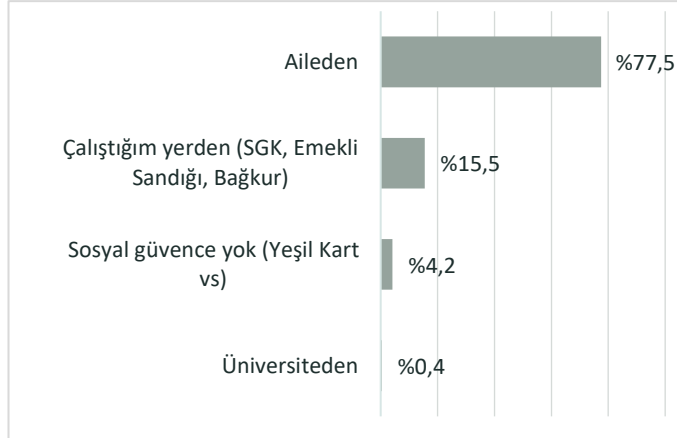
Şekil 24. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline İş Bulmanın Önündeki Engeller

TR90 illeri arasında da bu konuda farklılıklar görülmüştür. “Ücretlerin düşüklüğü” yanıtının oranı Trabzon’da Ordu’ya göre 11 puan yüksektir ve bu fark anlamlıdır. “Yeterli iş olanaklarının olmaması” yanıtı ise Ordu’da Artvin, Gümüşhane, Rize ve Trabzon illerine göre daha düşük oranda verilmiştir. “Yeterli iş olanaklarının olmaması” yanıtı ile ilgili ortaya çıkan bir başka anlamlı farklılık ise Artvin’de bu yanıtın Giresun ve Trabzon’a göre daha yüksek oranda belirtilmiş olmasıdır. TR90 illerinde yeterli iş olanaklarının olmamasının iş bulmanın önündeki en büyük engel olduğunu düşünen gençlerin oranı yüzde 56, Türkiye genelinde yüzde 45’tir. Ücretlerin düşüklüğü yanıtı TR90 illerinde gençlerin yüzde 22’si, Türkiye genelinde yüzde 31’i tarafından verilmiştir. Türkiye genelinde her dört

gençten biri ve TR90 illerinde yüzde 19'luk bir kesim iş bulmasını sağlayacak tanıdıklarının olmamasını iş bulmanın önündeki en büyük engel olarak görmektedir.

Şekil 25. Sosyal Güvence

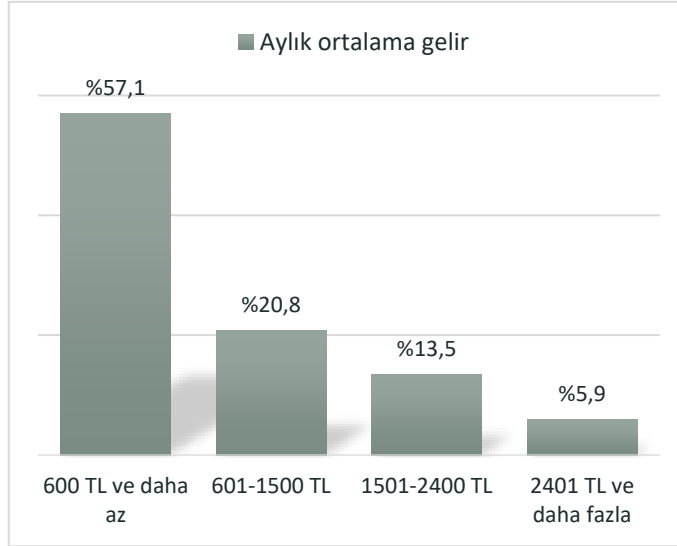

Gençlere herhangi bir sosyal güvenceye sahip olup olmadıkları sorulmuş ve sahip olanların hangi sosyal güvenceye sahip olduklarını belirtmeleri istenmiştir. Araştırma çalışmamıza katılan gençlerin yüzde 78'i aileleri üzerinden sosyal güvenceye sahip olduklarını belirtmiştir. Gençlerin yüzde 16'sı "çalıştığım yerden" yanıtını verirken, sosyal güvencesi olmadığını ifade edenlerin oranı yüzde 4'tür.

6.3. Maddi Durum

Gençlerin öznel iyi olma halini etkileyen önemli unsurlardan bir diğeri maddi durumdur. Bu nedenle gençlerin aylık gelirleri, kendi maddi durumlarına ilişkin algıları ve görelî yoksunlukları gibi konular araştırma çalışmasına dahil edilerek gençlerin maddi durumlarına dair bir bölüm ayrılmıştır.

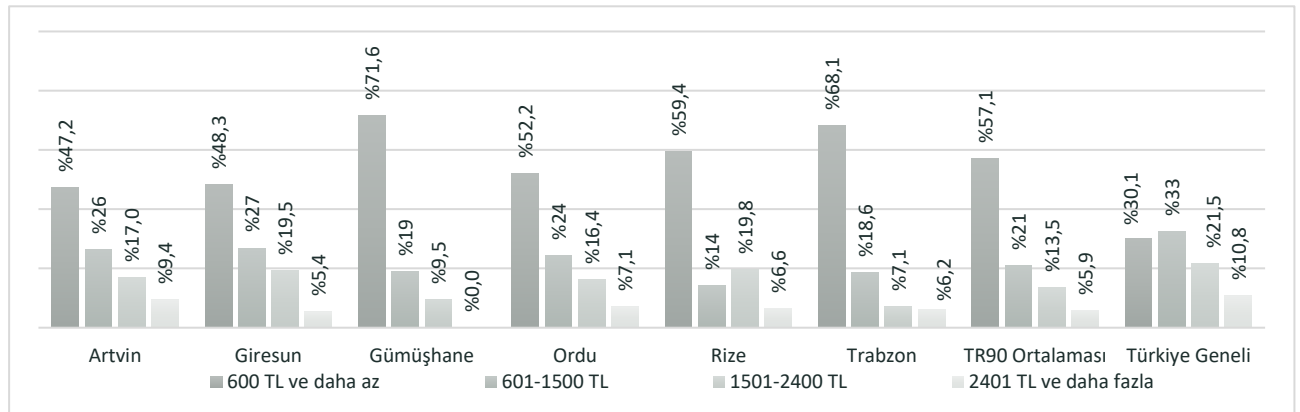
Şekil 26. Gençlerin Aylık Gelirleri

Araştırmaya katılan gençlere aylık gelirlerinin ne kadar olduğu sorulmuştur. Aylık geliri 600 TL ve daha az olan gençlerin oranı yüzde 57, 601-1500 TL ortalama aylık gelire sahip olanların oranı ise yüzde 21'dir. Gençlerin yüzde 14'ünün ortalama aylık geliri 1501- 2400 TL aralığındadır. 2401 TL ve daha fazla aylık geliri olanların oranı gençlerin yüzde 6'sını oluşturmaktadır.

Aylık gelir ile yaşamdan memnuniyet arasındaki ilişkiye baktığımızda aylık geliri 2400 TL ve daha yüksek olan gençler arasında yaşamdan memnuniyetin daha yüksek olduğunu ve yüzde 95'e kadar ulaştığını görmekteyiz. Öte yandan aradaki bu ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir.

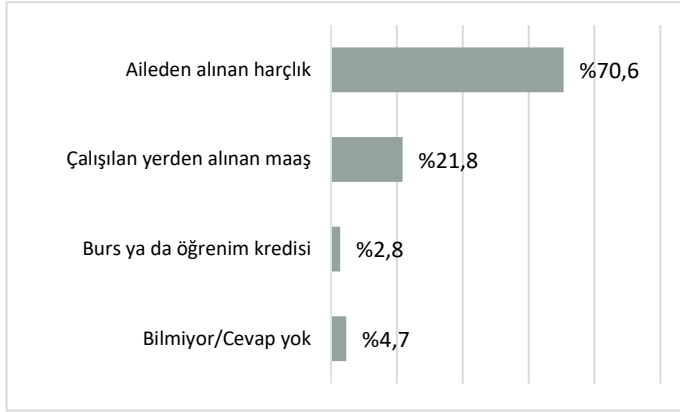
Şekil 27. TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençlerin Aylık Gelirleri

TR90 illeri arasında gençlerin aylık gelirleri açısından anlamlı farklılıklar görülmüştür. Gümüşhane ve Trabzon'da Giresun'a kıyasla daha yüksek oranda 600 TL ve daha az gelire sahip olan gençler bulunmaktadır ve aradaki fark anlamlıdır. Ayrıca, Trabzon'da 600 TL ve daha az aylık gelire sahip olan gençlerin oranı Ordu'ya göre anlamlı ölçüde yüksektir. Giresun, Ordu ve Rize'de aylık geliri 1501-2400 TL aralığında olanlar Trabzon'da bu gelir aralığında olanlara göre daha yüksek orandadır.

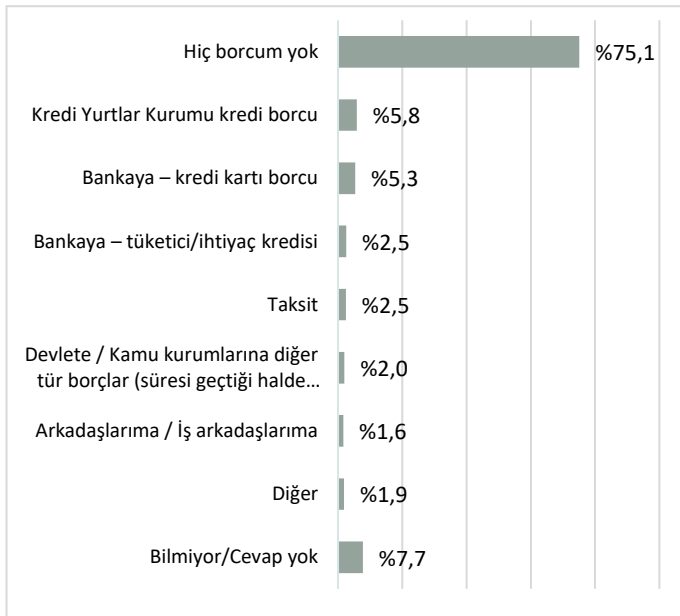
TR90 illerinde aylık geliri 600 TL ve daha az olan gençlerin oranı yüzde 57'ye bu oran Türkiye genelindeki gençler için yüzde 30'dur. Geliri 601-1500 TL aralığında olanların oranı TR90 illeri için yüzde 21, Türkiye geneli için ise yüzde 33'tür. 1501-2400 TL aylık geliri olanlar bölge illerinde yüzde 14'lük, Türkiye genelinde ise yüzde 22'lik bir kesimdir. Son olarak, Türkiye genelinde gençlerin yüzde 11'i 2401 TL üzerinde aylık gelire sahipken bu oran TR90 bölgesindeki gençler için yüzde 6'dır.

Şekil 28. Gençlerin Aylık Gelir Kaynakları

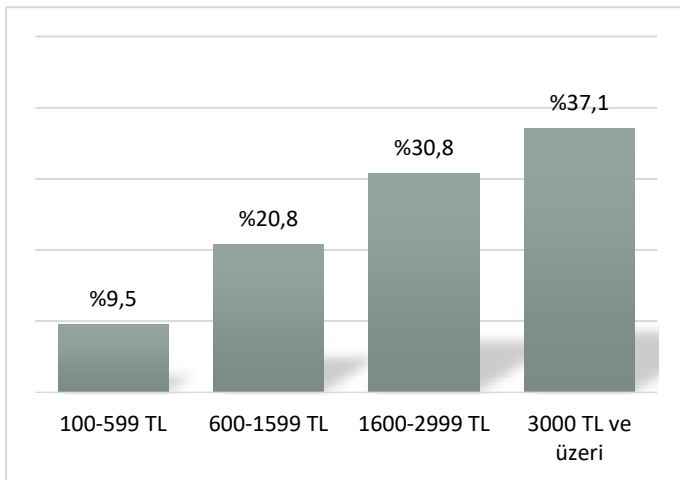
Gençlere aylık gelirlerinin en önemli kaynağının ne olduğu sorulduğunda yüzde 71 ile “aileden alınan harçlık” en fazla belirtilen yanıt olmuştur. Bu oranı yüzde 22 ile “çalışılan yerden alınan maaş” yanıtı takip etmektedir. Gençlerin yüzde 3’ü ise en önemli gelir kaynaklarının “burs ya da öğrenim kredisi” olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 29. Gençlerin Borçluluk Durumları (3 Yanıt)

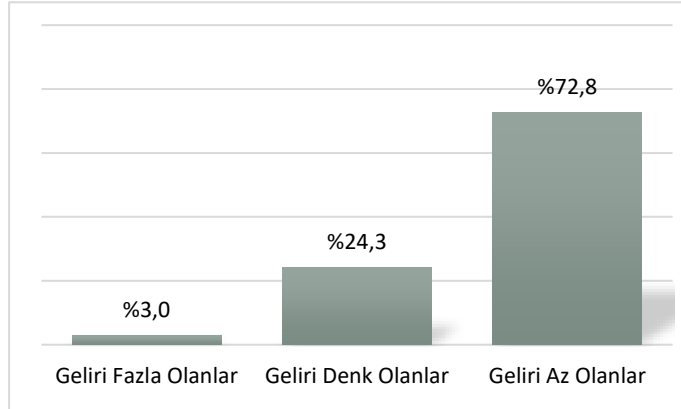
Araştırma çalışmasına katılan gençlere herhangi bir kişi ya da kuruma borçlu olup olmadıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 75’i hiçbir kişi ya da kuruma borçlu olmadıklarını belirtmiştir. Yüzde 6 ile en fazla borçlu olunan kişi/kurum kredi borcu sebebiyle Kredi Yurtlar Kurumu olmuştur. Bankaya kredi kartı borcu olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 5, bankaya tüketici/ihtiyaç kredi borcu olan gençlerin oranı ise yüzde 3’tür. Görüşülen gençlerin yüzde 3’ü taksit borcu olduğunu belirtirken, devlete diğer tür borçları olduğunu ve arkadaşlarına borçlu olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 2’dir.

Şekil 30. Rahat Bir Hayat Sürebilmek için Gereken Aylık Gelir

Görüşülen gençlere “sizin gibi bir gencin rahat bir hayat sürebilmesi için toplam aylık geliri en az ne kadar olmalıdır?” sorusu sorulmuştur. Gençlerin yüzde 37’si kendileri gibi bir gencin rahat bir hayat sürebilmek için 3000 TL ve üzerinde bir aylık gelire sahip olması gerektiğini belirtmiştir. 1600-2999 TL aralığında toplam aylık gelirin rahat bir yaşam sürmek için yeterli olacağını ifade eden gençlerin oranı yüzde 31 iken yüzde 21’lik bir kesim 600-1599 TL aralığında bir gelirin rahatça yaşamak için uygun olduğunu belirtmiştir. 100-599 TL aralığında toplam aylık gelirin yeterli olacağını düşünen gençlerin oranı ise yüzde 10’dur.

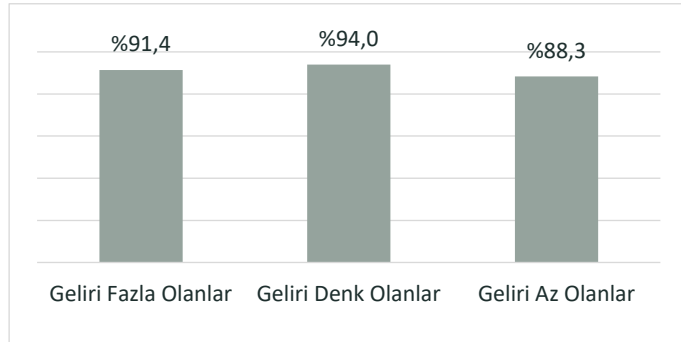
Şekil 31. Gençlerin Göreli Yoksunlukları

Görelî yoksunluk² gençlerin sahip oldukları gelir ile ihtiyaç duydukları gelir arasındaki fark üzerinden hesaplanmaktadır. Gençlerin yüzde 24'ü ihtiyaç duyduğu gelirin kendi gelirine denk olduğunu ifade ederken, geliri ihtiyaç duyduğu gelirden az olan gençlerin oranı yüzde 73'tür.

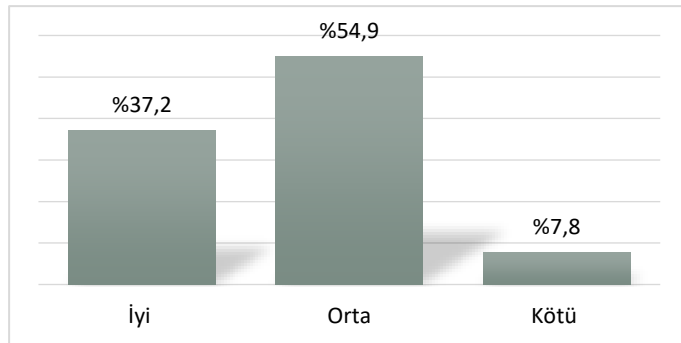
.....
 ..
 .. Geliri, ihtiyaç duyduğundan daha az olan ..
 .. gençler yaşamlarından daha az memnundur. ..
 ..
 ..
 ..

Şekil 32. Gençlerin Yaşamdan Genel Memnuniyet Derecesi ve Göreli Yoksunluk ("Memnunum" Yanıtlarının Oranları)

Gençlerin yaşamdan memnuniyetlerini etkileyen değişkenleri anlamak için değerlendirilmesi gereken önemli konulardan biri de görelî yoksunluktur. Geliri ihtiyacından fazla olanların yüzde 92'si, geliri ihtiyacına denk olanların ise yüzde 94'ü hayatından memnunken geliri ihtiyacından az olan gençler için bu oran yüzde 88'dir.

Şekil 33. Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı

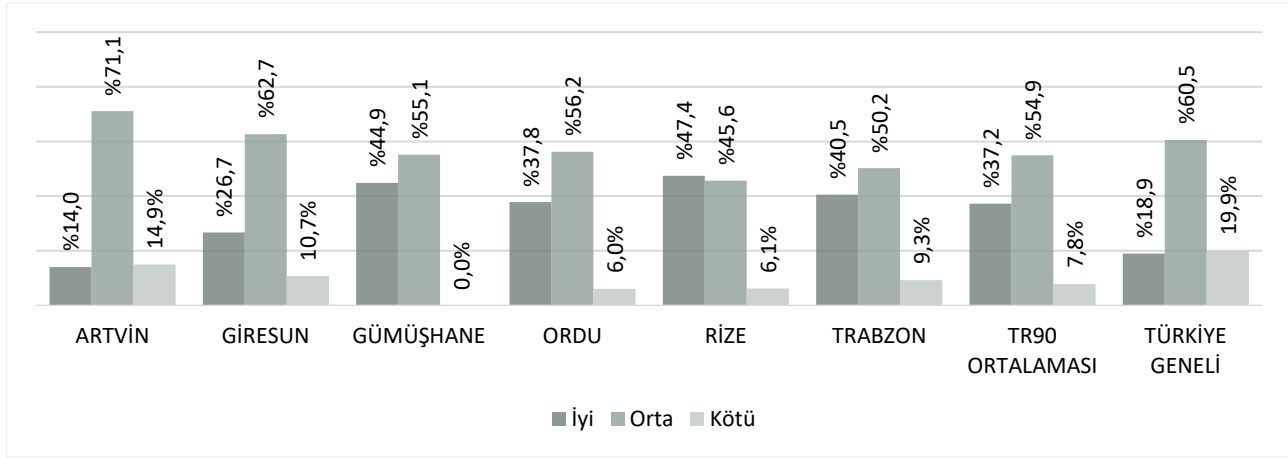
Araştırma çalışmasına katılan gençlere yaşadıkları bölgedeki diğer insanlarla karşılaştıklarında kendi ekonomik durumlarının nasıl değerlendirdikleri sorulmuştur. Gençlerin yüzde 37'si bu soruyu "iyi" olarak yanıtlarken, yüzde 55'i "orta", yüzde 8'i ise böyle bir karşılaştırma yaptıklarında kendi durumlarını "kötü" olarak değerlendirdiklerini belirtmişlerdir.

Çalışan gençler arasında kendi durumunu "kötü" olarak görenlerin oranı yüzde 9'ken, bu oran ev gençlerinde yüzde 24'e, iş arayan gençlerde yüzde 15'e yükselmektedir. Bu rakamlar gençlerin istihdam edilip edilmemesinin maddi durumları hakkındaki öznel algıları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

² Görelî Yoksunluk, "relative deprivation" bireylerin sahip olamadıkları gelir vb. maddi olanaklar nedeniyle içine girdikleri yoksunluk hissini tarif etmekte kullanılan bir kavramdır. Burada önemli olan, bireyin sahip olması gerekeni bir gruba ya da geçmişine kıyasla tanımlamasıdır. Biz çalışmamızda T.E. Gurr tarafından geliştirilen "bireysel görelî yoksunluk" tanımını kullanmayı tercih ettik. Gurr, görelî yoksunluğu siyasi katılımdan protesto davranışına kadar geniş bir yelpazede açıklayıcı bir değişken olarak kullanmaktadır.

Gençlerin kendi ekonomik durumlarına dair algısı aylık gelir kategorileri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

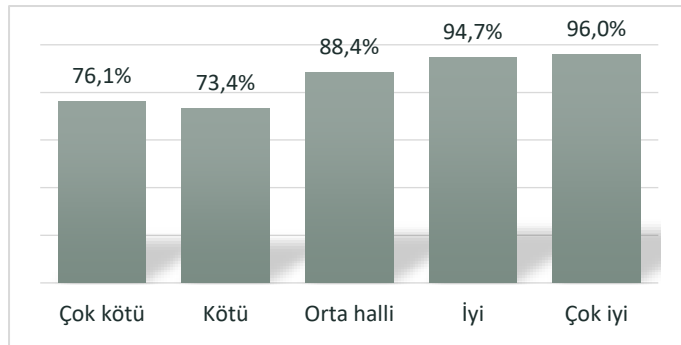
Şekil 34. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı

TR90 illeri arasında gençlerin kendi ekonomik durumlarına dair algılarında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da kendi ekonomik durumunu bölgedeki diğer insanlarla karşılaştırdığında "iyi" olarak tarif eden gençlerin oranı Artvin'e göre daha yüksektir. Bir başka anlamlı farklılık Rize ve Giresun arasında görülmektedir, Giresun'da kendi ekonomik durumunu "iyi" olarak değerlendiren gençlerin oranı Rize'ye göre 21 puan düşüktür. Giresun'daki gençler durumlarını daha yüksek oranla "orta" olarak değerlendirmiştir.

TR90 illerinde kendi ekonomik durumunu "iyi" olarak tarif eden gençlerin oranı yüzde 37'ye bu oran Türkiye geneli için yüzde 19'dur. Bölge illerinde kendi ekonomik durumunu bölgedeki diğer insanlarla karşılaştırdığında "kötü" olarak tarif eden gençler yüzde 8'lik bir kesimden oluşurken bu oran Türkiye genelindeki gençler için yüzde 20'dir.

Şekil 35. Gençlerin Kendi Ekonomik Durumlarına Dair Algısı ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnun Olanların Oranı)

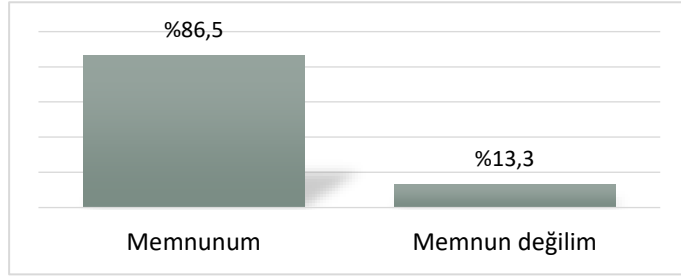
daha yüksektir. Kendi maddi durumunu diğer gençlere göre "çok kötü" olarak görenler arasında yaşamından memnun olduğunu söyleyenlerin oranı yüzde 76'ya, "kötü" yanıtı verenlerde bu oran yüzde 73'tür ve diğer yanıtları verenlere kıyasla düşüktür.

Sonuç olarak maddi durum hakkındaki algı, yaşamdan memnuniyet ile ilişkili gibi görünmektedir, bu iki değişken arasında 0.15 büyüklüğünde (Tau-B) bir ilişki bulunmaktadır.

Yanda yer alan grafik, gençlerin kendi durumlarını yakın çevreleriyle karşılaştırdıklarındaki algılarıyla yaşamlarından memnuniyet derecelerini göstermektedir. Görüldüğü üzere maddi durumu hakkında daha olumlu algılara sahip olan gençlerin yaşamdan memnuniyetleri de diğer gençlere göre

Ekonomik durumunu çevrelerindeki gençlere kıyasla daha iyi gören gençler yaşamlarından daha memnundur.

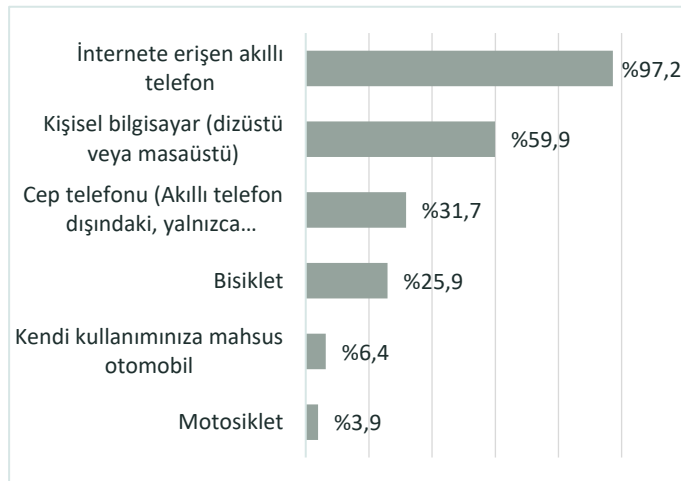
Şekil 36. Gençlerin Maddi Durumlarından Memnuniyet Derecesi

Araştırma çalışması kapsamında gençlere maddi durumlarından memnuniyetleri de sorulmuştur. Yüzde 87 gibi yüksek bir oranla gençler maddi durumlarından memnun olduklarını belirtirken, yüzde 13'lük bir kesim "memnun değilim" yanıtını vermiştir.

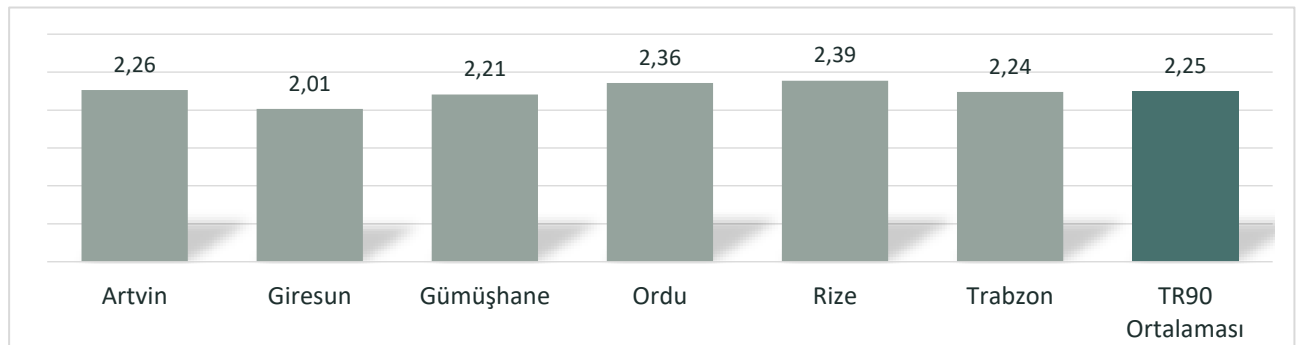
Maddi durumdan memnuniyetle diğer değişkenlere baktığımızda iş arayan gençlerin ve ev gençlerin maddi durumlarından diğer gençlere kıyasla daha az memnun olduklarını görmekteyiz (sırasıyla yüzde 63 ve yüzde 72). Buna karşın gençlerin sahip oldukları gelirin maddi durumdan memnuniyet üzerinde bir etkisi yoktur, bütün gelir dilimlerinde memnunum yanıtları verenlerin oranı yüzde 85 ile 91 arasında değişmektedir. Gençlerin maddi durumlarından memnuniyet derecesi aylık gelir kategorileri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Şekil 37. Hangilerine sahipsiniz? ("Sahibim" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlerin sosyoekonomik statülerini belirleyebilmek amacıyla yandaki grafikte belirtilenlerin her birine sahip olup olmadıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 97'sinin "internete erişen akıllı telefona" ve yüzde 60'ının "kişisel bilgisayara" sahip olduğu görülmüştür. Bisikleti olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 26 iken kendi kullanımına mahsus otomobili olanlar gençlerin yüzde 6'sını oluşturmaktadır. Motosikleti olan gençler yüzde 4 oranındadır.

Şekil 38. Hangilerine sahipsiniz? ("Sahibim" Yanıtı Verenlerin Oranı, 6 Üzerinden)

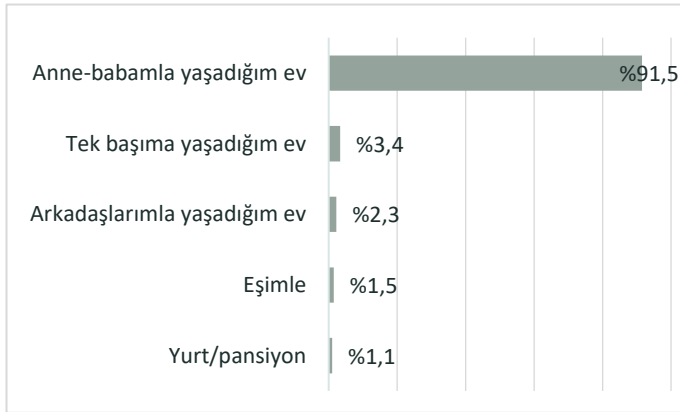

Gençlerin bir önceki soruya verdikleri yanıttan yola çıkarak Mülkiyet Durumu Endeksi hesaplanmıştır. Sayılan eşyaların hepsine sahip olan bir gencin endeks değeri 6'yken, hiçbirine sahip olmayan genç 0 olacaktır. Mülkiyet durumu açısından TR90 illeri arasında Ordu ve Rize ile Giresun arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu değer Giresun'da Ordu ve Rize'ye göre düşüktür.

6.4. Hane Yapısı

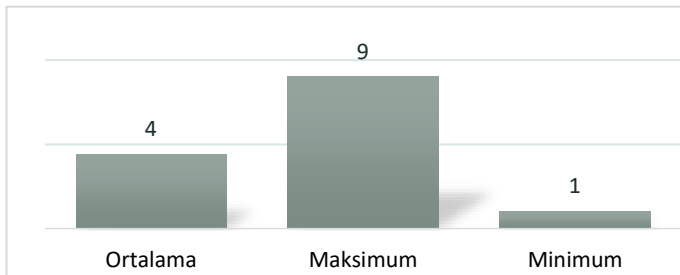
Araştırma çalışmasına dahil edilen bölümlerden bir diğeri “Hane Yapısı” olup hanede yaşayan kişi sayısı, aylık hane halkı geliri, hanenin mali durumu ve hanenin mali durumunun yaşamdan memnuniyet üzerine etkisi gibi konuları kapsamaktadır.

Şekil 39. Yaşanan Yer

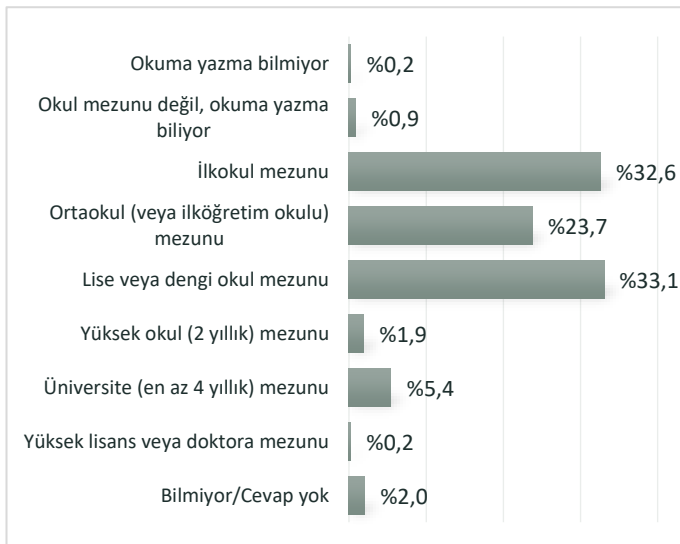
Gençlerden şu anda yaşadıkları yeri tarif etmeleri istenmiştir. Araştırma çalışmamıza katılan gençlerin büyük çoğunluğunun aileleriyle beraber yaşadıkları görülmektedir. Yüzde 92 oranında verilen bu yanıtı yüzde 3 oran ile “tek başıma yaşadığım ev” ve yüzde 2 oran ile “arkadaşlarımla yaşadığım ev” yanıtı takip etmektedir. Gençlerin yüzde 2’si eşleriyle yaşadıklarını ifade ederken, yüzde 1’i yurttan veya pansiyonda yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 40. Hanedeki Kişi Sayısı

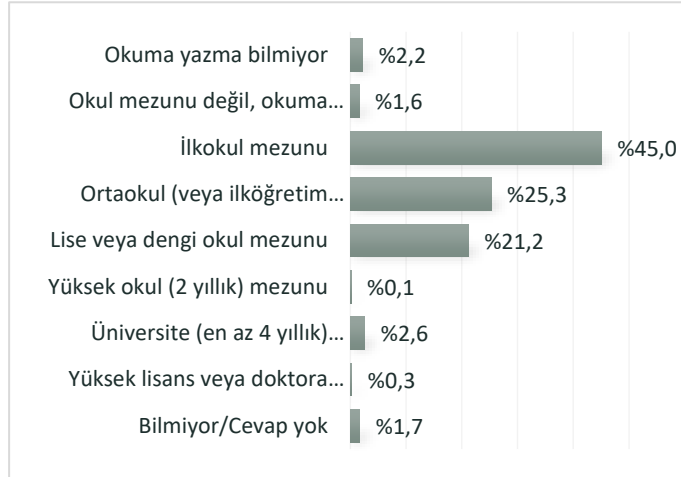
Evde yaşadığını belirten gençlere yaşadıkları evde kaç kişi kaldıkları sorulmuştur. Genel ortalamasının 4 kişi civarında olduğu görülmektedir.

Şekil 41. Babanın Eğitim Durumu

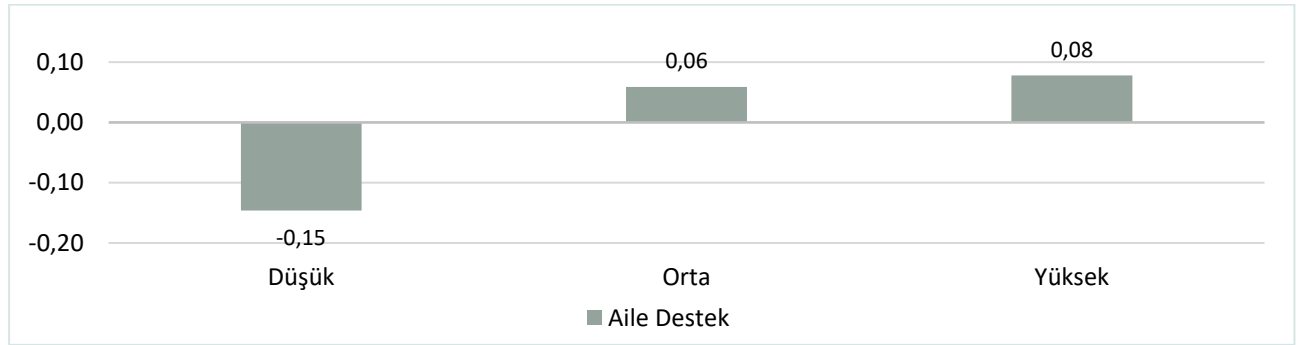
Babasının ilköğretim ve lise veya dengi okul mezunu olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 33 iken babası ortaokul (veya dengi ilköğretim okulu) mezunu olan gençlerin oranı yüzde 24’tür. Görüşülen gençlerin yüzde 2’sinin babası yüksekokul (2 yıllık), yüzde 5’i ise üniversite (en az 4 yıllık) mezunudur.

Şekil 42. Annenin Eğitim Durumu

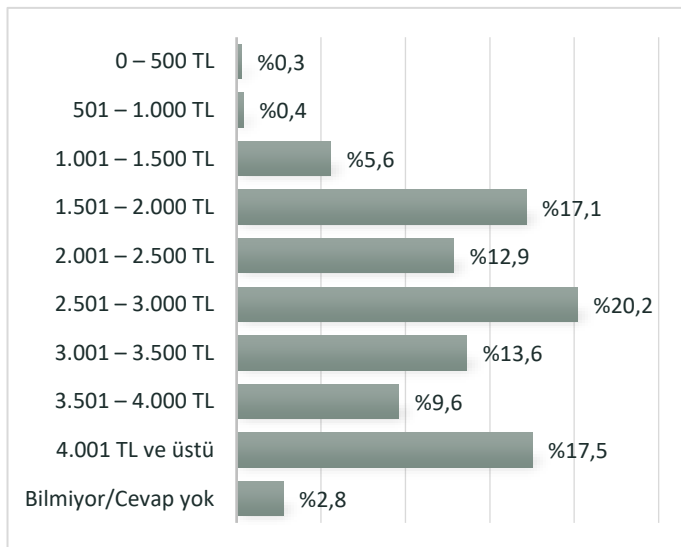
Gençlerin yüzde 2'si annesinin okuma yazma bilmediğini ve okul mezunu olmadığını ancak okuma yazma bildiğini belirtmiştir. Annesinin ilköğretim mezunu olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 45, ortaokul (veya dengi ilköğretim okulu) mezunu yanıtını verenlerin oranı ise yüzde 25'tir. Yüzde 21'lik bir kesimin annesi lise veya dengi okul mezunudur. Annesinin üniversite mezunu olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 3'tür. TR90 illeri arasında annenin eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

Şekil 43. Aile Destek Endeksi ve Ebeveynlerin Eğitim Seviyesi

Gençlerin ailelerinden destek alma durumları ebeveynlerin eğitim durumuna göre incelenmiştir. Ebeveynlerinin eğitimi yüksek ve orta seviyede olan gençlerin, ebeveynlerinin eğitimi düşük seviyede olan gençlere göre, ailelerinden daha fazla destek alabildikleri görülmüştür.

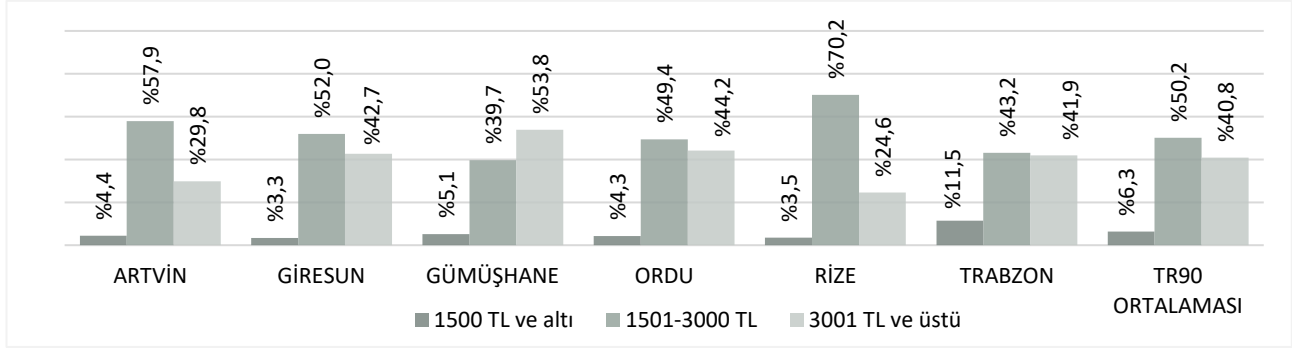
Şekil 44. Toplam Aylık Hane Halkı Geliri

Toplam aylık hane halkı geliri sorulduğunda gençlerin yüzde 17'si 1.501-2.000 TL, yüzde 13'ü 2.001-2.500 TL ve yüzde 20'si 2.501-3.000 TL aralığında olduğunu ifade etmiştir. Toplam aylık hane halkı geliri 3.001-3.500 TL aralığında olanların oranı yüzde 14'ken 4.001 TL ve üstünde aylık hane geliri olan gençler yüzde 18'lik bir kesimdir.

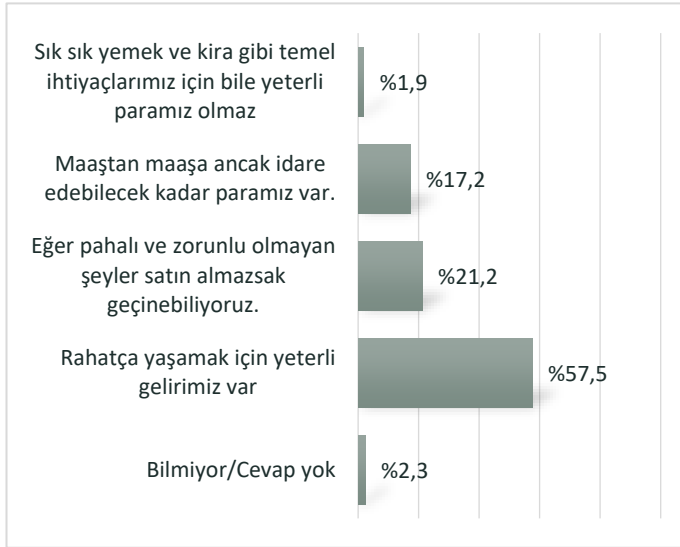
Yaşamdaki memnuniyet oranları toplam aylık hane halkı gelir kategorileri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Şekil 45. TR90 Bölgesi'nde Toplam Aylık Hane Halkı Geliri

TR90 illeri arasında toplam aylık hane geliri açısından bazı anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Ordu'da toplam aylık hane geliri 1.500 TL ve altında olanların oranı, bu oranın yüzde 12 olduğu Trabzon'a göre düşüktür. Rize'de ise toplam aylık hane geliri 1.501-3.000 TL aralığında olanların oranı (yüzde 70) Giresun, Gümüşhane, Ordu ve Trabzon'a göre yüksektir ve aradaki fark anlamlıdır. Rize'de 3.001 TL ve üstünde toplam aylık hane geliri olanların oranı (yüzde 25) ise Gümüşhane, Giresun, Ordu ve Trabzon'a göre anlamlı ölçüde düşüktür.

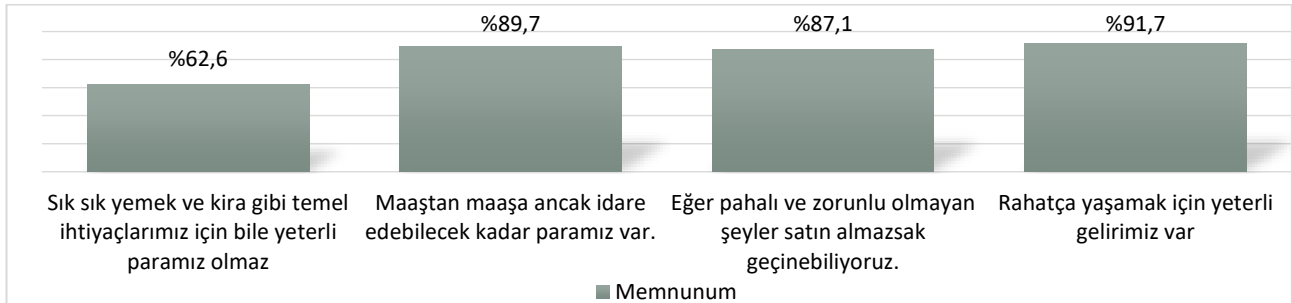
Şekil 46. Hanenin Mali Durumu

Araştırma çalışması kapsamında görüşülen gençlerin yüzde 58'i rahatça yaşamak için geliri olduğunu ifade ederken, pahalı ve zorunlu olmayan şeyler satın almazsa geçinebildiğini söyleyenler yüzde 21'lik bir kesimdir. Maaştan maaşa ancak idare edebilecek kadar paraları olduğunu söyleyenler gençlerin yüzde 17'sini, sık sık yemek ve kira gibi temel ihtiyaçları için bile yeterli paraları olmadığını söyleyenler ise yüzde 2'sini oluşturmaktadır.

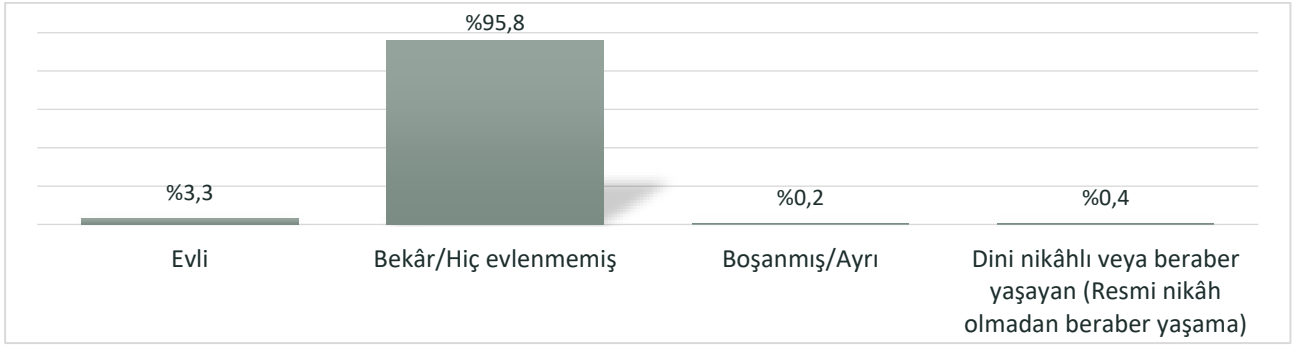
Hanenin mali durumu daha iyi olan gençler yaşamlarından daha memnundur.

Şekil 47. Hanenin Mali Durumu ve Yaşamdan Memnuniyet (Memnun Olanların Oranı)

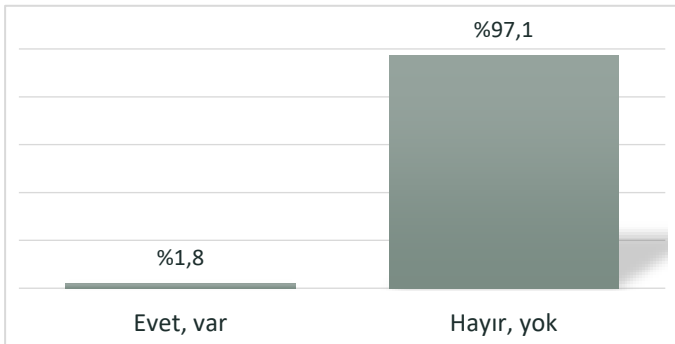
Gençlerin yaşamdan memnuniyeti hanenin mali durumuna göre bazı anlamlı değişiklikler göstermektedir. Mali durumunu "sık sık yemek ve kira gibi temel ihtiyaçlarımız için bile yeterli paramız olmaz" şeklinde tanımlayan gençler arasında hayatından memnun olanların oranı "maaştan maaşa ancak idare edebilecek kadar paramız var" ve "rahatça yaşamak için yeterli gelirimiz var" yanıtını veren gençlerin yaşamdan memnuniyet oranına göre düşüktür ve aradaki fark anlamlıdır.

Şekil 48. Medeni Durum

Görüşülen gençlerin yüzde 96'sı bekârdır. Evli olduğunu ifade edenler yüzde 3'lük bir kesimdir.

Şekil 49. Çocuk Sahibi Olanlar

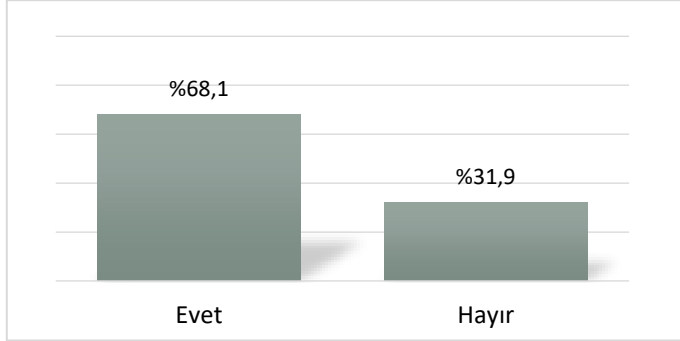
Görüşülen gençlerin yüzde 97'si çocuk sahibi değildir. Çocuk sahibi gençlerin oranı yüzde 2'dir.

Çocuk sahibi olma durumu TR90 illeri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

6.5. Eğitim

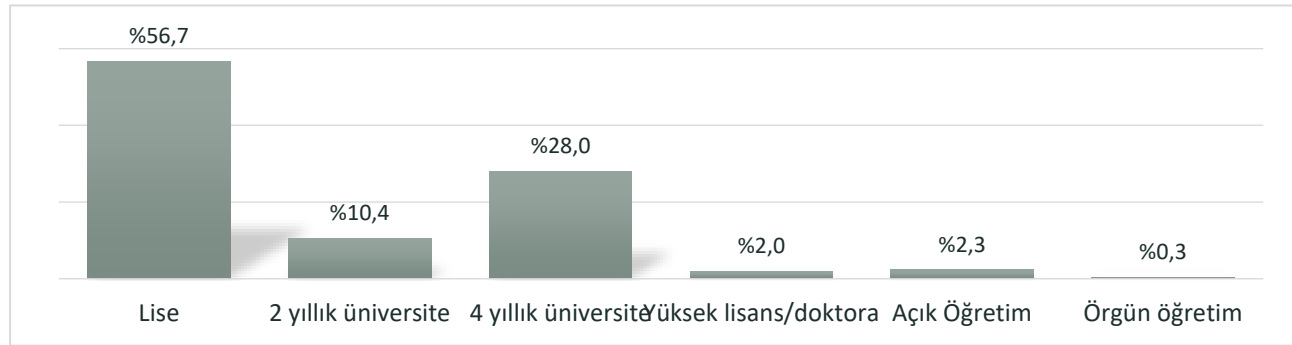
Gençlerin iyi olma halini etkileyen temel alanlardan bir de eğitimidir. Bu nedenle gençlerin okula kayıtlı olma durumu, alınan eğitimden genel memnuniyet, alınan eğitimin unsurlarından memnuniyet ve gençlerin kültürel tüketimi gibi konular araştırma çalışmasına dahil edilmiştir.

Şekil 50. Gençlerin Okula Kayıtlı Olma Durumu

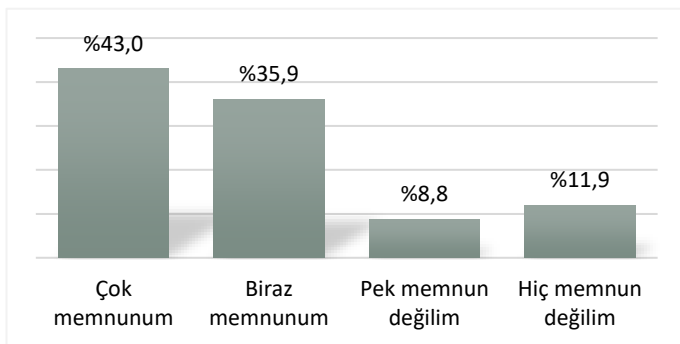
Araştırma çalışmasına katılan gençlere şu anda bir okula/üniversiteye kayıtlı olup olmadıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 68'inin şu anda bir okula/üniversiteye kayıtlı olduğu görülmektedir, yüzde 32'lik bir kesim ise herhangi, bir okula/üniversiteye kayıtlı değildir.

Şekil 51. Eğitimine Devam Eden Gençlerin Okudukları Okullar

Görüşülen gençlerin arasında eğitimine devam edenlerin çoğunlukla lise öğrencisi olduğu görülmektedir. Yüzde 57'lik bu oranı yüzde 28 ile 4 yıllık üniversite öğrencileri takip ederken, 2 yıllık üniversitede eğitimine devam etmekte olan gençlerin oranı yüzde 10'dur. Yüksek lisans/doktora öğrencilerinin ve açık öğretimde okuyanların oranı yüzde 2'dir.

Şekil 52. Okuldan Alınan Eğitimden Memnuniyet

Aldıkları eğitimden daha memnun olan gençlerin yaşamlarından memnuniyeti daha yüksektir.

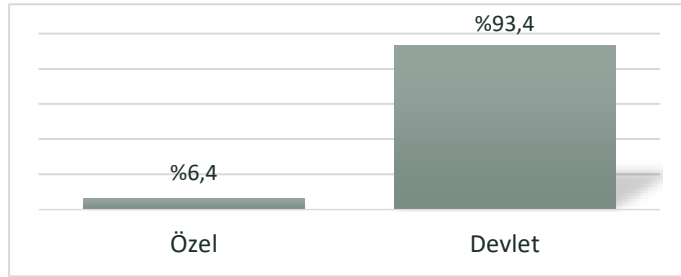
Eğitime devam etmekte olan gençlere okullarında aldıkları eğitimden memnuniyet dereceleri sorulmuştur. "Çok memnunum" ve "Biraz memnunum" cevabını veren yüzde 79 oranla gençlerin okulların aldıkları eğitimden memnun oldukları görülürken "Pek memnun değilim" ve "Hiç

memnun değilim" cevabını belirterek memnun olmadığını söyleyen gençlerin oranı yüzde 21 olmuştur.

Hala eğitimlerine devam etmekte olan gençlerin eğitimlerinden duydukları memnuniyet ile genel olarak yaşamlarından memnuniyet arasında 0,31 büyüklüğünde (Tau-B) bir ilişki bulunmaktadır. Gençlerin eğitimlerinden memnuniyetleri arttıkça, yaşamdan memnuniyetleri de artmaktadır.

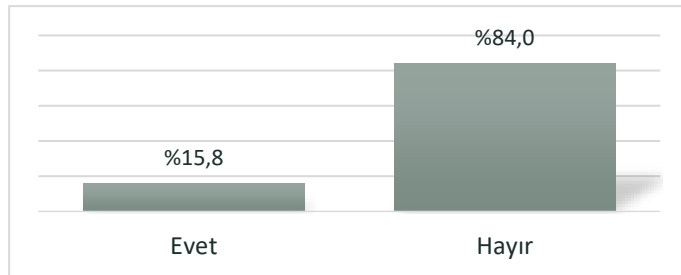
Özel okula devam etmekte olan gençler ile devlet okulunda eğitim alan gençler arasında aldıkları eğitimden memnuniyet açısından anlamlı bir fark yoktur.

Şekil 53. Devlet Okulu ve Özel Okulda Okuma Oranı

Araştırma çalışmasına katılan gençlerden eğitimine devam etmekte olanlara okudukları okulun özel mi yoksa devlete mi ait olduğu sorulmuştur. Gençlerin yüzde 93 gibi yüksek bir oranla devlet okullarında eğitimlerine devam ettikleri ve özel okulda eğitim gören gençlerin oranının yüzde 6 olduğu görülmüştür.

Şekil 54. Gençler Arasında Sınıf Tekrarlamış Olanların Oranı

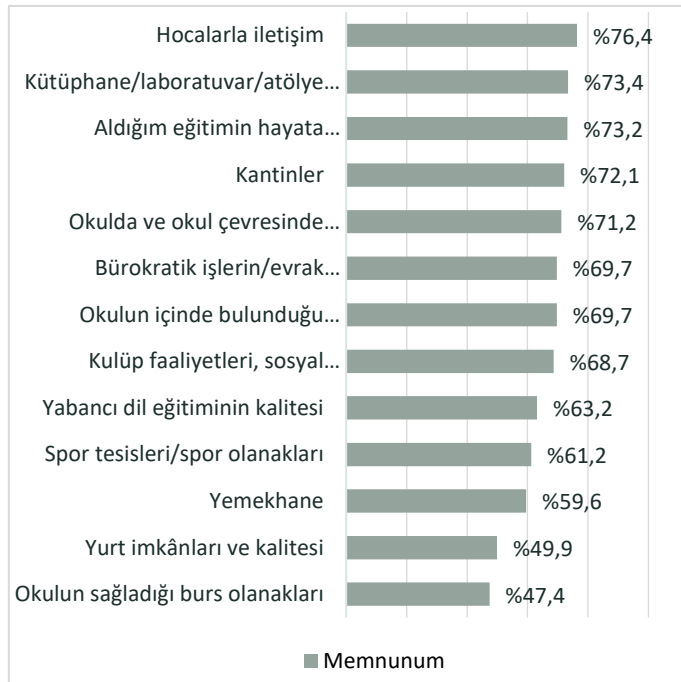

Gençler arasında okudukları okulda/bölümde yıl kaybedenlerin oranı 16'dır. Yüzde 84'lük kesim ise eğitim hayatları süresince yıl kaybetmemiştir.

Okudukları okulda/bölümde yıl kaybedenler arasında aldıkları eğitimden memnun olanların oranı yüzde 53'ken, diğer gençlerin eğitimden memnuniyet dereceleri daha yüksektir

(memnuniyet yanıtını verenlerin oranı=yüzde 85). Bu iki olgu arasında bir ilişki olduğu görülmektedir.

Şekil 55. Alınan Eğitimin Unsurlarından Memnuniyet ("Memnuniyet" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Yanda yer alan grafikte eğitime devam etmekte olan gençlerin okullarıyla ilgili çeşitli unsurlardan memnuniyet derecesi gösterilmektedir.

Görüşülen gençlerin yüzde 76'sı "hocalarla iletişim" konusunda memnun olduğunu belirtirken, yüzde 73'ü aldığı eğitimin hayata hazırlayabilmesinden ve eğitim aldıkları okulun kütüphane, laboratuvar, atölye ve sınıflarından memnun olduğunu ifade etmiştir.

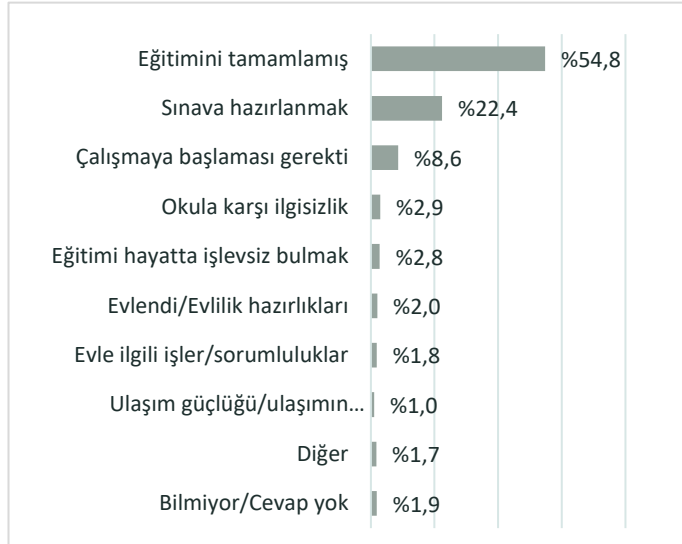
Gençlerin yüzde 72'si "kantinlerden" ve yüzde 71'i "okulda ve okul çevresinde güvenlik" bakımından eğitim aldığı okuldan memnundur.

Okulun içinde bulunduğu çevre ve konumundan ve bürokratik işlerin/evrak işlerinin işleyişinden memnun olan gençlerin oranı yüzde 70'tir. Görüşülen gençlerin yüzde 69'u eğitim aldıkları

okulun kulüp faaliyetleri ve sosyal aktivitelerinden memnun olduklarını belirtirken, bu oran yabancı dil eğitiminin kalitesi için yüzde 63'tür.

Spor tesisleri ve spor olanaklarından memnun olan gençlerin oranı yüzde 61, yemekhaneden memnun olanların oranı ise yüzde 60'tır. Yurt imkanları ve okulun sağladığı burs olanakları en az memnun olunan iki unsur olarak ortaya çıkmaktadır; bu konularda memnuniyet oranının sırasıyla yüzde 50 ve yüzde 47 olduğu görülmektedir.

Şekil 56. Eğitime Devam Etmeme Sebebi

devam etmediklerini ifade etmişlerdir. Ulaşım güçlüğü/ulaşımın olmamasından dolayı eğitime devam etmeyen gençlerin oranı ise yüzde 1'dir.

Eğitime devam etmediğini belirten gençlere okula gitmiyor, bırakmış ya da hiç gitmemiş olmalarının sebebi sorulmuştur. Eğitime devam etmeyen gençlerin en yüksek oranda verdikleri yanıt yüzde 55 oran ile "eğitimimi tamamladım" olmuştur. Bu oranı yüzde 22 ile "sınava hazırlanmak" takip ederken, görüşülen gençlerin yüzde 9'u çalışmaları gerektiği için eğitimlerine devam etmediklerini belirtmişlerdir. Yüzde 3'lük bir kesim "okula karşı ilgisiz olmaları" ve "eğitimi hayatta işlevsiz bulmaları" sebebiyle eğitime devam etmediklerini belirtirken, görüşülen gençlerin yüzde 2'si "evlendikleri/ evlilik hazırlığı yaptıkları" ve "evle ilgili işler/sorumluluklar" gerekçesiyle eğitime

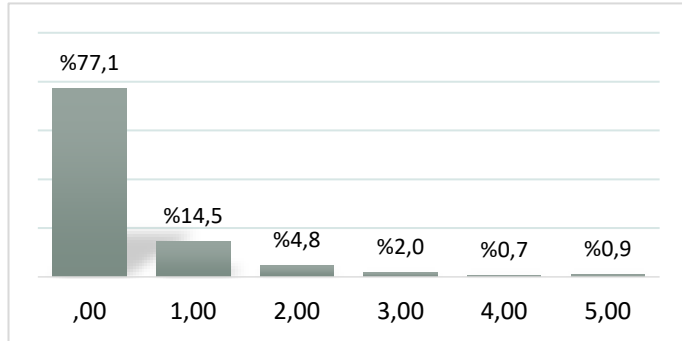
Şekil 57. Gençlerin "Kültürel" Tüketimleri ("Haftada bir veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)

haftada bir veya daha sık konsere gittiklerini belirtmişlerdir. Bu rakamlar gençlerin kültürel tüketim düzeylerinin düşük olduğunu açıkça göstermektedir.

Araştırma çalışmasına katılan gençlere bir dizi kültürel etkinlik sayıp bu etkinlikleri ne sıklıkta yaptıkları sorulmuştur. "Haftada bir veya daha sık" kitap satın alan gençlerin oranı yüzde 12, aynı sıklıkla sinemaya giden gençlerin oranı ise yüzde 11'dir. Gençlerin yüzde 6'sı "haftada bir veya daha sık" müzik veya film satın aldığını ifade ederken, bu sıklıkla tiyatroya gidenler gençlerin yüzde 5'ini oluşturmaktadır. Görüşülen gençlerin yüzde 4'ü ise

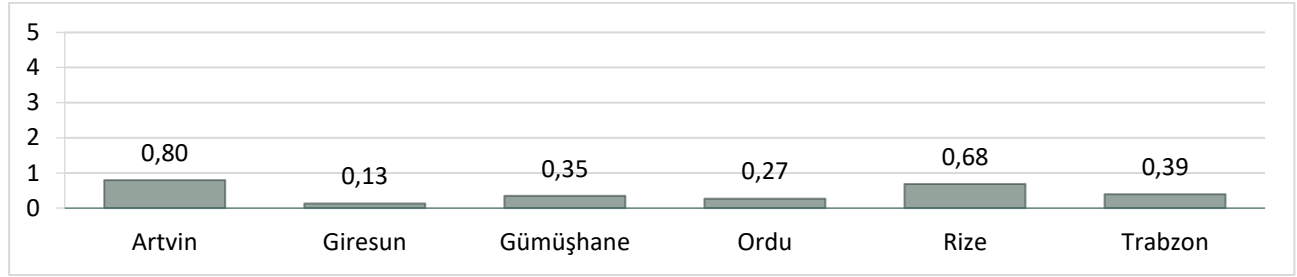
Şekil 58. Gençlerin "Kültürel" Tüketim Endeksi (Sayılan Etkinliklerin Kaçının Haftada Bir ya da Daha Sık Yapıldığı)

77'lik bir kesim hiçbir etkinliği bu sıklıkta yapmamaktadır. Sadece bir etkinliği haftada bir ya da daha sık yapanların oranıysa yüzde 15'tir. 0 ile 5 arasında değişen bu endeksin ortalaması 0,37, standart sapması 0,68'dir.

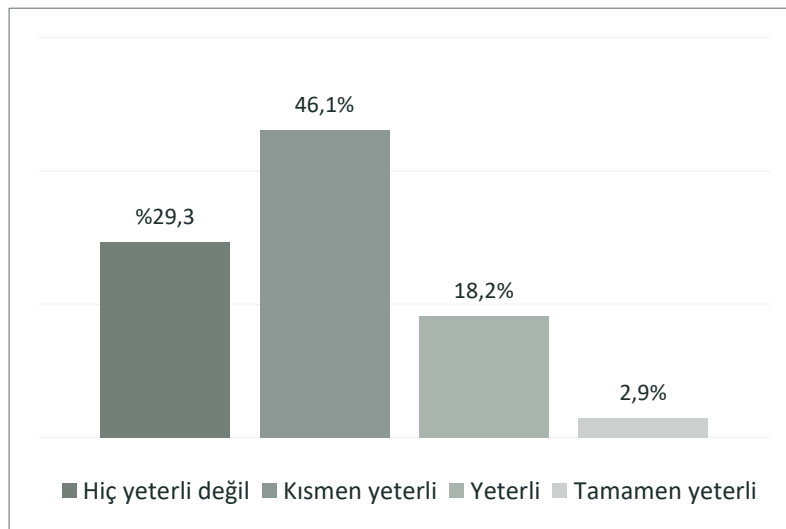
Gençlerin bir önceki soruya verdikleri yanıttan yola çıkarak Kültürel Tüketim Endeksi hesaplanmıştır. Endeks, belirtilen etkinlikleri haftada bir ya da daha sık yapan kişilerin sayımı üzerinden hesaplanmıştır. Tüm etkinlikleri haftada bir ya da daha sık yapan kişiler "5" ile, hiçbir etkinliği bu sıklıkta yapmayanlar "0" ile temsil edilmektedir. Sayılan bütün etkinlikleri haftada bir veya daha sık yapanların oranı yüzde 1'in altındayken, yüzde

Şekil 59. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin "Kültürel" Tüketim Endeksi

Gençlerin Kültürel Tüketim Endeksi TR90 illeri arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir. Artvin'de kültürel tüketim Giresun, Gümüşhane, Ordu ve Trabzon'a, Rize'de ise Giresun, Ordu ve Trabzon'a göre yüksektir. Bir başka anlamlı farklılık Trabzon ve Giresun arasındadır, Trabzon'da kültürel tüketim Giresun'a göre yüksektir.

Şekil 60. Gençlerin Kültürel Tüketimleri Hakkındaki Görüşü

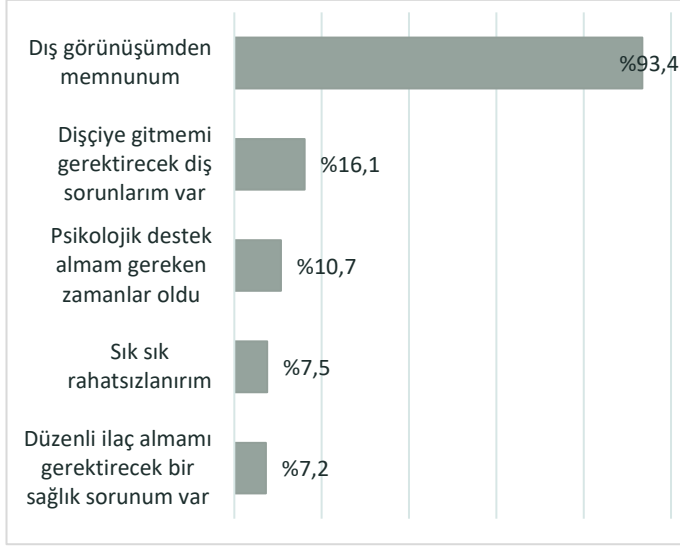
Araştırma çalışmasına katılan gençlerden sayılan kültürel etkinlikleri yapma sıklıklarının ne kadar yeterli olduğunu değerlendirmeleri istenmiştir. Gençlerin yüksek bir oranla kültürel etkinliklerde bulunma sıklıklarının yeterli olmadığını düşündükleri görülmüştür. Gençlerin yüzde 29'u "Hiç yeterli değil" ve yüzde 46'sı "Kısmen yeterli" yanıtını verirken, yüzde 18'lik bir kesim kültürel etkinliklerde bulunma sıklıklarının yeterli, yüzde 3'lük bir kesim ise tamamen yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Gençlerin kültürel tüketim endeksleriyle, kendi değerlendirmeleri arasında zayıf bir ilişki bulunmaktadır (Tau-B=0,11). Dolayısıyla daha yüksek kültürel tüketim sıklığına sahip olan gençlerin daha kendi kültürel tüketimlerini eksik bulduklarını söyleyebiliriz.

6.6. Sağlık

Sağlık gençlerin iyi olma halini etkileyen en önemli alanlardan biridir. Bu nedenle gençlerin kendi sağlıklarına ilişkin değerlendirmeleri ve sağlık üzerinde etkisi bulunan yaşam tarzlarına ilişkin bulgular araştırma çalışmasına dahil edilmiştir.

Şekil 61. Gençler ve Öz Değerlendirmeleri (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Görüşülen gençlere yandaki grafikte bulunan her bir ifadenin kendileri için geçerli olup olmadığı sorulmuştur. Dış görünüşünden memnun olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 93’tür. Dişçiye gitmesini gerektirecek diş sorunları olduğunu ifade eden gençlerin oranı yüzde 16 iken gençlerin yüzde 11’i psikolojik destek alması gereken zamanlar olduğunu ifade etmiştir. Görüşülen gençlerin yüzde 8’i sık sık rahatsızlandığını, yüzde 7’si ise düzenli ilaç almasını gerektirecek bir sağlık sorunu olduğunu söylemiştir.

“Dış görünüşünüzden memnun musunuz?” sorusu haricindeki sorulara verilen yanıtlardan yola çıkarak gençlerin sağlık durumuna dair bir endeks

hesaplanmıştır. Faktör analizi yöntemiyle hesaplanan bu endeksi -3 ile 3 arasında değişmektedir ve ortalaması 0, standart sapması 1’dir.

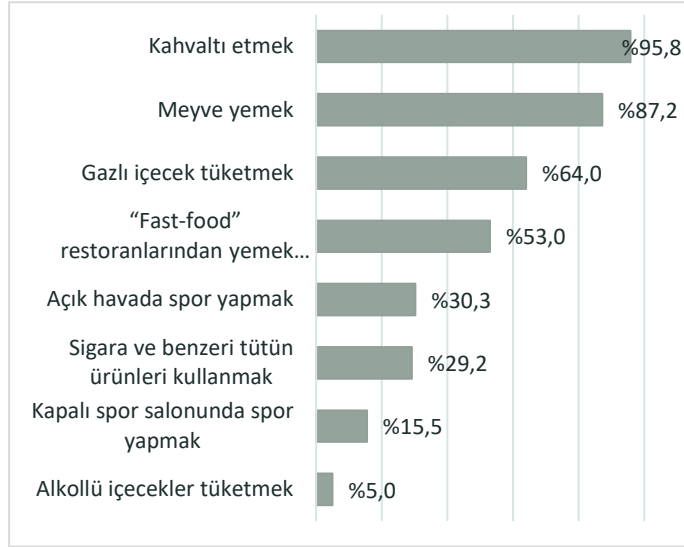
Tablo 2. TR90 Bölgesi ve Türkiye Genelinde Gençler ve Öz Değerlendirmeleri (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)

	Artvin	Giresun	Gümüşhane	Ordu	Rize	Trabzon	TR90	Türkiye Geneli
Düzenli ilaç almamı gerektirecek bir sağlık sorunum var	%10,6	%6,7	%6,4	%4,3	%0,9	%12,3	%7,2	%6,7
Sık sık rahatsızlanırım	%12,4	%10,7	%9,0	%6,0	%2,6	%7,9	%7,5	%12,7
Psikolojik destek almam gereken zamanlar oldu	%17,7	%10,7	%5,1	%3,4	%4,4	%19,8	%10,7	%14,3
Dişçiye gitmemi gerektirecek diş sorunlarım var	%29,2	%16,7	%7,7	%9,9	%4,4	%26,0	%16,1	%17,5
Dış görünüşümden memnunum	%91,2	%96,0	%94,9	%94,0	%97,4	%89,9	%93,4	%93,0

Gençlerin öz değerlendirmeleri ile ilgili olarak TR90 illeri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. “Düzenli ilaç almamı gerektirecek bir sağlık sorunum var” ifadesinin kendisi için geçerli olduğunu belirten gençlerin oranı Artvin’de Rize’ye göre 10 puan yüksektir ve aradaki fark anlamlıdır. Dişçiye gitmesini gerektirecek diş sorunları olan gençlerin oranı Giresun’da Rize’ye göre, Artvin ve Trabzon’da ise Gümüşhane, Ordu ve Rize’ye göre yüksektir. Psikolojik destek alması gereken zamanlar olduğunu belirten gençler Trabzon’da Gümüşhane, Ordu ve Rize’ye göre, Artvin’de ise Ordu’ya göre daha yüksek orandadır. “Sık sık rahatsızlanırım” ve “dış görünüşümden memnunum” ifadelerine katılan gençlerin oranı TR90 illeri arasında anlamlı farklılık göstermemektedir.

Gençlerin öz değerlendirmeleri Türkiye genelinde ve TR90 illerinde benzer oranlar yansıtmaktadır.

Şekil 62. Gençlerin Yaşam Tarzları (“Haftada birkaç gün veya daha sık” Yanıtı Verenlerin Oranı)

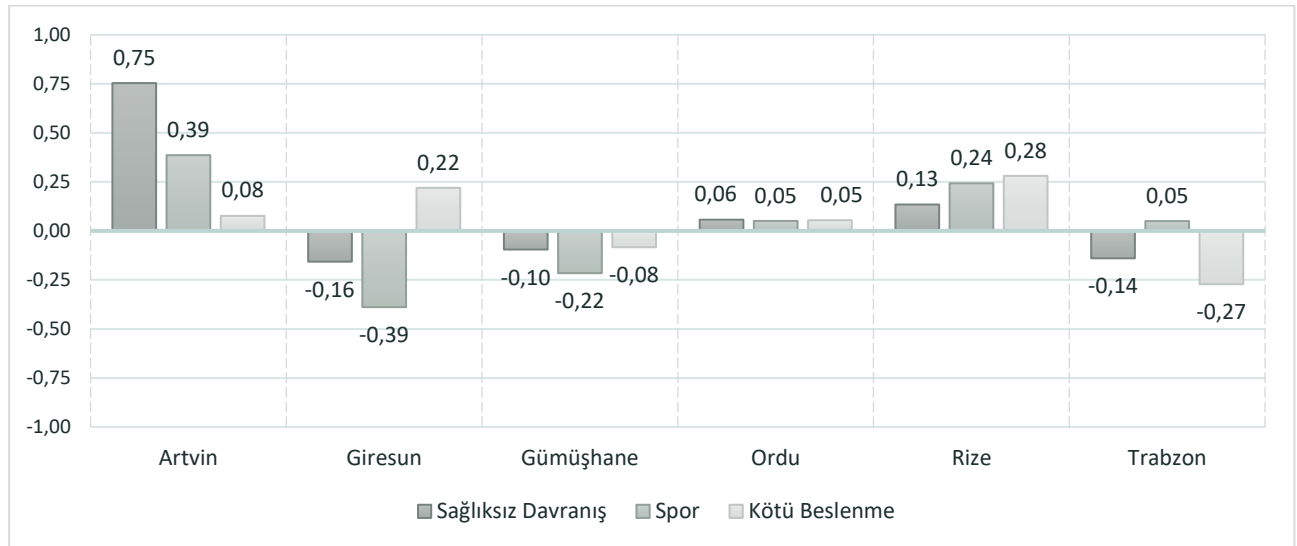

Araştırma çalışmasına katılan gençlere yandaki grafikte bulunan faaliyetlerden her birini ne sıklıkla yaptıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 96’sı haftada birkaç gün veya daha sık kahvaltı ettiklerini ifade ederken, yine bu sıklıkla meyve yediğini belirten gençlerin oranı yüzde 87 olmuştur. Haftada birkaç gün veya daha sık gazlı içecek tükettiğini belirten gençlerin oranı yüzde 64 iken bu oran fast-food yemek tüketimi için yüzde 53’tür. Haftada birkaç gün veya daha sık açık havada spor yapanlar görüşülen gençlerin yüzde 30’unu, sigara ve benzeri tütün ürünleri kullananlar yüzde 29’unu oluşturmaktadır. Kapalı spor salonunda haftada birkaç gün veya daha sık spor yapan gençlerin oranı yüzde 16’dır. Alkol tüketimi en az belirtilen yanıt

olup haftada birkaç gün veya daha fazla alkol tükettiğini belirten gençlerin oranı yalnızca yüzde 5’tir.

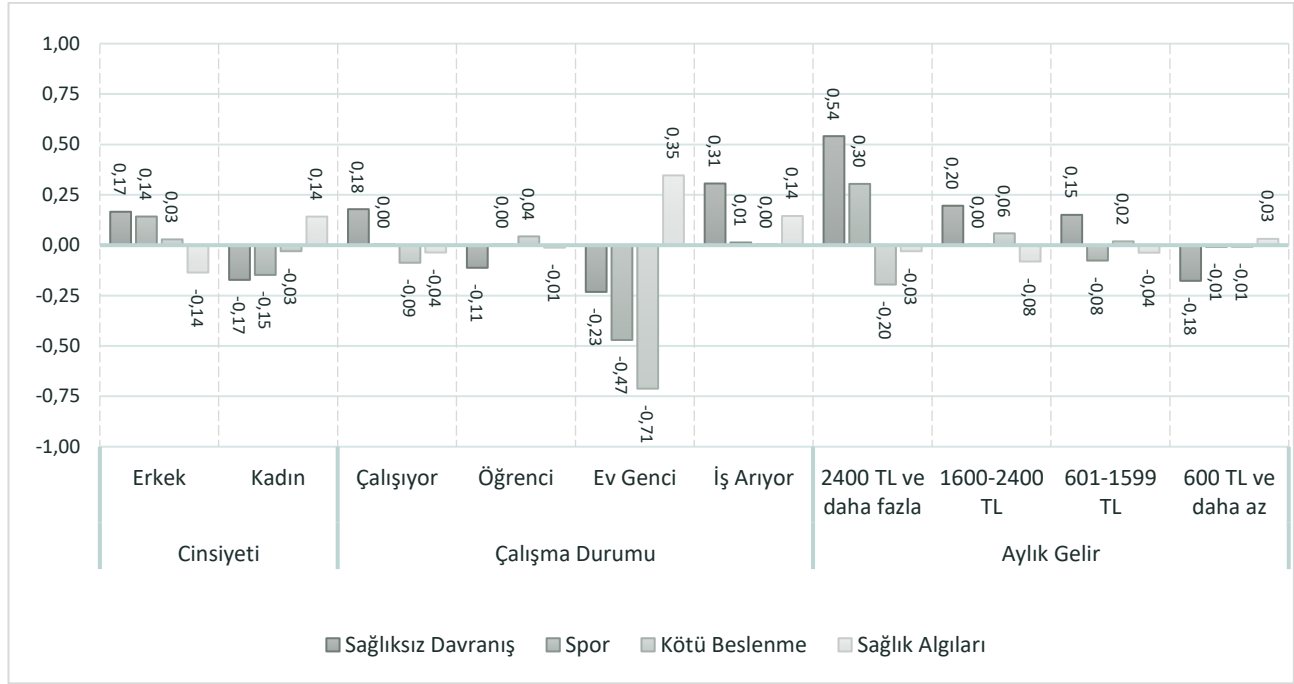
Gençlerin bu sorulara verdikleri yanıtlardan yola çıkarak faktör analizi yöntemiyle 3 boyut hesaplanmıştır. Birincisi sigara ve tütün ürünleri ve alkol kullanımından oluşan sağlıksız davranış boyutudur. İkinci boyut ise açık hava ya da kapalı havada spor yapmakla ilişkili olan spor boyutudur. Son boyutsa gazlı içecek tüketmek ya da “fast-food” restoranlarında yemek yemek gibi kötü beslenme alışkanlıklarıyla ilişkilidir. Bütün boyutların ortalaması 0, standart sapması 1’dir, -3 ve 3 arasında değişmektedir.

Şekil 63. TR90 Bölgesi’nde Gençlerin Yaşam Tarzları

TR90 illeri arasında gençlerin yaşam tarzlarında sağlıksız davranış boyutu, spor boyutu ve kötü beslenme boyutu açısından anlamlı farklılıklar görülmektedir. Artvin’deki gençler diğer illere göre daha fazla sağlıksız davranışlar göstermektedir. Bunun yanı sıra Giresun’da gençler Artvin, Ordu, Rize ve Trabzon’daki gençlere göre, Gümüşhane’deki gençler ise Artvin ve Rize’deki gençlere göre daha az spor yapmaktadır. Kötü beslenme alışkanlığı Giresun, Ordu ve Rize’deki gençler arasında Trabzon’a göre daha yaygındır.

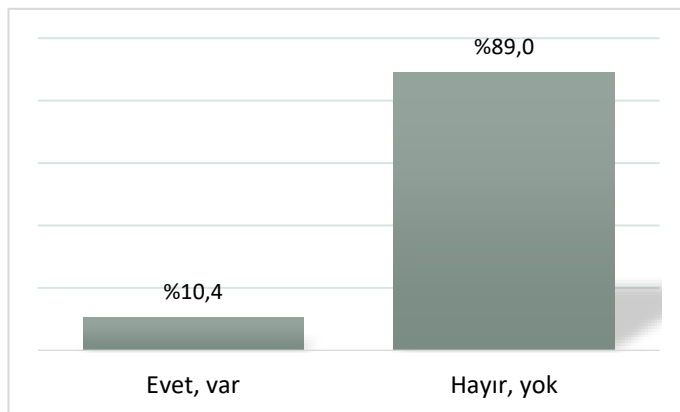
Şekil 64. Gençlerin Yaşam Tarzları

Yukarıda yer alan grafik farklı demografik ve sosyoekonomik değişkenlerle sağlıkla ilgili davranışlar arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Cinsiyetten başlayacak olursak, erkekler kadınlara göre daha fazla sağlıksız davranış göstermektedir, bununla birlikte daha fazla spor yapmaktadır. Bu istatistiksel olarak anlamlılık taşıyan farklara sağlık algılarını da ekleyebiliriz, kadınlar erkeklere kıyasla daha olumlu algılara sahiptir. Çalışma durumuna bakıldığında, öğrencilerin diğer gençlere göre daha fazla kötü beslenme alışkanlığına sahip olduğu görülmektedir. Öte yandan, iş arayan gençlerin de diğer gençlere kıyasla daha fazla sağlıksız davranışlara sahip olduğu da grafikten anlaşılmaktadır.

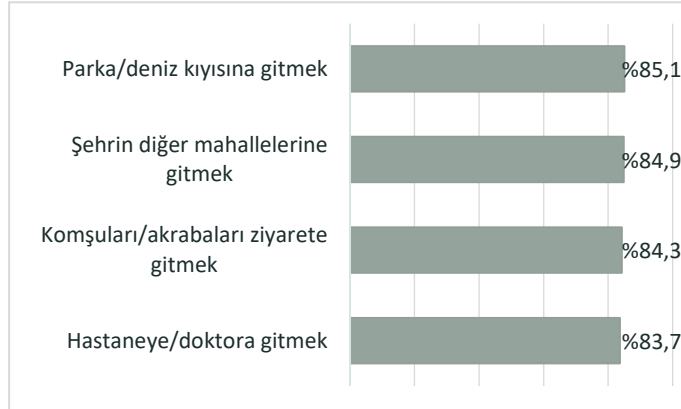
Gelirle yukarıda sergilenen boyutlar arasındaki ilişkiye baktığımızda, en önemli farkın sağlıksız davranış boyutunda olduğu görülmektedir, daha yüksek gelire sahip gençler daha fazla sağlıksız davranış göstermektedir.

Şekil 65. Engellilik veya Sürekli Bir Hastalığa Sahip Olma Durumu

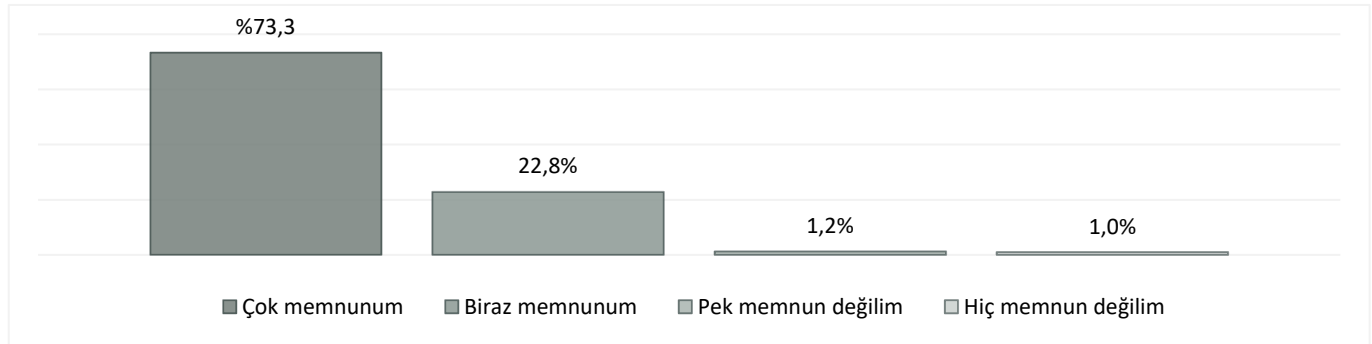
Araştırma çalışmasına katılan gençlere herhangi bir engel ya da sürekli bir hastalıkları olup olmadığı sorulmuştur. Görüşülen gençlerin yüzde 89'u "hayır, yok" yanıtını verirken, yüzde 10'luk bir kesim bir engel ya da sürekli bir hastalıkları olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 66. Engelli ya da Sürekli Hastalığı Olan Gençlerin Etkinlikleri (“Kolay” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Bir engeli veya sürekli bir hastalığı olduğunu ifade eden gençlere bir dizi etkinlik sayılmış ve bunları ne kadar kolaylıkla yaptıklarını belirtmeleri istenmiştir. Herhangi bir engeli veya sürekli hastalığı olan gençler arasında parka/deniz kıyısına ve şehrin diğer mahallelerine kolaylıkla gitme oranı yüzde 85'tir. Yine aynı gençlerin yüzde 84'ü kolaylıkla hastaneye ve komşuları/akrabaları ziyarete gittiğini belirtmiştir.

Şekil 67. Sağlık Durumundan Memnuniyet

Araştırma çalışmasına katılan gençlere sağlık durumlarından ne kadar memnun oldukları sorulmuştur. “Çok memnunum” ve “Biraz memnunum” cevabını belirterek gençlerin yüzde 96'sı memnun olduklarını ifade etmiş, sağlık durumundan memnun olmadığını belirtenlerin oranı yüzde 2 olmuştur.

Sağlık durumundan memnuniyet ile genel olarak yaşamdan memnuniyet arasında 0.16 büyüklüğünde bir ilişki bulunmaktadır (Tau-B=0.16). Sağlık boyutlarına baktığımızda kendisine dair sağlıklı algıları daha pozitif olan gençler, sağlık durumlarından daha memnundurlar (Tau-B=0.18).

6.7. İlişkiler

İyi olma halinin öznel boyutunu etkileyen en önemli faktörlerden biri ilişkilerdir. Bu nedenle gençlerin aileleri ve arkadaşları ile ilişkilerine dair değerlendirmeleri araştırma çalışmasına dahil edilmiştir. Gençlerin aileleri ile ev içinde ve dışarıda geçirdikleri vakit, ev işi yükü ve arkadaşlarla ilişkiler konusunda sorular sorularak gençlerin yakın çevreleri ile ilişkileri konusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

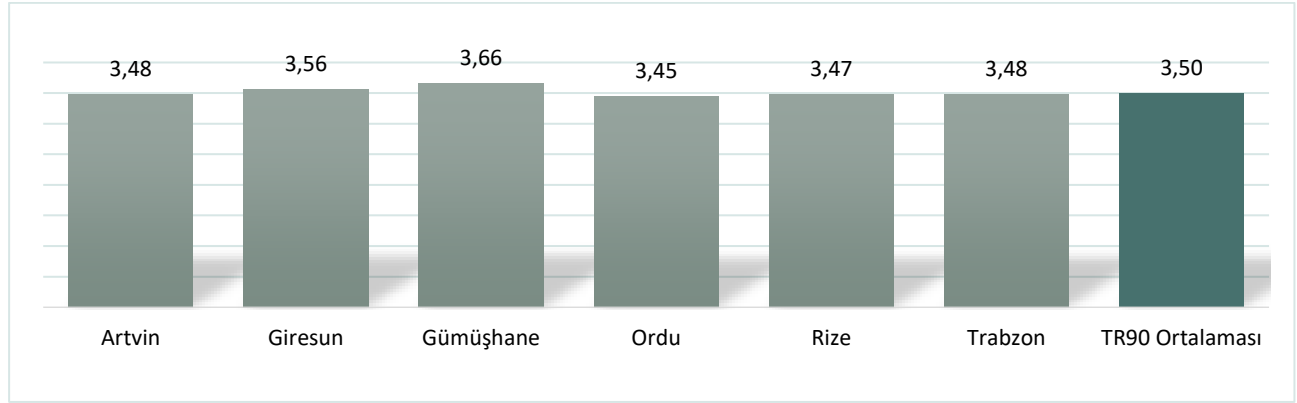
Şekil 68. Gençlerin İlişkilerini Değerlendirmeleri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Gençlere aile ve arkadaşları ile ilişkileriyle ilgili çeşitli ifadeler sayılarak her birinin kendileri için ne kadar geçerli olduğunu belirtmeleri istenmiştir. "Ailem bana gerçekten de yardım etmeye çalışıyor" ve "neşemi ve kederimi paylaşabileceğim arkadaşlarım var" ifadelerinin kendisi için geçerli olduğunu ifade gençlerin oranı yüzde 92'dir. Görüşülen gençlerin yüzde 91'i "ailesinden ihtiyacı olan duygusal destek ve yardımı gördüğünü" ifade ederken, yüzde 90'lık bir kesim "sorunları hakkında arkadaşları ile konuşabildiğini" ve "ailesinin kararlar vermesinde ona yardımcı olmaya hazır olduğunu" belirtmiştir. "Neşe ve kederimi paylaşabileceğim özel bir insan var", "ihtiyacım olduğunda etrafımda olan özel bir insan var" ve "işler kötüye gittiğinde arkadaşlarıma güvenebilirim" ifadelerinin kendileri için geçerli olduğunu belirten gençlerin oranı yüzde 88'dir. Ailesiyle sorunları hakkında konuşabildiğini belirtenler görüşülen gençlerin yüzde 87'sini oluşturmaktadır.

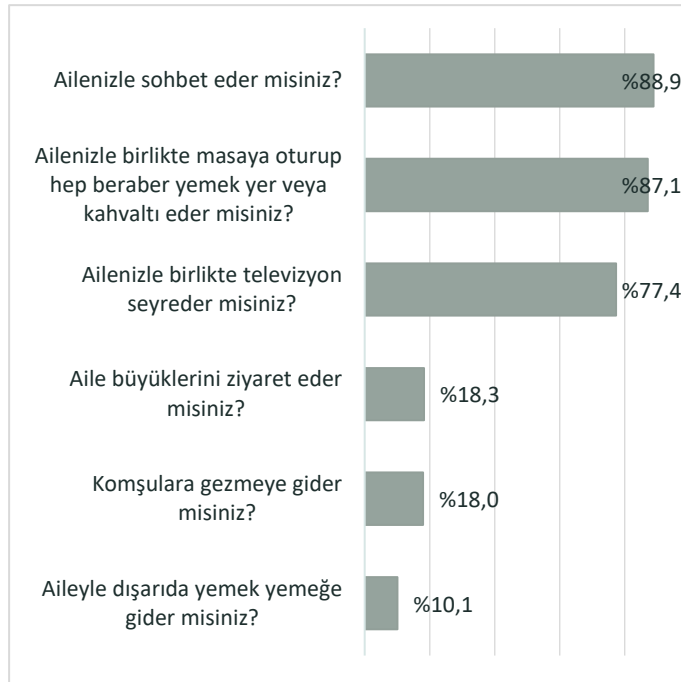
Bu sorulara verilen yanıtlardan yola çıkarak bir Aile Destek Endeksi oluşturulmuştur. 1 ile 4 arasında değişen bu endeksin ortalaması 3,5, standart sapması 0,53'tür. Aile Destek Endeksiyle genel olarak yaşamdan memnuniyet arasında 0.16 büyüklüğünde bir ilişki vardır, ailesinden daha fazla destek alan gençler yaşamlarından daha fazla memnuniyet duymaktadır. Ebeveynleri daha yüksek eğitilmiş olan gençlerin Aile Destek Endeksi ortalamaları 3,6'yken, düşük eğitilmiş ailelerden gelen çocukların ailelerinden daha az destek aldıkları görülmektedir (ortalama=3,4)

Şekil 69. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Aile Destek Endeksi

Gençlerin aileyle ilişkilerini değerlendirmesinde TR90 illeri endeks ortalamaları arasında bazı anlamlı farklılıklar vardır. Giresun'daki gençlerin Artvin, Ordu, Rize ve Trabzon'daki gençlere göre ailelerinden daha fazla destek alabildikleri görülmektedir.

Şekil 70. Gençlerin Aileleriyle İlişkileri ("Haftada Birkaç Gün veya Daha Sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlere aileleriyle yapabilecekleri bazı etkinlikler sayılarak ne sıklıkla yaptıkları sorulmuştur. Haftada birkaç gün veya daha sık ailesiyle sohbet ettiğini belirten gençlerin oranı yüzde 89 ve ailesiyle birlikte masaya oturup hep beraber yemek yiyen veya kahvaltı edenlerin oranı ise yüzde 87'dir. Gençlerin yüzde 77'si ailesiyle birlikte haftada birkaç gün veya daha sık televizyon seyrettiğini ifade ederken, aile büyüklerini ziyaret eden gençlerin oranı yüzde 18'dir. Haftada birkaç gün veya sık komşulara gezmeye gidenler gençlerin yüzde 18'ini oluştururken ailesiyle dışarıda yemek yemeye gidenler yüzde 10'luk bir kesimdir.

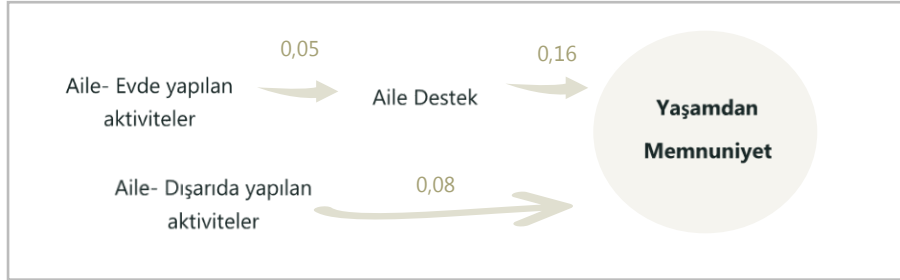
Bu sorulara verilen yanıtlardan yola çıkarak iki endeks hesaplanmıştır. Faktör analiziyle hesaplanan bu endekslerden birincisi aileyle sohbet, beraber yemek yemek ya da televizyon

seyretmek gibi etkinliklerle ilişkiliyken, ikincisiyse aile büyüklerini ziyaret etmek, komşulara gezmeye gitmek ve dışarıda yemek yemeğe gitmekle ilişkilidir. Her iki endeksin de ortalaması 0, standart sapması 1'dir ve -3 ile 3 arasında değişmektedir.

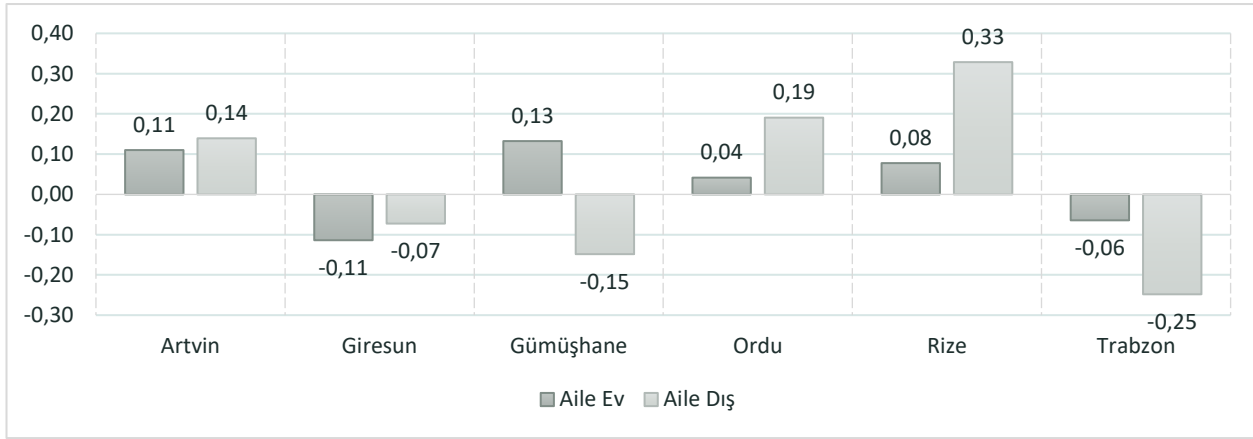
Elimizdeki veriler, aileleriyle evde daha sık vakit geçiren gençlerin aileleriyle ilişkilerinin daha güçlü olduğunu gösterirken, (Tau-B=0.05), aileleriyle dışarıda vakit geçirmeye yaşamdan memnuniyet arasında bir ilişki bulunmaktadır (Tau-B=0.08). Dolayısıyla evde vakit geçirmenin yaşamdan memnuniyet üzerinde dolaylı, dışarıda vakit geçirmenin doğrudan bir etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

=====
 " Aileleriyle dışarıda daha sık vakit geçiren
 " gençlerin yaşamdan memnuniyetleri daha
 " yüksektir.
 "====="

Aileden destek görmenin ve birlikte daha sık vakit geçirmenin yaşamdan memnuniyete dolaylı ve doğrudan etkileri aşağıdaki şekilde Tau B değerleri üzerinden açıklanmaktadır. Aileleriyle evde daha sık vakit geçiren gençlerin aileleriyle ilişkileri daha güçlü olup, aileden görülen desteğin yaşamdan memnuniyete etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Aileyle dışarıda vakit geçirmeye yaşamdan memnuniyet arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır.

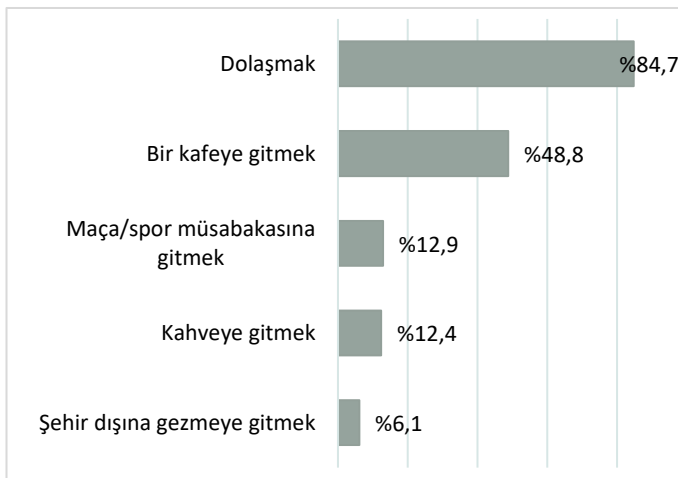

Şekil 71. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Aileleriyle İlişkileri

TR90 bölgesinde Ordu'da Trabzon'a göre, Rize'de ise Giresun, Gümüşhane ve Trabzon'a göre gençler aileleriyle dışarıda daha fazla vakit geçirmektedir. Gençlerin aileleriyle evde geçirdikleri vakit açısından TR90 illeri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Şekil 72. Gençlerin Arkadaşlarıyla İlişkileri ("Haftada Birkaç Gün veya Daha Sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Görüşülen gençlere arkadaşlarıyla yapabilecekleri bazı etkinlikler sayılarak ne sıklıkla yaptıklarını belirtmeleri istenmiştir.

Arkadaşlarıyla haftada birkaç gün veya daha sık dolaşmaya gittiğini belirten gençlerin oranı yüzde 84, bir kafeye gittiğini ifade eden gençlerin oranı ise yüzde 49'dur. Maça/spor müsabakasına giden gençlerin oranı yüzde 13 iken haftada birkaç gün veya daha sık kahveye gidenler görüşülen gençlerin yüzde 12'sini oluşturmaktadır. Gençlerin yüzde 6'sı haftada birkaç gün veya daha sık şehir dışına gezmeye gittiklerini ifade etmişlerdir.

Şekil 73. Gençler ve Evdeki İş Yükleri (“Belirtildi” Yanıtı Verenlerin Oranı)

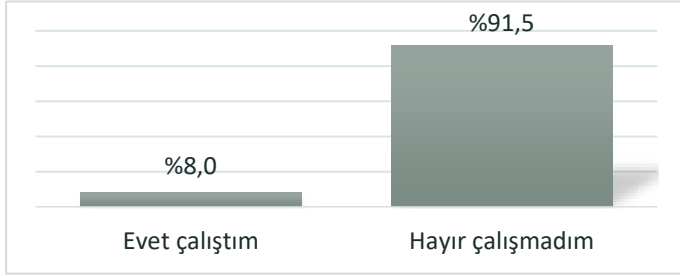
Araştırma çalışmasına katılan gençlere çeşitli ev işi yükleri sayılarak her birini düzenli olarak yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Gençlerin ev işi yükleri cinsiyete göre incelendiğinde genç kadın ve erkekler arasında ev iş yükü açısından ciddi bir fark olduğu görülmektedir. Gençler kadınların yüzde 83’ü düzenli ev temizliği yaptıklarını belirtirken, bu oran genç erkekler için yüzde 36’dır. Bulaşık yıkama oranlarına bakıldığında da benzer bir durum görülmektedir; genç kadınların yüzde 78’i düzenli olarak bulaşık yıkarken, genç erkeklerde bu oran

yüzde 26’dır. Düzenli olarak ev için alışverişe gitme oranı genç kadınlar için yüzde 75, genç erkekler için yüzde 55’tir. Genç kadınlar arasında düzenli yemek yapma oranı yüzde 75 iken erkeklerin yüzde 40’ı düzenli olarak yemek yaptığını belirtmiştir. Bakım söz konusu yine benzer bir durum gözlemlenmektedir; her iki kadından biri küçük kardeşine ya da ihtiyaç duyan aile üyelerine baktığını ifade ederken, bu oran genç erkeklerde yüzde 29’dur. Her bir ev işi yükü için genç kadın ve erkeklerin sorumlulukları arasında anlamlı bir fark vardır.

6.8. Gönüllülük ve Katılım

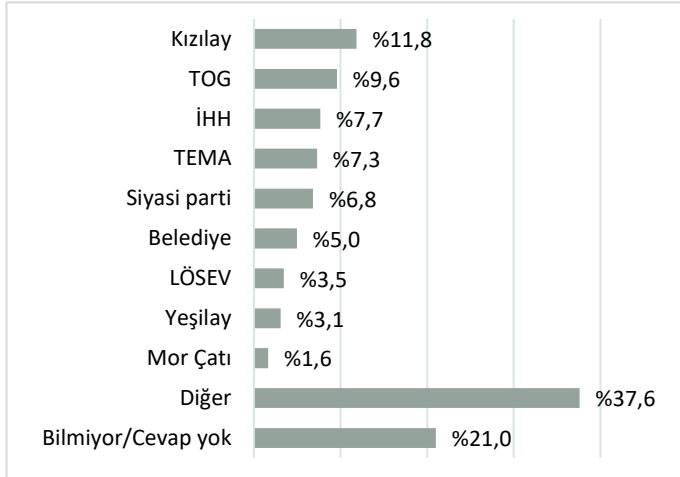
Gençlerin iyi olma hali yaklaşımı çerçevesinde ele alınması gereken alanlardan bir diğeri gönüllülük ve katılım olup bu konuya ilişkin bulgular araştırma çalışması kapsamında değerlendirilmiştir. Gençlerin gönüllülükleri, sivil ve siyasal katımları ile gençlerin buldukları ortamı değiştirme konusundaki yetkinlikleri gibi konular bu başlık altında değerlendirilmiştir.

Şekil 74. Gençlerin Gönüllülükleri

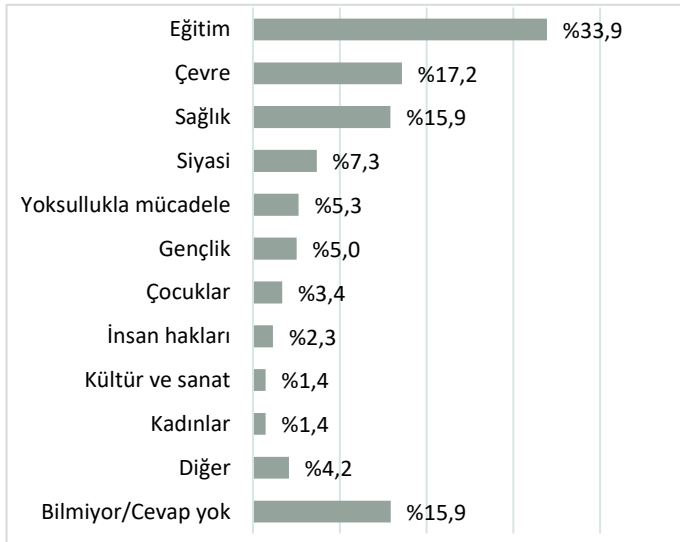
Görüşülen gençlere herhangi bir ücret almadan gönüllü bir işte veya bir sivil toplum kuruluşunda çalışıp çalışmadıkları sorulmuştur. Gençlerin büyük çoğunluğunun gönüllü olarak çalışmadıkları görülmüştür. Gençlerin yüzde 92'si bu soruya "hayır, çalışmadım" yanıtını verirken, "evet, çalıştım" yanıtı yüzde 8 ile sınırlı kalmıştır.

Şekil 75. Gönüllülük Yapılan Kuruluşlar (3 Yanıt)

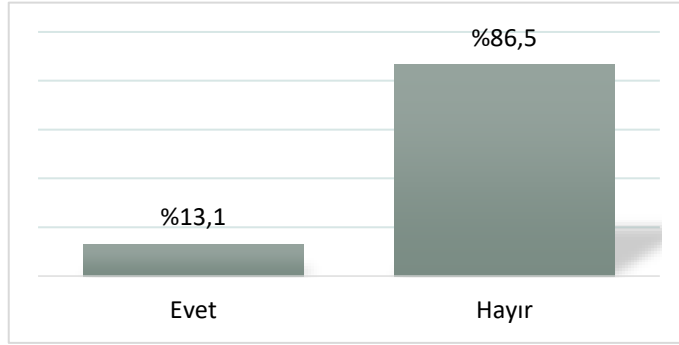

Herhangi bir ücret almadan gönüllü bir işte veya bir sivil toplum kuruluşunda çalışan gençlere çalıştıkları kuruluşun adı sorulmuştur. Yüzde 12 ile en fazla çalışılan kuruluş Kızılay olurken bu yanıtı yüzde 10 işe TOG, yüzde 8 ile İHH ve yüzde 7 ile TEMA takip etmektedir. Siyasi partilerde gönüllü olarak çalışan gençlerin oranı yüzde 7 iken belediyede gönüllü çalışma oranı yüzde 5'tir. Gençlerin yüzde 4'ü LÖSEV'de çalıştığını belirtirken, yüzde 3'lük bir kesim ise Yeşilay'da gönüllü çalıştığını ifade etmiştir. Son olarak, görüşülen gençlerin yüzde 2'si Mor Çatı'da gönüllü olarak çalışmıştır.

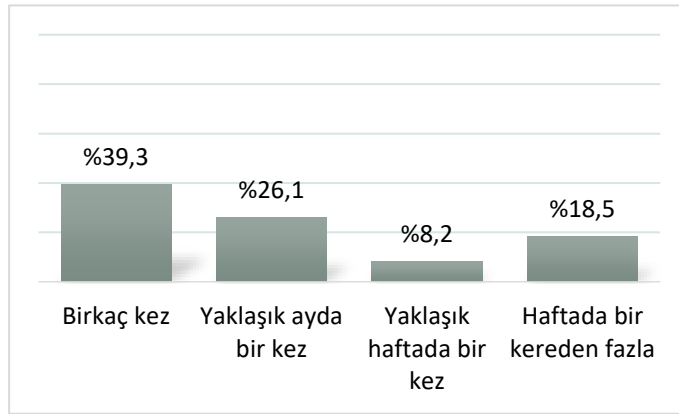
Şekil 76. Gönüllü Olarak Çalışılan Kuruluşun Temel Çalışma Alanı (3 Yanıt)

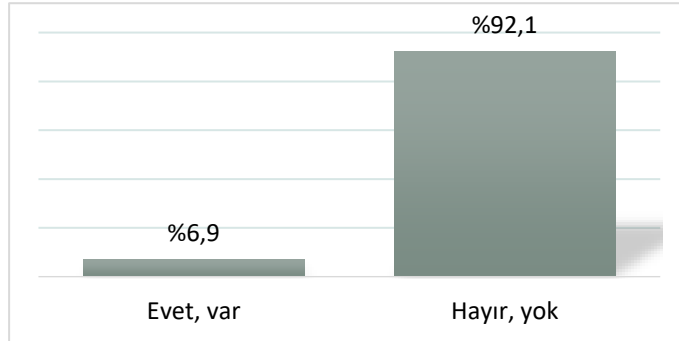
Gönüllü olarak çalıştığını belirten gençlere çalıştıkları kuruluşun temel çalışma alanı sorulmuştur. Yüzde 34 ile en fazla belirtilen yanıt "eğitim" olurken ikinci sırada yüzde 17 ile "çevre" gelmiştir. Gençlerin yüzde 16'sı gönüllü olarak çalıştıkları kuruluşun temel çalışma alanının "sağlık" olduğunu ifade ederken, "yoksullukla mücadele" ve "gençlik" yanıtı yüzde 5 oranında verilmiştir. Temel çalışma alanı "çocuklar" olan bir kuruluşta gönüllü çalışan gençlerin oranı yüzde 3, "insan hakları" alanında gönüllü çalışan gençlerin oranı ise yüzde 2'dir. "Kültür ve sanat" ve "kadınlar" yanıtı gençlerin yüzde 1'i tarafından verilmiştir.

Şekil 77. Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarına Üyelikleri

Gençlere herhangi bir derneğe, spor kulübüne, siyasi partiye ve benzeri bir sivil toplum kuruluşuna üye olup olmadıkları sorulmuştur. Görüşülen gençlerin yüzde 87'si "hayır" yanıtı verirken, yüzde 13'lük bir kesim bir sivil toplum kuruluşuna üye olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelindeki gençler için sivil toplum kuruluşlarına üyelik oranı yüzde 8'dir.

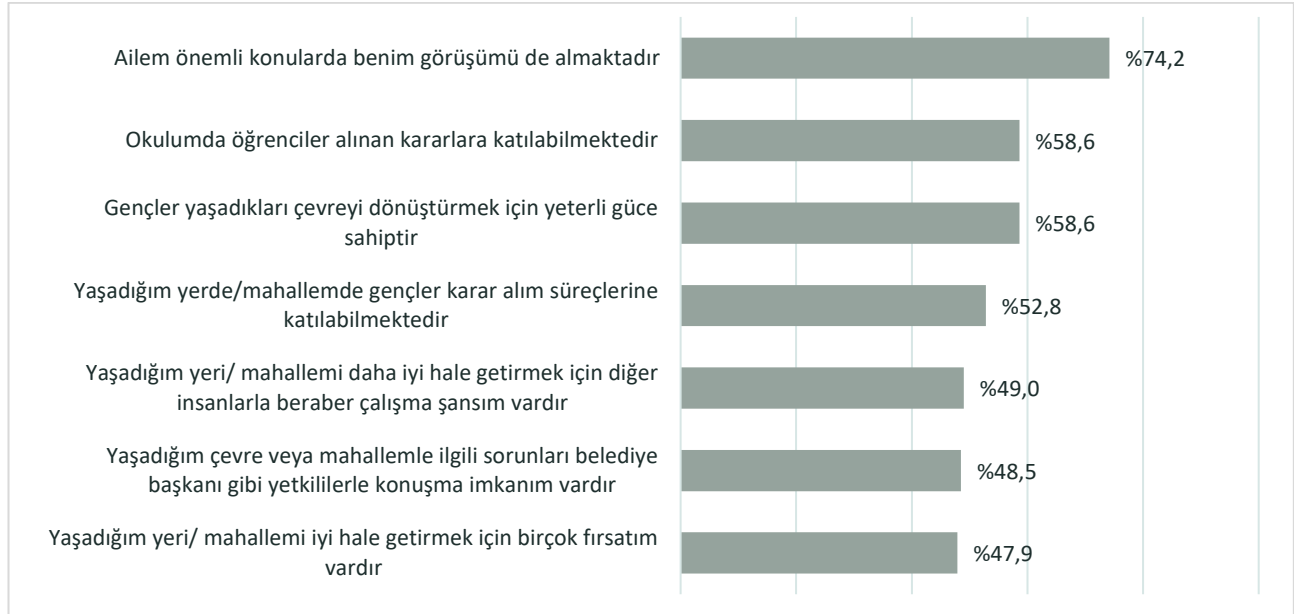
Şekil 78. Üye Olunan Sivil toplum Kuruluşunun Etkinliklerine Katılım

Herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üyeliği olduğunu belirten gençlere bu kuruluşun etkinliklerine son 12 ay içerisinde ne sıklıkla katıldıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 39'u "birkaç kez" katıldıklarını ifade ederken, "ayda bir kez" katılanların oranı yüzde 26 olmuştur. Üye olduğu sivil toplum kuruluşunun etkinliklerine "haftada bir kez" katıldığını belirtenlerin oranı yüzde 8, "haftada bir kereden fazla" katılım gösterenlerin oranı ise yüzde 19'dur.

Şekil 79. Gençlerin Ailelerinin Siyasal ve Sivil Katılımı

Araştırma çalışmasına katılan gençlere ailelerinde herhangi bir derneğe, spor kulübüne, siyasi partiye ve benzeri bir sivil toplum kuruluşuna üye olan olup olmadığı sorulmuştur. Gençlerin yüzde 7'si "evet, var" yanıtını verirken, büyük bir çoğunluk yüzde 92 oranla "hayır, yok" yanıtını vermiştir.

Şekil 80. Gençlerin Yetkinliği (“Katılıyorum” Yanıtı Verenlerin Oranı)

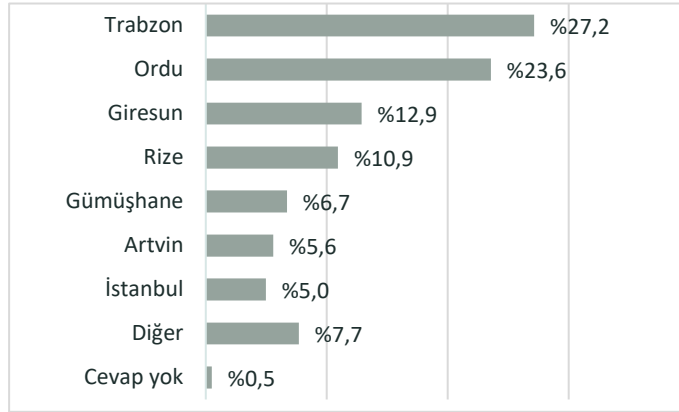

Gençlere yaşadıkları çevre, mahalle ve onların buralardaki rolü hakkında çeşitli ifadeler sayılarak her birine ne kadar katıldıkları sorulmuştur. Görüşülen gençlerin yüzde 74’ü “ailem önemli konularda benim görüşümü de almaktadır” ifadesine katıldığını belirtmiştir. “Okulunda öğrencilerin alınan kararlara katılabildiğini” ve gençlerin yaşadıkları çevreyi dönüştürmek için yeterli güce sahip olduğunu” düşünen gençlerin oranı yüzde 59’dur. Gençler yüzde 53 oranla “yaşadığım yerde/mahallemde gençler karar alım süreçlerine katılabilmektedir” ifadesine katılırken, “yaşadığım yeri/mahallemi daha iyi hale getirmek için diğer insanlarla beraber çalışma şansım vardır” ifadesine katılma oranı yüzde 49 olmuştur. “Yaşadığım çevre veya mahallemlle ilgili sorunları belediye başkanı gibi yetkililerle konuşma imkânım var” ifadesine “katılıyorum” yanıtını verenlerin oranı yüzde 49, “yaşadığım yeri/mahallemi iyi hale getirmek için birçok fırsatım var” ifadesi için ise bu oran yüzde 48’dir.

6.9. Risk ve Güvenlik

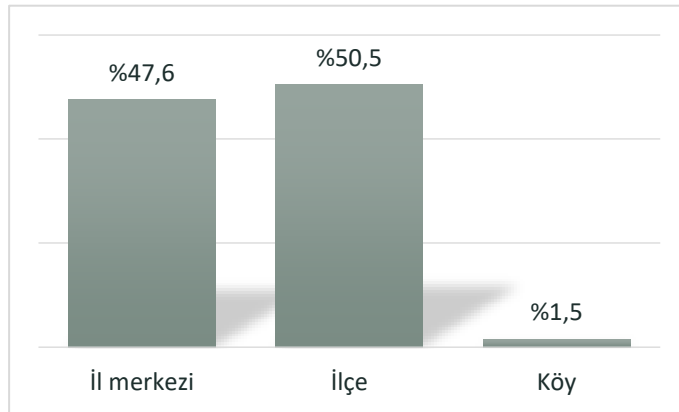
Araştırma çalışması kapsamında gençlerin doğdukları yer, daha önce göç edip etmedikleri, yaşadıkları yerde kendilerini güvende hissedip hissetmedikleri ve deneyimledikleri güvenlik problemleri ile ilgili sorular sorulmuştur. Yaşanan yerde kendini güvende hissetme ve güvenlik problemleri ile karşılaşma durumu iyi olma halini etkileyen önemli faktörlerden olup kamusal mekanların kullanımı ile ilgili sorunlar konusunda bilgi vermektedir.

Şekil 81. Doğum yeri

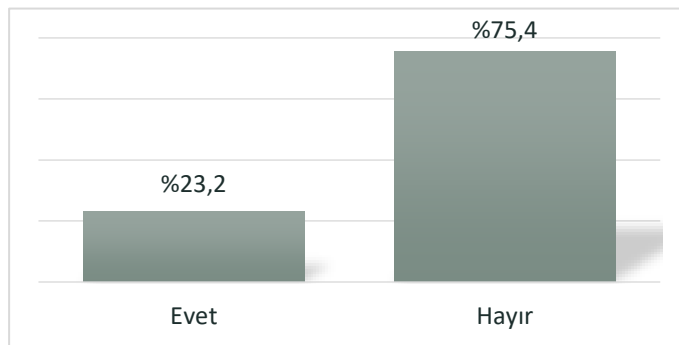
Görüşülen gençlerin yüzde 17'si Trabzon'da, yüzde 24'ü Ordu'da, yüzde 13'ü Giresun'da, yüzde 11'i ise Rize'de doğmuştur. Bu oranları yüzde 7 ile Gümüşhane, yüzde 6 ile Artvin ve yüzde 5 ile İstanbul takip etmektedir.

Şekil 82. Doğum Yerinin Yerleşim Birimi

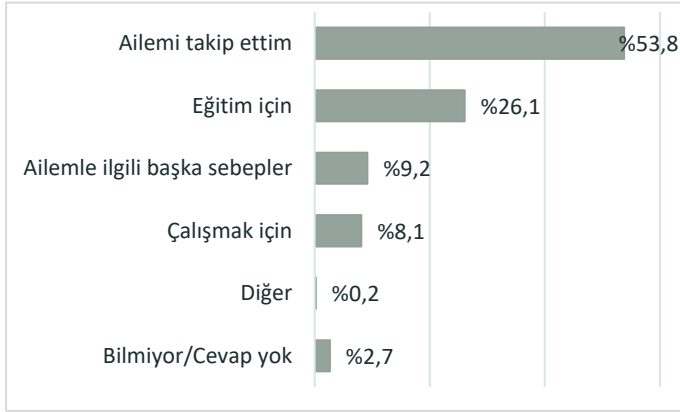
Araştırma çalışmasına katılan gençlerin yüzde 48'i il merkezinde, yüzde 51'i ilçe merkezinde yüzde 2'si ise köyde doğduklarını ifade etmiştir.

Şekil 83. Göç Durumu

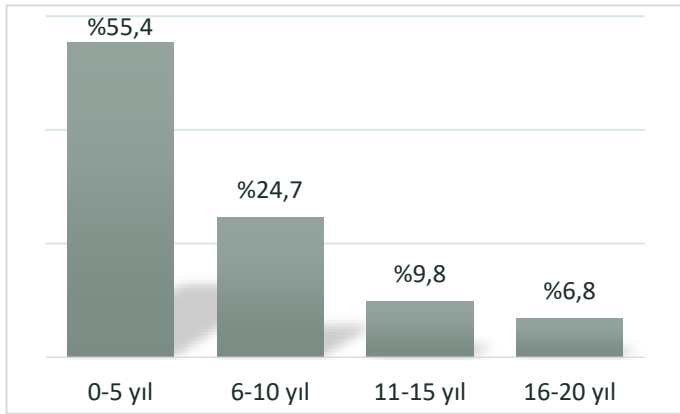
Araştırma çalışmasına katılan gençlere doğdukları günden bugüne kadar herhangi bir nedenle yaşadıkları şehri başka bir yere yerleşmek üzere değiştirip değiştirmedikleri sorulmuştur. Herhangi bir sebeple başka bir şehre göç ettiğini ifade eden gençlerin oranı yüzde 23 iken yüzde 75'lik bir kesim bu soruya "hayır" yanıtını vermiştir.

Şekil 84. Göç Etme Sebebi

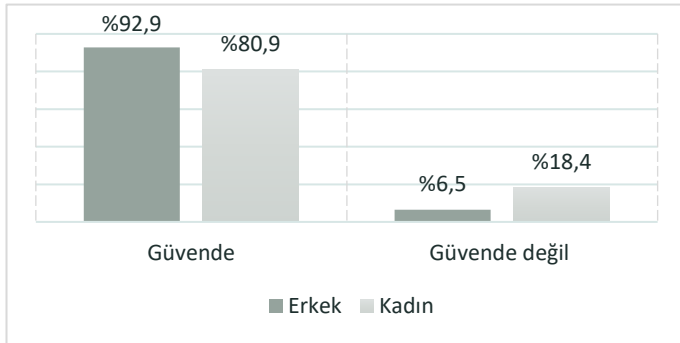
Göç ettiğini ifade eden gençlere başka bir şehre taşınma nedenleri sorulmuştur. En önemli sebebin yüzde 54 oran ile “ailemi takip ettim” yanıtı olduğu görülmektedir. Eğitim için göç ettiğini belirten gençlerin oranı yüzde 26, ailesi ile ilgili başka sebeplerden ötürü göç ettiğini ifade eden gençlerin oranı ise yüzde 9’dur. Gençlerin yüzde 8’i çalışmak için başka bir şehre taşındıklarını ifade etmişlerdir.

Şekil 85. Göç Edilen Zaman

Herhangi bir nedenle yaşadığı şehri başka bir yere yerleşmek üzere değiştirdiğini ifade eden gençlere kaç yıl önce taşındıkları sorulmuştur. 0-5 yıl aralığında yanıt veren gençlerin oranı yüzde 55, 6-10 yıl aralığında yanıt veren gençlerin oranı ise yüzde 25’tir. Gençlerin yüzde 10’u 11-15 yıl önce göç ettiklerini ifade ederken, göç edeli 16-20 yıl olduğunu ifade edenler gençlerin yüzde 7’sini oluşturmaktadır.

Şekil 86. Gençler Yaşadıkları Yerde Kendilerini Güvende Hissediyorlar mı?

Gençlere yaşadıkları yerde hava karardıktan sonra yalnız başına yürürken kendilerini güvende hissedip hissetmedikleri sorulmuştur. Güvende hissettiğini söyleyen genç erkeklerin oranı yüzde 93 olup, genç kadınların güvende hissetme oranına kıyasla anlamlı derecede yüksektir; genç kadınların yüzde 81’i güvende hissettiğini belirtmiştir. Aradaki fark 12 puandır.

Şekil 87. Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlere son bir yıl içinde yandaki grafikte yer alan durumların her biriyle kendilerinin ya da aile bireylerinden birinin karşılaşmış veya karşılaşmadıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 10'u kendisinin ya da ailesinden birinin trafik kazası geçirdiğini, yüzde 3'ü ise sokakta tacize uğradığını belirtmiştir. Kendinin ya da ailesinden birinin sokakta fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtenlerin oranı yüzde 4, yan kesicilik ve kapkaça maruz kalma oranı ise yüzde 3'tür.

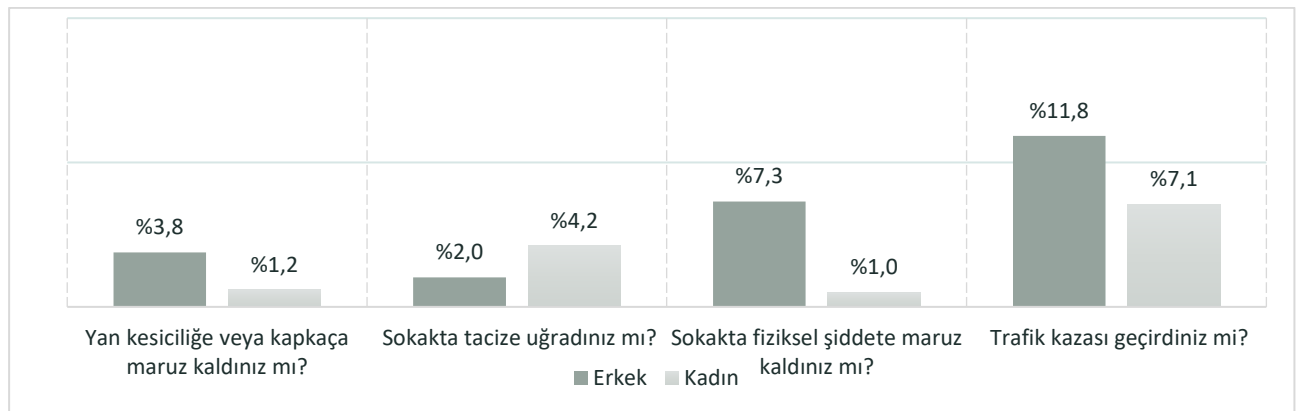
Tablo 3. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)

	Artvin	Giresun	Gümüşhane	Ordu	Rize	Trabzon	TR90	Türkiye Geneli
Yan kesiciliğe veya kapkaça maruz kaldınız mı?	%3,5	%2,0	%1,3	%2,6	%0,9	%3,5	%2,5	%5,7
Sokakta tacize uğradınız mı?	%3,5	%0,7	%0,0	%6,4	%0,0	%3,5	%3,1	%6,1
Sokakta fiziksel şiddete maruz kaldınız mı?	%6,1	%2,0	%0,0	%3,0	%2,6	%7,9	%4,2	%3,3
Trafik kazası geçirdiniz mi?	%7,9	%5,3	%6,4	%8,2	%5,3	%15,9	%9,5	%11,6

TR90 illeri arasında güvenlik problemleri açısından anlamlı fark bulunan iki konu “sokakta tacize maruz kalma” ve “trafik kazası” ile ilgilidir. Giresun’da kendisinin ya da ailesinden birinin son bir yıl içinde sokakta tacize uğradığını belirten gençlerin oranı Ordu’dan düşüktür. Kendisi ya da ailesinden biri son bir yıl içinde trafik kazası geçiren gençler ise Giresun’da Trabzon’a kıyasla düşüktür. Sokakta fiziksel şiddete ve yan kesiciliğe veya kapkaça maruz kalma konusunda iller arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

TR90 illerinde ve Türkiye genelinde güvenlik problemleri ile karşılaşma oranları benzerdir.

Şekil 88. Cinsiyete Göre Güvenlik Problemleri ile Karşılaşma Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)

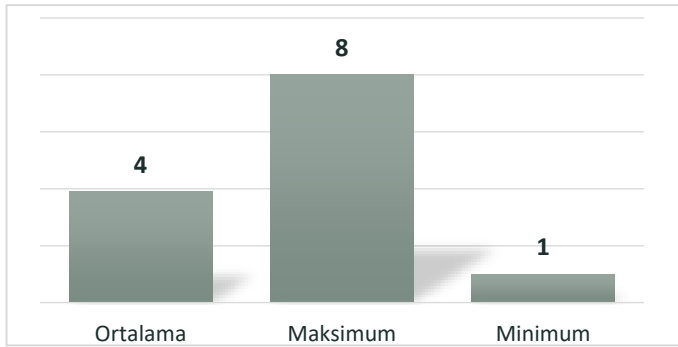

Son bir yılda erkekler kadınlara göre daha yüksek oranda yan kesicilik veya kapkaça maruz kalma, sokakta fiziksel şiddete maruz kalma ve trafik kazası geçirme problemleriyle karşılaşmıştır ve aradaki farklar anlamlıdır.

6.10. Barınma ve Çevre

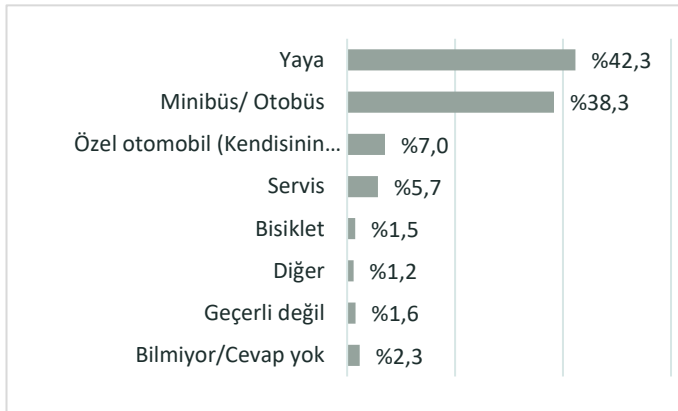
Yaşanılan kentte ulaşımdan, ilişkilerden ve altyapıdan memnuniyet ile yaşanılan evin koşulları ile ilgili konuları kapsayan “Barınma ve Çevre” başlığı araştırma çalışması kapsamında ele alınan önemli başlıklardan biridir. Kentte ilişkilerden memnuniyet, kentin altyapısından memnuniyet, ulaşımın unsurlarından memnuniyet gibi konular yaşanılan şehirde yaşamaktan memnuniyeti etkileyen önemli unsurlar olup gençlerin iyi olma halini belirleyen alanlardandır. Benzer bir durum yaşanılan evin koşulları için de geçerlidir; evdeki oda sayısı, yatılan oda, bu odanın paylaşıldığı kişiler ve yaşanan ev ile ilgili rahatsızlıklar gibi konular yine bu kapsamda ele alınarak değerlendirilmiştir.

Şekil 89. Evdeki Oda Sayısı

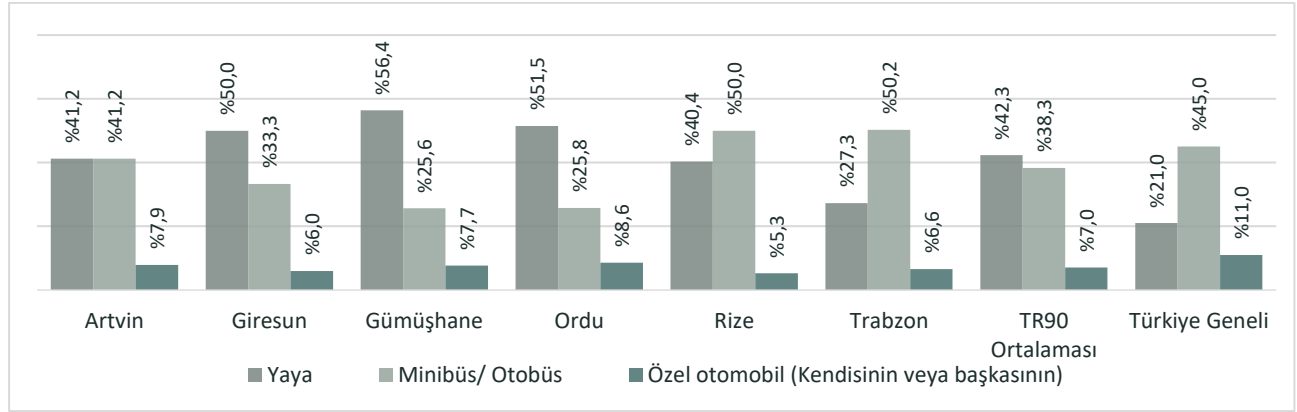
Araştırma çalışmasına katılan gençlere yaşadıkları evde salon dâhil kaç oda bulunduğu sorulmuştur. Salon dâhil toplam oda sayısı ortalama 4'tür.

Şekil 90. Ulaşım

Görüşülen gençlere yaşadıkları evden/yurttan işe yerine ya da okula giderken en çok hangi aracı kullandıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 42'si yaya olarak gittiklerini ifade ederken, yüzde 38'i minibüs/otobüs kullandıklarını söylemiştir. Ulaşımını özel otomobille sağladığını belirten gençlerin oranı yüzde 7, servis kullanan gençlerin oranı ise yüzde 6'dır. Bisiklet kullandığını belirten gençlerin oranı oldukça düşük olup yüzde 2 ile sınırlıdır.

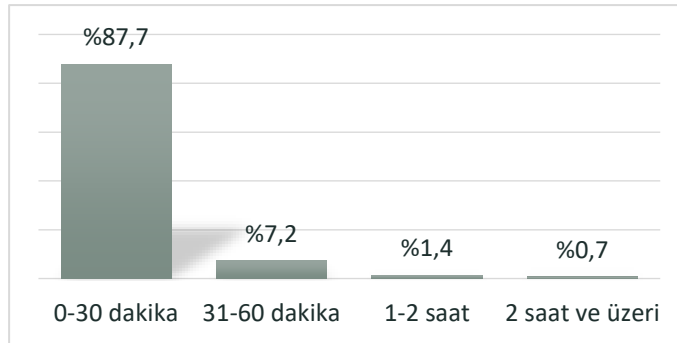
Şekil 91. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Ulaşım

TR90 illeri arasında gençlerin yaşadığı evden/yurttan iş yerine ya da okuluna giderken en çok kullandığı araçlarda bazı anlamlı farklılıklar vardır. Giresun, Gümüşhane ve Ordu'da iş yerine ya da okula yaya olarak giden gençlerin oranı Trabzon'a göre yüksektir. Minibüs/otobüs kullanımı ise Rize ve Trabzon'da, Gümüşhane ve Ordu'ya kıyasla anlamlı ölçüde yüksektir.

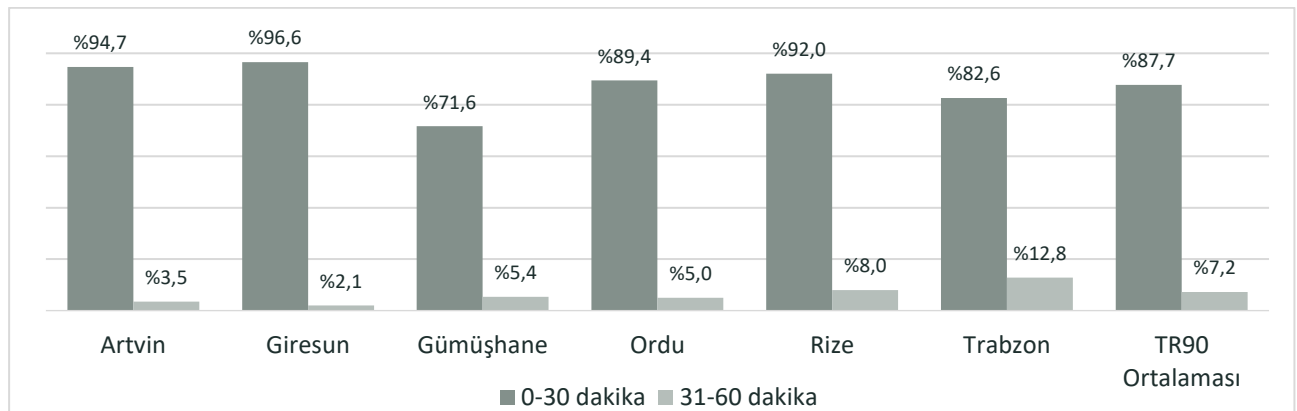
TR90 illerinde ulaşımını yaya olarak sağlayan gençlerin oranı yüzde 42'ye bu oran Türkiye genelindeki gençler için yüzde 21'dir. Minibüs/otobüs özel otomobil kullanımı oranları benzerdir.

Şekil 92. Ulaşım Süresi

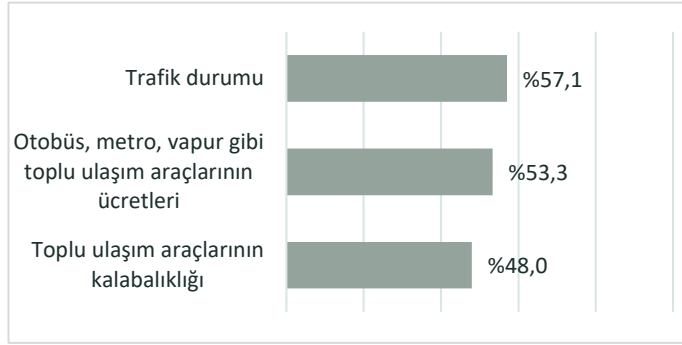
Ulaşımını bir araç kullanarak sağladığını belirten gençlere yolculuklarının ortalama ne kadar sürdüğü sorulduğunda yüzde 88 oranında 0-30 dakika yanıtı verilmiştir. Yolculuk süresinin 31-60 dakika olduğunu ifade edenler gençlerin yüzde 7'sini, 1-2 saat ve 2 saat üzeri olduğunu ifade edenler ise gençlerin yüzde 1'ini oluşturmaktadır.

Şekil 93. TR90 Bölgesi'nde Ulaşım Süresi

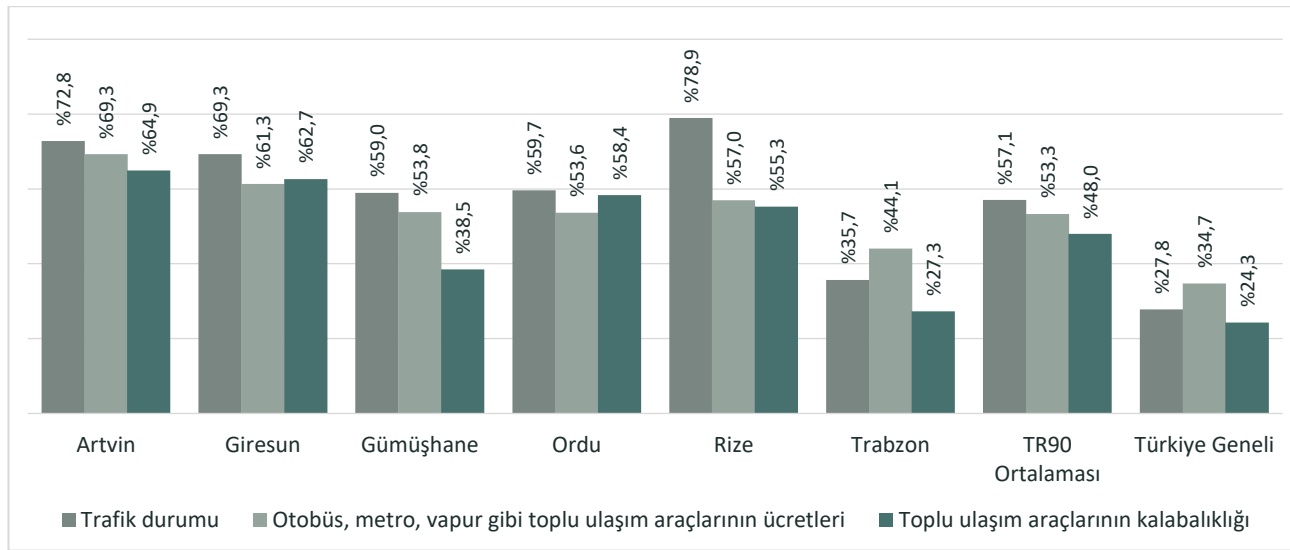
TR90 illeri arasında gençlerin ulaşım süresi farklılık göstermektedir. Gümüşhane'de yolculuk süresi 0-30 dakika aralığında olan gençlerin oranı Artvin, Giresun, Ordu ve Rize'ye oranla daha düşüktür ve aradaki fark anlamlıdır. Bir başka anlamlı farklılık Trabzon ile Giresun ve Ordu illerinde yolculuğu 31-60 dakika aralığında olan gençler arasında görülmektedir, Trabzon'daki gençler için bu oran diğer iki ile göre yüksektir.

Şekil 94. Ulaşım Hizmetlerinden Memnuniyet (“Memnunum” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Gençlere yaşadıkları şehirdeki ulaşım hizmetleri ile ilgili olarak sayılan her bir unsurdan ne kadar memnun oldukları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 57’si trafik durumunda memnun olduklarını belirtirken, yüzde 53’ü otobüs, metro, vapur gibi toplu ulaşım araçlarının ücretlerinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Toplu taşıma araçlarının kalabalıklık derecesinden memnun olan gençlerin oranı ise yüzde 48’dir.

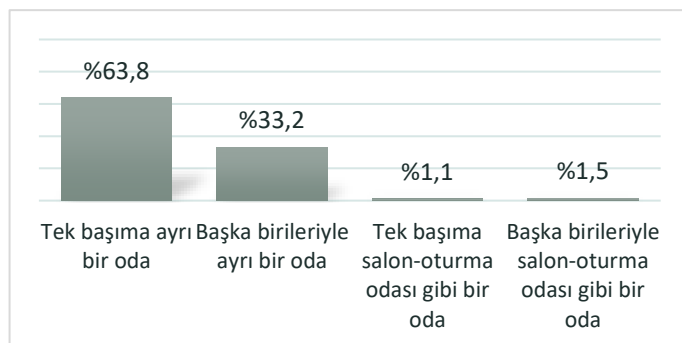
Şekil 95. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençlerin Ulaşım Hizmetlerinden Memnuniyeti (“Memnunum” Yanıtı Verenlerin Oranı)

TR90 illerinde ulaşımın unsurlarından memnuniyet açısından bazı anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Trabzon’da toplu ulaşım araçlarının ücretlerinden memnun olan gençlerin oranı Artvin ve Giresun’a göre düşüktür. Toplu ulaşım araçlarının kalabalıklığı konusunda ise Artvin, Giresun ve Ordu’daki gençler Gümüşhane ve Trabzon’daki gençlere oranla daha yüksek oranda memnundur ve aradaki fark anlamlıdır. Trabzon’daki gençler diğer bütün illerdeki gençlere göre, Gümüşhane ve Ordu’daki gençler ise Rize’deki gençlere göre trafik durumundan daha düşük oranda memnundur.

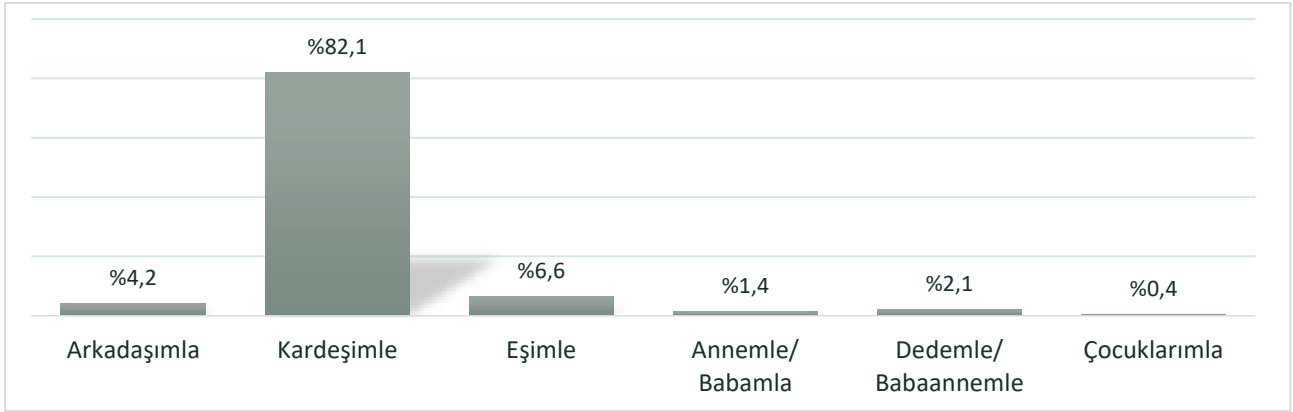
TR90 bölgesinde trafik durumundan memnun olan gençler yüzde 57, Türkiye genelinde ise yüzde 28 oranındadır. Toplu ulaşım araçlarının kalabalıklık durumunda memnun olan gençler TR90 bölgesinde yüzde 48’lik bir kesimken bu oran Türkiye genelindeki gençler için yüzde 24’tür. Toplu ulaşım araçlarının ücretlerinden memnun olduğu ifade eden gençler bölgede yüzde 53, Türkiye genelinde ise yüzde 35 oranındadır.

Şekil 96. Gençlerin Yattıkları Oda

Gençlerden yattıkları odayı tarif etmeleri istendiğinde tek başına ayrı bir odada yattığını belirten gençlerin oranı yüzde 64 olmuştur. “Başka biriyle ayrı bir oda” yanıtı gençlerin yüzde 33’ü tarafından verilirken, başka biriyle salon-oturma odası gibi bir odada yattığını belirtenlerin oranı yüzde 2, tek başına salon-oturma odası gibi bir odada yattığını belirtenlerin oranı ise yüzde 1’dir.

Şekil 97. Gençlerin Odalarını Paylaştığı Kişiler

Odasını biriyle paylaştığını belirten gençlere odalarını kiminle ya da kimlerle paylaştıkları sorulmuştur. Yüzde 82 oran ile en fazla verilen yanıt kardeşimle olurken, "eşimle" yanıtı gençlerin yüzde 7'si tarafından verilmiştir. Odasını arkadaşıyla paylaştığını belirten gençlerin oranı yüzde 4, "dede/babaanne" yanıtının oranı ise yüzde 2'dir. Odasını annesiyle/babasıyla paylaştığını belirten gençlerin oranı yüzde 1'dir.

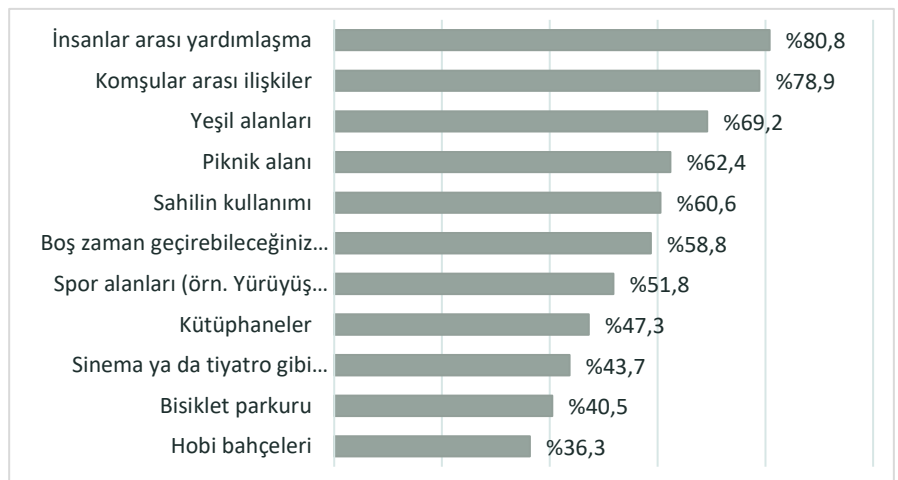
Şekil 98. Gençlerin Yaşadıkları Yer ile İlgili Rahatsızlıkları ("Rahatsız Ediyor" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlere yaşadıkları evde/yurt ile ilgili olarak sayılan unsurların her birinden rahatsız olup olmadıkları sorulmuştur. Yüzde 8 oran ile gençlerin en fazla rahatsız olduğunu belirttiği konu internet bağlantısının olmamasıdır. Kendine ait bir odasının olmamasından rahatsızlık duyan gençlerin oranı yüzde 5, ısınma probleminden rahatsızlık duyan gençlerin oranı ise yüzde 4'tür. Görüşülen gençlerin yüzde 3'ü yaşadıklarının evin/yurdun aydınlık olmamasından ve kalabalıktan rahatsız olduğunu belirtmiştir.

Şekil 99. Gençlerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyeti ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlere yaşadıkları yerdeki yaşamla ilgili bazı konular sayılarak her birinden ne kadar memnun oldukları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 81'i insanlar arası yardımlaşma açısından yaşadıkları yerden memnun olduklarını belirtirken, komşular arası ilişkilerden memnun olanların oranının yüzde 79 olduğu görülmüştür. Gençlerin yüzde 69'u yeşil alanlardan, yüzde 62'si ise piknik alanlarından memnun oldukları ifade etmiştir. Yaşadıkları yerde sahilin kullanımından memnun olan gençlerin oranı yüzde 61, boş zaman geçirebileceği yerlerin çokluğundan memnun olanların oranı yüzde 59'dur. Görüşülen gençlerin yüzde 52'si yaşadıkları yerdeki spor alanlarından memnun olduklarını

belirtmiştir. Kütüphanelerden memnun olanlar gençlerin yüzde 47'sini oluştururken bu oran sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetler konusunda yüzde 44'tür. Yaşadıkları yerdeki bisiklet parkurundan memnun olduğunu ifade eden gençlerin oranı yüzde 42 iken hobi bahçeleri ile ilgili memnuniyetini dile getiren gençlerin oranı yüzde 36 olmuştur.

Gençlerin bu sorulara verdikleri yanıtlardan yola çıkarak yapılan faktör analizi iki boyut ortaya çıkarmıştır. Bunlardan birincisi kentte yaşayanlar arasındaki ilişkilerden memnuniyettir, ikincisi de kentin altyapısından memnuniyettir. Her iki değişken de -3 ile 3 arasında değişmektedir, ortalaması 0, standart sapması 1'dir.

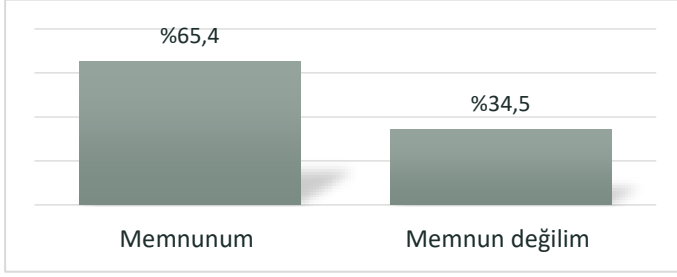
Tablo 4. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyeti ("Memnunum" Yanıtı Verenlerin Oranı)

	Artvin	Giresun	Gümüşhane	Ordu	Rize	Trabzon	TR90	Türkiye Geneli
Hobi bahçeleri	%28,1	%41,3	%21,8	%54,1	%51,8	%17,2	%36,3	%30,6
Bisiklet parkuru	%49,1	%46,7	%32,1	%57,1	%51,8	%18,5	%40,5	%36,4
Sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetler	%29,8	%53,3	%23,1	%58,4	%59,6	%27,3	%43,7	%50,0
Kütüphaneler	%68,4	%49,3	%38,5	%58,8	%52,6	%32,2	%47,3	%42,9
Spor alanları (örn. Yürüyüş Parkurları)	%46,5	%58,7	%41,0	%60,9	%64,9	%38,8	%51,8	%53,4
Boş zaman geçirebileceğiniz yerlerin çokluğu	%47,4	%65,3	%51,3	%71,7	%71,9	%42,7	%58,8	%61,8
Sahilin kullanımı	%61,4	%65,3	%5,1	%76,0	%60,5	%59,5	%60,6	%38,4
Piknik alanı	%74,6	%59,3	%46,2	%73,4	%65,8	%55,1	%62,4	%52,9
Yeşil alanları	%84,2	%72,0	%48,7	%79,0	%67,5	%62,6	%69,2	%59,6
Komşular arası ilişkiler	%86,8	%76,7	%92,3	%79,8	%72,8	%76,7	%78,9	%81,0
İnsanlar arası yardımlaşma	%79,8	%81,3	%88,5	%85,8	%73,7	%77,1	%80,8	%79,3

TR90 illeri arasında yaşanan yerden memnuniyet konusunda anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Gümüşhane'de komşular arası ilişkilerden memnuniyet diğer illere göre daha yüksekken insanlar arası ilişkilerden memnuniyet konusunda iller arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Spor alanları (örn. Yürüyüş Parkurları) konusunda Giresun, Ordu ve Rize'deki gençler Trabzon'daki gençlerden, Ordu ve Rize'deki gençler ise Gümüşhane'deki gençlerden daha memnundur. Sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetler konusunda ise Giresun, Ordu ve Rize'de memnuniyet oranı Artvin, Gümüşhane ve Trabzon'a göre yüksektir. Yeşil alanlardan memnuniyet oranı Artvin, Giresun ve Ordu'da Gümüşhane'ye göre ve Ordu'da Trabzon'a göre yüksektir. Boş zaman geçirilebilecek yerlerin çokluğu konusunda ise Giresun, Ordu ve Rize'de Trabzon'dan, Ordu ve Rize'de Artvin'den ve son olarak, Ordu'da Gümüşhane'den daha yüksek oranda memnuniyet olduğu görülmüştür. Sahilin kullanımı konusunda Ordu'daki gençler Rize ve Trabzon'daki gençlere göre daha yüksek oranda memnundur. Piknik alanlarından memnun olan gençlerin oranı Ordu'da Giresun, Gümüşhane ve Trabzon'a göre, Artvin'de ise Gümüşhane'ye göre yüksektir. Yaşadığı yerde hobi bahçelerinden memnun olan gençlerin oranı Ordu'da Artvin, Giresun, Gümüşhane ve Trabzon'a göre, Rize'de ise Gümüşhane ve Trabzon'a yüksektir. Bisiklet parkurlarından memnun olan gençlerin oranı Artvin, Giresun, Ordu ve Rize'de Trabzon'dan ve Ordu'da Gümüşhane'den yüksektir.

Şekil 100. Gençlerin Yaşadıkları Şehirden Memnuniyeti

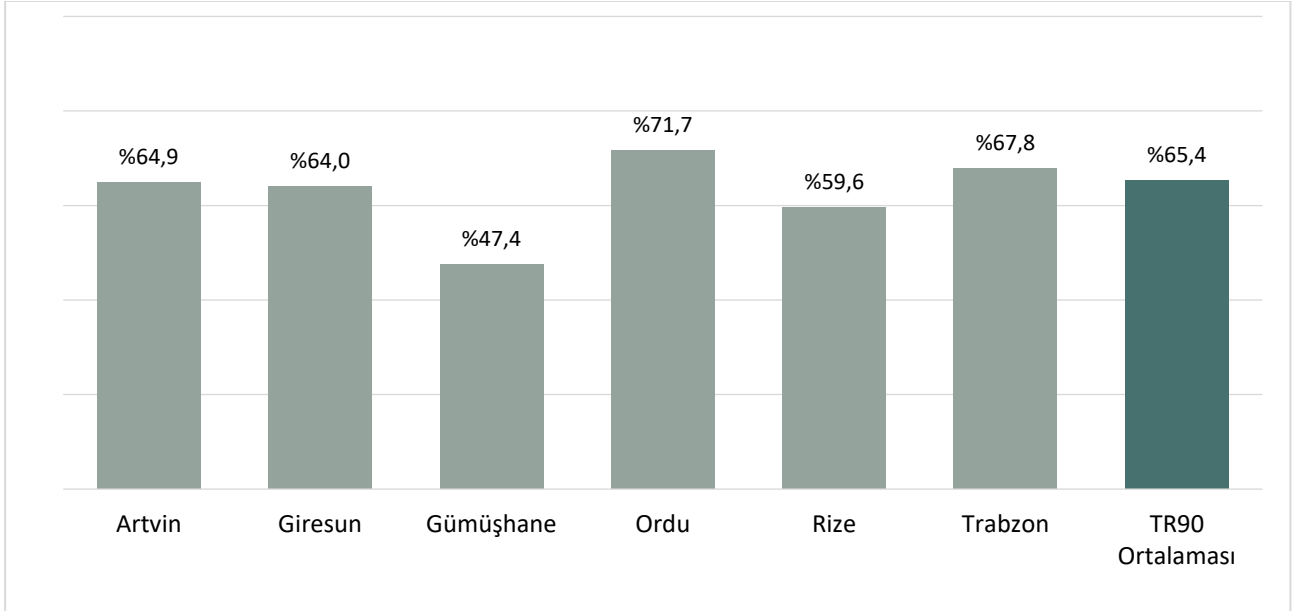
Görüşülen gençlere yaşadıkları şehirden memnun olup olmadıkları sorulmuştur. Gençlerin yüzde 65'i bu soruya "memnunum" yanıtını verirken, memnun olmadığını belirtenlerin oranı yüzde 35 olmuştur.

Yaşanılan şehirde memnuniyet ile yaşamdan memnuniyet arasında 0.16 (Tau-B katsayısı) büyüklüğünde bir ilişki bulunmaktadır. Şehirde

memnuniyetin boyutlarına baktığımızda yaşanılan şehrin altyapısından memnuniyet ile hem yaşamdan memnuniyet (Tau-B=0.12) hem de yaşanılan şehirde yaşamakta memnuniyet arasında (Tau-B=0.15) bir ilişki olduğu görülmektedir. Öte yandan yaşanılan şehirde ilişkilerden memnuniyet de yaşanılan şehirde memnuniyet ile pozitif bir ilişkiye sahiptir (Tau-B=0.13)

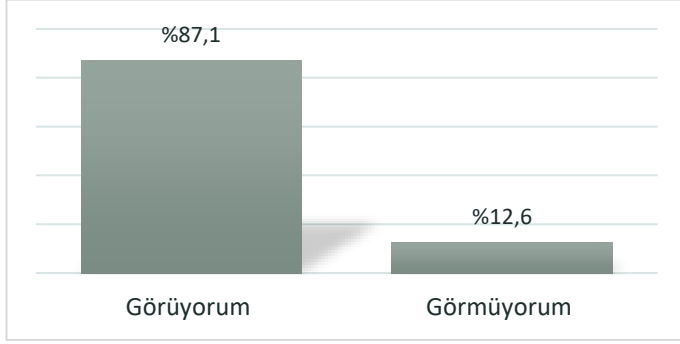
Yaşadığı şehirden daha memnun olan gençler, yaşamdan da daha fazla memnundurlar.

Şekil 101. TR90 Bölgesi'nde Gençlerin Yaşadıkları Şehirden Memnuniyeti

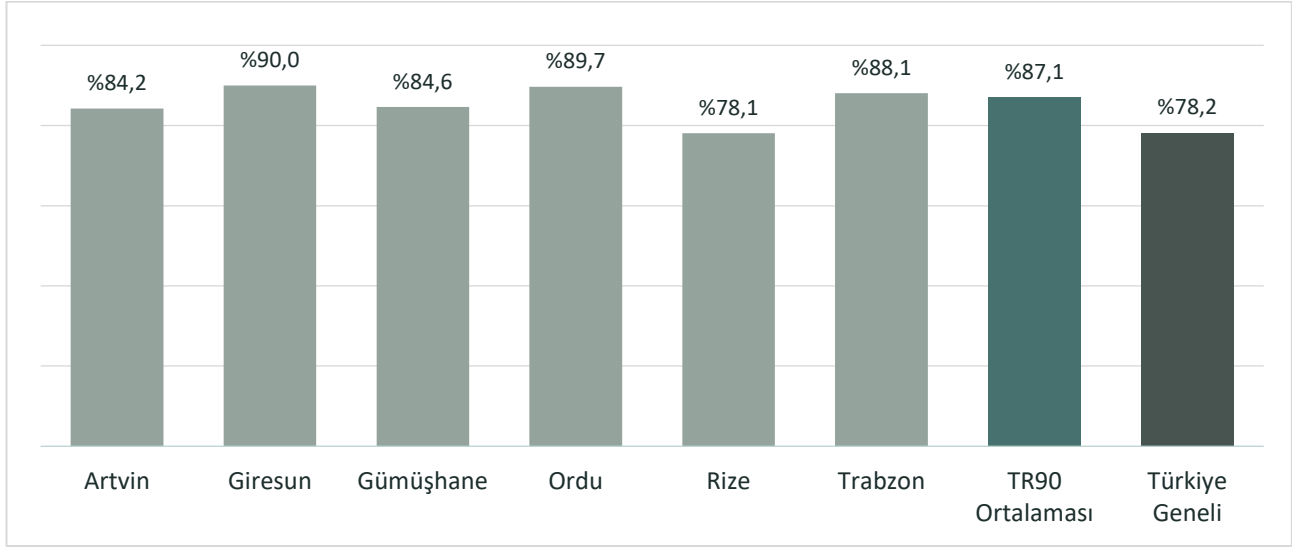
TR90 illeri arasında bulunduğu ilde yaşamaktan memnun olan gençlerin oranı farklılık göstermektedir. Ordu ve Trabzon'da yaşayan gençler Gümüşhane'deki gençlere oran daha yüksek oranda "memnunum" yanıtı vermiştir ve bu fark anlamlıdır.

Şekil 102. Gençler Kendilerini Yaşadıkları Şehrin Hemşehrisi Olarak Görüyor mu?

Araştırma çalışmasına katılan gençlere kendilerini yaşadıkları şehrin hemşehrisi olarak görüp görmedikleri sorulduğunda yüzde 87 oranla “görüyorum” yanıtı verilmiştir. Kendini yaşadıkları şehrin hemşehrisi olarak görmeyenlerin oranı yüzde 13’tür.

Şekil 103. TR90 Bölgesi ve Türkiye Geneline Gençler Kendilerini Yaşadıkları Şehrin Hemşehrisi Olarak Görüyor mu?

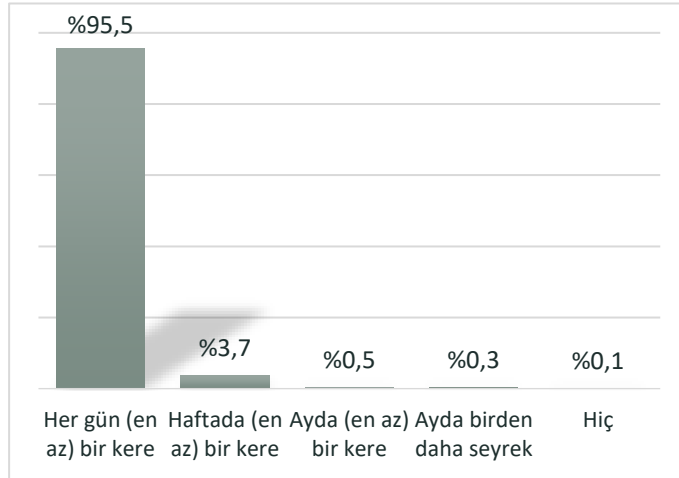

TR90 illeri arasında bu konuda yalnızca Ordu ve Rize arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Rize’de yüzde 78 olan bu oran Ordu’ya göre anlamlı ölçüde düşüktür, aradaki fark 12 puandır.

TR90 illerinde gençlerin yüzde 87’si kendisini yaşadığı şehrin hemşehrisi olarak görürken bu oran Türkiye geneli için yüzde 78’dir.

6.11. Medya ve Sosyal Medya Kullanımı

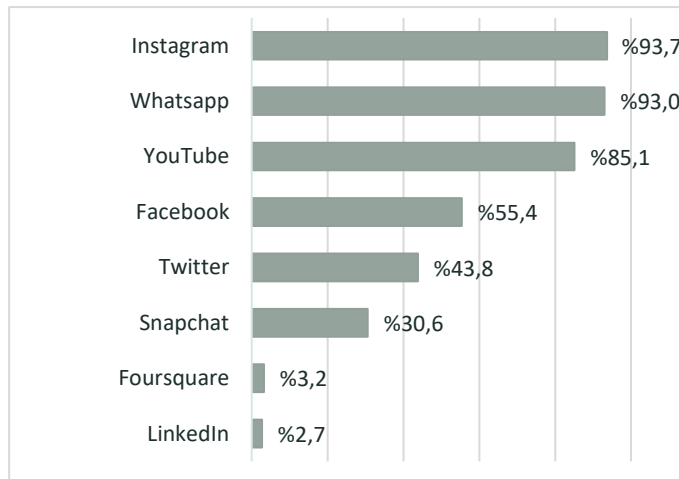
Şekil 104. Gençlerin İnternete Erişimi

Araştırma çalışmasına katılan gençlere internete ne sıklıkla eriştikleri sorulmuştur. Gençlerin yüzde 96'sı her gün en az bir kere internete eriştiğini belirtirken, haftada (en az) bir kere yanıtı verenlerin oranı yüzde 4 olmuştur.

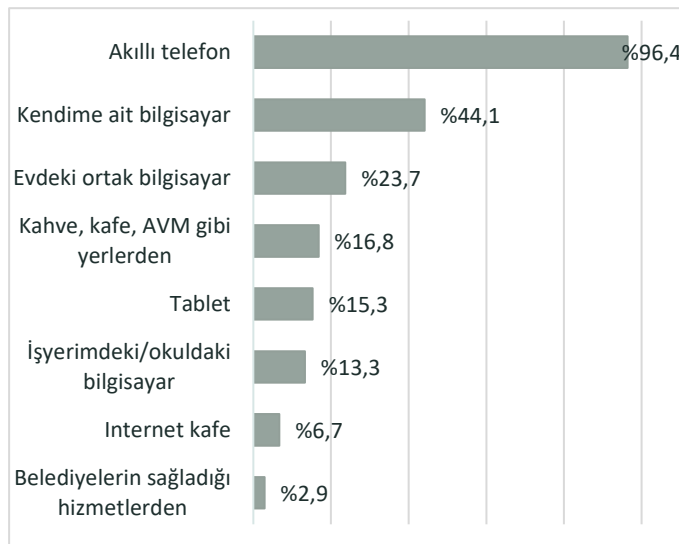
TR90 illeri arasında internete erişim açısından önemli bir farklılık bulunmamaktadır.

Şekil 105. Gençlerin Sosyal Medya Kullanımı ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Gençlere yandaki grafikte sayılan her bir sosyal medya uygulaması veya sayfasını ne sıklıkla kullandıkları sorulmuştur. Instagram'ı her gün veya haftada en az bir kere kullandığını belirten gençlerin oranı yüzde 94, Whatsapp için ise bu oran yüzde 93'tür. Görüşülen gençlerin yüzde 85'i YouTube'u her gün veya haftada en az bir kere kullandığını belirtirken, Facebook'u bu sıklıkla ziyaret etme oranı yüzde 55'tir. Twitter'ı her gün veya haftada en az bir kere kullanan gençlerin oranı yüzde 44, Snapchat için ise bu oran yüzde 31'dir.

Şekil 106. Gençlerin İnternete Erişim Aracı ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı)

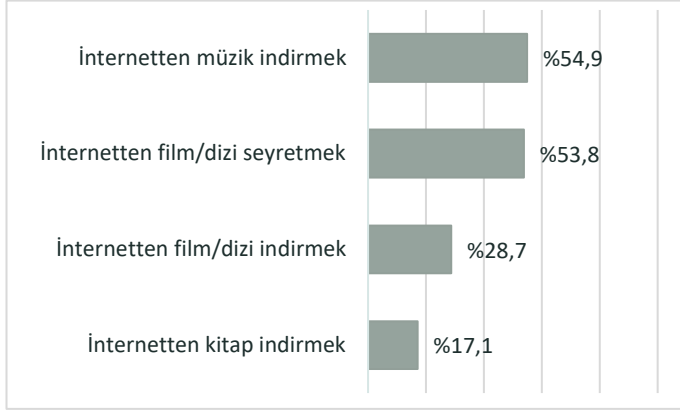

Araştırma çalışmasına katılan gençlere yandaki grafikte sayılan araçlardan her biriyle internete ne sıklıkla eriştikleri sorulmuştur. Her gün veya haftada en az bir kere akıllı telefonu ile internete ulaştığını belirten gençlerin oranı yüzde 96, kendine ait bilgisayar ile bu sıklıkla internete erişenlerin oranı ise yüzde 44'tür. Evdeki ortak bilgisayar ile internete her gün veya haftada en az bir kere erişenler gençlerin yüzde 24'ünü oluştururken, kahve, kafe, AVM gibi yerlerden ulaşanların oranı yüzde 17'dir.

Tablet ile internete her gün veya haftada en az bir kere eriştiğini ifade eden gençler yüzde 15 oranında, iş yerindeki/okuldaki bilgisayardan bu

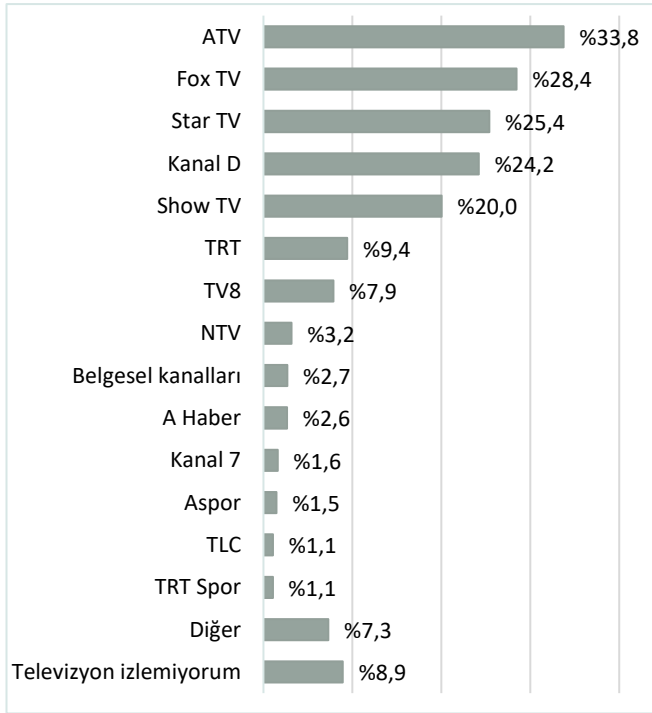
sıklıkla internete erişenler ise yüzde 13'tür. Gençlerin yüzde 7'si her gün veya haftada en az bir kere internete internet kafelere giderek erişirken, belediyelerin sağladığı hizmetlerden faydalanarak bu sıklıkla internete erişen gençlerin oranı yüzde 3'tür.

Şekil 107. Gençlerin İnternet Üzerinden Kültürel Tüketimi ("Her gün veya haftada en az bir kere" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan gençlere yandaki grafikte sayılan her bir etkinliği ne sıklıkla yaptıkları sorulmuştur. Her gün veya haftada en az bir kere internetten müzik indirenlerin oranı yüzde 5, internetten film/sizi seyredenlerin oranı yüzde 54, internetten film/sizi indirenlerin oranı ise yüzde 29'dur. İnternetten her gün veya haftada en az bir kere kitap indirdiğini belirtenler gençlerin yüzde 17'sini oluşturmaktadır.

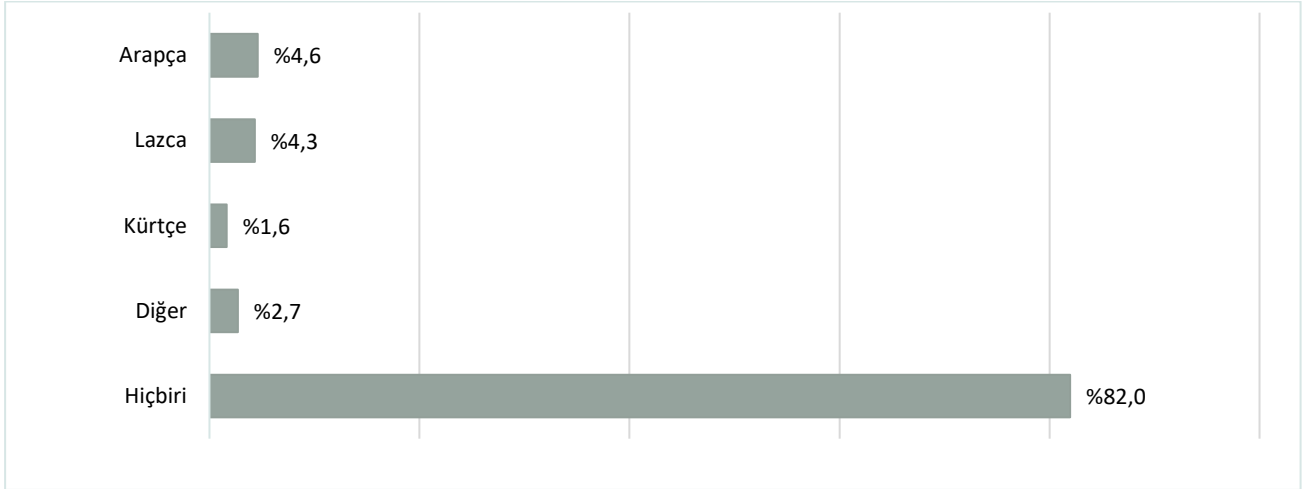
Şekil 108. Gençlerin En Fazla Seyrettiği Televizyon Kanalı

Görüşülen gençlerin en fazla seyrettiği televizyon kanalları ATV (yüzde 34), Fox TV (yüzde 28), Star TV (yüzde 25), Kanal D (yüzde 24) ve Show TV'dir (yüzde 20).

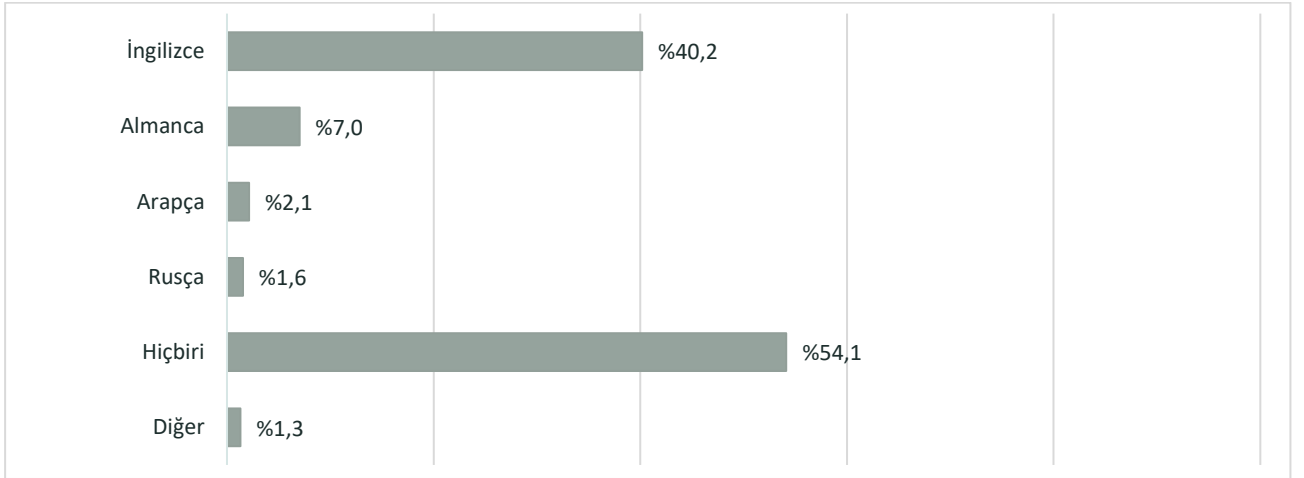
6.12. Bilinen Yerel ve Yabancı Diller

Şekil 109. Yerel Dil ve Lehçe

Gençlerin konuşabildikleri yerel dil ve lehçelere bakıldığında; yüzde 82'lik bir kesimin herhangi bir yerel dil ya da lehçe belirtmediği görülmektedir. Arapça bildiğini söyleyenlerin oranı yüzde %5, Lazca bildiğini söyleyenlerin oranı ise yüzde 4'tür. Artvin ve Trabzon'da Lazca bilenlerin oranı diğer illere göre daha yüksektir.

Şekil 110. Yabancı Diller

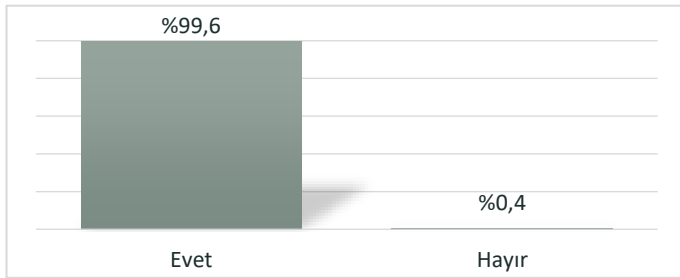
Konuşulan yabancı diller incelendiğinde, yüzde 40'lık bir oranla İngilizce'nin belirtildiği anlaşılmaktadır. Gençlerin yüzde 7'si ise Almanca bildiğini ifade etmiştir. Hiçbir yabancı dil bilmediğini belirten gençlerin oranı %54'tür.

7. Çocuk Çalışması Bulguları

7.1. Genel

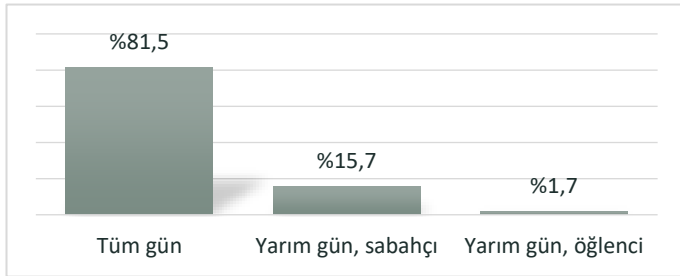
Eğitime devam durumu ve çalışma durumu çocukların iyi olma halini değerlendirme açısından öne çıkan alanlardandır. Bu nedenle araştırma çalışmasına katılan çocuklara öncelikle herhangi bir okula kayıtlı olup olmadıkları ve çalışma durumları sorulmuştur. Ardından, iyi olma halini etkileyen bir başka konu olan çocukların zamanı değerlendirme şekilleri ile ilgili sorular sorularak ev ve okul dışında geçirilen vakit, yazları geçirilen vakit ve çocukların ev işi yükü gibi konularda bilgi alınmıştır.

Şekil 111. Çocukların Herhangi Bir Okula Kayıtlı Olma Durumu

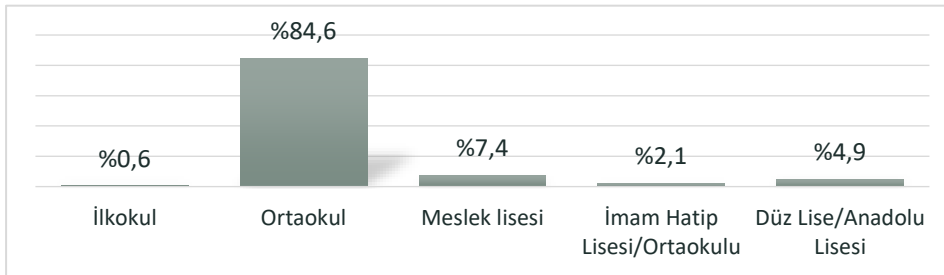
Araştırma çalışmamıza katılan çocuklara kayıtlı oldukları herhangi bir okul olup olmadığı sorulmuştur. Görüşülen çocukların tamamına yakını kayıtlı oldukları bir okul olduğunu belirtirken, yüzde 0,4 oranında herhangi bir okula kayıtlı olmayan çocuk olduğu görülmüştür.

Şekil 112. Kayıtlı Olunan Okuldaki Öğretim Zamanı

Herhangi bir okulda öğretim gördüğünü ifade eden çocuklara okullarındaki öğretimin tüm gün mü yoksa yarım gün mü olduğu sorulmuştur. Çocukların yüzde 82'si okullarında tüm gün öğretim yapıldığını ifade ederken, yüzde 16'sı okullarında yarım gün öğretim yapıldığını ve sabahçı olduklarını, yüzde 2'si ise okullarında yarım gün öğretim yapıldığını ve öğlenci olduklarını ifade etmiştir.

Şekil 113. Çocukların Kayıtlı Olduğu Okul

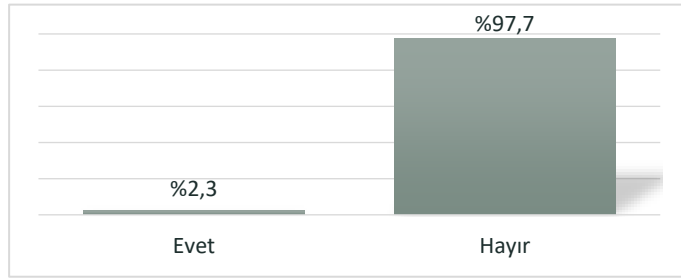

Herhangi bir okula kayıtlı olduğunu ifade eden çocuklara hangi okul kayıtlı oldukları sorulmuştur.

Görüşülen çocukların yüzde 85'inin ortaokula, yüzde 7'sinin meslek

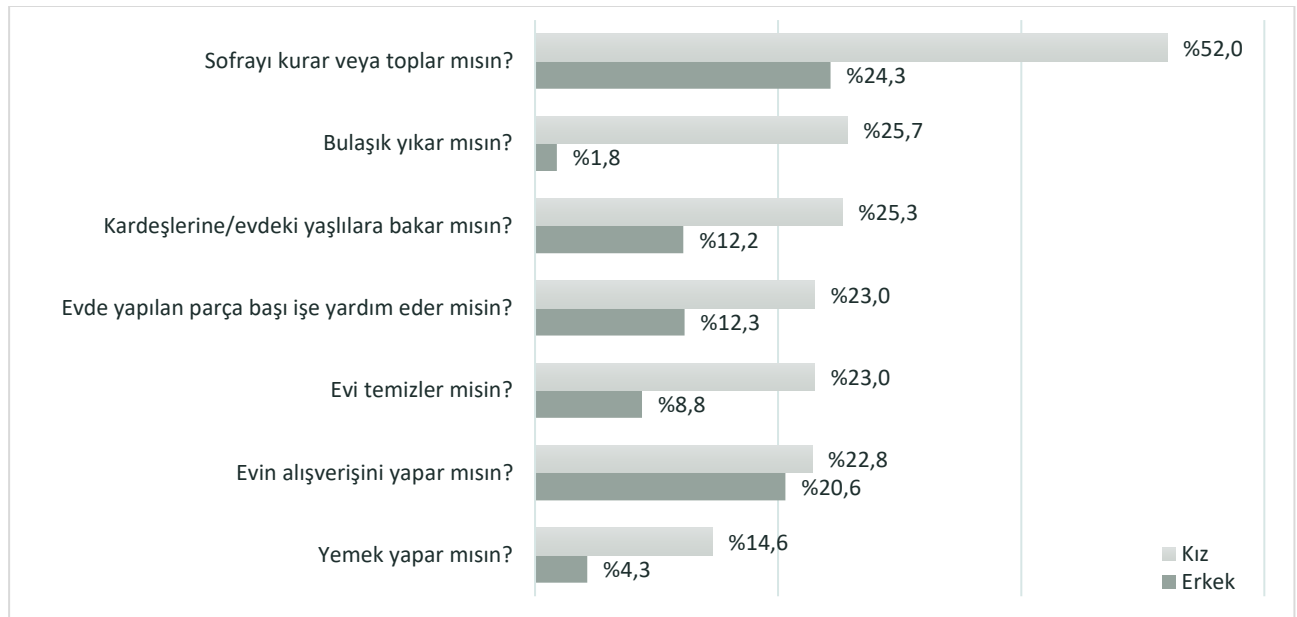
lisesine, yüzde 5'inin düz liseye/Anadolu lisesine, yüzde 2'sinin imam hatip lisesine/ortaokuluna, yüzde 1'inin ise ilkokula kayıtlı oldukları görülmektedir.

Şekil 114. Çocukların Çalışma Durumu

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara düzenli veya düzensiz para kazanmak için herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları sorulmuştur. Çocukların yüzde 98'i çalışmadıklarını ifade ederken, düzenli veya düzensiz para kazanmak için herhangi bir işte çalışan çocukların oranı yüzde 2'dir.

Şekil 115. Çocukların Ev İş Yükleri ("Haftada birkaç gün veya daha sık" Yanıtı Verenlerin Oranı)

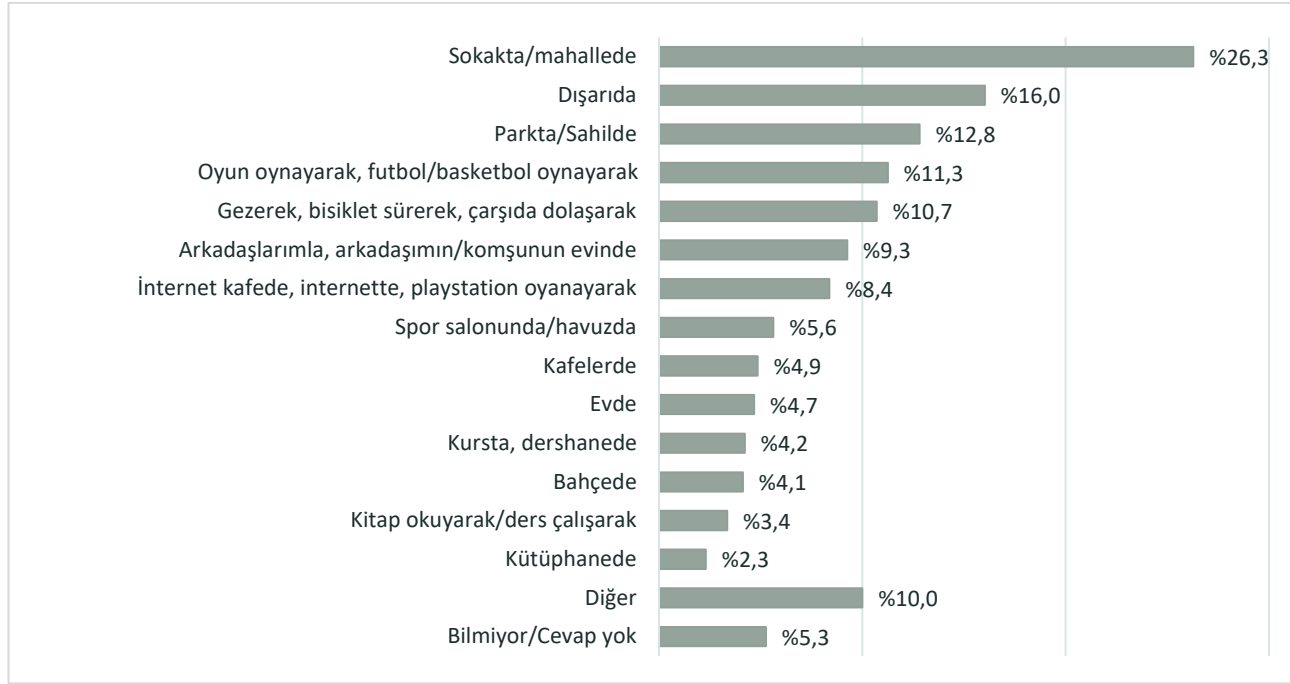

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara bazı ev işleri sayılarak her birini ne sıklıkla yaptıkları sorulmuştur. Sonuçlar cinsiyete göre incelendiğinde kız ve erkek çocukların ev işi yükleri arasında yaklaşık olarak sayılan her bir ev işi açısından anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmektedir. Kız çocukların yüzde 52'si haftada birkaç gün veya daha sık sofrayı kurduklarını ve topladıklarını belirtirken, bu oran erkek çocuklar için yüzde 24'tür.

Benzer şekilde, erkek çocukların yalnızca yüzde 2'si haftada birkaç gün veya daha sık bulaşık yıkadıklarını ifade ederken, bu oran kız çocuklar için yüzde 26 ile 24 puan daha yüksektir. Her dört kız çocuğundan biri haftada birkaç gün veya daha sık kardeşlerine/evdeki yaşlılara bakarken, bu oran erkek çocuklar için yüzde 12 civarındadır.

Kız çocukların yüzde 23'ü evde yapılan parça başı işe haftada birkaç gün veya daha sık yardım ettiğini belirtirken, bu oran erkek çocuklar için yüzde 12'dir. Ev temizliği konusunda da benzer bir durum söz konusu olup kız çocuklar için yüzde 23 olan oran erkek çocuklar için yüzde 9 ile 14 puan daha düşüktür. Haftada birkaç gün veya daha sık yemek yapan kız çocuklar yüzde 15 oranındayken bu oran erkek çocuklar için yüzde 4'tür. Ev işi sorumlulukları arasında kız ve erkek çocukların birbirine en yakın oranlara sahip olduğu konu ev alışverişidir; kız çocuklar için bu oran yüzde 23, erkek çocuklar için ise yüzde 21'dir. Bu verilere bakılarak, kız çocukların erkek çocuklara oranla daha fazla ev işi sorumluluğu aldığı açıkça görülmektedir.

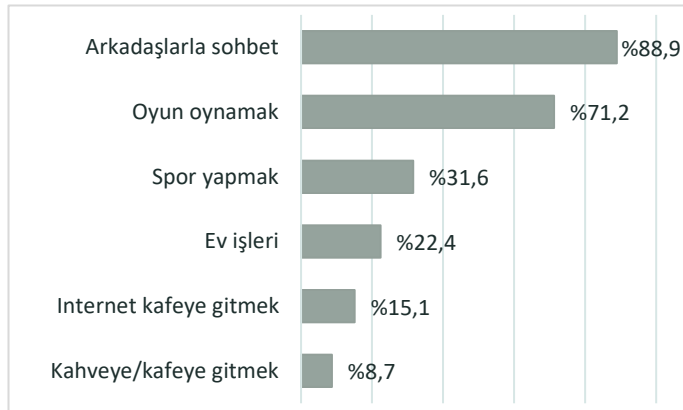
Şekil 116. Ev ve Okul Dışında Geçirilen Vakit (3 yanıt)

Çocuklara ev ve okul dışında vakitlerini nerelerde geçirdikleri sorulmuştur. Yüzde 27 ile “sokakta/mahallede” yanıtı en yüksek oranda verilmiştir. “Dışarıda” diyen çocukların oranı yüzde 16, “parkta /sahilde” yanıtını veren çocukların oranı ise yüzde 13’tür. Çocukların yüzde 11’i “oyun oynayarak/futbol veya basketbol oynayarak” ve “gezerek, bisiklet sürerek, çarşıda dolaşarak” yanıtını vermiştir.

Yüzde 9’luk bir kesim bu soruyu “arkadaşlarıyla veya arkadaşımın/komşunun evinde” şeklinde cevaplarırken, ev ve okulda dışında “internet kafede/playstation oynanarak” vakit geçirdiğini söyleyenler çocukların yüzde 8’ini oluşturmaktadır. “Kafelerde” ve “evde” yanıtları çocukların yüzde 5’i tarafından verilirken, bu oran “spor salonunda /havuzda” yanıtı için yüzde 6’dır. “Kursta/dershanede” ve “bahçede” vakit geçirenler çocukların yüzde 4’ünü, “kitap okuyarak/ders çalışarak” vakit geçirenler ise yüzde 3’ünü oluşturmaktadır. Ev ve okul dışında vaktini “kütüphanede” geçirdiğini ifade edenler yüzde 2’lik bir kesimdir.

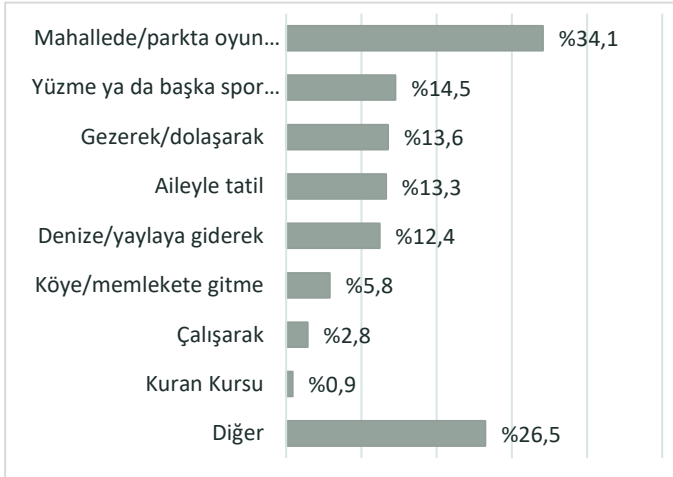
Şekil 117. Çocukların Boş Zaman Etkinlikleri (“Haftada birkaç gün veya daha sık” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan çocukların boş vakitlerini nasıl geçirdiklerini öğrenmek amacıyla çeşitli etkinlikler sayılarak her birini ne sıklıkla yaptıklarını belirtmeleri istenmiştir. Çocukların yüzde 89’u haftada birkaç gün veya daha sık boş vakitlerinde arkadaşlarıyla sohbet ettiklerini söylemişlerdir. Boş vakitlerinde yine aynı sıklıkla oyun oynadığını söyleyen çocukların oranı yüzde 71, spor yaptığını ifade eden çocukların oranı ise yüzde 32’dir. Haftada birkaç gün veya daha sık olarak boş vakitlerinde ev işi yaptığını belirtenler

çocukların yüzde 22’sini oluştururken bu oran “internet kafeye giderim” yanıtı için yüzde 15’tir. Yüzde 9’luk bir kesim ise boş vakitlerinde haftada birkaç gün veya daha sık olarak kahveye/kafeye gittiklerini ifade etmişlerdir.

Şekil 118. Çocukların Yazları Nasıl Geçirdikleri (3 Yanıt)

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara yazları nasıl vakit geçirdikleri sorulmuştur. Yüzde 34 ile en yüksek oranda verilen cevap “mahallede/parkta oyun oynayarak” olmuştur. Bu yanıtı yüzde 15 ile “yüzme ya da başka spor etkinliklerine katılarak” yanıtı takip ederken, yazları vaktini “gezerek/dolaşarak” geçirdiğini ifade eden çocukların oranı yüzde 14’tür.

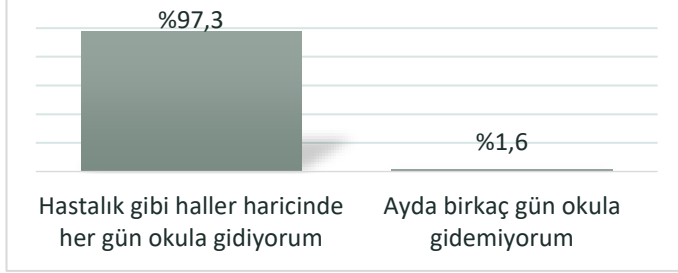
Ailesiyle tatile gidenler çocukların yüzde 13’ünü, denize/yaylaya gidenler ise yüzde 12’sini

oluşturmaktadır. Yüzde 6’lık bir kesim yazları köye/memlekete gittiğini belirtirken, yazları zamanını çalışarak geçirdiğini ifade eden çocukları oranı yüzde 3 olmuştur. Görüşülen çocukların yüzde 1’i ise yazları kuran kursuna gittiğini söylemiştir.

7.2. Eğitim

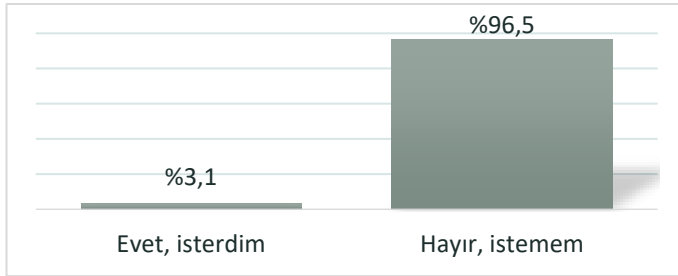
Eğitim çocukların iyi olma halini etkileyen en önemli alanlardan biridir. Bu nedenle araştırma çalışması kapsamında görüşülen çocuklara eğitimleri ile ilgili olarak okula devam durumu, okula devam etme eğilimi, okulu bırakma isteği ve okul ve akranları ile ilişkilerine dair görüşleri gibi konularda sorular sorulmuştur.

Şekil 119. Okula Devam Durumu

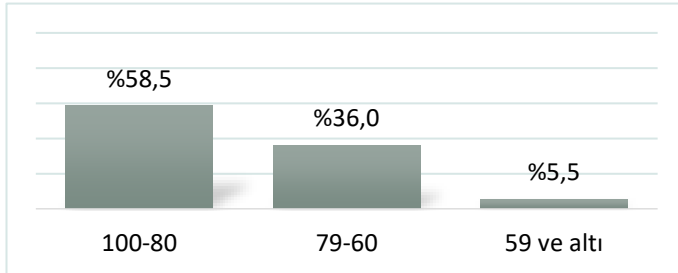
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara kayıtlı oldukları okula ne kadar düzenli gidebildikleri sorulmuştur. Görüşülen çocukların 97'si hastalık gibi haller haricinde her gün okula gittiklerini belirtirken, yüzde 2'lik bir kesim ayda birkaç gün okula gidemediğini belirtmiştir.

Şekil 120. Okulu Bırakma İsteği

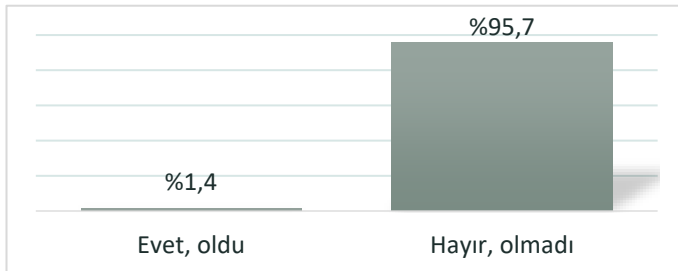
Çocuklara herhangi bir nedenden dolayı okulu bırakmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Çocukların yüzde 97'si "hayır, istemem" yanıtını vermiştir. Görüşülen çocukların yüzde 3'lük bir kesimi ise bu soruyu "evet isterdim" şeklinde yanıtlamıştır.

Şekil 121. Karne Ortalaması

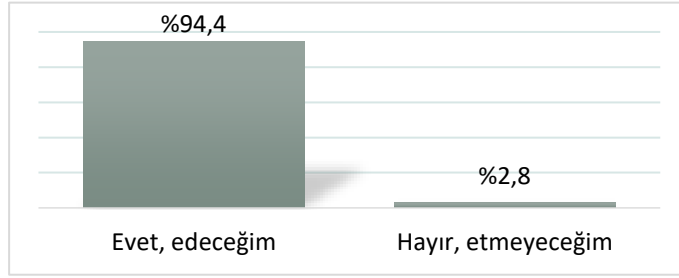
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara Haziran'da aldıkları karnedeki karne ortalaması sorulmuştur. Çocukların yüzde 59'unun karne ortalaması 100-80 aralığında, yüzde 36'sının karne ortalaması ise 79-60 aralığındadır. Yüzde 6'lık bir kesimin karne ortalaması 59 ve altındadır.

Şekil 122. Sınıf Tekrarı Yapan Çocuklar

Görüşülen çocukların yalnızca yüzde 1'i sınıf tekrarı yaptığını belirtmiştir.

Şekil 123. Okumaya Devam Etme Eğilimi

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara şu anda okudukları okuldan mezun olunca okumaya devam edip etmeyecekleri sorulmuştur. Görüşülen çocukların içinde yüzde 3'lük bir kesim okumaya devam etmeyeceğini ifade ederken, çocukların yüzde 94'ü okumaya devam edeceğini söylemiştir.

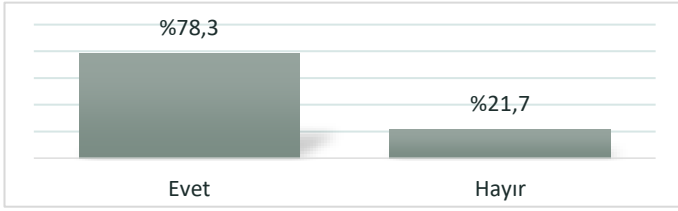
Şekil 124. Çocukların Okul ve Akranları ile İlişkileri ("Geçerli" Yanıtı Verenlerin Oranı)

Çocuklara akranlarının okulda yaşadığı bazı durumlar sayılarak her birinin kendileri için geçerli olup olmadığını belirtmeleri istenmiştir. Görüşülen çocukların yüzde 98'i "arkadaşlarım arasında sevilen birisiyim" ifadesinin kendisi için geçerli olduğunu ifade ederken, "ailem eğitimime devam etmemi istiyor" ifadesinin kendisi için geçerli olduğunu belirten çocukların oranı yüzde 97 olmuştur. "Okuduğum için iyi bir geleceğim olacak" ifadesi çocukların yüzde 95'i, "okulda ilişkimin iyi olduğu öğretmenler var" ifadesi ise çocukların yüzde 94'ü tarafından kendileri için geçerli bulunmuştur. "Okulda öğrendiklerim işe yarar şeyler" ve "okulda edindiğim, okul sonrasında da vakit geçirdiğim arkadaşlarım var" ifadelerinin çocuklar tarafında geçerli bulunma oranı yüzde 93'tür.

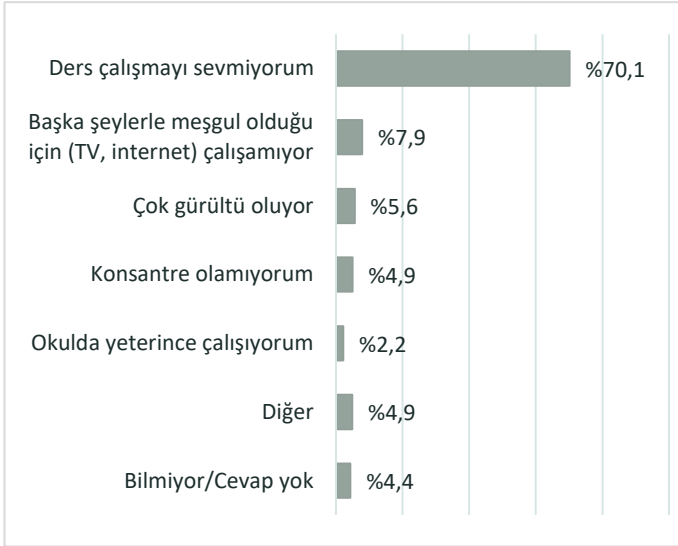
Çocukların yüzde 92'si "ailem aksatmadan veli toplantılarına geliyor" ifadesinin kendileri için geçerli olduğunu belirtirken "diğerleriyle karşılaştığımda kendimi başarılı bir öğrenci olarak görüyorum" ifadesinin çocuklar tarafından geçerli bulunma oranı yüzde 90 olmuştur. "Zaman zaman dersleri takip etmekte zorlanıyorum" ifadesi yüzde 48'lik bir kesim tarafından geçerli bulunmuştur. "Okulda bazen benimle dalga geçiyorlar" ifadesinin kendisi için geçerli olduğunu belirten çocukların oranı yüzde 24, "okulda bana karşı kötü davranan öğretmenler var" ifadesini geçerli bulanların oranı ise yüzde 22'dir. Son olarak, görüşülen çocuklar arasında "okulda beni sürekli olarak itip kakan ve rahatsız eden başka çocuklar var" ifadesinin kendileri için geçerli olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 21'dir.

Şekil 125. Ders Çalışma Durumu

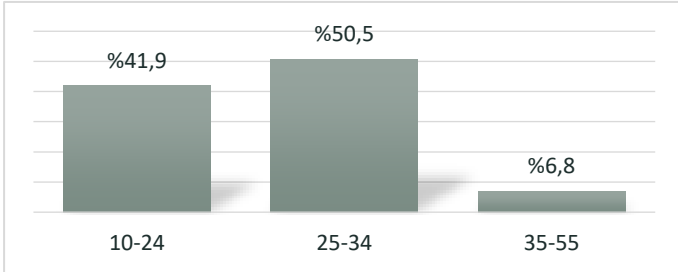
Görüşülen çocukların yüzde 78'i evde düzenli olarak ders çalışabildiğini ifade etmiştir.

Şekil 126. Düzenli Ders Çalışmama Sebebi

Evde düzenli olarak ders çalışmadığını belirten çocuklara bu durumun sebebi sorulmuştur. Görüşülen çocukların yüzde 70'i evde düzenli ders çalışmamasının sebebini ders çalışmayı sevmemeleri olarak gösterirken, yüzde 8'i başka şeylerle meşgul olduğu için (TV, internet) çalışmadığını, yüzde 6'sı ise çok gürültü olduğu için çalışmadığını ifade etmiştir. Konsantre olamadığı için ders çalışmadığını ifade eden çocukların oranı yüzde 5 iken okulda yeterince çalıştığını belirten çocuklar yüzde 2'lik bir kesimden oluşmaktadır.

Şekil 127. Sınıflardaki Öğrenci Sayısı

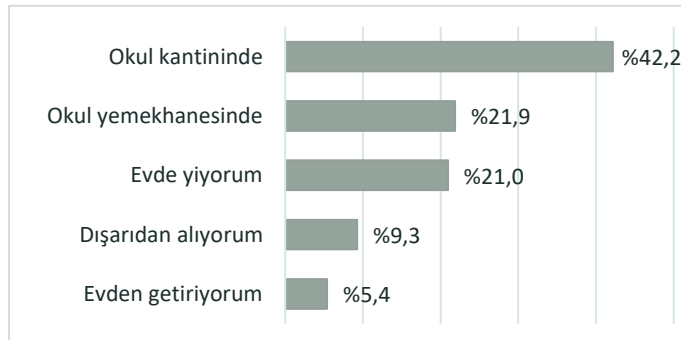
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara okudukları okuldaki sınıfta kaç öğrenci olduğu sorulmuştur. Çocukların yüzde 42'si 10-24 kişi aralığında cevap verirken, yüzde 51'i sınıftaki öğrenci sayısının 25-34 kişi aralığında olduğunu ifade etmiştir. Yüzde 7'lik bir kesimin sınıflarındaki öğrenci sayısı 35-55 kişi aralığındadır.

Şekil 128. Çocukların Okul ile İlgili Görüşleri (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)

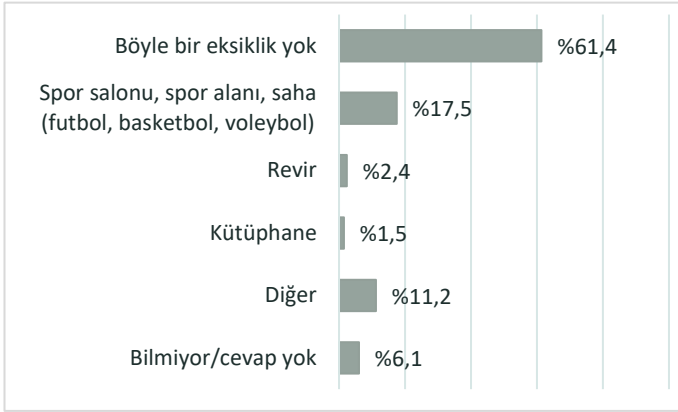
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara okulları ile ilgili bazı ifadeler verilerek her birinin kendi okulları için ne kadar geçerli olduğunu belirtmeleri istenmiştir. “İstersem yararlanabileceğim bir rehberlik hizmeti/rehber öğretmen var” ifadesi çocukların yüzde 93’ü tarafından geçerli bulunmuştur. Çocukların yüzde 90’ı “okulumuzda oyun oynayabildiğimiz geniş bir bahçe var” ifadesinin kendi okulu için geçerli olduğunu belirtirken, “okulumuzun yemekhanesi ve/veya kantini temizdir” ifadesine katılan çocukların oranı yüzde 87 olmuştur. “Okulumuzda rahatça kullanabildiğimiz bir kütüphane var” ifadesinin kendi okulu için geçerli olduğunu düşünenler çocukların yüzde 77’sini oluştururken bu oran “okulumuzun tuvaletleri temizdir” ifadesi için yüzde 70’tir. Yüzde 66’lık bir kesim “okulumuzda resim müzik gibi faaliyetlerde bulunabileceğimiz odalar var” ifadesini kendi okulu için geçerli bulurken “okulumuzda rahatça kullanabildiğimiz spor salonu var ifadesi” çocukların yüzde 65’i tarafından geçerli bulunmuştur. Çocukların yüzde 63’ü “öğretmeni olmayan ve boş geçen bazı derslerimiz var” ifadesini kendi okulu için geçerli bulduğunu ifade ederken, okulunda revir olduğunu belirten öğrencilerin oranı yüzde 33’tür. Son olarak, “okulumuz iyi ısınmıyor” ifadesini kendi okulu için geçerli bulan çocukların oranı yüzde 29’dur.

Şekil 129. Öğle Yemeği

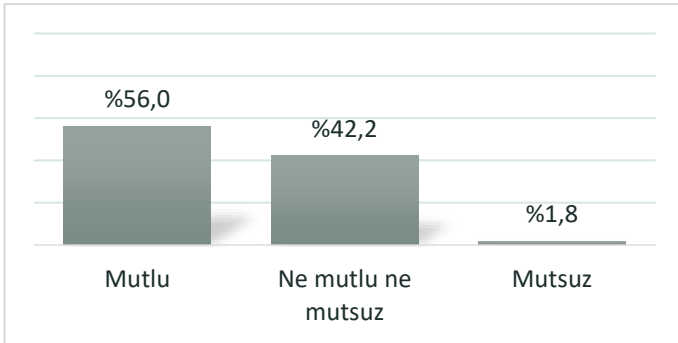
Görüşülen çocuklara öğle yemeklerini nerede yedikleri sorulmuştur. Öğle yemeğini kantinde yediğini belirten çocuklar yüzde 42, okul yemekhanesinde yiyen çocuklar ise yüzde 22 oranındadır. Çocukların yüzde 21’i öğle yemeğini evde yerken yüzde 9’u dışarıdan almaktadır. Öğle yemeğini evden getirdiğini ifade edenler yüzde 5 oranındadır.

Şekil 130. Çocukların Okulda Çektiği Eksiklikler

Çocuklara okulda şu anda eksikliğini çektikleri ve olmasını en çok istedikleri şey sorulmuştur. Yüzde 61 oranında “böyle bir eksiklik yok” cevabı alınmıştır. Yüzde 18 oran ile çocukların okulda en çok eksikliğini hissettiklerini belirttikleri unsur spor salonu/saha (futbol, basketbol, voleybol) olurken bu oranı yüzde 2 ile revir ve kütüphane takip etmiştir.

Şekil 131. Çocukların Okuldaki Mutluluk Durumu

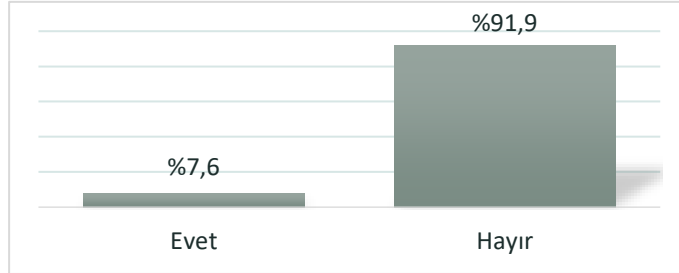

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara okulda kendilerini ne kadar mutlu hissettikleri sorulmuştur. Çocukların yüzde 56’sı mutlu hissettiğini belirtirken, yüzde 43’ü ne mutlu ne mutsuz hissettiklerini söylemişlerdir. “Mutsuz” yanıtı yüzde 2’lik bir kesim tarafından verilmiştir.

7.3. Sağlık

İyi olma hali alanları arasında en önemlilerinden bir olan sağlık, araştırma çalışmasının bir diğer başlığıdır. Kronik bir hastalığa veya düzenli bakım isteyen fiziksel bir rahatsızlığa sahip olmak, sık sık hasta olmak veya hastalanınca doktora gitmemek gibi çocukların sağlığını etkileyen unsurlar iyi olma hali üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir.

Şekil 132. Kronik Hastalık veya Düzenli Bakım İsteyen Fiziksel Rahatsızlıkları Olan Çocuklar

Araştırma çalışmasına katılan çocuklara sağlık durumlarıyla ilgili sorular da sorulmuştur. Herhangi bir kronik hastalığı ya da düzenli bakım isteyen bir fiziksel rahatsızlığı olan çocukların oranı yüzde 8'dir.

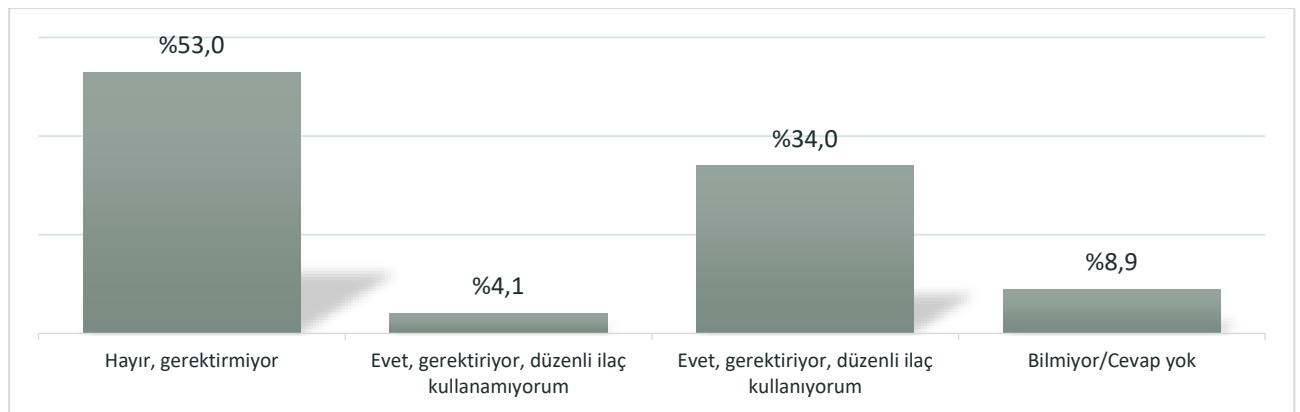
Şekil 133. Hastalığı Düzenli Doktor Kontrolü Gerektiren Çocuklar

Herhangi bir kronik hastalığı ya da düzenli bakım isteyen fiziksel bir rahatsızlığı olan çocuklara bu hastalığın düzenli kontrol gerektirip gerektirmediği, eğer gerektiriyorsa doktora düzenli gidip gidemediği sorulmuştur. Çocukların yüzde 29'u sahip oldukları hastalığın düzenli doktor kontrolü gerektirmediğini ifade etmiştir. Hastalığı düzenli

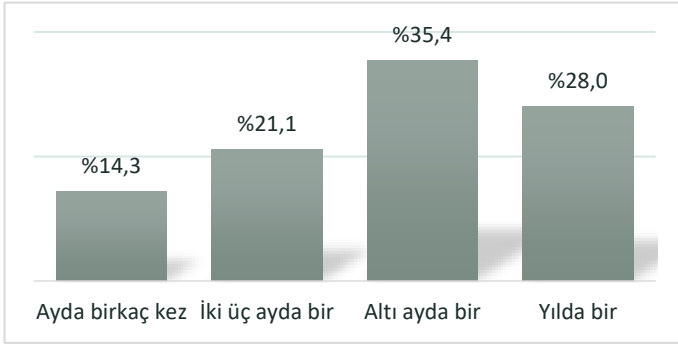
doktor kontrolü gerektirdiği halde gidemeyenler yüzde 5 oranında, düzenli doktor kontrolü gerektiren bir hastalığa sahip olup gidebilen çocukları yüzde 58 oranındadır.

Şekil 134. Hastalığı Düzenli İlaç Kullanımı Gerektiren Çocuklar

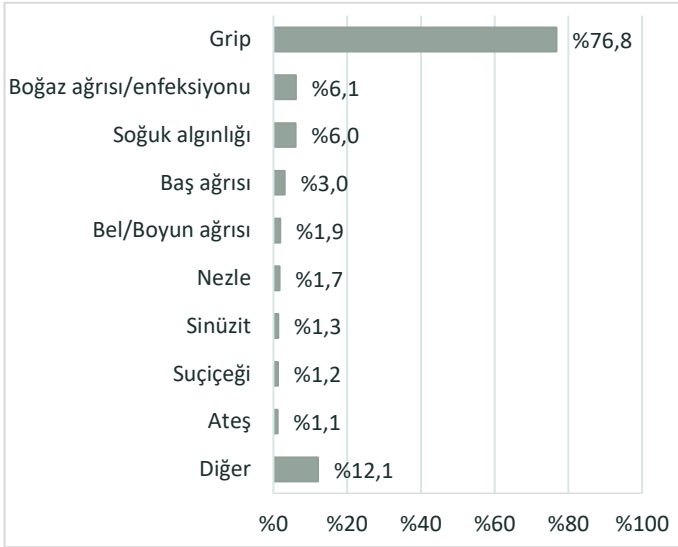
Herhangi bir kronik hastalığı ya da düzenli bakım isteyen fiziksel bir rahatsızlığı olan çocuklara bu hastalığın düzenli ilaç almalarını gerektirip gerektirmediği ve eğer gerektiriyorsa bu gerekliliği yerine getirip getiremediği sorulmuştur. Hastalığının düzenli ilaç kullanımı gerektirmediğini ifade eden çocuklar yüzde 53, gerektirdiği halde düzenli ilaç kullanmadığını belirten çocukların oranı yüzde 4'tür. Yüzde 34 oranında çocuk hastalığının düzenli ilaç kullanımı gerektirdiğini ve düzenli olarak bu ilacı kullandığını ifade etmiştir.

Şekil 135. Hasta Olma Sıklığı

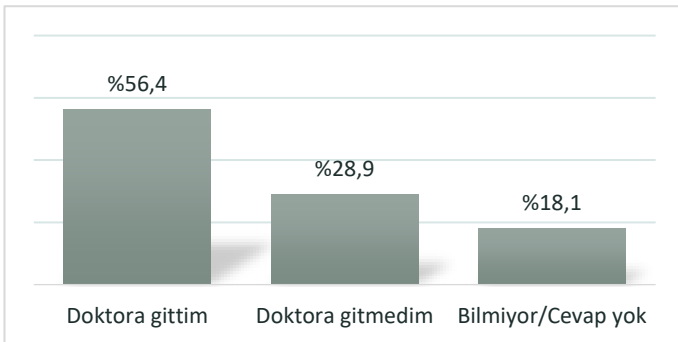
Çocuklara sağlık durumları ile ilgili sorulan sorulardan bir diğeri hasta olma sıklığı ile ilgilidir. Ayda birkaç kez hasta olduğunu belirtenler çocukların yüzde 14’ünü oluştururken iki üç ayda bir hasta olduğunu söyleyen çocuklar yüzde 21 oranındadır. Altı ayda bir hasta olduğunu ifade eden çocuklar yüzde 35 iken yılda bir hastalanan çocuklar yüzde 28’lik bir kesimden oluşmaktadır.

Şekil 136. Son Bir Yıl İçinde Geçirilen Hastalıklar

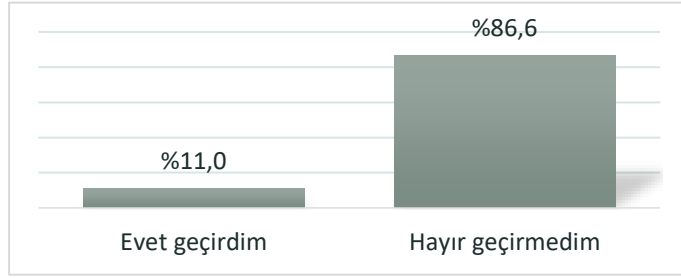
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara son bir yıl içinde hangi hastalıkları geçirdikleri sorulduğunda en yüksek oranda verilen cevap yüzde 77 ile “grip” olmuştur. Bu yanıtı yüzde 6 ile “boğaz ağrısı/enfeksiyonu” ve “soğuk algınlığı” takip ederken, baş ağrısı yanıtı veren çocukların oranı yüzde 3’tür. Yüzde 2’lik bir kesim “bel/boyun ağrısı” ve “nezle” yanıtlarını verirken, yüzde 1’lik bir kesim “sinüzit”, “suçiçeği” ve “ateş” yanıtlarını vermiştir.

Şekil 137. Hastalanınca Doktora Gitme Eğilimi

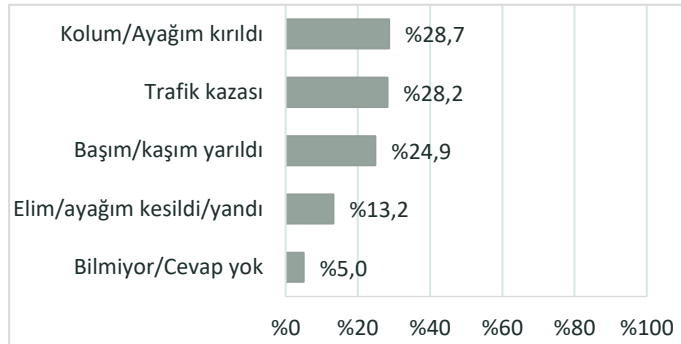
Son bir yıl içinde herhangi bir hastalık geçirdiğini belirten çocuklara bu hastalıklar için doktora gidip gitmedikleri sorulmuştur. Çocukların yüzde 29’u doktora gitmediğini, yüzde 56’sı ise gittiğini belirtmiştir. Yüzde 18’lik bir kesim bu soruya “bilmiyor/cevap yok” yanıtını vermiştir.

Şekil 138. Kaza ve Yaralanma Geçiren Çocuklar

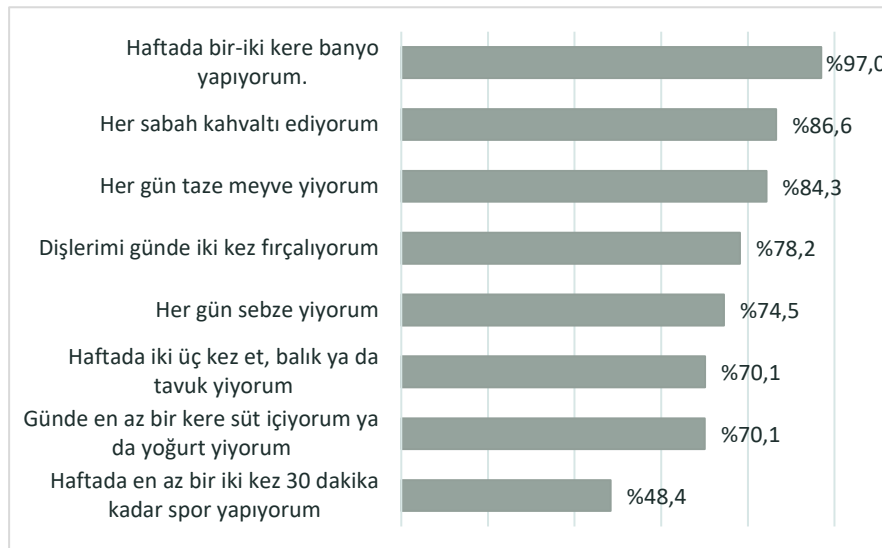
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara başlarından ciddi bir kaza ya da yaralanma geçip geçmediği sorulmuştur. Böyle bir olay yaşamadığını belirten çocukların oranı yüzde 87'dir. Yüzde 11 oranında çocuk başından ciddi bir kaza ya da yaralanma geçtiğini ifade etmiştir.

Şekil 139. Kaza ve Yaralanmalar

Başından ciddi bir kaza ya da yaralanma geçtiğini belirten çocuklara bunun nasıl bir kaza/yaralanma olduğu sorulmuştur. En yüksek oranda verilen cevaplar yüzde 29 ile "kolum/ayağım kırıldı" ve yüzde 28 ile "trafik kazası" olurken bu yanıtları yüzde 25 ile "başım/kaşım yarıldı" ve yüzde 13 ile "elim/ayağım kesildi/yandı" yanıtı takip etmektedir.

Şekil 140. Çocukların Sağlığını Etkileyen Unsurlar ("Düzenli Olarak Yapıyorum" Yanıtı Verenlerin Oranı)

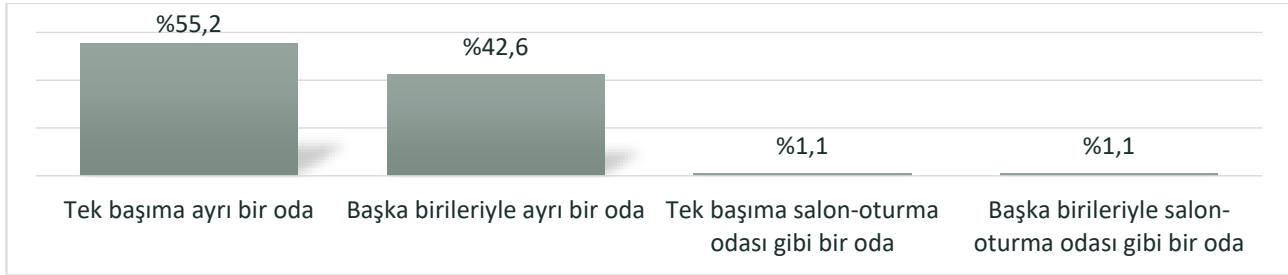
Çocuklara sağlıklarını etkileyen bazı unsurlar sayılarak her birini ne kadar düzenli olarak yaptıkları sorulmuştur. Haftada bir iki kere banyo yaptığını belirten çocukların oranı yüzde 97 iken çocukların yüzde 87'si her sabah kahvaltı ettiklerini ifade etmişlerdir. Her gün taze meyve yiyen çocuklar yüzde 84 oranındadır. Çocukların yüzde 78'i her gün dişlerini iki kez fırçalamakta, yüzde 75'i ise her gün sebze yemektedir. Yüzde 70

oranında çocuk haftada iki üç kez et, balık ya da tavuk yediğini ve günde en az bir kere süt içtiğini ya da yoğurt yediğini ifade etmiştir. Yüzde 48'lik bir kesim ise haftada en az bir iki kez 30 dakika kadar spor yaptığını söylemiştir.

7.4. Maddi Durum

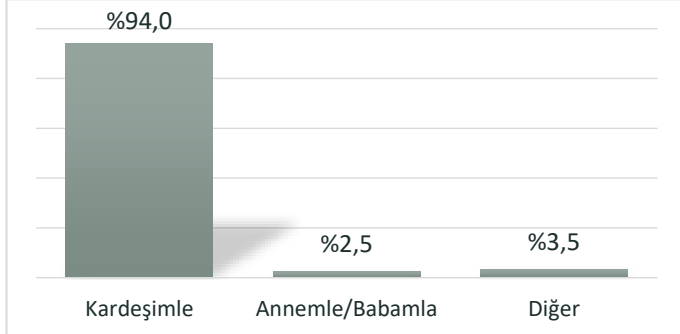
Maddi durum çocukların iyi olma hali alanlarından biri olup çocukların yattığı oda, bu odanın kiminle paylaşıldığı, yaşanılan evden ve mahalleden memnuniyet gibi konuları kapsamakta ve çocuğun iyi olma haline ilişkin önemli veriler sunmaktadır.

Şekil 141. Çocukların Yattığı Oda

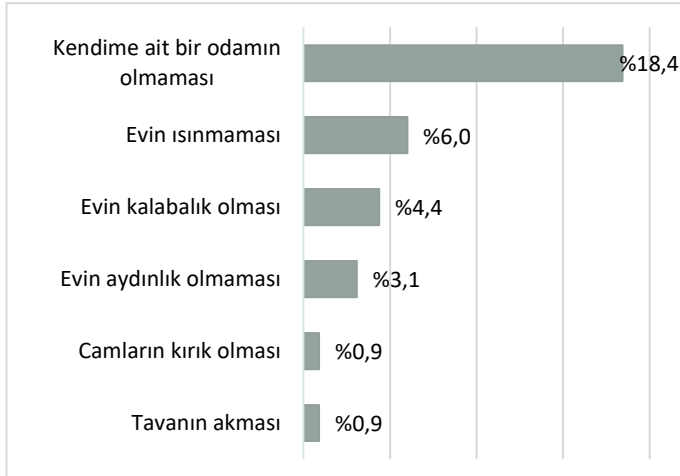
Çocuklara yattıkları oda için yandaki grafikte belirtilenlerden hangisinin daha uygun olduğu sorulmuştur. Tek başına ayrı bir odada yatan çocukların oranının yüzde 55 olduğu görülmektedir. Yüzde 43 oranında çocuk ise “başka biriyle ayrı bir oda” yanıtını vermiştir. “Tek başıma salon-oturma odası gibi bir oda” ve “başka biriyle salon-oturma odası gibi bir oda” yanıtları yüzde 1’lik bir kesim tarafından verilmiştir.

Şekil 142. Çocuklar Odalarını Kiminle Paylaşıyor?

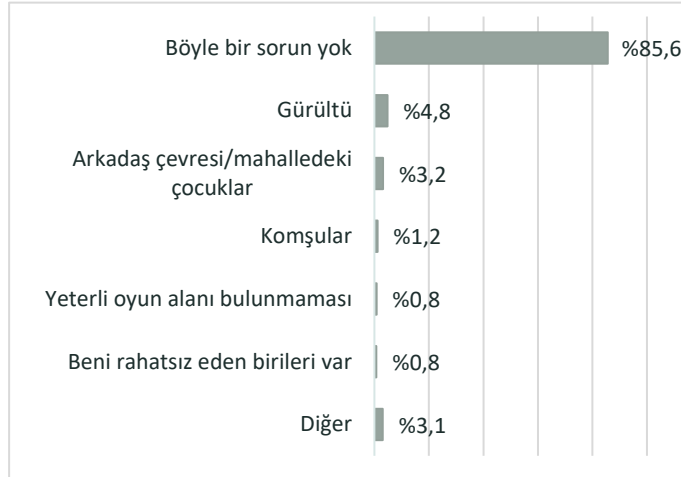
Yattığı odayı biriyle paylaştığını ifade eden çocuklara bu kişinin kim olduğu sorulmuştur. Yüzde 94 oran ile en fazla verilen cevap “kardeşimle” olmuştur. Yattığı odayı annesiyle/babasıyla paylaşanlar ise yüzde 3 oranındadır.

Şekil 143. Çocukların Yaşadıkları Yer ile İlgili Rahatsızlıkları (“Geçerli” Yanıtı Verenlerin Oranı)

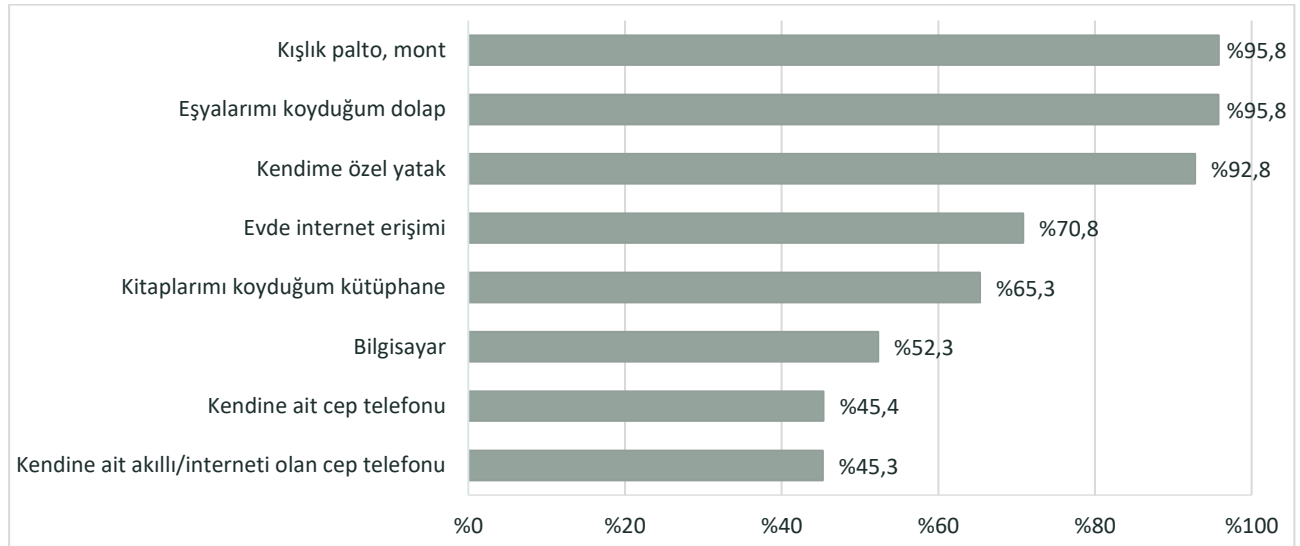
Araştırma çalışmasına katılan çocuklara yaşadıkları yerle ilgili sayılan her bir unsurdan rahatsız olup olmadıkları sorulmuştur. Çocukların yüzde 18’i kendisine ait bir odanın olmamasından rahatsız olduklarını ifade etmiştir. Evin ısınmamasından rahatsız olan çocuklar yüzde 6, evin kalabalık olmasından rahatsızlık duyan çocuklar yüzde 4 oranındadır. Evin aydınlık olmamasından rahatsızlık duyanlar yüzde 3’lük bir kesimden oluşurken “camların kırık olması” ve “tavanın akması” yanıtları çocukların yüzde 1’i tarafından verilmiştir.

Şekil 144. Çocukların Yaşadığı Mahalle ile İlgili Rahatsızlıkları

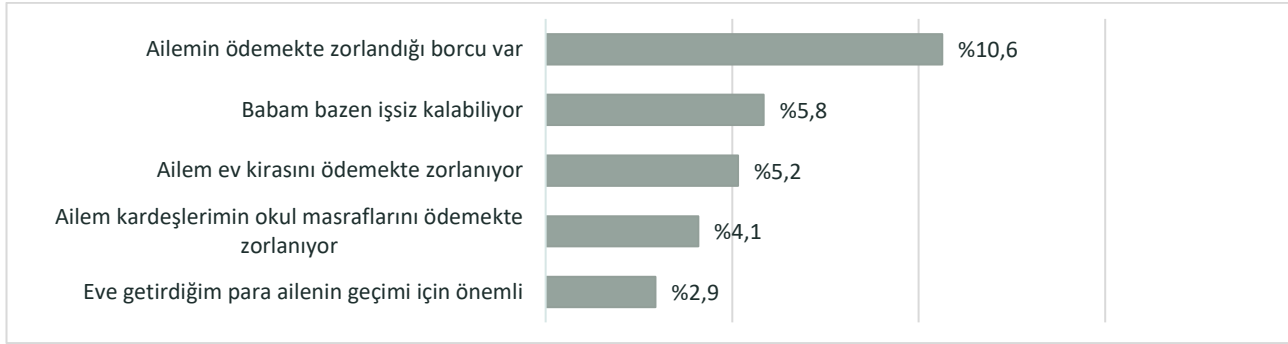
Çocuklara yaşadıkları mahallede kendilerini rahatsız eden herhangi bir şey olup olmadığı sorulmuştur. Böyle bir sorun olmadığını ifade eden çocukların oranı yüzde 86'dır. Gürültüden rahatsız olduğunu ifade edenler çocukların yüzde 5'ini, arkadaş çevresinden/mahalledeki çocuklardan rahatsız olduğunu belirtenler ise yüzde 3'ünü oluşturmaktadır. Bu soruyu "komşular", "yeterli oyun alanı bulunmaması" ve "beni rahatsız eden birileri var" şeklinde yanıtlayanlar yüzde 1'lik bir kesimden oluşmaktadır.

Şekil 145. Çocukların Kişisel Eşyalara Sahip Olma Oranı ("Var" Yanıtı Verenlerin Oranı)

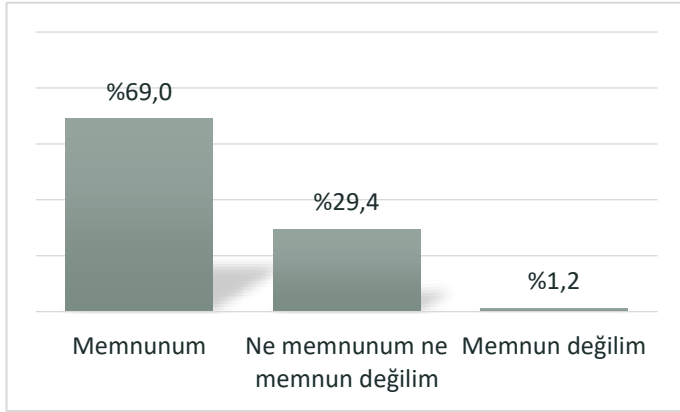
Çocuklara grafikte sayılanlardan her birine sahip olup olmadıkları sorulmuştur. Kışlık paltosu veya montu olduğunu ve eşyalarını koyduğu bir dolaba sahip olduğunu belirten çocukların oranı yüzde 96'dır. Çocukların yüzde 93'ü kendilerine ait bir yatağa sahip olduklarını ifade ederken, evde internet erişimi olduğunu belirten çocukların oranı yüzde 71'dir. Görüşülen çocukların yüzde 65'i kitaplarını koyduğu bir kütüphaneye sahip olduğunu belirtirken, bilgisayara sahip olma oranı yüzde 52'dir. Kendine ait bir cep telefonu ve kendine ait akıllı/interneti olan cep telefonuna sahip çocuklar ise yüzde 45 oranındadır.

Şekil 146. Ailenin Maddi Durumu (“Evet” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Araştırma çalışmasına katılan çocuklardan yandaki grafikte sayılan her bir ifadenin ailelerinin maddi durumunu özetleyip özetlemediğini belirtmeleri istenmiştir. “Ailemin ödemekte zorlandığı borçları var” ifadesinin ailesinin maddi durumunu özetlediğini düşünen çocukların oranı yüzde 11 iken bu oran “babam bazen işsiz kalabiliyor” ifadesi için yüzde 6’dır. Yüzde 5 oranında çocuk ailesinin ev kirasını ödemekte zorlandığını ifade ederken, yüzde 4’lük bir kesim ailesinin kardeşlerinin okul masraflarını ödemekte zorlandığını belirtmiştir. Görüşülen çocukların yüzde 3’ü ise eve getirdiği paranın ailesinin geçimi için önemli olduğunu söylemiştir.

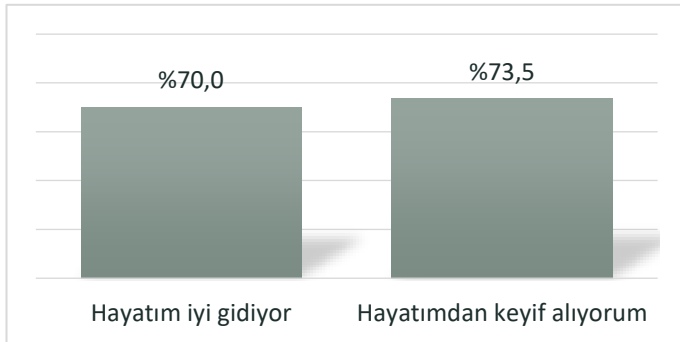
Şekil 147. Çocukların Yaşamdan Memnuniyeti

Araştırma çalışmasına katılan çocuklardan, hayatlarından ne kadar memnun olduklarını, 0’ın “Hiç memnun değilim”, 10’un “Tamamen memnunum” anlamına geldiği bir cetvel üzerinden belirtmeleri istenmiştir. Yaşamdan memnuniyetini 8, 9 ya da 10 olarak değerlendirenler “Memnunum”, “3, 4, 5, 6 ya da 7” olarak değerlendirenler “Ne memnunum ne değilim”, 0, 1, ya da 2 olarak değerlendirenler ise “Memnun değilim” başlığı altında gruplanmıştır. Böyle bakıldığında; çocukların yüzde 69’unun

hayatlarından memnun oldukları söylenebilirken, yüzde 29’luk bir kesimin ise “ne memnunum ne memnun değilim” kategorisinde buldukları görülmektedir. Hayatından memnun olmadığını belirten çocuklar ise yüzde 1’lik bir kesime denk gelmektedir.

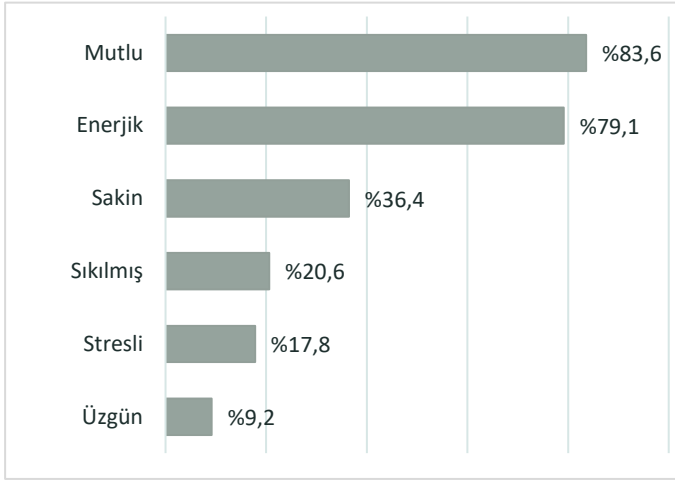
Şekil 148. Çocukların Hayattan Keyif Alma Durumu

Yukarıdaki soruda olduğu gibi, hayattan keyif alma düzeyini ölçmeye yönelik bu iki konu için de, çocuklara 10’lu cetvel üzerinden ifadelerle ne derece katıldıkları sorulmuştur. Yandaki grafik; 0’ın “Hiç katılmıyorum”, 10’un ise “Tamamen katılıyorum” anlamına geldiği cetvele; 8, 9 ya da 10 olarak cevap verenlerin toplam oranını göstermektedir. Böyle bakıldığında; araştırma çalışmasına katılan çocukların yüzde 70’inin

hayatının iyi gittiğini, yüzde 74’ünün ise hayatından keyif aldığını ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 149. Çocukların Son İki Haftada Hissettiği Duygular (“Hissettim” Yanıtı Verenlerin Oranı)

Görüşülen çocuklara çeşitli duygular sayılarak son iki haftada her birini ne kadar hissettikleri sorulmuştur. Çocukların yüzde 84’ü son iki haftada kendilerini mutlu hissettiklerini ifade ederken, bu oran enerjik hissedenler için yüzde 79’dur. Çocukların yüzde 36’sı son iki haftada sakin hissettiklerini, yüzde 21’i kendilerini sıkılmış hissettiklerini, yüzde 18’i ise stresli hissettiklerini belirtmiştir. Yüzde 9’lık bir kesim son iki haftada üzgün hissettiğini söylemiştir.

8. Ek: Soru Formları

8.1. Gençlik Araştırması Soru Formu:

Project ID: 2018-003-001

infaklo

B.02. Şu an çalışmamızın temel sebebi nedir? [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Tam zamanlı öğrenci;
2. Ev hanımı/evle ilgili işlerle uğraşmıyor
3. İş arıyor
4. İş buldu ve banası şirketinden çalışmıyor
5. Üniversite sınavı ya da KPSS'ye hazırlanıyor
6. Atama bekliyor

90. [+- OKUMAYIN] Diğer: [YAZIN]

B.03. Çalıştığınız işi en iyi okuyucularından hangisi tanımlamaktadır?

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Doktor, öğretmen, mühendis, sanatçı;
2. Sanatçı, üst düzey yönetici, üst düzey memur,
3. Öğretmen, öğretmen yardımcısı,
4. Satış yöneticisi, dükkan sahibi, toğuzbar,
5. Restoran sahibi, polis, memuru, garson, berber, asker
6. Usta, demirci, tannirci
7. Şoför, marangoz, halıcı, fırıncı
8. Vardız işçi, hamal,
9. Tamir işçisi, traktör kullanıcısı, balıkçı vb.

90. [+- OKUMAYIN] Diğer: [YAZIN]

B.04. Kaç yıldır çalıştığınızı söyley misiniz?

[+- KODLAYIN]

B.05. Şu anki işiniz ilk işiniz mi? Hayırsa, şu anki işiniz dahil olmak üzere bugüne kadar kaç yerde çalıştınız?

[+- KODLAYIN]

B.06. Genel olarak düşündüğünüzde, işinizden ne kadar memnunsunuz? "Çok mu memnunsunuz", "Biraz memnun" musunuz, "pek memnun değil" misiniz, "hiç memnun değil" misiniz?

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Çok memnunuz
2. Biraz memnunuz
3. Pek memnun değilim
4. Hiç memnun değilim

[+- HERKESE SORUN.]

B.07. Kendi işinizi kurup, kar ve zararından sorumlu olacağınız bir iş yapmayı düşünür müsünüz? b07. [.....]

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Evet
2. Hayır

B.08. Herhangi bir nedenle iş arasanız, yaşadığınız yerde kolaylıkla iş bulabilir misiniz? İş bulmanız çok mu kolay olur, kolay mı olur, zor mu olur yoksa çok mu zor olur? b08. [.....]

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Çok zor olur
2. Zor olur
3. Kolay olur
4. Çok kolay olur

B.09. İş bulmanızın öndeki en büyük engel okuyucularınızdan hangisidir?

[+- BİRİNCİ ENGELE]

B.09a. Peki ikincisi? b09a. [.....]

[+- İKİNCİ ENGELE]

1. Yeterli iş olanaklarının olmaması;
2. İş bulmanın sağlanacak tanıklarının OLMAMASI;
3. Nereden iş bulacağını bilememe
4. Gereklî becerilerden yoksun olma/iş piyasasının talep ettiği becerilere sahip olmama
5. Uygun bir iş bulamama/doğru iş fırsatı için belleme
6. Açılan pozisyonların tecrübe istemesi ve tecrübe sahibi olmama
7. Ücretlerin düşüklüğü
8. Çalışma koşullarının zorluğu
9. Ayrımcılığı/yaşadığınız dışlanıyorum

90. [+- OKUMAYIN] Diğer [+- İZLEMLİ ALINMI YAZIN]

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

Project ID: 2018-003-001

infaklo

Anket No: id. [.....]

Blok/Mah Kodu: mahkod. [.....]

İi: il. [.....]

İlçe: ilçe. [.....]

Mahalle / Köy: mah. [.....]

Sokak: sokak. [.....]

Bina Numarası: bina. [.....]

Daire Numarası: daire. [.....]

Görüşmenin yapıldığı tarih: [+- "GÜN/AY/YIL" ŞEKLİNDE KODLAYIN] tarih. [..... / / 2018]

Görüşmeye başlama saati: [+- 24 SAATLIK SİSTEME GÖRE KODLAYIN (ÖRNEK: 14:30)] bas_saat. [..... :]

Temel Demografi

dtarih. Öncelikle hangi yıl doğduğunuzu öğrenebilir miyim? dtarih. [19]

[+- LİTTEN YAZIN] 19 _ _ _ _

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap Yok

cins. Görüşülen kişinin cinsiyeti [+- KODLAYIN] cins. [.....]

1. Erkek
2. Kadın

Bölüm A: Öznal Değerlendirme

A.01. Genel olarak düşündüğünüzde hayatınızdan ne kadar memnunsunuz? "Çok mu memnunsunuz", "olduğunca memnun" musunuz, "pek memnun değil" misiniz, "hiç memnun değil" misiniz?

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Çok memnunuz
2. Biraz memnunuz
3. Pek memnun değilim
4. Hiç memnun değilim

A.02. Genel olarak düşündüğünüzde gelecekte ne kadar umutlusunuz? Çok mu umutlusunuz, biraz mı, pek değil misiniz, yoksa hiç umutlu değil misiniz?

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Çok umutluyum
2. Biraz umutluyum
3. Pek umutlu değilim
4. Hiç umutlu değilim

Bölüm B: Çalışma Durumu

B.01. Şu andaki çalışma durumunuzu okuyucularınızdan hangisi en iyi tanımlamaktadır? b01. [.....]

99. [+- OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap yok

1. Tam zamanlı bir iş yerinde çalışıyorum
2. Yarı zamanlı bir iş yerinde çalışıyorum
3. Çalışmıyorum

Project ID: 2018-003-001

infaklo

DOKA
GÖZÜ KARADENİZ KALKINMA AJANSI
EASTERN BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

Gençlik
Araştırması

Project ID: 2018-003-001

infaklo

Project Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi:06.06.2018, Saati: 20:18

Açıklama: Gençlik Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 1

B.10. Herhangi bir sosyal güvenceye sahip misiniz? Sahipseniz hangisi? b10. [.....]

1. Çalışmıyordum (ÇSK, Emekli Sanatçı, Bağlı)
2. Ailede
3. Üniversiteden
4. Sosyal güvence yok (Yeşil Kart vs)

Bölüm C: Maddi Durum

[F-1] HENKESİNE SORULU

C.01. Şu anda sizin, kendinizin aylık gelirinizin ne kadar olduğunu söyleyebilir misiniz? [F-1] ÇALIŞTIRILAN İLİTİMİN İYİ OLMA HALİNE VE KADAR İYİ OLMA HALİNE GÖRE HENKESİNE ÇALIŞAN, HAYATLIK BİR NEBİTİNE BELİRLİNE BİRİNE AÇIK OLARAK BELİRLİNE

[F-1] KODU

C.02. Aylık gelirinizin en önemli kaynağı okuyacaklarınızdan hangisinden gelmektedir? c02. [.....]

1. Çalışmıyordum
2. Çalışmıyordum
3. Çalışmıyordum
90. [F-1] Okuyacağınız Diğer [YAZIN]

C.03. Şu anda borçlu olduğunuz herhangi bir kişi ya da kurum var mı? [F-1] Varsa Kime veya hangi kuruma borcunuz olduğunu söyleyebilir misiniz? [F-1] GENELİNE SEÇENEKLERİ OKULU

[F-1] SORU BELİRLİNE

[F-1] SORU BELİRLİNE c0301. [.....]

[F-1] SORU BELİRLİNE

[F-1] SORU BELİRLİNE c0302. [.....]

[F-1] SORU BELİRLİNE

1. Bankaya - tüketici/hıyer kredi
2. Bankaya - ev/otomobil kredisi
3. Bankaya - kredi kartı borcu
4. Bankaya - ticari borç
5. Yabancı akrobati
6. Akademi / İş aradığı
7. Bakıcı - kasa gibi emsal
8. Kredi / Yurt / Kurum kredi borcu
9. Kredi / Yurt / Kurum kredi borcu
10. Okuluna / Yurt, tesis vb borçlu
11. Devlete / Kamu kurumlarına diğer tür borçlar (süresi geçtiği halde ödenmemiş vergi, harç, fatura, vb. borçlar)
12. Herneki aldığım özel kuruma (süresi geçtiği halde ödenmemiş fatura, vb. borçlar)

C.04. Sizin gibi bir genç rahatsız bir hayat sürülmesi için sizce toplam aylık geliri en az ne kadar olmalıdır? c04. [.....]

[F-1] SORU BELİRLİNE

[F-1] SORU BELİRLİNE c04. [.....]

C.05. Yaşadığınız bölgedeki diğer insanlarla karşılaştığınızda, siz, kendi ekonomik durumunuzla nasıl tarif edersiniz? c05. [.....]

1. Çok kötü
2. Orta
3. Orta halli
4. İyi
5. Çok iyi

C.06. Genel olarak düşüncünüzde maddi durumunuzdan ne kadar memnunsunuz? "Çok mu değil misiniz", "Biraz memnunsunuz", "pek memnun değil misiniz", "hiç memnun değil misiniz?" c06. [.....]

1. Çok memnunsun
2. Biraz memnunsun
3. Pek memnun değilim
4. Hiç memnun değilim

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Anlaşması
Baskı Tarihi: 06.06.2018, Sayfa: 20/18

Açıklama: Gençlik Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 3

C.07. Okuyacaklarınızdan hangilerine sahip olduğunuzu belirtir misiniz? c07. [.....]

	Var	Yok	[F-1] Okuyacağınız Bilmiyor/ Cevap yok
A	1	2	99
B	1	2	99
C	1	2	99
D	1	2	99
E	1	2	99
F	1	2	99

Bölüm D: Hane Yapısı

D.01. Şu anda yaşadığınız yeni okuyacaklarınızdan hangisi en iyi şekilde tarif ediyor? d01. [.....]

1. Anne-babamla yaşadığım ev [F-1] D02 İLE DEYİMİZ EOLU
2. Akademi / İş aradığı ev [F-1] D02 İLE DEYİMİZ EOLU
3. Yaşadığımız ev [F-1] D02 İLE DEYİMİZ EOLU
4. Yurt / Kurum [F-1] D02 İLE DEYİMİZ EOLU
90. [F-1] Okuyacağınız Diğer [YAZIN]

[F-1] D02 SORU D02 İLE "YA DA" "YANITINI VERİLENE SORULACAK"

D.02. Şu anda yaşadığınız evde, sizinle beraber kaç kişi kalıyor? d02. [.....]

[F-1] HANE

[F-1] HANE d02. [.....]

Bölüm E: Eğitim

E.01. Şu anda bir okula/üniversiteye kayıtlı mısınız? e01. [.....]

1. Evet
2. Hayır [F-1] E02'ye geçin

[F-1] E02 - E06 AKAR SORU E01'E "EVET" YANITINI VERİLENE SORULACAK

E.02. Şu anda okuduğunuz kurumu okuyacaklarınızdan en iyi hangisi tanımlamaktadır? e02. [.....]

1. Lise
2. 2 yıllık üniversite
3. 4 yıllık üniversite
4. Yüksek lisans/doktora
5. Doktora
6. Ortaokul eğitimi

E.03. Genel olarak düşüncünüzde şu anda devam ettiğiniz okula aldığınız eğitimden ne kadar memnunsunuz? "Çok mu memnunsunuz", "oldukça memnunsunuz", "pek memnun değil misiniz", "hiç memnun değil misiniz?" e03. [.....]

1. Çok memnunsun
2. Biraz memnunsun
3. Pek memnun değilim
4. Hiç memnun değilim

E.04. Şu anda okuduğunuz okulu özel mi, devlete ait mi? e04. [.....]

1. Özel
2. Devlet

E.05. Şu anda okuduğunuz bölümde/okula hiç yıl kaybettiniz oldu mu? e05. [.....]

1. Evet
2. Hayır

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Anlaşması
Baskı Tarihi: 06.06.2018, Sayfa: 20/18

Açıklama: Gençlik Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 4

E.06. Şimdi size eğitim aldığınız okula ilgili bazı konular okuyacağım. Bunlardan ne derece memnun olduğunuzu söyleyebilirsiniz? Çok mu memnunsunuz, memnun musunuz, memnun değilsiniz, yoksa hiç memnun değilsiniz?

	Hiç memnun değilim	Pek memnun değilim	Biraz memnunuz	Çok memnunuz	[E-Okunmaz] Bilmiyor / Cevap yok	E.06
A. Bürokratik işlemler/evrak işlemlerini işleyişi	1	2	3	4	99	e0601. [.....]
B. Yabancı dil eğitiminin kalitesi	1	2	3	4	99	e0602. [.....]
C. Hocalarla iletişimi	1	2	3	4	99	e0603. [.....]
D. Yurt imkânları ve kalitesi	1	2	3	4	99	e0604. [.....]
E. Yemekhane	1	2	3	4	99	e0605. [.....]
F. Kütüphane/laboratuvar/laboye/sınıflar	1	2	3	4	99	e0606. [.....]
G. Kantinler	1	2	3	4	99	e0607. [.....]
H. Spor tesisleri/spor olanakları	1	2	3	4	99	e0608. [.....]
I. Okulun sağladığı burs olanakları	1	2	3	4	99	e0609. [.....]
J. Okulda ve okul çevresinde güvenlik	1	2	3	4	99	e0610. [.....]
K. Okulun içinde bulunduğu çevre ve konumu	1	2	3	4	99	e0611. [.....]
L. Kulüp faaliyetleri, sosyal aktiviteler	1	2	3	4	99	e0612. [.....]
M. Ailemizin eğitimin hayatla hazırlanabilmesi	1	2	3	4	99	e0613. [.....]

[E-ED] "SU ANDA HERHANGİ BİR OKULA DEVAM ETMEYEN HERKESE" (E01 = "E") SORULACAKTIR.

E.07. Şu anda okula gitmiyorsunuz/okuldan bırakılmış/hiç gitmemiş olmanızın temel sebebi nedir? [.....]

[E-Okunmaz] Bilmiyor/Cevap yok

- Eğitimi tamamlama
- Ulaşım, kitap, eğitim malzemeleri, üniforma masrafları
- Çalışmaya başlaması gerekli
- Evlilik/Evlilik hazırlıkları
- Okuldan ayrılması
- Aile parçasının uygun bulmaması
- Eğitimin kız çocukları için önemli görülmemesi
- Kayıp cinsle bir araya gelmesinin önlenmesi
- Aile baskıları ve gelenek
- Engelli olma/Sağlık durumunun izin vermemesi
- Okula karşı ilgisizlik
- Okulda zorunlu okuma
- Öğretmenlerin ve okuldaki yetkililerin kötü davranışı
- Okuldaki diğer öğrencilerin kötü davranışı
- Okula gitmeye/okuldan dönüştürme hoş olmayan davranışlarla karşılaşma
- Yakınlarda okul bulunmaması/okul uzaklığı
- Ulaşım güçlüğünü/ulaşımın olmaması
- Okula kayıt yapmanın geçmesi
- Eğitimi hayata geçmesi mümkün bulunmaması
- Okula gitmemesi

90. [E-Okunmaz] Diğer: [YAZIN]

99. [E-Okunmaz] Bilmiyor/Cevap yok

E.08. Şimdi size okuyacağım faaliyetlerin her birini ne sıklıkta yaptığınızı söyleyebilirsiniz? Haftada birkaç kez mi, haftada bir mi, iki haftada bir mi, ayda bir mi yoksa daha mı seyrek?

	Haftada birkaç kez	Haftada bir	İki haftada bir	Ayda bir	İki-Üç Ayda Bir	Hiç yapmaz	[E-Okunmaz] Bilmiyor / Cevap yok	E.08
A. Sinemaya gitmek	1	2	3	4	5	6	99	e0801. [.....]
B. Tiyatroya gitmek	1	2	3	4	5	6	99	e0802. [.....]
C. Konsere gitmek	1	2	3	4	5	6	99	e0803. [.....]
E. Müzik veya film satın almak	1	2	3	4	5	6	99	e0804. [.....]
F. Kitap satın almak	1	2	3	4	5	6	99	e0805. [.....]

E.09. Pekli, genel olarak düşüncünüzde biraz önce saydığım etkinlikleri yeterince yapabildiğinizi düşünüyor musunuz? "Tamamen yeterli", "yeterli", "kısmen yeterli" veya "hiç yeterli değil" diyerek yanıtlayabilir misiniz?

- Hiç yeterli değil
- Kısmen yeterli
- Yeterli
- Tamamen yeterli

Bölüm F: Sağlık

F.01. Şimdi size okuyacağım her birinin sizin için geçerli olup olmadığını söyleyebilirsiniz?

	Geçerlidir	Geçerli değildir	[E-Okunmaz] Bilmiyor / Cevap yok	(E.01)
A. Diş görüştürme/memnunum	1	2	99	f0101. [.....]
B. Sık sık rahatsızlanırım	1	2	99	f0102. [.....]
C. Düzenli ilaç almam gerektirecek bir sağlık sorunum var	1	2	99	f0103. [.....]
D. Dişçiyi gitmemi gerektirecek diş sorunlarım var	1	2	99	f0104. [.....]
E. Psikolojik destek almam gereken zamanlar oldu	1	2	99	f0105. [.....]

F.02. Şimdi size okuyacağım her birini ne sıklıkta yaptığınızı söyleyebilirsiniz? Her gün mi, haftada birkaç kez mi, haftada bir mi, iki haftada bir mi, ayda bir mi yoksa daha mı seyrek?

	Her gün	Haftada bir gün	Haftada bir iki	Üç ayda bir ve daha seyrek	Üç ayda birten daha seyrek	Hiç yapmaz	[E-Okunmaz] Bilmiyor / Cevap yok	(E.02)
A. Açık havada spor yapmak (tespiti/yürüyüş/uzun/orta/saha gibi)	1	2	3	4	5	6	96	f0201. [.....]
B. Kapalı spor salonunda spor yapmak	1	2	3	4	5	6	96	f0202. [.....]
C. Kahvaltı etmek	1	2	3	4	5	6	96	f0203. [.....]
D. Meyve yemek	1	2	3	4	5	6	96	f0204. [.....]
E. "Fast-food" restoranlardan yemek yemek	1	2	3	4	5	6	96	f0205. [.....]
F. Gazlı içecek tüketmek	1	2	3	4	5	6	96	f0206. [.....]
G. Siyara ve benzeri tütün ürünleri kullanmak	1	2	3	4	5	6	96	f0207. [.....]
H. Alkolü içecekler tüketmek	1	2	3	4	5	6	96	f0208. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
 Başlatma Tarihi:08.06.2018; Saati: 20:18

Açıklama: Gençlik Sonu Formu - v.05 - Saha Çalışması
 Sayfa: 5

F.03. Peki, herhangi bir engeliniz ya da sürekli bir hastalığınız var mı? 103. [.....]

1. Evet, var 99. [F-OKUNAYIN] Bilmiyor/Cevap Yok
2. Hayır, yok [F-OKUNAYIN]

[F-F04 BİR ENGEL YA DA SÜREKLİ BİR HASTALIĞI OLDUĞUNU BELİRTMEYE (F03 = "1" İSE) SORULACAKTIR.]

F.04. Şimdi okuyacağınız her birini ne kadar kolaylıkla yapabildiğinizi belirtir misiniz? Çok mu kolay, kolay mı, zor mu, çok mu zor?

	Çok kolay	Kolay	Zor	Çok Zor	F-1-OKUNAYIN Bilmiyor/Cevap Yok
A. Hastaneyel/doktora gitmek	1	2	3	4	99
B. Kuyuları/akademi ziyaret etmek	1	2	3	4	99
C. Şehrin diğer mahallelerine gitmek	1	2	3	4	99
D. Parkları/deniz kıyısına gitmek	1	2	3	4	99

[F-HERKESE SORULU]

F.05. Genel olarak düşüncünüzde sağlık durumunuzdan ne kadar memnunsunuz? "Çok mu memnunsunuz", "Biraz memnunsunuz", "pek memnunsunuz", "Hiç memnunsunuz" değil misiniz?

1. Çok memnunsun
2. Biraz memnunsun
3. Pek memnunsun değilim
4. Hiç memnunsun değilim

99. [F-OKUNAYIN] Bilmiyor/Cevap Yok

105. [.....]

Bölüm G: İlişkiler

G.01. Şimdi okuyacağınızdan her birinin sizin için ne kadar geçerli olduğunu "tamamen geçerli", "kısmen geçerli", "pek geçerli değil" ve "hiç geçerli değil" diyerek belirtir misiniz?

	Hiç geçerli değil	Pek geçerli değil	Kısmen geçerli	Tamamen Geçerli	F-1-OKUNAYIN Bilmiyor / Cevap Yok
A. İhtiyacınız olduğunda etrafında olan özel bir insan var	1	2	3	4	99
B. Neşe ve kederini paylaşabileceğiniz özel bir insan var	1	2	3	4	99
C. Ailem bana gerçekten de yardım etmeye çalışıyor	1	2	3	4	99
D. Ailemden ihtiyaç olan duygusal destek ve yardım görüyorsunuz	1	2	3	4	99
E. İşler kötü gittiğinde arkadaşlarınıza güvenebilirsiniz	1	2	3	4	99
F. Aileme sorunlarını hakkında konuşabilirsiniz	1	2	3	4	99
G. Neşenizi ve kederinizi paylaşabileceğiniz arkadaşlarınız var	1	2	3	4	99
H. Ailem kararlar vermede bana yardımcı olmaya hazırdır	1	2	3	4	99
I. Sorunlarınıza hakkında arkadaşlarınızla konuşabilirsiniz	1	2	3	4	99

G.02. Şimdi size ailemlerle yapabileceğiniz bazı şeyler soracağız. Bunları yapıp yapmadığınızı söylemek istiyoruz.

Mesela, hiç "ailemlerle birlikte televizyon seyrediyor musunuz" değil mi? [F-BİR SORUAKI KONU]

	Her gün	Haftada birkaç gün	Haftada bir	Ayda bir iki	Üç ayda bir ve daha seyrek	Üç ayda bir den daha seyrek	F-1-OKUNAYIN Hiç Yapmıyor	F-1-OKUNAYIN Uygun Değil	F-1-OKUNAYIN Bilmiyor/Cevap Yok
A. Ailemlerle birlikte televizyon seyrediyor misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99
B. Ailemlerle birlikte masajya oturup hep beraber yemek yer veya bahçeli eder misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99
C. Ailemlerle sohbet eder misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99
D. Kuyularına gezmeye gider misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99
E. Ailemlerle dışarıda yemek yemeğe gider misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99
F. Aile büyükleriyle ziyaret eder misiniz?	1	2	3	4	5	6	96	97	99

G.03.

Akademiyle beraber okuyacağınızdan her birini ne sıklıkta yapıyorsunuz?

	Her gün	Haftada birkaç gün	Haftada bir	Ayda bir iki	Üç ayda bir ve daha seyrek	F-1-OKUNAYIN Hiç Yapmıyor	F-1-OKUNAYIN Uygun Değil	F-1-OKUNAYIN Bilmiyor/Cevap Yok
A. Müzik/şarap müziklerini dinlemek	1	2	3	4	5	96	97	99
B. Kütüphanelere gitmek	1	2	3	4	5	96	97	99
C. Bir kütüphaneye gitmek	1	2	3	4	5	96	97	99
D. Şehir dışına gezmeye gitmek	1	2	3	4	5	96	97	99
E. Dolanmak	1	2	3	4	5	96	97	99

G.04.

Şimdi okuyacağınız işlerin her birini düzenli olarak yapıp yapmadığınızı belirtir misiniz?

	Belirtilmedi	Belirtilmedi	F-1-OKUNAYIN Bilmiyor / Cevap Yok
A. Yemek yapmak	1	2	99
E. Ev temizliği	1	2	99
F. Küçük kardeş ya da ihtiyaç duyan aile üyelerine bakmak	1	2	99
G. Buluşmak	1	2	99
H. Ev için alışveriş yapmak	1	2	99

Bölüm H: Sivil Katılım

H.01. Herhangi bir ücret almadan gönüllü bir işte veya bir sivil toplum kuruluşunda hiç çalıştınız mı?
 1. Evet çalıştım
 2. Hayır çalışmadım [F-H-H04'YE GEÇİNİZ]

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap Yok

[F-H-H02 VE H03. YALNIZCA GÖNÜLLÜ OLARAK ÇALIŞTIĞINI BELİRTENLERE (H01 = "I" İSE) SORULACAKTIR.]

H.02. Gönüllü olarak ya da ücret almadan çalıştığınız kuruluşun adını lütfen söyley misiniz?

H.03. Bu kuruluşun temel çalışma alanı neydi?
 1. Eğitim
 2. Sağlık
 3. Sosyal haklarla mücadele
 4. Çevre
 5. Sırası
 6. Kadınlar
 7. Gençlik
 8. Çocuklar
 9. Kültür ve sanat
 10. Fagile, hobiler
 11. Diğer
 12. Din
 13. Hemsahiplik
 90. Diğer [F-H- LÜTFEN YAZINIZI]:

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap Yok

1. Eğitim
2. Sağlık
3. Sosyal haklarla mücadele
4. Çevre
5. Sırası
6. Kadınlar
7. Gençlik
8. Çocuklar
9. Kültür ve sanat
10. Fagile, hobiler
11. Diğer
12. Din
13. Hemsahiplik

H.02	H.03
Örgütün Adı	Örgütün Temel Çalışma Alanı
h0201. [.....]	h0301. [.....]
h0202. [.....]	h0302. [.....]
h0203. [.....]	h0303. [.....]
h0204. [.....]	h0304. [.....]
h0205. [.....]	h0305. [.....]

[F-H-HERNESE SORUN]

H.04. Herhangi bir derneğe, spor kulübüne, siyasi partiye ve benzeri bir sivil toplum kuruluşuna üye misiniz?
 1. Evet
 2. Hayır [F-H-H06'YA GEÇİN]

h04. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap yok [F-H-H06'YA GEÇİN]

[F-H-H05 YALNIZCA H04'TE "EVET" YANTINI VERENLERE (H04= "I" İSE) SORULACAKTIR.]

H.05. Geçtiğimiz 12 ay içerisinde bunların etkinliklerine hangi sıklıkla katıldınız? "Biraz kez" mi, "yaklaşık ayda bir kez" mi, "yaklaşık haftada bir kez" mi, "haftada bir kereden fazla" mı?
 1. Birkaç kez
 2. Yaklaşık ayda bir kez
 3. Yaklaşık haftada bir kez
 4. Haftada bir kereden fazla

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap Yok

h05. [.....]

[F-H-HERNESE SORUN]

H.06. Ailenizde herhangi bir derneğe, spor kulübüne, siyasi partiye ve benzeri bir sivil toplum kuruluşuna üye olanlar var mı?
 1. Evet, var
 2. Hayır, yok

h06. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap yok

H.07. Sımdı size yaşadığınız çevre, ya da mahalleniz ve sizin buradaki rolünüz hakkında bazı görüşler okuyacağım. Lütfen her bir görüşe ne kadar katıldığınızı "tamamen katılıyorum", "biraz katılıyorum", "pek katılıyorum", "hiç katılmıyorum" şeklinde yanıt verir misiniz?

	Hiç Katılıyorum	Pek Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	[F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap Yok	(H.07)
A	Yaşadığım yerde/mahallemde gençler karar alım sürecine katılabilmektedir.	1	2	3	4	99 h0701. [.....]
B	Yaşadığım yer/ mahallemi iyi hale getirmek için birçok fırsatım vardır.	1	2	3	4	99 h0702. [.....]
C	Yaşadığım yer/ mahallem daha iyi hale getirmek için diğer insanlarla beraber çalışma şansım vardır.	1	2	3	4	99 h0703. [.....]
D	Gençler yapılabilecek çevreyi dönüştürmek için yeterli güce sahiptir.	1	2	3	4	99 h0704. [.....]
E	Yaşadığım çevre veya mahallemle ilgili soruların belediye başkanları gibi yetkililere konuşma imkanım vardır.	1	2	3	4	99 h0705. [.....]
F	Okulda öğretilen alınan kararlara katılabilmektedir.	1	2	3	4	99 h0706. [.....]
G	Ailem önemli konularda benim görüşümü de almaktadır.	1	2	3	4	99 h0707. [.....]

Bölüm I: Risk ve Güvenlik

I.01. Siz, hangi ilde doğdunuz? [F-H- KART 101'7 GÖSTERİN. İL PLAKA KODUNA GÖRE KODLAYIN]

[F-H-İ] i01. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Yurt dışı

99. [F-H-ONUMU17M] Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok

I.01a. Peki doğduğunuz yer, il merkezi mi, ilçe merkezi mi, yoksa köy müydü?

i01a. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok

1. İl Merkezi

2. İlçe

3. Köy

I.02.

Doğduğunuz gündün bugüne kadar, herhangi bir nedenle, yaşadığınız şehri başka bir yere taşınmak üzere değiştirdiniz mi? Yani, herhangi bir sebeple başka bir şehre göç ettiniz mi?

i02. [.....]

1. Evet

2. Hayır [F-H-03 İLE DEVAM EDİN]

[F-H-02A VE 102B YALNIZCA "EVET" YANTINI VERENLERE (102= "I" İSE) SORULACAKTIR.]

I.02a. Neden buraya taşındınız? (en son taşındığınızda)?

i02a. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok

1. Aileni takip ettim

2. Eğitim için

3. Çalışmak için

4. Ailenin ilgili başka sebepler

I.02b. Yaşadığınız yere kaç yıl önce taşındınız? [F-H- KAÇ YIL ÖNCE OLDUĞUNU KODLAYIN. BİR YILDIZ KISA SÜRE OLUŞSA "0" KODLAYIN]

i02b. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Diğer: [F-H-İLGİLİ ALANA YAZINIZ]

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap Yok

I.03. Hava karardıktan sonra, bu civarda yalnız başınıza yürürken, kendinizi nasıl hissedersiniz? "tamamen güvende" mi, "kısmen güvende" mi, "pek güvende değil mi", yoksa "hiç güvende değil mi"?

i03. [.....]

99. [F-H-ONUMU17M] Bilmiyor/Cevap yok

1. Tamamen güvende

2. Kısmen güvende

3. Pek güvende değil

4. Hiç güvende değil

infakto

Project ID: 2018-003-001

1.04. Son bir yıl içinde, sayacağım olaylardan herhangi biri, sizin veya aile bireylerinizin başına geldi mi?

	Evet	Hayır	[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap yok
A) Yan kısıcığa veya kaptıçığa maruz kaldınız mı?	1	2	99
B) Sokaktan farkedil şiddetle maruz kaldınız mı?	1	2	99
C) Sokaktan tacize uğradınız mı?	1	2	99
D) Trafik kazası geçirdiniz mi?	1	2	99

Bölüm J: Barınma ve Çevre

1.01. Yaşadığınız evde salon dahil kaç oda bulunduğunu söylersiniz?

[1-1-Yazın]

j01. [.....]

1.02. Yaşadığınız evden/yurttan iş yerinize ya da okulunuzda gideken en çok hangi araç kullanıyorsunuz?

[1-1-Yazın]

j02. [.....]

1. Bisiklet
2. Motorbislet, tripotör
3. Otomobil (kendisinin veya başkasının)
4. Minibüs/ Otobüs
5. Kamyon
6. Kamyonet
7. Servis
8. Vanu-Gemi
9. Motorbislet
10. Taksi

[1-1-J03 SAĞIRCA J02'YE BİR AKIŞIK BELİRTİMLERE (YANITLAR 1-10 ARASINDA VEYA 90 İSE) SORULACAK.]

1.03. Yolculuğunuzun ne kadar sürdüğünü belirtir misiniz?

1. 0-30 dakika
2. 31-60 dakika
3. 61-90 dakika
4. 2 saat ve üzeri

j03. [.....]

[1-1-HERKESE SORUNU]

1.04. Yaşadığınız şehirdeki ulaşım hizmetlerinden okuyacağım konuların her birinde ne kadar memnun olduğunuzu söylersiniz? Çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değilsiniz, yoksa hiç mi memnun değilsiniz?

	Cok memnunuz	Biraz memnunuz	Pek memnunuz değilim	Hiç memnunuz değilim	[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap yok
A) Otobüs, metro, vapur gibi toplu ulaşım araçlarının ücretleri	1	2	3	4	99
B) Toplu ulaşım araçlarının kalitesi	1	2	3	4	99
C) Trafik durumu	1	2	3	4	99

1.05. Yaşadığınız oda için okuyacağımızdan hangisi uygundur?

1. Tek başına ayrı bir oda;
2. Başka biriyle ayrı bir oda;
3. Tek başına salondan odası gibi bir oda;
4. Başka biriyle salondan odası gibi bir oda.

[1-1-J05A YALNIZCA OKUSUNU PAZILANLARA ODS = "2" VEYA "4" İSE SORULACAK]

1.05a. Odanı kiminle ya da kimlerle paylaşıyorsunuz? [1-1-SÖYLENEN HER ŞEYİ AKIŞCA YAZIN]

[1-1-Yazın]

j05a. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması

Baskı Tarihi:06.2018, Sayfı: 20/18

Açıklama: Gençlik Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 11

infakto

Project ID: 2018-003-001

1.06. Yaşadığınız ev/yurt ile ilgili sayacağımızdan her birinin sizi rahatsız edip etmediğini söylersiniz?

	Rahatsız ediyor	Rahatsız etmiyor	Böyle bir sorun yok	[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap yok
A) Sıranın olması	1	2	96	99
B) Aydınlık olmaması	1	2	96	99
C) Kendine ait bir odanın olmaması	1	2	96	99
D) Tavanın altması	1	2	96	99
E) Kalabalık olması	1	2	96	99
F) İnternet bağlantısının olmaması	1	2	96	99

[1-1-HERKESE SORUNU]

1.07. Şimdi size yaşadığınız yerdeki yaşam ile ilgili bazı konular okuyacağım. Bu konularda ne derece memnun olduğunuzu söylersiniz? Çok mu memnunsunuz, biraz mı memnunsunuz, pek memnun değilsiniz, yoksa hiç mi memnun değilsiniz?

	Cok memnunuz	Biraz memnunuz	Pek memnunuz değilim	Hiç memnunuz değilim	[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap yok
A) Konular arası ilişkiler	1	2	3	4	99
B) İnsanlar arası yardımlaşma	1	2	3	4	99
C) Boş zaman geçirebileceğiniz yerlerin bolluğu	1	2	3	4	99
D) Spor alanları (Gen. Yürüyüş Parkuru)	1	2	3	4	99
E) Sinema ya da tiyatro gibi kültürel faaliyetler	1	2	3	4	99
F) Yeşil alanlar	1	2	3	4	99
G) Sahilin kullanımı	1	2	3	4	99
L) Parkın alanı	1	2	3	4	99
M) Hobi bahçeleri	1	2	3	4	99
N) Bisiklet parkuru	1	2	3	4	99
P) Kütüphaneler	1	2	3	4	99

1.08. Genel olarak dış dünyada, bu ilde yaşamaktan ne derece memnun olduğunuzu söylersiniz? Çok mu memnunsunuz, memnun musunuz, memnun değilsiniz, yoksa hiç memnun değilsiniz?

[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap Yok

1.09. Kendinizi bu şehrin hemsahibisi olarak görüyor musunuz? Kesinlikle mi, biraz mı, pek değil mi, yoksa hiç mi?

1. Kesinlikle görüncüm
2. Biraz görüncüm
3. Pek görüncüm
4. Hiç görüncüm

[1-1-Okunayın] Bilmiyor/ Cevap Yok

j09. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması

Baskı Tarihi:06.2018, Sayfı: 20/18

Açıklama: Gençlik Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 12

Bölüm K: Medya Kullanımı

K.01.

K01 [.....]

İnternete ne sıklıkla erişiyorsunuz?

- Her gün (en az) bir kez **[+/-Soru K.02 İLE DEVAM EDİN]**
- Haftada (en az) bir kez **[+/-Soru K.02 İLE DEVAM EDİN]**
- Ayda (en az) bir kez **[+/-Soru K.02 İLE DEVAM EDİN]**
- Ayda birden daha seyrek **[+/-Soru K.02 İLE DEVAM EDİN]**
- Hiç **[+/-Soru K.02'E GEÇİN]**

99. **[+/-Okunmaz]** Bilmiyor/Cevap Yok **[+/-Soru K.02'E GEÇİN]**

K.02. Okuyacağım sosyal medya uygulamaları veya sayfalarını ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

	Her gün (en az) bir kez	Haftada (en az) bir kez	Ayda (en az) bir kez	Ayda birden daha seyrek	Hiç	K.02
A Facebook	1	2	3	4	5	K0201. [.....]
B YouTube	1	2	3	4	5	K0202. [.....]
C Twitter	1	2	3	4	5	K0203. [.....]
D Instagram	1	2	3	4	5	K0204. [.....]
E Whatsapp	1	2	3	4	5	K0205. [.....]
F Snapchat	1	2	3	4	5	K0206. [.....]
G LinkedIn	1	2	3	4	5	K0207. [.....]
H Foursquare	1	2	3	4	5	K0208. [.....]

K.03. İnternete okuyacağım yerlerde ne sıklıkla erişiyorsunuz? Her gün en az bir kez mi, haftada bir kez mi, ayda en az bir kez mi yoksa ayda birden daha seyrek mi, yoksa hiç mi?

	Her gün (en az) bir kez	Haftada (en az) bir kez	Ayda (en az) bir kez	Ayda birden daha seyrek	Hiç	K.03
A Kendime ait bilgisayar	1	2	3	4	5	K0301. [.....]
B Evdeki ortak bilgisayar	1	2	3	4	5	K0302. [.....]
C İşyerindeki/okuldaki bilgisayar	1	2	3	4	5	K0303. [.....]
D Akıllı telefon	1	2	3	4	5	K0304. [.....]
E Tablet	1	2	3	4	5	K0305. [.....]
F İnternet kafe	1	2	3	4	5	K0306. [.....]
G Kahve, kafe, ATM gibi yerlerden	1	2	3	4	5	K0307. [.....]
H Belediyelerin sağladığı hizmetlerden	1	2	3	4	5	K0308. [.....]

K.04. Okuyacağılardan her birini ne sıklıkla yaptığınızı söyley misiniz?

	Her gün (en az) bir kez	Haftada (en az) bir kez	Ayda (en az) bir kez	Ayda birden daha seyrek	Hiç	K.04
A İnternette film/dizi indirmek	1	2	3	4	5	K0401. [.....]
B İnternette film/dizi seyretmek	1	2	3	4	5	K0402. [.....]
C İnternette kitap indirmek	1	2	3	4	5	K0403. [.....]
D İnternette müzik indirmek	1	2	3	4	5	K0404. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Başın Tarihi:08.06.2018, Saat: 20:18

Açıklama: Gençlik Sonu Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 13

[+/-Harase Sorun]K.05. En fazla hangi televizyon kanalını seyrettiğinizi söyley misiniz? **[+/- Seçenekleri Okunmaz]**
VERİLEN YANIT AŞAĞIDAKİ LİSTERE YARSA KODLARIYI YOKSA "90" KODLARIYI VE AKIK OLARAK YAZIN**[+/- Soruda Belirtilen]** K05. [.....]

K.05a. Peşki, ikinci sırada hangisi?

[+/- Soruda Belirtilen] K05a. [.....]90. **[+/- Okunmaz]** Diğer **[+/-İLGİLİ ALANA YAZIN]**
96. **[+/- Okunmaz]** Televizyon izlemiyorum
99. **[+/- Okunmaz]** Bilmiyor/Cevap Yok

- ATV
- Kanal D
- Star TV
- Show TV
- Fox TV
- Fox TV 24
- Kanal 7
- TRT
- CNN Türk
- NTV
- Haber Türk TV
- A Haber
- Diğer kanalları
- Diğer

Demografi

Z.01. Babanızın en son mezun olduğu okul düzeyini öğrenebilir miyim?

[+/- Soruda Belirtilen] Z01. [.....]

- Okuma yazma bilmiyor
- Okul mezunu değil, okuma yazma bilmiyor
- İlkokul mezunu
- Ortaokul (veya ilköğretim okulu) mezunu
- Yüksek okul mezunu
- Yüksek okul (2 yıllık) mezunu
- Üniversite (en az 4 yıllık) mezunu
- Yüksek lisans veya doktora mezunu

Z.02. Ammanızın en son mezun olduğu okul düzeyini öğrenebilir miyim?

[+/- Soruda Belirtilen] Z02. [.....]

- Okuma yazma bilmiyor
- Okul mezunu değil, okuma yazma bilmiyor
- İlkokul mezunu
- Ortaokul (veya ilköğretim okulu) mezunu
- Lise mezunu
- Yüksek okul (2 yıllık) mezunu
- Üniversite (en az 4 yıllık) mezunu
- Yüksek lisans veya doktora mezunu

Z.03. Toplam ayık hane halkı gelirinizi okuyacağım aralıklardan hangisine girmektedir? **[+/- BİRİNİ AĞIK FİRTLEZİYER HALAS, HERBA ENEMEL AYIĞEİ VE BELLELERİNİ DE GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK SORUNUZ]**
99. **[+/- Okunmaz]** Bilmiyor/Cevap Yok

- 0 - 500 TL
- 501 - 1.000 TL
- 1.001 - 1.500 TL
- 1.501 - 2.000 TL
- 2.001 - 2.500 TL
- 2.501 - 3.000 TL
- 3.001 - 3.500 TL
- 3.501 - 4.000 TL
- 4.001 TL ve üzeri

Z.04. Okuyacağım ifadelerden hangisinin şu anki mali durumunu daha iyi tanımlar? z04. [.....]

- Sık sarık ve kıra gibi temel ihtiyaçlarımız için bile yeterli paramız olmaz.
- Başlangıç maaş ancak ihtiyaç edilecek kadar paramız var.
- Başlangıç maaş paramızın çoğunu karşılar.
- Rahatça vesalet için yeterli gelirimiz var.

99. **[+/- Okunmaz]** Bilmiyor / Cevap yok
Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Başın Tarihi:08.06.2018, Saat: 20:18
Açıklama: Gençlik Sonu Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 14

Z.05. Okuyacaklarınızdan hangisi medeni durumunuzu en iyi açıklamaktadır? z05. [.....]

1. Etil
2. Belde/Hiç etkilememiş
3. Beganimsi/Avrı
4. Dini
5. Dini mahlis veya benzeri yapıları (kesni mahlis olmadan benzeri yapıları)

Z.06. Çocuklarınız var mı? z06. [.....]

1. Evet, var.
2. Hayır, yok.

Z.07. Okuyacağım yerel dil ve lehçelerden hangilerini biliyorsunuz?

Z.07.01. [.....]

Z.07.02. [.....]

Z.07.03. [.....]

1. Kurçe
2. Arapça
3. Lazca
4. Ermenice
5. Rumca

Z.08. Okuyacağım yabancı dillerden hangilerini konuşabiliyorsunuz?

Z.08.01. [.....]

Z.08.02. [.....]

Z.08.03. [.....]

1. İngilizce
2. Fransızca
3. Almanca
4. İtalyanca
5. İspanyolca
6. Arapça
7. Yunanca
8. Rusça

90. Diğer: [F+Ticelli AKAMA YAZAN]
96. [F+Oduvakınlı Hıçhı]
99. [F+Oduvakınlı Bilimyor / Cevap Yok]

8.2. Çocuk Araştırması Soru Formu:

infokko Project ID: 2018-003-001

Anket No: id. [.....]
 Blok/ Mah Kodu: mahkod. [.....]
 İl: il. [.....]
 İlçe: ilçe. [.....]
 Mahalle / Köy: mah. [.....]
 Sokak: sokak. [.....]
 Bina Numarası: bina. [.....]
 Daire Numarası: daire. [.....]

Görüşmenin yapıldığı tarih: [-/ -/] "GÜN/ AY/ YIL" ŞEKLİNDE KODLATIN tarih. [..... / / 2018]
 Görüşmeye başlama saati: [-: -] SAATLİK SİSTEME GÖRE KODLATIN (ÖRNEK: 14:30) bas_saat. [..... :]

Temel Demografi

dtarih. Öncelikle hangi yıl doğduğunu öğrenebilir miyim? dtarih. [20]
 [-/ -/] LİTREN YAZINIZ 20__ __
 Görüşülen Kişinin Cinsiyeti [-/ -/] Cins. [.....]
 1. Erkek
 2. Kadın

Bölüm A

A.01. Şu anda kayıtlı olduğun herhangi bir okul var mı? a01. [.....]
 1. Evet [-/ -/]
 2. Hayır [-/ -/]

[-/ -/] KAYITLI OLDUĞU BİR OKUL VARSA (A01 = "1" İSE SORUN)
 A.01a. Okulunda tüm gün mü yoksa yarım gün mü öğretim yapıyor? (Yarım gün öğretim yapıyorsan) Peki, sabahçı misin, öğlençi misin? a01a. [.....]
 1. Tüm gün
 2. Yarım gün, sabahçı
 3. Yarım gün, öğlençi

A.01b. Hangi okula kayıtlı olduğunu söyler misin? a01b. [.....]
 1. İlkokul
 2. Ortaokul
 3. Meslek Lisesi
 4. Ticaret Lisesi/Ortaokulu
 5. Diğ. Lise/ Meslekli Lise
 6. Üniversite

[-/ -/] HAKKESSE SORUN
 A.02. Peki, düzenli ya da düzensiz para kazanmak için herhangi bir işte çalışıyor musun? a02. [.....]
 1. Evet
 2. Hayır

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 1
 Basın Tarihi: 06.06.2016, Saat: 18:46

infokko Project ID: 2018-003-001

A.03. Şimdi sana evde bazı şeyleri yapıp yapmadığını soracağım. Mesela, hiç buluşuk yıklar mısın? [-/ -/] Ne sıklıkta? [-/ -/]
 Peki,? [-/ -/]

	Her gün	Hatada bir gün	Hatada bir hafta	Ayda bir iki	Üç ayda bir ve daha seyrek	Hiç yapmıyor	Uygun değil	Bilmiyor / Cevap Yok	(A.03)
A. Buluşuk yıklar mısın?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0301. [.....]
B. Yemek yapar mısın?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0302. [.....]
C. Kardeşine/evdeki yaşlılara bakar mısın?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0303. [.....]
D. Evi temizler misin?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0304. [.....]
E. Sofrayı kurar veya toplar mısın?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0305. [.....]
F. Evini alıyverdiğini yapar mısın?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0306. [.....]
G. Evde yapılan parça bap işe yardım eder misin?	1	2	3	4	5	96	97	99	a0307. [.....]

A.04. Ev ve okul dışında vaktini nerelerde geçiriyorsun? [SÖYLENEN HER ŞEYİ AÇIKÇA YAZIN]
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]

A.05. Herkes boş vakitlerini farklı şeklide değerlendirir. Şimdi sana okuyacaklarından her birini ne sıklıkta yaptığını söyler misin?
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]

	Her gün	Hatada bir gün	Hatada bir hafta	Ayda bir iki	Üç ayda bir ve daha seyrek	Hiç yapmıyor	Uygun değil	Bilmiyor / Cevap Yok	(A.05)
A. Spor yapmak	1	2	3	4	5	96	97	99	a0501. [.....]
B. Arkadaşlarla sohbet	1	2	3	4	5	96	97	99	a0502. [.....]
C. Ev işleri	1	2	3	4	5	96	97	99	a0503. [.....]
D. Oyun oynamak	1	2	3	4	5	96	97	99	a0504. [.....]
E. İnternet kafeye gitmek	1	2	3	4	5	96	97	99	a0505. [.....]
F. Kahveye/kafeye gitmek	1	2	3	4	5	96	97	99	a0506. [.....]

A.06. Genel olarak düşündüğünde yazılar nasil vakit geçirirsin? Çalışır mısın, ailenle tatil mi çıkarısın, nemlekete akrabaların yanına mı gidersin? Yoksa Kuran kursu gibi etkinliklere mi katılırsın?
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]

[-/ -/]
 [-/ -/]
 [-/ -/]
 90. [-/ -/] Diğer: [-/ -/]
 99. [-/ -/]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması Sayfa: 2
 Basın Tarihi: 06.06.2016, Saat: 18:46

Bölüm B: Çalışma Durumu**[1-1. Bölüm B Çalışma Durumu (A02=1 İSE) SORULACAK]**B.01. Şu anda nerede çalıştığınızı söyleyiniz? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]****[YAZINIZ]**.....B.02. Çalıştığınız en iyi iş yapmıyorsunuz? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]****[YAZINIZ]**.....

B.03. Haftamın kaç gününü çalışıyorsunuz?

1. Haftamın her günü
2. Cumartesi Pazar hariç haftamın her günü
3. Haftada iki üç gün
4. Haftada bir gün
5. Yalnızca hafta sonu
6. Belli olmuyor

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b02. [.....]

B.04. Haftamın kaç saat çalışıyorsunuz?

1. 25 TL ve altı
2. 26-50 TL
3. 51-75 TL
4. 76-100 TL
5. 101-150 TL
6. 151-200 TL
7. 201 - 300 TL
8. 301 TL ve üstü

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b03. [.....]

B.05. Günde kaç saat çalışıyorsunuz?

1. Hiç
2. 1-2 saat
3. 3-4 saat
4. 5-6 saat
5. 7-8 saat
6. 9-10 saat
7. 11-12 saat
8. 13-14 saat
9. 15-16 saat
10. 17-18 saat
11. 19-20 saat
12. 21-22 saat
13. 23-24 saat
14. 25 saat ve üzeri

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b04. [.....]

B.06. Ortalama bir haftada yaklaşık ne kadar kazanıyorsunuz?

1. 25 TL ve altı
2. 26-50 TL
3. 51-75 TL
4. 76-100 TL
5. 101-150 TL
6. 151-200 TL
7. 201 - 300 TL
8. 301 TL ve üstü

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b05. [.....]

B.07. Kimlerle çalıştığınızı söyleyebilirsiniz?

1. Beklem
2. Ağabeyim, ablam
3. Başka arkadaşlar, arkadaşlar

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b0701. [.....]

B.08. Şimdi sana senin yaşadığın çalıştığın yaşadığı bazı şeyleri okuyacağım. Okuyacağımızdan her birinin senin için ne kadar geçerli olduğunu "tamamen geçerli", "kısmen geçerli", "pek geçerli değil" ve "hiç geçerli değil" diyecek beklentileriniz var mı?

	Hiç geçerli değil	Pek geçerli değil	Kısmen geçerli	Tamamen geçerli	[1-1-OKUMAYINIZ]
A	1	2	3	4	99
B	1	2	3	4	99
C	1	2	3	4	99
D	1	2	3	4	99

B.09. Ne kadar zamandır çalışıyorsunuz? Yaklaşık kaç yıldır? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]**

1. Hiç
2. 1-2 yıl
3. 3-4 yıl
4. 5-6 yıl
5. 7-8 yıl
6. 9-10 yıl
7. 11-12 yıl
8. 13-14 yıl
9. 15-16 yıl
10. 17-18 yıl
11. 19-20 yıl
12. 21-22 yıl
13. 23-24 yıl
14. 25 yıl ve üzeri

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b09. [.....]

B.10. Çalıştığınız başına herhangi bir kaza geldi mi?

1. Evet, geldi
2. Hayır, gelmedi

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b10. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması

Sayfa: 3

Bölüm C: Eğitim**[1-1. Bölüm C Eğitim Durumu (A01=1 İSE) SORULACAK]**B.11. Çalışmaya başladığınızdan sonra daha mı sık hastalandınız? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]****[YAZINIZ]**.....B.12. İşyerinde sağlık sorunlarıyla ilgili bir şey var mı? Varsa kim? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]**

1. Sağlık sorunlarıyla ilgili bir şey yok
2. İşyerinde sürekli bulunan hekim
3. İşyerinde zaman zaman bulunan hekim
4. Hastahaberleşimci

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b11. [.....]

B.13. Çalıştığınız işyerinde sigortanız var mı?

1. Evet, var
2. Hayır, yok

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b12. [.....]

B.14. Çalıştığınız işyerinde sözleşmeniz var mı?

1. Evet, var
2. Hayır, yok

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b13. [.....]

B.15. Çalıştığınız yerde kendinizi güvende hissediyor musunuz?

1. Hiç güvende hissetmiyorum
2. Biraz güvende hissetmiyorum
3. Güvende hissediyorum **[1-1-OKUMAYINIZ]**
4. Tamamen güvende hissediyorum **[1-1-OKUMAYINIZ]**

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b14. [.....]

B.16. Herde de şu anda yaptığınız işi yapmak ister misiniz?

1. Evet, isterim
2. Hayır, istemem

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b15a. [.....]

B.16a. Başka ne iş yapmak istersiniz? **[1-1. SÖYLENEN HER ŞEY AKIĞCA YAZIN]**

1. Beklem
2. Ağabeyim, ablam
3. Başka arkadaşlar, arkadaşlar

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b16a. [.....]

B.17. İşe başlarken sağlık kontrolünden geçtin mi?

1. Evet
2. Hayır

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b17. [.....]

B.18. Çalıştığınız yerde ne sıklıkla doktorlar sağlık kontrolü yapıyor? Hiç mi, seyrek mi, sık sık mi yoksa sürekli mi?

1. Hiç
2. Seyrek
3. Sık sık
4. Sürekli

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b18. [.....]

Bölüm C: Eğitim**[1-1.01-C14 ARAŞTIRMA SORULARI HERRAKETİ Bir Okula Kayıtlı Çocuklara (A01=1 İSE) SORULACAK. EĞER ÇOCUK HERRAKETİ BİR OKULA KAYITLI DEĞİLSE (A01=2 İSE) C15 İLE DEVAM EDİN.]**

C.01. Genel olarak dışındığınızda, kayıtlı olduğunuz okula ne kadar düzenli gideliyorsunuz? Okula devam durumunuz okuyacağınız okulardan hangisi?

1. Herhangi bir hafta her hafta her gün okula gidiyorum
2. Ayrık ayrı gün okula gidiyorum
3. Haftada bir iki gün okula gidiyorum
4. Okula ancak haftada bir iki gün gidiyorum

99. **[1-1. OKUMAYINIZ]** Bilmiyor/Cevap yok

b01. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması

Sayfa: 4

İnfoKilo

Project ID: 2018-003-001

C.02. Herhangi bir nedenden dolayı, okulu bırakmayı ister miydiniz?

1. Evet, beşerim
2. Hayır, beşerim

99. [F-OKUMAYIN]Bilmiyor/Cevap Yok

c02. [.....]

[F- EYET İSE (C02 = "1") SORUN]

C02a. Sebepini öğrenebilir miyim? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c02a. [.....]

[F-HERKESE SORUNU]

C.03. Haziran'da aldığın karnedeki karne ortalaması kaçtı? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c03. [.....]

C.04. Hiç sınıfa katıldığın oldu mu?

1. Evet, oldu
2. Hayır, olmadı

99. [F-OKUMAYIN]Bilmiyor/Cevap Yok

c04. [.....]

C.05. Şu anda okuduğun okuldaki mezun olma oranı okumaya devam edeceğ mi?

1. Evet, edeceğim
2. Hayır, etmeyeceğim

99. [F-OKUMAYIN]Bilmiyor/Cevap Yok

c05. [.....]

[F- HAYIR İSE (C05 = "2") SORUN]

C05a. Sebepini öğrenebilir miyim? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c05a. [.....]

[F-HERKESE SORUNU]

C.06. Sınırdı sana senin arkadaşlarının okullarda yaşadığı bazı şeyleri okuyacağım. Okuyacaklarından her birinin senin için ne kadar önemli olduğunu "nisan geçeri", "kısmen geçeri", "pek geçeri değil" ve "hiç geçeri değil" diyerek belirtir misin?

	Hiç geçeri değil	Pek geçeri değil	Kısmen geçeri	Tamamen geçeri	[F-OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap Yok
A	1	2	3	4	99
B	1	2	3	4	99
C	1	2	3	4	99
D	1	2	3	4	99
E	1	2	3	4	99
F	1	2	3	4	99
G	1	2	3	4	99
H	1	2	3	4	99
I	1	2	3	4	99
J	1	2	3	4	99
K	1	2	3	4	99
L	1	2	3	4	99

c06. [.....]

[F- HAYIR İSE (C07 = "2") SORUN]

C.07. Peşin evde düzenli olarak ders çalışıyor musun?

1. Evet
2. Hayır

99. [F-OKUMAYIN]Bilmiyor/Cevap Yok

c07. [.....]

[F- HAYIR İSE (C07 = "2") SORUN]

C07a. Sebepini öğrenebilir miyim? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c07a. [.....]

İnfoKilo

Project ID: 2018-003-001

[F-HERKESE SORUNU]

C.08. Okulda okuduğun sınıfa kaç öğrenci vardı? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[SÖYLENTİ KODU]

c08. [.....]

C.09. Sınırdı sayacaklarımdan her birinin okulun için ne kadar geçeri olduğunu "evet geçeri", "veya hayır geçeri değil" diyerek belirtir misin?

	Evet, geçeri	Hayır, geçeri değil	[F-OKUMAYIN] Bilmiyor/Cevap Yok
A	1	2	99
B	1	2	99
C	1	2	99
D	1	2	99
E	1	2	99
F	1	2	99
G	1	2	99
H	1	2	99
I	1	2	99
J	1	2	99

c09. [.....]

C.10. Okulda öğle yemeğini nerede yiyeceksin? [F- SEÇİMLELİ OKUMAYIN. VERİLEN YANITTA ÜZGÜN BİR SEVİDE YAKA KODLAYIN. YOKSA İLGİLİ ALAN AKÇI OLMAK YAZIN.]

[YAZIN]

c10. [.....]

C.11. Okulunda şu anda eksikliklerin geçtiğini ve olmasını en çok istediğin şey nedir? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										
B										
C										
D										
E										
F										
G										
H										
I										
J										

c11. [.....]

C.12. Bu karttaki resimlerden hangisi genelde okuldaki en sevdiğin şeydir? 0'ın çok muhtuz, 10'un çok muhtuz olduğunu bu kartta kendini nasıl hissettiğini gösterir misin?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											
J											

c12. [.....]

C.13. Ne kadar zamandır hem çalışıyor hem de okuyorsun? Yaklaşık kaç yıldır? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c13. [.....]

C.14. Hem çalışıp hem okuyan okuldaki başkanı nasıl seçti? Çok mu olumsuz, biraz mı olumsuz, 10'un çok muhtuz, 0'ın çok muhtuz olduğunu bu kartta kendini nasıl hissettiğini gösterir misin?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											
J											

c14. [.....]

C.15. Ne kadar zamandır hem çalışıyor hem de okuyorsun? Yaklaşık kaç yıldır? [F- SÖYLENEN HER SEVİ ACIKÇA YAZIN]

[YAZIN]

c15. [.....]

C.16. Hem çalışıp hem okuyan okuldaki başkanın nasıl seçti? Çok mu olumsuz, biraz mı olumsuz, 10'un çok muhtuz, 0'ın çok muhtuz olduğunu bu kartta kendini nasıl hissettiğini gösterir misin?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											
J											

c16. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi: 08.06.2018, Sayfa: 18/46

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması Sayfa: 5

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi: 08.06.2018, Sayfa: 18/46

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması Sayfa: 6

F-1-SORU C.15- C.24 ARABE HALKAZI OKUMAYAN (A01= "2") ÇOCUKLARA SORULACAK

C.15. Okulu kaçınıcı sınıfa bıraktın? **F-1-SÖYLENEN HER SETİ AÇIKÇA YAZIN.**

[YAZIN] c15. [.....]

C.16. Okulu bırakmanın en önemli sebebi nedir?

[1. BEKLELEN] c1601. [.....]

[2. BEKLELEN] c1602. [.....]

[3. BEKLELEN] c1603. [.....]

1. Derslerimde başarısız olmam
2. Çalgı eve para getirmek zorunda olmam
3. Aklemlerim için vermemesi
4. Okula gitmek istememem
5. Arkadaş çevremimin etkisi

C.17. Okula bırakmanın yenden devam edebileceğini ister miydiniz?

1. Evet isterdim
2. Hayır istemedim

C.18. Sayacaklarımdan hangisi olsaydı okulu bırakmam gerekmezdi?

[YAZIN] c18. [.....]

1. Ailem daha fazla destekleyeydi
2. Haddi sorunlarımız olmasaydı
3. Okulda daha başarılı olsaydım

C.19. Okumaya bırakmanın yenden devam edebileceğini düşünür müsünüz?

1. Evet
2. Hayır

F-1-HAYIR İSE (C19= "2") SORUN

C.19a. Sebepini öğrenebilir miyim? **F-1-SÖYLENEN HER SETİ AÇIKÇA YAZIN.**

[YAZIN] c19a. [.....]

C.20. Okuldayken kendinizi nasıl bir öğrenci olarak görüyordunuz, hatırlayabilir misiniz?

Okuyacaklarımdan her birinin sizin için ne kadar geçerli olduğunu düşünün ve "hiç geçerli değildir" diyerek belirtir misiniz?

	Hiç geçerli değildi	Pek geçerli değildi	Kısmen geçerliydi	Tamamen geçerliydi	F-1-Okumayan/Bilmiyor/Cevap Yok	(C20)
A	Okulda edindiğim, okul sonrasında da vakti geçirdiğim arkadaşlarım vardı	1	2	3	4	99 c2001. [.....]
B	Okulda bazen benimle dalga geçiyorlardı	1	2	3	4	99 c2002. [.....]
C	Okulda arkadaşlarımın iyi olduğu öğretmenler vardı	1	2	3	4	99 c2003. [.....]
D	Okulda bana karşı kötü davranan öğretmenler vardı	1	2	3	4	99 c2004. [.....]
E	Diğerleriyle karşılaştığımda kendimi başkanı bir öğrenci olarak görüyordum	1	2	3	4	99 c2005. [.....]
F	Zaman zaman dersleri takip etmekte zorlanıyordum	1	2	3	4	99 c2006. [.....]
G	Arkadaşlarım arasında sevilen biriydim	1	2	3	4	99 c2007. [.....]
H	Ailem alıştırdıkları veli toplantılarına geliyordum	1	2	3	4	99 c2008. [.....]
I	Ailem eğitimime devam etmemi istiyorlardı	1	2	3	4	99 c2009. [.....]
J	Okulda işe yarayan şeyler öğreniyordum	1	2	3	4	99 c2010. [.....]
K	Okulda beni suretle olarak takip kalkan ve rahatsız eden başka çocuklar vardı.	1	2	3	4	99 c2011. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi: 08.06.2018, Saati: 18:46

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması
Sayfa: 7

C.21. Peki evde düzenli olarak ders çalışabiliyor muydunuz?

1. Evet, çalışabiliyordum
2. Hayır, çalışamıyordum

F-1-HAYIR İSE (C21= "2")

C.21a. Sebepini öğrenebilir miyim? **F-1-SÖYLENEN HER SETİ AÇIKÇA YAZIN.**

[YAZIN] c21a. [.....]

C.22. Bu karttaki resimlerden hangisi genelde okuldakinden nasıl hissettirdiğini yansıtıyordu? 0'm "çok mutsuz", 10'un "çok mutlu olduğun" bu kartta kendini nasıl hissettirdiğini gösterir misin? **F-1-KART C.17'Yİ GÖSTERELİM**

Çok Mutsuz	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Çok Mutlu
------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----------

99. **F-1-Okumayan/Bilmiyor/Cevap Yok**

C.23. Genel olarak düşüncünüzde, okula ne kadar düzenli gidebiliyordunuz? Okula devam durumun okuyacaklarımdan hangisi gibiydi?

1. Hızabak gibi haller haricinde her gün okula gidiyordum
2. Ayda birkaç gün okula gidiyordum
3. Haftada bir iki gün okula gidiyordum
4. Okula ancak haftada bir iki gün gidebiliyordum

99. **F-1-Okumayan/Bilmiyor/Cevap Yok**

C.24. Hiç sınıfa kalmış mıydınız?

1. Evet, kaldım
2. Hayır, kalmadım

F-1-BÖLÜM D HARİKESİ SORULACAK

Bölüm D: Sağlık

D.01. Kronik bir hastalığın ya da düzenli bakım isteyen bir fiziksel rahatsızlığın var mı?

1. Evet var
2. Hayır, yok

F-1-D.01A - D.01D ARABE HALKAZI OKUMAYAN (A01= "1") ÇOCUKLARA SORULACAK

D.01a. Hastalığınız/fiziksel rahatsızlığınız ne olduğuna söyleyebilir misiniz? **F-1-SÖYLENEN HER SETİ AÇIKÇA YAZINIZ.**

[1. BEKLELEN] d01a01. [.....]

[2. BEKLELEN] d01a02. [.....]

D.01b. Hastalığınız düzenli doktor kontrolü gerektiriyor mu? Gerektiriyorsa düzenli olarak doktora gidebiliyor musunuz?

1. Hayır, gerektirmiyordum
2. Evet, gerektiriyordum, doktora düzenli gidiyordum
3. Evet, gerektiriyordum, doktora düzenli gidebiliyordum

D.01c. Hastalığınız düzenli ilaç almama gerektiriyor mu? Gerektiriyorsa düzenli olarak ilaç alabiliyor musunuz?

1. Hayır, gerektirmiyordum
2. Evet, gerektiriyordum, düzenli ilaç kullanıyordum
3. Evet, gerektiriyordum, düzenli ilaç kullanıyordum

F-1-D.01D DÜZENLİ OLARAK İLAÇ KULLANMAYANLARA (D01C= "2") SORULACAK

D.01d. Düzenli olarak ilaç kullanmamın nedeni nedir? **F-1-SÖYLENEN HER SETİ AÇIKÇA YAZINIZ.**

[YAZIN] d01d. [.....]

F-1-HERKESE SORUN

D.02. Ne sıklıkta hasta oluyorsunuz?

1. Ayda birkaç kez
2. İki üç ayda bir
3. Altı ayda bir
4. Yılda bir

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi: 08.06.2018, Saati: 18:46

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması
Sayfa: 8

İnfoKilo

Project ID: 2018-003-001

D.03. Son bir yıl içinde hangi hastalıkları geçirdin, hastalıyor musun? **[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN. EKİN ÜSTÜNDE KESİMLİK YA DA KAZI GEÇİRİLDİĞİNİ DÖ4 İLE DEĞİTİRİN.]**

[1- BELİRTİLEN]d0301. [.....]

[2- BELİRTİLEN]d0302. [.....]

D.03a. Bunların hangisi için doktora gittiğini hatırlıyor musun? **[1-1- BİR ÖNEKEL SORUDA BELİRTİLENLERİ HERŞEY İÇİN AYRI AYRI SORUN, SİRALI OLARAK KOYALIMIZ.]**

1. Doktora gittim
2. Doktora gitmedim

[1- BELİRTİLEN]d03a01. [.....]

[2- BELİRTİLEN]d03a02. [.....]

[1-HERNEŞE SORUNU]

D.04. Başından ciddi bir kaza ya da yaralama geçti mi? **[1-1- OKUMAYIN]**Bilmiyor/Cevap Yok

1. Evet, geçirdim
2. Hayır, geçirmedim **[1-1- SORU DÖST GEÇİNİZ]**

[1-1- GEÇİRİLDİĞİNİ (DÖ4 = "1")]

D.04a. Nasıl bir kaza ya da yaralama geçirdiğini söyler misin? **[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]**d04. [.....]

[1-1- HERNEŞE SORUNU]d04a. [.....]

D.05. Şimdi sayacaklarımı düzenli olarak yapıp yapmadığımı söyler misin?

	Düzenli olarak yapıyorum	Düzenli olarak yapmıyorum	[1-1- OKUMAYIN]	Bilmiyor/ Cevap Yok	(D.05)
A	Her sabah kahvaltı ediyorum	1	2	99	d0501. [.....]
B	Günde en az bir kere sıtılıyorum ya da yoruluyorum	1	2	99	d0502. [.....]
C	Hafızda iki üç kez et, balık ya da tavuk yiyorum	1	2	99	d0503. [.....]
D	Her gün taze meyve yiyorum	1	2	99	d0504. [.....]
E	Her gün sebze yiyorum	1	2	99	d0505. [.....]
F	Dişlerimi günde iki kez fırçalıyorum	1	2	99	d0506. [.....]
G	Hafızda bir-iki kere banyo yapıyorum.	1	2	99	d0507. [.....]
H	Hafızda en az bir iki kez 30 dakika kadar spor yapıyorum	1	2	99	d0508. [.....]

Bölüm E: Maddi Durum

E.01. Yatığın oda için okuyacaklarımın hangisi uygundur? **[1-1- OKUMAYIN]**Bilmiyor/Cevap Yok

1. Tek başıma ayrı bir oda
2. Başka biriyle ayrı bir oda
3. Başka başıma paylaşımında olan ayrı bir oda
4. Başka birineyle paylaşımında olan ayrı bir oda

[1-1- YATTIĞI ODAYI BİRLİKTE PAYLAŞIYORSANIZ (E01 = "2" VEYA E01 = "4" İSE) SORUN]

E.01a. Odanı kiminle ya da kimlerle paylaşıyorsun? **[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]**e01a. [.....]

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması Sayfa: 9

İnfoKilo

Project ID: 2018-003-001

[1-1-HERNEŞE SORUNU]

E.02. Yaşadığın evle ilgili sayacaklarımın her birinin geçerli olup olmadığını söyler misin?

	Geçerli	Geçerli değil	[1-1- OKUMAYIN]	Bilmiyor/ Cevap Yok	(E.02)
A	Evin sarması	1	2	99	e0201. [.....]
B	Evin aydınlık olması	1	2	99	e0202. [.....]
C	Kendine ait bir odanın olması	1	2	99	e0203. [.....]
D	Terasın olması	1	2	99	e0204. [.....]
E	Çamların kırık olması	1	2	99	e0205. [.....]
F	Evin tabiihâk olması	1	2	99	e0206. [.....]

E.03. Bütün bunların haricinde, yaşadığın evde seni rahatsız eden başka bir şey var mı? **[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]**

[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]e03. [.....]

E.04. Mahalende seni mutsuz eden herhangi bir şey var mı? **[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]**

[1-1- SÖYLENEN HER ŞEYİ ACIKÇA YAZIN]e04. [.....]

E.05. Şimdi sayacaklarımın her birine sahip olup olmadığını söyler misin?

	Var	Yok	[1-1- OKUMAYIN]	Bilmiyor/ Cevap Yok	(E.05)
A	Kendine ait cep telefonu	1	2	99	e0501. [.....]
B	Kendine ait akıllı/temnetek çip telefonunu	1	2	99	e0502. [.....]
C	Bilgisayar	1	2	99	e0503. [.....]
D	Evin internet erişimi	1	2	99	e0504. [.....]
E	Kendine özel yatak	1	2	99	e0505. [.....]
F	Eşyalarını koyduğun dolap	1	2	99	e0506. [.....]
G	Kıyafetleri koyduğun dolap	1	2	99	e0507. [.....]
H	Kıyık duvar, mont	1	2	99	e0508. [.....]

E.06. Şimdi sayacaklarımın her birinin ailenin maddi durumunu özlettiğini söyler misin?

	Var	Yok	[1-1- OKUMAYIN]	Uygun değil	[1-1- OKUMAYIN]	Bilmiyor/ Cevap Yok	(E.06)
A	Ailenin ödemekte zorlandığı borcu var.	1	2	96	99	e0601. [.....]	
B	Ailenin ev kirasını ödemekte zorlanıyor.	1	2	96	99	e0602. [.....]	
C	Babam benden işsiz kalabiliyor.	1	2	96	99	e0603. [.....]	
D	Ailenin kardeşlerinin okul masraflarını ödemekte zorlanıyor.	1	2	96	99	e0604. [.....]	
E	Eve getirildiği para ailenin geçimi için önemli	1	2	96	99	e0605. [.....]	

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Sahâ Çalışması Sayfa: 10

Project ID: 2018-003-001

infakto

Bölüm F: Öznel Değerlendirme

F.01. Hayatımı bir bütün olarak düşündüğünde, hayatından ne kadar memnunsun? **[F-1-LÜTREN SADECE TEK BİR YANIT VER]** f01. [.....]

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hiç memnun değilim										
Tamamen memnunsun										

F.02. Şimdi lütfen hayatın ile ilgili okuyacağım cümlelere ne kadar katıldığını söyleler misin? **[F-KART F02'Yİ GÖSTERİN]**

	Hiç Katılmıyorum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Tamamen Katılıyorum	[F-1-OKUMAYINI] Bilmiyor/ Cevap Yok	(F.02) f0201 [.....] f0202 [.....]
A. Hayatımdan keyif alıyorum	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
B. Hayatım iyi gidiyor	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		

F.03. Şimdi farklı duyguları ifade eden bazı sözcükler okuyacağım. Bunların her birini son iki haftada ne kadar çok hissettiğini bu cetvelde gösterir misin? **[F-KART F03'Ü GÖSTERİN]**

	Hiç hissetmedim	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	[F-1-OKUMAYINI] Bilmiyor/ Cevap Yok	(F.03) f0301 [.....] f0302 [.....] f0303 [.....] f0304 [.....] f0305 [.....] f0306 [.....]	
A. Mutlu	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
B. Üzgün	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
C. Sakin	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
D. Stresli	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
E. Enerjik	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		
F. Silikmiş	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99		

Proje Adı: DOKA - Çocuk ve Genç Araştırması
Baskı Tarihi: 08.06.2018, Saati: 18:46

Açıklama: Çocuk Soru Formu - v.05 - Saha Çalışması
Sayfa: 11

